

29469

A SÁROSPATAKI COMENIUS TANÍTÓKÉPZŐ FŐISKOLA

ÉVKÖNYVE

1965—1981

A SÁROSPATAKI COMENIUS TANÍTÓKÉPZŐ
FŐISKOLA

ÉVKÖNYVE

(1965—1981)

SÁROSPATAK
1981

Megjelent a sárospataki kollégium fennállásának
450. évfordulója alkalmából

Szerkesztették:
dr. Földy Ferenc
dr. Csuhaj Varjú Imre
dr. Kováts Dániel

A fényképeket Magi Antal készítette

834/1982.

Felelős szerkesztő és kiadó: dr. Károly István

Borsod megyei Nyomdaipari Vállalat — 81 7477 800 példány

Felelős vezető: Kilián Béla

ISBN 963 01 3805 0

I. ELŐSZÓ JUBILEUMI KÖSZÖNTŐ

Intézményünk 1965-ben jelentetett meg utoljára évkönyvet. Ebben a kiadványban elsősorban a *felsőfokú szintre emelt tanítóképzés* tartalmi-pedagógiai-strukturális fejlesztéséről, s az első öt év tapasztalatairól tudósította az intézet szűkebb és tágabb környezetét.

A most kiadásra kerülő jubileumi évkönyv előkészítését több motiváló körülmény indokolja: a permanens korszerűsítés eredményeinek, a képzés mennyiségi és minőségi fejlesztésének bemutatása, az intézmény főiskolává válása stb. A döntő ok azonban a *450 éves jogelőd sárospataki református iskola köszöntése*. Éppen ezért évkönyvünk minden írását az ősi iskola iránti tisztelet szövi át.

Tisztában vagyunk azzal, hogy nehéz feladat a tizenöt év változásokban igen gazdag történetét bemutatni úgy, hogy abban az ősi iskola köszöntése is kellően érvényesüljön. A legnagyobb tiszteletadásnak és köszöntésnek annak kihangsúlyozását tartom, hogy az 1965 óta eltelt, reformokban gazdag időszak feladatait többek között azért is tudtuk eredményesen megoldani, mert tapasztalatokért, jó megoldási módokért *olyan kincsesbányából is meríthettünk, mint a sárospataki nevelőképzés 450 éves, s ezen belül az önálló tanítóképzés 125 éves története*.

Mindezekből következik, hogy a legutóbbi évkönyv megjelenése óta eltelt időre való visszaemlékezésünk részben visszatekintés is a régebbi időkre és előremutatás intézményünk jövőjére. Anélkül, hogy a történelmi elemzés feladatát vállalnám az előszó ürügyén, mégis szükségesnek tartom már itt röviden felvázolni azokat a legfontosabb fejlődési csomópontokat, amelyek jellemzőek az értékelt időszakban intézményünk életére, munkájára.

Fejlődésünkre igen kedvező hatással volt az a szerencsés körülmény, hogy a tanítóképzés továbbfejlesztésének társadalmi igényét alkotóan fogalmazta, illetve határozta meg pártunk és kormányzatunk, továbbá a szükséges feltételek biztosítására következetesen törekedett az Oktatási Minisztérium. Mindezek hatására az Oktatási Minisztérium pedagógusképző osztálya konzekvensen érvényesítette azokat a korszerűsítési elképzeléseket, amelyek végrehajtása eredményeként fokozatosan javult a tanítóképzés tárgyi feltétele, emelkedett a nevelő-oktató-képző munka színvonala, s hatékonyabb lett a tanítójelöltek személyiségformálása. A reformtörekvések hatására a képzés tartalma többek között olyan szakanyagokkal gazdagodott, mint a „beszédművelés”, a „népművelés”, az „oktatástechnika” stúdiumok, s tovább színesedett a speciálkollégiumokkal, a nevelési program és a komplex államvizsga bevezetésével a tanítójelöltek hivatásra nevelése.

Az MSZMP Központi Bizottságának 1972. évi oktatáspolitikai határozata újabb lendületet adott a tanítóképzés fejlesztésének mind mennyiségi, mind minőségi téren. A hallgatói és oktatói létszám fejlesztése, a képzés tartalmának további korszerűsítése, nevelőmunkánk hatékonyságának továbbnövelése megteremtette a feltételeket a *tanítóképzés főiskolai rangra emeléséhez*, amelyre intézményünkben 1976 szeptemberében került sor.

Oktatói kollektívánk és főiskolánk vezetősége jól sáfárkodott a főiskolai képzéshez biztosított lehetőségekkel: új gyakorlóiskola építése; az oktatási épület és a kollégium kerszerűsítése; az oktatástechnikai parkunk gazdagítása stb., és egyre több, jól képzett tanítót és óvónőt nevelt meggyénk közoktatásának. Jóleső érzéssel állapítom meg, hogy pedagóguskollektívánk alkotóan alkalmazta az oktatáspolitikai határozat következő, programot adó gondolatát: „Az állami oktatás tartalmi továbbfejlesztése döntően a pedagógusokon múlik, ezért képzésükre nagy gondot kell fordítani!” Szándékunk az, hogy a jubileumi évkönyvben az értékelt tizenöt év alkotó munkájából ízelítőt adjunk tisztelt olvasóinknak. Szeretnénk, ha a továbbiakban is jellemző lenne ránk Comenius örökérvényű tanítása: „Alkotva válunk alkotókká.”

Dr. Károly István
főiskolai főigazgató

II. INTÉZMÉNYÜNK FEJLŐDÉSE (1965—1981)

Az 1965-ben kiadott évkönyv reálisan és szemléletesen mutatta be a felsőfokra emelt tanítóképzés legfontosabb szervezési, tartalmi eredményeit, valamint a továbbfejlesztés alapvető irányát, követelményeit. Ebből következik, hogy az azóta eltelt időszak történetének elemzése, értékelése számára biztonságos kiindulási alapot nyújt az előző évkönyv tartalma.

Az 1966-os esztendő jelentős változást hozott a tanítóképzés továbbfejlesztése terén. Az Oktatásügyi Minisztériumban létrehozott pedagógusképző osztály szervező-irányító tevékenységének hatására *rendkívül dinamikussá vált* intézetünk tartalmi, szervezeti továbbfejlesztése. Főhatóságunk megvizsgálta a tanítóképzés helyzetét, felhasználva a felsőfokú tanítóképzés, de még a középfokú képzés legjobb tapasztalatait is, és nagy hozzáértéssel határozta meg azokat az elveket, amelyek érvényesítésével javítani lehetett a tanítóképzést. Ennek megfelelően, intézetünkben igyekeztünk helyesen értelmezni és a gyakorlatban érvényesíteni a *korszerűség, a nevelésközpontúság, az iskola- és eredményközpontúság és a tudományosság elveit*. Mindezek hatására központi feladattá vált intézetünkben a nevelőmunka továbbfejlesztése.

1965 után intézetünk életét, oktatóink tevékenységét, a *tanítóképzést javító* következő korszerűsítési törekvések jellemezték:

— Megvalósítottuk a *teljes nyolcosztályos gyakorlóiskolát*. Ezzel lehetővé tettük, hogy a hallgatók *egy teljes általános iskolai modell alapján* tervezzék, végezzék gyakorlati képzési munkájukat, az egésznek részét képező alsó tagozatban. Ennek pedagógiai értéke felbecsülhetetlen a képzés szempontjából. Ezért is szolgált mintául a többi tanítóképző számára az általunk kidolgozott és megvalósított teljes gyakorlóiskola.

— Úgy tapasztaltuk, hogy a *technikai-tudományos forradalom* hatása nem fejeződik ki kellően az 1964-ben bevezetett tanterv anyagában, ezért intézeti tanácsulésen foglalkoztunk 1967 tavaszán ezzel a kérdéssel, és a meglévő tantervi lehetőségeken belül képzésünk *természettudományos tartalmának erősítésére hoztunk határozatot*. Természetesen főhatóságunknak is jeleztük az arányokon történő változtatás szükségességét. Gondolom, ezzel hozzájárultunk ahhoz, hogy még az 1970-es tanterv hatályba lépése előtt bevezetésre került az „Oktatástechnikai ismeretek” stúdium és intenzívebbé vált a matematika oktatása.

— A hallgatók neveltségi szintjét vizsgálva intézeti tanácsulésen megállapítottuk, hogy szükség van egy *programszerű nevelési követelmény-, feladat- és tevékenységrendszer* összeállítására és a meglévőnél hatékonyabb nevelési módszerek kidolgozására. A *Nevelési Program* kidolgozá-

sával kapcsolatos központi irányelvek kiadása előtt, — melynek elkészítésében intézetünk is részt vett — mi már egy „házi” nevelési terv szerint végeztük nevelőmunkánkat.

— Oktatói kollektívánk úgy látta, hogy az oktatási formák közül a legtöbb problémát a *szemináriumi foglalkozások* jelentik. Intézeti tanácsunk — az oktatási bizottság javaslata alapján — olyan *metodikai belső módszertani* levelet fogadott el, melyben megtalálható a szeminárium vezetésével kapcsolatban a legkorszerűbb eljárások és módszerek rendszere.

— Intézetünk vezetősége kidolgozta a *kollégiumi szint eléréséhez szükséges cél-, követelmény-, feladat- és tevékenységrendszert*, s azok megvalósítására mozgósította az oktatókat és a hallgatókat. Az eredmény nem maradt el. A Művelődésügyi Minisztérium és a KISZ Központi Bizottsága *diákotthonunkat 1968. november 9-én kollégiummá nyilvánította*.

— Intézetben belül társadalmi úton megkezdődött az *oktatástechnikai házi központ* létrehozása, amely az országos irányítást és szabályozást megelőzve jól felszerelten, működési szabályzat alapján tevékenykedett.

Főhatóságunk a tárgyi és tartalmi feltételek biztosítása mellett, sokat tett *tanügyigazgatási téren* is a tanítóképzés színvonalának emeléséért. A szervezeti és működési szabályzat módosításának, az államvizsgarendszer finomításának, a felvételi rendszer továbbfejlesztésének elrendelésével, jelentős előrelépés történt nevelőképző munkánk minden területén.

Mivel az 1968/69. oktatási évtől bevezetett úgynevezett „*területi elv*” jelentős változást hozott a felvételi, iskoláztatási rendszerünkben, részletesebben kívánok foglalkozni vele. A „*területi elv*” szerint a korábbi, több megyére kiterjedő beiskolázási körzet helyett intézetünkbe elsősorban Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves megyékből lehetett jelentkezni felvételre. Ennek tudatosítása a hozzánk tartozó két megye középiskoláiban kedvező hatással volt az intézetünkbe pályázó fiatalok tanulmányi munkájára. Ezt a kedvező változást a következő számokkal kívánom illusztrálni: *A felvett tanulók érettségi átlaga a korábbi évekhez viszonyítva, majdnem egy egész értékkel javult*. Ennek megfelelően 1969-ben: 3,66; 1970-ben: 3,76; 1971-ben: 3,90 volt. Természetesen a *felvételi relatív alsó pont-határ is ennek megfelelően emelkedett*. A korábbi 10 pont helyett 12—13—14-re emelkedett. Ez a pozitív változás kedvezően hatott egész nevelő-oktató-képző munkánkra.

Intézetünk öntevékeny korszerűsítési törekvését nagymértékben lendítette előre az MM pedagógusképző osztály *„korszerűsítési irányelve”*, amely a tanítóképzés minden területét érintette. Oktatói kollektívánk elismerni látta benne eddigi törekvéseinket, meglátta benne a tanítóképzés tartalmi továbbfejlesztésének nagyszerű lehetőségeit, és lelkesen, hozzáértéssel kapcsolódott be több oktatónk az 1970-ben bevezetésre kerülő új tanterv és program kidolgozásának országos munkálataiba. Kiemelkedő a pedagógia, az anyanyelvi nevelés, a matematika és a testnevelés korszerűsítésével kapcsolatos tevékenységünk.

Még az 1970-es új tanterv bevezetése előtt beépítettük képzési rendszerünkbe a „*honvédelmi ismeretek*” és a „*népművelési*” stúdiumok oktatását. Ez utóbbi célja a művelődési otthonok tiszteletdíjas vezetőinek alapfokú képzése. Ugyancsak az új alapidokumentumok bevezetése előtt

több olyan tartalmi-pedagógiai-metodikai feladatot oldottunk meg, amelyek szükségesek voltak az új tanterv bevezetésekor. Ezzel a nevelő-oktató-képző munka korszerűsítése állandó feladattá vált intézetünkben. Néhányat kiemelek ezek közül:

— A *szakcsoportokat* megerősítettük, hogy azok a képzés tartalmi és szervezeti bázisává váljanak.

A tantervi anyag hatékony feldolgozásához kialakítottuk a szakcsoporton belüli szaktárgyi specializációt és tudatosítottuk oktatóinkban, hogy csak átgondolt pedagógiai technikával lehet eredményesen oktatni. Olyan házi módszertani leveleket készítettünk, melyek felhasználásával az oktatás-képzés folyamatában a tananyag szintetizálását, integrálását biztosíthattuk. Ezen a téren kiemelt szerepet adtunk a szemináriumi és a gyakorlati foglalkozásoknak, az elmélet és a gyakorlat **egységét legintenzívebben** szolgáló oktatási formáknak.

— A *hároméves nevelési terv* elkészítésével és következetes érvényesítésével intenzívebbé tettük a hallgatók személyiségformálását, a tanórán kívüli nevelőmunkát, a patronáló tanárok tevékenységét a tanulócsoportokban, a KISZ-ben, a kollégiumban, a klubban. Mindezek hatására kedvezően érvényesült intézetünkben a tudományos világnézettel és komplex műveltséggel rendelkező szakemberek képzése.

— A zárláncú tv-rendszer társadalmi úton való kiépítése, a pszichológiai laboratórium létrehozása, a szaktermek kialakításának megkezdése jelentősen hozzájárult az új tanterv fogadása feltételeinek biztosításához. Külön kiemelést érdemel az *intézeti könyvtárunk* alkalmassá tételével kapcsolatos tevékenységünk, melynek eredményeként a jelenlegi 52 000 könyvtári egységével napjainkban is kielégíti a tanító- és óvónőképzéssel kapcsolatos igényeket.

Korszerűsítési törekvéseinket folyamatosan segítették az egri, szombathelyi, debreceni igazgatói értekezleteken kialakított állásfoglalások, határozatok. Különösen nagy lendületet adott munkánkhoz az 1969. június 5-én, 6-án intézményünkben tartott igazgatói tanácskozás, amely áttekinthette az 1966. óta végzett reformtevékenységet és meghatározta az általános iskolai pedagógusképzés további feladatait.

Az 1969/70-es oktatási év, amely átmeneti időszakot jelentett az 1970 szeptemberétől bevezetésre kerülő reformdokumentumok szempontjából, több olyan társadalmi-politikai nevelőhatással segítette nevelőképző munkánkat, mint a KMP megalakulásának, a Tanácsköztársaság kikiáltásának ötvenedik és felszabadulásunk 25 éves évfordulójára rendezett ünnepségek élménye. Ugyancsak kedvező hatással volt hallgatóink hivatásra nevelésére a nemzetközi Comenius-ünnepség, az V. nevelésügyi kongresszus és kollégiumunk névadó ünnepsége, melynek keretében 1979. október 3-án felvette Comenius nevét.

A felsőfokú tanítóképzés tartalmi továbbfejlesztését szolgálta intézetünkben a felsőfokúvá válás tizedik évfordulójára 1969 őszén rendezett emlékülés, mely a pedagógusképző intézmények jelenlevő küldöttségeinek aktív közreműködése következtében tapasztalatcsere-fórummá is vált.

Az 1970/71. oktatási év több szempontból is kiemelkedő jelentőségű volt intézetünkben. Az 1970 szeptemberétől bevezetésre kerülő reform-

dokumentumok eredményes megvalósítását szolgálták pártunk Központi Bizottságának ifjúságpolitikai, tudománypolitikai irányelvei és nőpolitikai határozatából fakadó eszmei-politikai iránymutatásai, a X. pártkongresszus határozatai és az V. nevelésügyi kongresszusnak a pedagógusképzésre vonatkozó ajánlásai. Mindezek jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy oktatói kollektívánk, — amely a folyamatos korszerűsítési munkálatok sűrűjében élt — rendkívül *fogékonyvá váljon az új iránt és korszerű szemlélettel kezdjen hozzá az 1970. évi tanterv háromlépcsős bevezetéséhez.*

Az új szaktárgyak, a „nyelvművelés”, a „beszédművelés” és a *speciálkolégiumok* bevezetése, mivel azokat szívesen fogadta oktatói kollektívánk, zökkenőmentes volt. Nagy energiát kellett koncentrálnunk a gyakorlóléfélvéről az összefüggő *négyhetes iskolai gyakorlatra való áttérésre*, mivel annak fogadtatása nem volt egyértelmű az oktatók körében. Rövid időn belül sikerült megértetni, hogy a gyakorlóléfélv elhagyása után a *teljes hat fél-évre* kiterjeszthetjük a magasabb szintű elméleti és gyakorlati oktatást, és így biztonságosabb alapokat teremthetünk a négyhetes iskolai gyakorlatokhoz. Ehhez azonban a hat féléven át intenzívebb képzésre, továbbá a területi vezető tanítók jobb felkészítésére van szükség. Ennek érdekében gyorsan igyekeztünk változtatni a korábban beidegződött eljárásokon, módszereken, ami sikerrel járt. Új lendületet és nagyobb lehetőséget adott a gyakorlati képzés újszerű megoldásához a *gyakorlati képzési igazgatóhelyettes beállítása*, melyre az 1971/72-es tanév kezdetén került sor. Véleményem szerint jól volt időzítve főhatóságunknak ez az intézkedése, mivel az 1971/72-es oktatási évben több olyan feladatot kellett végrehajtani, amely szorosan összefüggött a gyakorlati képzéssel. Ezek sorában is kiemelés érdemel a képzési profilbővítésünk, melynek következtében *megkezdődött az óvónőképzés intézetünkben* a Kecskeméti Óvónőképző Intézet kihelyezett tagozataként. Ennek tartalmi-pedagógiai-metodikai problémáival sikeresen megbirkóztunk, mert a tanítóképzés pedagógiai bázisára építettük az egész óvónőképzést, természetesen érvényesítve az erre a képzési területre vonatkozó specialitásokat. Jóleső érzéssel nyugtlázom ma is a városi tanács segítségét a városi óvoda gyakorlóóvodai funkciójának, valamint a tanácsi iskolában négy osztály gyakorlati képzési lehetőségének biztosításáért.

Az 1972/73-as oktatási évben az 1972. évi oktatáspolitikai határozat hatására még nagyobb lendületet vett a tanító-óvónőképzés tárgyi, mennyiségi és minőségi fejlesztése. Ennek következtében a hallgatói létszámunk duplájára növekedett, oktatói karunk jelentősen bővült (11 új oktató került intézetünkbe). Az új oktatók beilleszkedését az idősebb, tapasztaltabb kollégák segítették. A kétszeresére emelkedett hallgatói létszám megkövetelte tőlünk, hogy a korábbi tanár-diák viszony formáit felülvizsgáljuk, és új viszonyrendszereket dolgozzunk ki és vezessünk be. Ekkor kezdtünk hozzá a nevelőmunka rendszerének kidolgozásához, amit később tökéletesítettünk.

Mivel ebben az oktatási évben az *1970-es reformdokumentumok* bevezetésének *harmadik lépcsőjéhez* értünk, különös gondot fordítottunk a „szintetizáló pedagógiai-pszichológiai szeminárium” bevezetésére, a „neveléstörténet”, az „egészségtan” és a „népművelés” új tantervének, valamint

a komplex államvizsga érvényesítésére. Nagy jelentőségű volt a felsőoktatási intézmények történetében elsőként elkészített, kötetbe szerkesztett *Nevelési program* felhasználásával kapcsolatos minisztériumi utasítás. Színezte és hatékonyabbá tette pedagógiai munkánkat a *Petőfi- és a nemzetközi Lenau-ünnepség* élménygazdagsága.

A megnövekedett feladatok megkívánták épületünk felújítását, alkalmasabbá tételét. Az oktatási épület tető- és födémcsereje, külső és belső felújítása, valamint a Comenius II. kollégium teljes renoválása jól szolgálta a képzés feladatait.

Az 1973/74-es tanévre, az 1972. évi júniusi oktatáspolitikai határozat követelményei alapján átdolgozott és 1973 szeptemberében egyidejűleg hatályba lépő új tanterv bevezetése nyomta rá a bélyegét. A tanterv totális hatályba lépése miatt arra törekedtünk, hogy a kimenő végzős hallgatók a felkészültség tekintetében hátrányt ne szenvedjenek, ezért a belépő új stúdiumok anyagát is figyelembe vettük a képzés folyamán. Problémát jelentett viszont a *marxista szaktárgyak* sorrendjének megváltozása, mivel az egész képzési ciklusra érvényes koncentrációval és kontinuitással kapcsolatban kidolgozott korábbi tervünk realizálását gátolta. Az 1973 szeptemberében egyidejűleg hatályba lépő átdolgozott tantervnek ezzel a módosításával nem tudtunk egyetérteni. Az eredeti óratervi sorrend 1980 szeptemberétől történő visszaállítását viszont helyeseljük és üdvözljük.

Az oktatáspolitikai párthatározat motiváló hatása érvényesült intézetünk továbbfejlesztése terén az 1974/75. oktatási évben is. Továbbra is a korábbi hármas követelménynek igyekeztünk megfelelni: a fejlesztés mennyiségi, minőségi és a hivatásra nevelés feladatainak sikeres megoldása. Ez utóbbit nagymértékben segítette a Nevelési program átdolgozott, második kiadása. Pedagóguskollektívánk nyolc új oktatóval erősödött a tanévben. Minden tevékenységünkre jellemző volt a főiskolává válás előkészítése.

Nagy feladat elé állította az intézet vezetését, a szakcsoporti kollektívákat, a gyakorlóiskolát és a hivatalokat az a körülmény, hogy a *gyakori tartalmi korszerűsítést a hallgatói létszám több mint kétszeresére emelésével és az óvónőképzés beindításával egy időben kellett megoldani*. Ez az oktatók szellemi energiájával, az intézet személyi állományával és gazdasági lehetőségeivel való ésszerű gazdálkodást kívánt a vezetéstől. Jó együttműködéssel minden feladatot eredményesen megoldottunk. Idézem ezek alátámasztására az 1974. április és május hónapokban tartott minisztériumi ellenőrző-értékelő jelentésből az idegen nyelvi szakosító kollégiumra vonatkozó megállapításokat: „Tapasztalataink arról győztek meg bennünket, hogy az *intézetben a nyelvoktatásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak*. A szakosító kollégiumi képzésbe bevont hallgatók száma meghaladja az intézeti hallgatók összlétszámának 25%-át, *ami lényegesen jobb a tanítóképző intézetek országos arányszámánál*. Az elért eredményekben komoly szerepe van egyrészt annak, hogy az intézet vezetése felismerte az idegen nyelvi képzés jelentőségét és lehetőségét, másrészt annak, hogy az intézet sok jól felkészült, lelkes, fiatal nyelvtanárral rendelkezik.”

A legnagyobb gondot — a kétszeresére növekedett hallgatói létszám-
ból következően — az oktatók és hallgatók között korábban kialakult és
megszilárdult közvetlen emberi, magatartási kapcsolat fenntartásának és
továbbfejlesztésének biztosítása jelentette. *Új kapcsolat- és viszonyrend-
szer kialakítására, meghonosítására volt szükség*, olyanra, hogy a szükség-
szerűen közbeiktatandó áttételek ne csökkentsék az oktatóktól kiinduló
nevelőhatások hatékonyságát, határfokát, sem tartalmi, sem eszmei vonat-
kozásban. Kollektív munkával sikerült kiépíteni egy olyan kollektív pat-
ronálási rendszert, melynek lényege és célja nem az ifjúsági önkormány-
zat tevékenységébe direkt módon való beavatkozás, a hallgatókra való
„rátelepedés”, hanem a *tapasztalt pedagógusok készenléti szolgálata*, mely
mozgásba jön, ha az ifjúsági vezetők önállóságát, önerejét meghaladó fel-
adat végrehajtásának segítéséről van szó. Fő módszerré tettük az ifjúsági
vezetők támogatását. E célból kidolgoztuk és rendszeresítettük az ifjúsági
vezetők alkalmasságát szolgáló *vezetőképzés rendszerét*.

Ennek a „készenléti” patronálási rendszernek is köszönhető, az *egész
intézeti nevelési hatásrendszer állandó erősödésén belül*, hogy kollégium-
munkban kiépült a *szakkollégiumi intézmény*, melynek működési szabály-
zata elsőként intézetünkben készült el. *Tudományos diákkörünk* minden
szakcsoport keretében működik, már a hivatalosan megjelent szabályozás
előtt működési szabályzat szerint dolgozott, és országos fórumokon is
szép eredményt értek el tagjaik. A *pedagógiai kabinet* a hallgatók alkotó
műhelyévé vált. Az *Ifjú Zenebarát* kórusunk, mely sok minősítő versenyen
elért arany fokozatú diplomája mellett, elérte a legmagasabb minősítést, a
hangverseny-kategórián belül az aranykoszorús diplomát is. *Ifjúságunk
kulturális rendezvényei* magas eszmeiséget, művészetet és humanitást
tükröznek. *Ifjúsági klubunk* elhozza hallgatóink számára azokat az irodal-
mi, népművészeti, képzőművészeti, zeneművészeti élményeket, amelyeket
kisvárosi jellegéből következően városunk nem tudna önállóan produ-
kálni. *Néptáncosaink* a Bodrog Táncegyüttessel fél Európában képviselték
a magyar néptánckultúrát stb.

Mivel az 1974. évi 13. tvr. szerint, intézményünk 1976. szeptemberétől
kapta meg a főiskolai rangot, az 1975/76-os tanévet átmeneti időszaknak
tekintettük a főiskolává fejlesztés szempontjából. Éppen ezért, ebben az
oktatási évben a „honvédelmi nevelés”-ben és az „etika” oktatásban vég-
rehajtott tantervi-tartalmi módosítás mellett, figyelmünket elsősorban a
főiskolai oktatáshoz szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítására
koncentráltuk. Különösen alapos és gondos munkát igényelt az oktatók
munkaköri átsorolása, valamint a tanszéki rendszerhez szükséges szak-
termek és oktatói munkaszobák kialakítása. Ezeket a főiskolai tanítókép-
zés igényeinek megfelelően, eredményesen, közmegelegedésre megol-
dottuk.

Jóleső érzéssel állapítom meg, hogy intézetünk mind tartalmi-peda-
gógiai, mind szervezeti és gazdálkodás vonatkozásában 1965 után *olyan
nagyot* fejlődött, hogy annak csupán felsorolásához is kötetekre lenne
szükség. Mivel erre itt nincs lehetőség, helyette idézem a Művelődésügyi
Minisztérium pedagógusképző osztályának korábban már említett vizsgá-
lati jelentéséből, munkánkra vonatkozó értékelés egy részét: „Az intézet-

ben folyó tudatos pedagógiai munka a jól képzett tanítóknál realizálódik. A megyei és a városi pártbizottságokon kapott információk szerint, a különböző területi pártbizottságok a végzett hallgatók munkájáról kedvezően nyilatkoznak. *A tanítóképzőben folyó tartalmi nevelő-oktató-képző munka kellő tekintélyt szerzett az intézetnek.* A vizsgálat összegezésekor megállapítjuk, hogy a Sárospataki Tanítóképző Intézet vezetése, oktatói, a gyakorlóiskola nevelői felkészülten, becsülettel folytatják mindennapi munkájukat: a tanítójelöltek (óvónőjelöltek) felkészítését leendő hivatásukra. *Az eddigi munkáért elismerésünket fejezzük ki.* Ez az értékelés jó ajánlólevél volt a főiskolai szintű tanítóképzés megkezdéséhez.

A sárospataki tanítóképzés történetében *kiemelkedő minőségi fejlesztést jelentett a tanítóképző főiskola létrehozása.* Szocialista oktatáspolitikánk ezzel a minőségi lépésével valóra váltotta népünk legjobbjainak a tanítóképzés főiskolai szintűvé tételéért több mint száz éve elindított harcait. Intézményünk, mivel időben és kellően felkészült a főiskolává fejlesztésre, zökkenőmentesen oldottuk meg az ezzel járó nagy feladatokat.

A főiskolai tanterv, óra- és vizsgaterv szocialista társadalmunk oktatáspolitikai igényeinek és ezen belül az általános iskolában 1978-tól bevezetésre került nevelési-oktatási tervek követelményeinek megfelelően határozta meg a főiskolai tanítóképzés tartalmi feladatait. *A képzési cél változatlan maradt, de tartalmában gazdagodott az általános és differenciált (szakkollégiumi) képzés integrálásával.* A főiskolai tanterv új tárgyak: természetismeret, a korábbi kísérleti stúdium, az etika bevezetését is elrendelte. A speciálkollégiumok tapasztalatait felhasználva, kettős csoportosításban megindult az új tanterv követelményei szerint a szakkollégiumi képzés. (Az első csoportba: pedagógia, népművelés, könyvtár; a másik csoportba: orosz nyelv, ének-zene, rajz, technika, testnevelési szakkollégiumok tartoznak.) A hallgatók mindkét csoportból egy-egy szakkollégium felvételét kötelezően választhatták. Az új tanterv átalakította az iskolai gyakorlati képzést is, továbbá elrendelte, hogy a négy féléves orosz nyelv oktatása záróvizsgával fejeződjön be.

A megváltozott tartalomnak megfelelően, átalakítottuk a képzés struktúráját is. A szakcsoportokat hat tanszékké szerveztük át, és létrehoztunk egy új szervezeti egységet, a közművelődési tanszéket. Intézményünk *főiskolává avatása,* és ezzel együtt *Comenius nevének újbóli felvétele 1976. szeptember 10-én,* bensőséges ünnepség keretében történt. Az avató beszédet dr. Polinszky Károly, akkori művelődésügyi miniszter tartotta. Az ünnepségen dr. Ladányi József megyei tanácselnök adta át főiskolánknak a megyei tanács emlékszlaját. Ettől a számunkra történelmi jelentőségű naptól végezzük a főiskolai tanítóképzést Sárospatakon, s tervszerű, szervezett nevelő-oktató-képző-tudományos munkával törekszünk arra, hogy ez valóban főiskolai színvonalú képzés legyen. Mindezek megvalósítása érdekében kidolgoztuk nevelőmunkánk új rendszerét, törekedtünk az általános és differenciált (szakkollégiumi) tanítóképzés összhangjának biztosítására, a gyakorlati képzésben a főiskolai modell szerinti átállásra. Intenzívebb lett nevelőmunkánk, s a tudományos munkát is az országos 6. sz. főirány szerint hatékonyabban végeztük. Nevelőképző munkánkat kedvezően motiválta a sokrétű erkölcsi elismerés mellett, az

1977-től hatályba lépő felsőoktatási dolgozók bérrendezése, és az új gyakorlóiskola felépítésének jóváhagyása, melynek alapító okiratát 1978. szeptember 9-én helyeztük el, és építése a „nemzetközi gyermekév” jegyében szokatlanul gyors ütemben haladt.

Az 1978/79. oktatási évben a mindennapi munka végzése és élménye mellett két különös figyelemre méltó minisztériumi intézkedés történt. Az egyik az *általános iskolai nevelési-oktatási terv 1978.* szeptember 1-től történő bevezetése. A másik, megbízás az *1981-ben megtartandó XV. OTDK oktatástechnikai és tantárgypedagógiai szekciójának* megrendezésére. Ez évi — a fentiekkel megnövekedett — pedagógiai munkánkat eszmei-politikai-etikai szempontból gazdagította, színezte, élményekben gazdaggá tette a KMP megalakulásának, a polgári demokratikus forradalom, a Tanácsköztársaság győzelmének 60., továbbá Móricz Zsigmond és Móra Ferenc születésének 100. évfordulójára rendezett ünnepek nevelőhatása.

Az 1979-es esztendőben következetes és eredményes nevelőmunkánk eredményeként főiskolánk kollégiumát a Művelődésügyi Minisztérium és a KISZ Központi Bizottsága kiváló kollégiummá minősítette. Kitartó, következetes szervező munkánk hatására a Művelődésügyi Minisztérium és a megyei tanács közös beruházásával épült *tizenhat tantermes új gyakorlóiskolánkat* rendeltetésszerű használatra birtokba vehettük 1979. szeptember 3-án. Az új iskolát dr. Hanga Mária művelődési miniszterhelyettes 1979. december 15-én ünnepélyesen avatta fel. Ettől a naptól viseli gyakorlóiskolánk Árvay Józsefnek, intézményünk kiváló volt igazgatójának a nevét. Ezzel lehetővé vált, hogy az intézmény oktatási épületének azt a részét, amely gyakorlóiskolai célokat szolgált, a korábban megkezdett belső átalakítással hosszabb távra is alkalmassá tegyük a főiskolai tanítóóvónőképzésre.

A főiskolai tanítóképzés első hároméves ciklusának országos tapasztalatait vizsgálva, elemezve úgy látszott, hogy az általános és differenciált képzési rendszeren belül, kissé elhalványul az általános tanítóképzés, illetve erősödik a differenciált szakkollégiumi képzés. A két képzési terület összhangjának és helyes arányainak biztosítására főhatóságunk az 1980/81-es oktatási évtől új, ideiglenes tantervet, óra- és vizsgatervet vezetett be, melybe új tantárgyként beépült a „szociológia alapjai” és megerősített nyert a korábban kísérletképpen bevezetett „magyar munkásmozgalm története”, valamint „az állampolgári és jogi ismeretek” stúdiuma. Legnagyobb változást azonban a szakkollégiumi képzésben hozott az új tanterv. Megszüntette a pedagógiai szakkollégiumot, és a korábbi kettő helyett egyre csökkentette a kötelezően választható szakkollégiumok számát. A megszüntetett pedagógiai szakkollégium tárgyait beépítettük az általános felkészítést szolgáló neveléstudományi szaktárgyak rendszerébe, továbbá a kötelezően választható szakkollégiumok csökkentésével a hallgatóknál felszabadult időt, energiát is az általános képzésre fordítottuk.

Mivel a főiskolai szintű tanítóképzés új képzési forma a magyar felsőoktatásban, várható, hogy tartalmi-pedagógiai téren tovább változik, fejlődik. Mi, a pataki főiskola oktatói, a XII. pártkongresszus szellemét, a XV. országos tudományos diákköri konferencia oktatástechnikai és tan-

tárgypedagógiai szekciói megrendezésének tapasztalatait és a sárospataki iskola 450 éves történetének megünneplésével kapcsolatos élményhatásokat is felhasználva, továbbá a sárospataki nevelőképzés haladó hagyományait érvényesítve, — ezzel is dicső elődeinket követve és köszöntve —, úgy szeretnénk hozzájárulni a főiskolai tanítóképzés tartalmi továbbfejlesztéséhez, hogy egyre jobban képzett, magas hivatástudattal és -szereettel rendelkező szocialista tanítókat és óvónőket neveljünk hazánk és megyénk közoktatásának.

Főiskolánk életét, munkáját *összegezve* elmondható, hogy a tanítóképzést jól megkomponált tartalmi, szervezési szabályozók alapján megfelelő oktatói-nevelői kollektívával végezhetjük. Intézményünk tárgyi-technikai felszereltsége kiváló.

Társadalmi kapcsolatunk mind hazai, mind külföldi vonatkozásban intézményes és terszerveuen realizálódik. Intézményünk az értékelt időszakban több tudományos és nemzetközi értekezletnek adott otthont: irodalomtörténeti vándorgyűlésnek, meteorológiai vándorgyűlésnek, a XV. országos tudományos diákköri konferenciának, az UNESCO-val közösen rendezett nemzetközi Comenius-ünnepségnek, nemzetközi Lenau-ünnepségnek, hogy csak a legfontosabbakat említsem.

Sok neves külföldi és hazai politikus, tudós, közéleti személyiség látogatta meg intézményünket: Goncsarov, Lewin, továbbá szovjet, holland, angol, francia, osztrák, finn, olasz, nyugatnémet, NDK, bolgár, csehszlovák, román, guineai, pedagógus küldöttségek, valamint magas rangú szovjet, amerikai, török, vietnámi, észak-ír politikusok. Aczél György, MSZMP KB titkársága alatt, Komócsin Zoltán, KB-titkársága idején, Cseterki Lajos, az Elnöki Tanács titkári, Kállai Gyula miniszterelnöki, Huszár István miniszterelnök-helyettesi, dr. Polinszky Károly oktatási miniszteri, dr. Gosztonyi János államtitkári, dr. Garamvölgyi Károly oktatási miniszterhelyettesi, Molnár János művelődési miniszterhelyettesi, Knopp András oktatási miniszterhelyettesi, dr. Beckl Sándor OTSH-elnöki, államtitkári, Gács Miklós KGM államtitkári, dr. Simon Gyula MPT főtítkári, Miklósvári Sándor osztályvezetői funkciója idején, s a legutóbb dr. Hanga Mária művelődési miniszterhelyettes és dr. Herman József művelődési minisztériumi főosztályvezető. Országos hírvű színészek, képző- és zeneművészek látogatásai hagytak maradandó élményt oktatóink, hallgatóink szívében, lelkében.

Az intézmény állami vezetése, a párt-, a szakszervezet és a KISZ vezető testületekkel együttműködve biztosítja az oktatók, nevelők és a hallgatók életéhez, munkájához szükséges intézményi demokratizmust, az alkotó munkához a jó légkört. Ugyanezzel várjuk külföldi és hazai vendégeinket, barátainkat is. Főiskolánk oktató, nevelő, dolgozó kollektívái még magasabb szintű feladatok megoldására is képesek és készek.

Főiskolánk életét, munkáját közeli és távlati vonatkozásban a Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizottságának 1981. február 3-án a felsőoktatás helyzetéről és továbbfejlesztéséről hozott határozata szellemében kívánjuk tovább formálni, alakítani. Fontos feladatunk tartalmi területen, hogy az 1980 szeptemberétől bevezetett ideiglenes tanterv, óra- és vizsga-

tervet megfelelő javaslatokkal véglegessé formáljuk, hogy erősítse képze-
sünk stabilitását.

Országosan ettől nagyobb jelentőségű munka vár ránk, a tanító- és óvónőképzés tartalmi és távlatokban szervezeti integrációjának kidolgo-
zása. Mivel a tanító- és óvónőképzés több mint tíz éve együtt folyik in-
téziumunkban, főhatóságunk számít ránk ezen a téren is. A korábbi
hagyományokhoz méltóan kívánunk hozzájárulni az országos tartalmi és
strukturális korszerűsítéshez a tanító- és óvónőképzés területén.

A fenti két kiemelt fejlesztéssel, korszerűsítéssel párhuzamosan szüntelenül törekszünk és alkotó módon tevékenykedünk a jövőben is a tanítóképzés minőségi színvonalának további emeléséért. Az alkotó tevékenység szükségessége és személyiségfejlesztő hatása tekintetében meggyőződéssel valljuk és tanítjuk névadónk, Comenius örök érvényű tanítását: „A tevékenység segítségével az ember képes magát szüntelenül tökéletesíteni.”

Dr. Károly István

III. A FŐISKOLA ÁLLAMI ÉS TÁRSADALMI IRÁNYÍTÁSA

1. A főiskola állami vezetői

Főigazgató: dr. Károly István, tanszékvezető főiskolai tanár

Főigazgató-helyettesek: dr. Földy Ferenc főiskolai tanár

Gonda Sándorné főiskolai tanár

2. A főiskolai tanács

A főiskolai tanács a főigazgató mellett működő véleményező és javaslattevő testület. A tanács véleményét, illetőleg javaslatait határozat formájában nyilvánítja ki.

Munkáját a szervezeti és működési szabályzatban foglaltak alapján végzi. Állást foglal a főiskola oktató, nevelő, képző és kutatómunkája, valamint a főiskola működésével kapcsolatos egyéb fontos feladatok kérdéseiben: gazdálkodás, fejlesztés stb. Véleményt nyilvánít és javaslatot tesz a főigazgatónak a miniszter, illetve a főigazgató kinevezési hatáskörébe tartozó oktatói, vezetői állások és a gyakorlóiskola nevelői állások betöltésére benyújtott pályázatokra, áthelyezésükre, munkaviszonyuk megszüntetésére; továbbá minden olyan elvi, gyakorlati kérdésben, mint: a vezetői megbízások, a kiténtetések, címek adományozása, a nevelési, az oktatási, a módszertani, valamint a kutatómunka továbbfejlesztése, a hallgatók alapvető kulturális, szociális ügyei, a főiskola éves és távlati fejlesztési tervei, a jelentősebb gazdasági és költségvetési feladatok, a főhatóság elé terjesztett beszámolók tervezete és még sok más területen, amely főiskolai tanácsi szinten közvetve, vagy közvetlenül kapcsolatban van a főiskola feladataival.

A főiskolai tanácsot a főigazgató félévenként legalább kétszer rendes tanácsülésre összehívja. Szükség esetén rendkívüli ülésre bármikor összehívhatja. A tanácsülések napirendjét az éves főiskolai munkatervben a főigazgató állapítja meg. Néhány jelentősebb téma, amellyel a tanács a megelőző másfél évtizedben foglalkozott: a nevelőmunka továbbfejlesztése intézetünkben; hallgatóink természettudományos műveltségének helyzete és ezzel kapcsolatos feladataink; a szemináriumi foglalkozások hatékony szervezésének főbb kérdései; a népművelés oktatásának korszerű értelmezése és feladatai; a korszerűsített, továbbfejlesztett nevelési program; az intézeti kutatómunka helyzete és a továbbfejlődés útja; az egyszemélyi felelősség és demokratizmus intézetünkben; az intézeti könyvtári munka; az idegen nyelvek oktatásának problémái és a továbbfejlődéssel összefüggő tennivalók; a tanórán kívüli nevelőmunka, különös tekintettel a világnézeti, politikai, erkölcsi nevelésre; főiskolánk ifjúsági mozgalmi

munkája, s a mozgalmi munkára való felkészítés; a szakkollégiumok szerepe, helyzete, s feladatai a tanítóképző főiskolákon; a korszerű oktatástechnikai eszközök a hatékonyabb nevelés szolgálatában.

A főiskolai tanács az utóbbi 5 évben foglalkozott a tanszékek és az állandó bizottságok munkájával. A beszámolók, az előterjesztések elemzése után javaslatokat, ajánlásokat tett a főigazgatónak, illetve az egység vezetőjének a munka további folytatásához.

A főiskolai tanácsnak (az 1980/81. oktatási évben) elnöke:

dr. Károly István főiskolai tanár, főigazgató, a neveléstudományi tanszék vezetője; tisztségük alapján tagjai: *dr. Földy Ferenc* főiskolai tanár, főigazgató-helyettes, *Gonda Sándorné* főiskolai tanár, főigazgató-helyettes, *Kerchner Miklósné* gazdasági igazgató, *Géresi István* gyakorlóiskolai igazgató, *dr. Csuhaj Varjú Imre* főiskolai tanár, a nyelvi és irodalmi tanszék vezetője, *Debreczeni Zoltán* főiskolai docens, a művészeti nevelési tanszék vezetője, *Homonnay Nándorné* főiskolai docens, a közművelődési tanszék vezetője, *Sípos György* főiskolai tanár, a testnevelési tanszék vezetője, *Székely Istvánné* főiskolai tanár, a marxizmus—leninizmus tanszék vezetője, *Szerencsi Sándor* főiskolai tanár, a természettudományi tanszék vezetője, *Fazekas József*, a főigazgatói hivatal vezetője, *Juhász Istvánné* főiskolai docens, a főiskolai pártvezetőség titkára, *Horváth Ferenc* főiskolai adjunktus, a főiskolai szakszervezeti bizottság titkára, *Sarkadi Béla* tanító, a főiskola KISZ-bizottságának titkára, *Martinák János*, a főiskolai könyvtár vezetője. Választás alapján tagjai: *dr. Kováts Dániel* főiskolai docens, *Oláh Katalin* főiskolai docens, *Tamás Mária* főiskolai hallgató. Meghívás alapján tagjai: a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanács V. B. művelődésügyi osztályának képviselője, valamint a megfelelő témák tárgyalásakor a főiskolai bizottságok elnökei.

A főiskolai tanácsnak, illetve az intézeti tanácsnak 1965. és 1981. között tagjai voltak: *Komáromy Béla*, *Ködöböcz József*, *Fráter József*, *dr. Gutter József*, *Kádas Sándor*, *dr. Szeléni Gábor*, *Tóth Károly*, *dr. Zádor Tibor*, *Deér Gusztáv*, *Vaszkun István*, *Kállai István*, *E. Kovács Kálmán*, *Nagy József*, *Dudás István*, *dr. Komáromy Sándor*, *dr. Földy Ferencné*, *Bencs Erzsébet*, *Csizmár Sándor*, *Kalló János*, *Magyari Lajos*, *Géczi Ilona*, *Kocsis Ilona*, *Kocsis Mihály*, *Petróczky Ferenc*, *Nagy Ágota*, *Hallók Zsuzsanna*.

**3. Főiskolánk oktatói
1966—1981**

Sor-szám	Név Beosztás	Szakképesítés	Munkába kezdete	állásának itt	Távozásának ideje, oka	Kitüntetése
1.	Almássy Tiborné tanársegéd	középisk. énektanár		1974	1976 (áthelyezés)	
2.	Balácsi Zoltánné adjunktus	népművelő-könyvtáros	1967		1976	
3.	Balogh Istvánné tanársegéd	biológia—rajz szakos ált. isk. tanár	1976		1980	
4.	Dr. Bartha István intézeti tanár	történelem és tudományos szocializmus szakos középisk. tanár	1952	1960	1967 (áthelyezés)	
5.	Benkő Béla tanársegéd	pedagógia szakos ált. isk. tanár	1967		1980	Kiváló Úttörővezető, 1973; Aranykoszorús KISZ-jelvény, 1975; Úttörővezetői Érdemérem, 1978;
6.	Bolvári Zoltán intézeti tanár	ének szakos középisk. tanár és zene szakos tanítóképző int. tanár	1935	1959	1970 (nyugdíjazás)	
7.	Csajka Imre docens	középisk. testnevelő tanár	1967		1974	MHSZ-munkáért, ezüst, 1978; Kiváló Társadalmi Munkáért, 1978;
8.	Dr. Csuhaj V. Imre tanár	magyar—történelem szakos középisk. tanár	1947		1959	OKD, 1972; Kiváló Munkáért, 1981;
9.	Debreczeni Zoltán docens	középisk. rajztanár festőművész	1942		1959	Felszabadulási Jubileumi Emlékérem, 1970; Kiváló Munkáért, 1979;
10.	Domokos Lajosné intézeti tanár	ált. isk. ének-zene szakos tanár	1951	1960	1970 (nyugdíjazás)	

Sor- szám	Név Beosztás	Szakképesítés	Munkába kezdeté	állásának itt	Távozásának ideje, oka	Kitüntetése
11.	Egri Károly adjunktus	földrajz—biológia szakos középisk. tanár	1963	1977		
12.	Egri Károlyné adjunktus	földrajz—biológia szakos középisk. tanár	1963	1977		OKD, 1975; Kiváló Egészségügyi Nevelő Munkáért, 1976;
13.	Farkas János intézeti tanár	politikai gazdaságtan szakos középisk. tanár	1954	1961	1968 (áthelyezés)	
14.	Dr. Fenyvesi András docens	történelem—magyar—francia szakos középisk. tanár	1955	1974		Miniszteri dicséret, 1972; Kiváló Munkáért, 1978;
15.	Dr. Földy Ferenc tanár, főigazgató-helyettes	pszichológia szakos középisk. tanár, pedagógia szakos előadó	1956	1971		Kiváló Úttörővezető, 1961; OKD, 1976; Kiváló Munkáért, 1979;
16.	Dr. Földy Ferencné adjunktus	zongora és szolfézs szakos tanár, pedagógia szakos előadó	1966	1972		
17.	Fráter József docens	ének szakos ált. isk. tanár	1939	1959	1980 (nyugdíjazás)	OKD, 1976;
18.	Gallai Lászlóné tanársegéd	magyar—angol szakos középisk. tanár	1969	1972		
19.	Gonda György adjunktus	okl. közgazda	1956	1981		
20.	Gonda Sándorné tanár, főigazgató-helyettes	pedagógia szakos előadó	1945	1971		OKD, 1957, 1973; Kiváló Úttörővezető, 1971;
21.	Dr. Gönczy Ákos docens	történelem—pedagógia szakos középisk. tanár	1963	1969		Kiváló Munkáért, 1981;
22.	Dr. Gutter József intézeti tanár	filozófia szakos előadó	1949	1960	1968 (áthelyezés)	
23.	Gyöngyösi Péter tanársegéd	zeneiskolai szolfézs, ált. isk. énektanár	1975	1980		

Sorszám	Név Beosztás	Szakképesítés	Munkába kezdete	állásának itt	Távozásának ideje, oka	Kitüntetése
24.	Homonnay Nándorné docens	népművelő, magyar—történelem szakos ált. isk. tanár	1958	1976		Szocialista Kultúráért, 1972;
25.	Horváth Ferenc adjunktus	pedagógia szakos előadó	1964	1971		Kiváló Úttörővezető, 1972;
26.	Dr. Jáger Katalin adjunktus	magyar—oroszl szakos középisk. tanár	1968	1972		
27.	Juhász Istvánné docens	filozófia—etika előadó	1951	1969		OKD, 1976; Ifjúságért Érdemérem, 1977; Kiváló Munkáért, 1981;
28.	Kádas Sándor intézeti tanár	matematika—fizika szakos középisk. tanár	1956	1968	1973 (áthelyezés)	
29.	Kállai István intézeti tanár	pedagógia—filozófia szakos tanítóképző int. tanár	1943	1964	1967 (elhunyt)	
30.	Kalló János docens	matematika—fizika szakos középisk. tanár	1954	1972		Kiváló Munkáért, 1981;
31.	Dr. Károly István tanár, főigazgató	pedagógia szakos előadó, pszichológia szakos középisk. tanár	1939	1966		OKD, 1954; Munka Érdemérem, 1959; Szocialista Munkáért Érdemérem, 1959; Kiváló Úttörővezető, 1971; Munka Érdemrend, ezüst, 1976; Ifjúságért Érdemérem, 1980; Munka Érdemrend, arany, 1981; Kiváló Munkáért, 1979;
32.	Kató József docens	pedagógia szakos középisk. tanár	1954	1971		
33.	Dr. Kelecsényi Sándorné tanársegéd	magyar—oroszl szakos középisk. tanár	1968	1973	1980 (áthelyezés)	
34.	Kis-Tóth Miklósné tanársegéd	pedagógia szakos ált. isk. tanár	1971	1980		
35.	Komáromy Béla intézeti tanár, igazgató	magyar—német szakos középisk. tanár	1933	1959	1966 (nyugdíjazás)	

Sor- szám	Név Beosztás	Szakképesítés	Munkába kezdete	állásának itt	Távozásának ideje, oka	Kitüntetése
36.	Dr. Komáromy Sándor adjunktus	magyar szakos középisk. tanár, magyar—orosz szakos ált. isk. tanár	1963		1976	Kiváló Munkáért, 1980;
37.	E. Kovács Kálmán intézeti tanár	magyar—francia szakos középisk. tanár	1931		1962 1973 (nyugdíjazás)	Szocialista Kultúráért Érdemrend, 1967; Felszabadulási Jubileumi Emlékérem, 1970; Munka Érdemrend, ezüst, 1972; Munka Érdemrend, arany, 1979;
38.	Dr. Kovács Dániel docens	magyar—angol szakos középisk. tanár	1952		1974	OKD, 1964; Aranykoszorús KISZ-jelvény, 1969; Kiváló Tanár, 1973; Szakszervezeti Munkáért, ezüst, 1978; Kiváló Munkáért, 1979;
39.	Kozsuresk József adjunktus	orosz—latin—magyar szakos középisk. tanár	1966		1973 1980 (áthelyezés)	
40.	Ködöböcz József tanár, főigazgató-helyettes	filozófia—pedagógia szakos tanítóképző int. tanár	1935		1959 1979 (nyugdíjazás)	OKD, 1958, 1966; Miniszteri dicséret, 1971; Munka Érdemrend, arany, 1977;
41.	Magi Antal docens	történelem—földrajz szakos középisk. tanár	1951		1969	Szocialista Kultúráért, 1974; OKD, 1977; Kiváló Munkáért, 1981;
42.	Marcziné Fazekas Erzsébet tanársegéd	matematika—műszaki ism.— kémia szakos ált. isk. tanár	1975		1980	
43.	Mátray László intézeti tanár	magyar—német—olasz szakos középisk. tanár, orosz szakos ált. isk. tanár	1945		1959 1972 (elhunyt)	

Sor- szám	Név Beosztás	Szakképesítés	Munkába kezdete	állásának itt	Távozásának ideje, oka	Kitüntetése
44.	Mihály Sándor docens	magyar—politikai gazdaságtan szakos középisk. tanár	1950	1969	1980 (nyugdíjazás)	Kiváló Munkáért, 1978, 1980;
45.	Molnár Ágnes tanársegéd	magyar—orosz—eszperanto szakos középisk. tanár	1968	1974		
46.	Molnár László tanársegéd	magyar—orosz szakos középisk. tanár	1967	1980		
47.	Nagy Dezső docens	rajz—művészettörténet— ábrázoló geometria szakos középisk. tanár	1947	1959	1979 (nyugdíjazás)	Kiváló Munkáért, 1978;
48.	Nagymiklósi József intézeti docens	zeneiskolai tanár		1970	1973 (áthelyezés)	
49.	Nagy József docens	mezőgazdaságtan szakos középisk. tanár, mezőgazdasági mérnök	1942	1960	1980 (nyugdíjazás)	OKD, 1977;
50.	Novák Vilmosné adjunktus	magyar—orosz szakos középisk. tanár	1965	1980		
51.	Oláh Katalin docens	pedagógia szakos középisk. tanár	1957	1960		Aranykoszorús KISZ-jelvény. 1963; OKD, 1974; Munka Érdemrend. bronz, 1979;
52.	Papp Józsefné adjunktus	középisk. testnevelő tanár	1966	1972		
53.	Pásztor Aladár adjunktus	középisk. testnevelő tanár	1960	1976		Kiváló Úttörővezető, 1976;
54.	Pecze János adjunktus	ének-zene szakos ált. isk. tanár	1946	1972		Kiváló Úttörővezető, 1972;
55.	Pénzes János adjunktus	orosz—német szakos középisk. tanár	1969	1980		
56.	Rozovlyán József adjunktus	magyar—orosz szakos középisk. tanár	1957	1977		

Sor- szám	Név Beosztás	Szakképesítés	Munkába kezdete	állásának itt	Távozásának ideje, oka	Kitüntetése
57.	Rózsa László intézeti docens	középisk. ének-zene szakos tanár			1970 1974 (áthelyezés)	
58.	Sipos György tanár	középisk. testnevelő tanár	1947	1959		OKD, 1959; A Sport és Testnevelés Kiváló Dolgozója, 1960; A Magyar Testnevelési Főiskola Jubileumi Emlékérme, 1970; Felszabadulási Jubeliumi Emlékérem, 1970; Kiváló Szövetkezeti Munkáért, 1970; Aranykoszorús KISZ-jelvény, 1970; Szocialista Kultúráért, 1973, 1978; Partizán Emlékérem, 1974; Művészeti nívódíj, 1974; MHSZ-munkáért, ezüst, 1978; Kiváló Munkáért, 1981;
59.	Sóstói Pálné tanársegéd	magyar—pedagógia szakos ált. isk. tanár	1969	1976		
60.	Székely Istvánné tanár	történelem szakos középisk. tanár, filozófia—pedagógia szakos tanítóképző int. tanár	1946	1963		OKD, 1974; Munka Erdemrend, ezüst, 1978;
61.	Szeléndi Gábor intézeti tanár	pedagógia—magyar szakos középisk. tanár	1955	1960 1968 (áthelyezés)		
62.	Szentirmai László adjunktus	rajz szakos ált. isk. tanár	1939	1961 1979 (nyugdíjazás)		Kiváló Úttörővezető, 1976; Szakszervezeti Munkáért, ezüst, 1977;

Sor- szám	Név Beosztás	Szakképesítés	Munkába kezdete	állásának itt	Távozásának ideje. oka	Kitüntetése
63.	Szentirmai Lászlóné docens	pedagógia szakos előadó, pszichológia szakos középisk. tanár	1944	1963	1978 (nyugdíjazás)	OKD. 1955, 1975; Kiváló Munkáért, 1978;
64.	ifj. Szentirmai László tanársegéd	pedagógia szakos előadó, földrajz--rajz szakos ált. isk. tanár	1972	1978		Kiváló Úttörővezető, 1977;
65.	Szerencsi Sándor tanár	matematika szakos középisk. tanár	1940	1959		OKD. 1974; Kiváló Munkáért, 1981;
66.	Szerencsi Sándorné docens	pedagógia szakos előadó, pszichológia szakos középisk. tanár	1942	1959	1978 (nyugdíjazás)	OKD. 1972;
67.	Szilágyi Sándor adjunktus	matematika--fizika szakos középisk. tanár	1971	1974		
68.	Szűcs Mihályné tanársegéd	matematika--fizika szakos középisk. tanár	1974	1981		
69.	Tóth Istvánné adjunktus	ének-zene szakos ált. isk. tanár	1957	1972		
70.	Tóth Károly intézeti tanár	ének szakos középiskolai, zene szakos tanítóképző int. tanár	1936	1959	1972 (nyugdíjazás)	
71.	Törőné Kovács Jolán tanársegéd	kémia--fizika szakos középisk. tanár	1977	1980		
72.	Vályi Nagy Gyula docens	pszichológia szakos tanár, pedagógia szakos előadó	1952	1978		OKD. 1974;
73.	Vörös Józsefné tanársegéd	közművelődési és népművelési előadó	1966	1980		

Sorszám	Név Beosztás	Szakképesítés	Munkába kezdete	állásának itt	Távozásának ideje, oka	Kitüntetése
74.	Dr. Zabó Zoltán adjunktus	magyar—orosz szakos középisk. tanár	1960	1970	1977 (áthelyezés)	
75.	Zádor András adjunktus	zongoratanár, karnagy	1970	1974		
76.	Dr. Zádor Tibor intézeti tanár	történelem—földrajz szakos középisk. tanár	1934	1960	1969 (áthelyezés)	
77.	Zorgel Ferenc adjunktus	matematika—fizika szakos középisk. tanár	1970	1974		
<i>Tanszéki munkatársak:</i>						
78.	Molnár László	műszaki oktató	1969	1969		Kiváló Dolgozó, 1972;
79.	Sasi Gábor	műszaki oktató	1972	1974		

4. Pártmunka főiskolánkon

A főiskolán dolgozó párttagok tevékenységének középpontjában mindig a szocialista szakemberképzés segítése állt. A fokozódó társadalmi igények egyre több feladatot róttak ránk az elmúlt években. 1959-ben a felsőfokú tanítóképzés bevezetése, 1976-ban a főiskolai szintre való emelés növelte a politikai-ideológiai munkával kapcsolatos követelményeket is.

A felsőfokú tanítóképzőben egy alapszervezet működött. A párttagság létszámának növekedése, a pedagógusképzés változásai, az egyre sokasodó feladatok szükségessé tették a szervezeti változást is. 1972-től három alapszervezet és egy irányító, koordináló pártvezetőség alakult. Az új struktúrában erősödött a politikai, ideológiai, szervező és irányító munka hatékonysága.

Az alapszervezetek a képzés specialitásait figyelembe véve alakultak: oktatói, gyakorlóiskolai és hallgatói pártszervezetek működnek. Lehetővé vált egy ésszerűbb munkamegosztás, a helyi problémák részletesebb és mélyebb megismerése, a gyorsabb és eredményesebb intézkedés, megnyugtatóbb megoldási módok kialakulása. Ebben az időszakban készült fel intézetünk a főiskolai szint elérésére. Minden területen — oktatóknál, hallgatóknál, gyakorlóiskolánál — a tartalmi és szervezeti problémák sorát kellett megoldani. Ezt a munkát segítettük politikai, mozgalmi eszközeinkkel, az elvek tisztázásával, az MSZMP KB határozatainak, a pártkongresszusok által megszabott feladatok helyi végrehajtásával.

A főiskolánkon folyó pártmunka szép hagyományaiból ma is a legfontosabbak között tartjuk számon a hallgatók kommunistává, párttaggá nevelését. A közel egy évtizede működő önálló hallgatói pártalapszervezet ebben is sokat segít. Az alapszervezet vezetősége is hallgatókból tevődik össze. Felelősségteljesen figyelemmel kísérik az oktató-nevelőmunkát, főiskolai hallgatóink ideológiai-politikai-erkölcsi arculatát, a tanár-diák viszonyt, a KISZ tevékenységét. Végzett tanítóként itteni tapasztalataikat jól hasznosítják a közösségi, munkahelyi pártalapszervezetekben. Az oktatói alapszervezet évről évre végez felméréseket, vizsgálódásokat a főiskolai élet minden területén. Kézben tartja dolgozóink ideológiai, politikai tájékoztatását, javaslatokat tesz a felmerülő problémák megoldására. A gyakorlóiskola kommunistái sokat tettek az optimális testületi légkör megteremtéséért, a pedagógusok és a hallgatók jó munkakapcsolatának megőrzéséért, fejlesztéséért, a magas fokú pedagógiai kultúráért.

A főiskola alapszervezeteinek és tömegszervezeteinek munkáját a hététagú pártvezetőség fogja össze. Feladatunk különböző szintű párttáborok helyi megvalósításának biztosítása, az állami vezetés és a szervezeti egységek munkájának támogatása. Elméleti és gyakorlati vizsgálódásainkkal elősegítjük a problémák feltárását, megoldását. Az alapszervezetekkel együtt nagy gondot fordítunk az eszmei-politikai munkára, több szintű és változatos fórumot biztosítunk az ideológiai továbbképzéshez, az őszinte, nyílt eszmecserehez. A pártvezetőségi tagok egyénként felelősek a különböző területek munkájáért. Az alapszervezetek és a tömegszervezetek figyelmét ajánlásokon, állásfoglalásokon, határozatokon keresztül, kü-

lönböző tanácskozások és megbeszélések alkalmával hívjuk fel a végrehajtandó feladatokra.

A pártvezetőség nagy gondot fordít a tömegszervezetekkel való sokrétű, differenciált és tartalmi kapcsolat fenntartására. Arra törekszünk, hogy vezető testületeikben kommunistáink pártfeladatként, fontos funkciókat töltsenek be. Tömegszervezeti felelőssünk és a pártösszekötő tanár segítségével közvetlenül ismerjük KISZ-bizottságunk széles körű tevékenységét. Munkájukat állandó figyelemmel kísérjük. Az ifjúságpolitikai határozat végrehajtására, a KISZ-jogosítványok érvényesítésére, a kommunista jelleg fokozására irányuló erőfeszítéseiket támogatjuk.

Szakszervezeti bizottságunk munkájában az érdekvédelmi feladatok mellett az ideológiai nevelés erősítésére törekszünk. Politikai eszközökkel érvényesítjük a párt irányító szerepét. Szorosan együttműködünk a főiskola káder- és személyzeti problémáinak megoldásában. Főiskolánkon MSZBT- és Vöröskereszt-tagsoportok is működnek. Munkájukról rendszeresen informálódunk. Az MSZBT változatos formákkal segíti a Szovjetunió népeinek megismerését, felhasználva orosz szakkollégistáink tanfolyamon szerzett élményeit is. A Vöröskereszt tevékenysége jól illeszkedik intézményünk nevelési rendszerébe, rendezvényeivel növeli hallgatóink egészségi kultúráját.

Felsőbb pártszerveinkkel a kapcsolatunk rendszeres. Az országos szintű értekezleteken közvetlen információkat kapunk. Kommunistáink bekapcsolódnak a városi és megyei pártbizottságok munkájába is. Ezek a fórumok lehetővé teszik számunkra, hogy saját tevékenységünket az általános feladatokba ágyazva végezhessük és a párthatározatok megvalósításával hozzájárulhassunk a szocialista közművelődés fejlesztéséhez.

Juhász Istvánné

5. Szakszervezeti élet

Főiskolánk szakszervezeti bizottsága az elmúlt években is az iránymutatást jelentő párthatározatok, a felsőbb szakszervezeti szervek útmutatása alapján tevékenykedett. Az állami élet egyre határozottabb demokratizálódása nyomán évről évre fokozódott a bizottság aktivitása, tágult hatóköre. A választott tisztségviselők következetesen törekedtek arra, hogy eredményesen teljesítsék érdekvédelmi feladataikat, s hogy segítsék az intézet oktató-nevelő-képző munkáját.

A szakszervezeti életet hosszú évek óta a 100 százalékos szervezettség jellemzi, s minden dolgozónk támogatja az Eötvös-alapot is. 1967 óta hallgatóink is tagjai a pedagógusok szakszervezetének. A létszám alakulását az alábbi táblázat szemlélteti:

Év	Szervezett dolgozók	Nyugdíjasok	Jogfenntartók	Hallgatók
1965	89	4	—	
1966	86	8	1	
1967	86	8	1	127
1968	82	8	6	165
1969	94	9	6	188
1970	96	15	—	224
1971	96	15	2	273
1972	105	18	—	280
1973	105	17	3	332
1974	116	19	3	313
1975	117	18	3	349
1976	123	18	6	321
1977	136	14	2	292
1978	136	13	4	292
1979	135	18	6	303
1980	180	24	7	370
1981	180	23	7	354

A szakszervezeti bizottság titkári tisztét a beszámolási időszakban a következők töltötték be:

1965—1966: Nagy József
1966—1967: Kállai István
1967—1968: Nagy József
1969—1972: Juhász Istvánné
1973—1975: Magi Antal
1975—1979: Kováts Dániel
1979— : Horváth Ferenc

A bizottság tagjai a jelenlegi ciklusban: Magi Antal (elnök), Enyedi Tiborné, Fodor Gézáné, dr. Gönczy Akos, dr. Kováts Dániel, Molnár László, Petronya Zoltánné, Tóth Istvánné. A szakszervezeti munka irányítása kollektív vezetéssel történik, de valamennyi feladatkörnek megvan a felelőse.

A szervezési feladatok pontos teljesítésével a szakszervezeti bizottság tevékenysége rendszeressé vált. A munkatervek végrehajtásában a főiskola főigazgatójával való állandó együttműködés eredményesnek bizonyult. Szabályoztuk a KISZ főiskolai bizottságával való közös akcióinkat, kiépítettük a bizalmi hálózatot, fejlesztettük kapcsolatainkat a külföldi és hazai testvérintézmények szakszervezeti szerveivel.

Több fontos állásfoglalással, elemzéssel szolgáltuk a köznevelés ügyét. Figyelemmel kísértük az oktatási párhatározat megvalósulását, tájékoztottunk az állami intézkedések végrehajtásáról, együttműködtünk az intézet állami vezetőivel a tanítóképzés korszerűsítésében, a főiskolai kádermunkában, a tanszéki rendszerre való áttérésben, az új gyakorlóiskola belépésével kapcsolatos szervezési feladatokban. Megvizsgáltuk a tudományos munka feltételeit, bővítésének lehetőségeit, támogattuk dolgozóink egyéni

továbbképzését a lehetséges kedvezmények biztosításával, javaslatokat tettünk kiváló dolgozóink jutalmazására, kitüntetésére.

Agitációs, propaganda- és kultúr munkánkat hagyományos rendezvények színvonalas lebonyolítására összpontosítottuk. Segítséget nyújtottunk az Apáczai-emlékünnepekre, a Comenius-napok, a tudományos felolvasó ülések, az Árvay József-, Ady-, Móricz-emlékünnepekre, a 450 éves jubileumi rendezvények, az ünnepi tanácsülések rendezéséhez, megszerveztük a nőnapot, a pedagógusok napját, a nevelők és a technikai dolgozók év végi kirándulását. Megszerveztük az MSZMP XII. kongresszusa anyagának feldolgozását fizikai dolgozóink körében. Létrehoztuk, s évek óta működtetjük a pedagógusklubot, az eddigi összejöveteleknél igen kedvező visszhangjuk volt.

A sport és testnevelés most van kibontakozóban dolgozóink körében. Népszerűsítettük, anyagilag támogattuk a természetjárást, a sakkot, a lövészportot, társadalmi munkával biztosítottuk szakszervezetünk horgásztanyájának megépítését. Ennek kihasználtsága további korszerűsítéssel, agitációs munkával fokozható.

A nővédelem és ifjúságvédelem terén figyelemre méltó eredményeket sikerült elérni. A kisgyermekes anyáknak szabadnapot biztosítanak, a fizetett szabadnapokat is kiadják. A tanítási szünetekben a gyakorlóiskolában a gyermekes nők általában mentesülnek a napközis szolgálat alól. A nők társadalmi megbecsülését jelzi, hogy az utóbbi években többen kiváló pedagógus, kiváló munkáért, kiváló dolgozó kitüntetésben részesültek, hárman a Munka Érdemrendet is elnyerték. Tíz olyan családot tartunk számon, ahol három eltartott gyermek van, ezeket kiemelt erkölcsi és anyagi támogatásban részesítjük.

Bér- és munkaügyi feladataink teljesítése során megvizsgáltuk a technikai dolgozók bérhelyzetét, az oktatók terhelésének alakulását, s a szükségesnek látott intézkedésekre javaslatot tettünk a főiskola főigazgatójának. Részt vettünk a főiskolai átszervezés bér- és munkaügyi kérdéseinek rendezésében, figyelemmel kísértük a huzamosabb ideig távollevő dolgozók helyettesítéséből fakadó problémákat. Egységes elvrendszert dolgoztunk ki az évi 5%-os bérfelzárkózás felhasználására, a túlmunka díjazására.

A szakszervezeti bizottság rendszeressé tette a *munkavédelem* ellenőrzését, elemezte a munka-, a baleset- és tűzvédelem helyzetét, javaslatokat tett a további tennivalókra. Közreműködtünk a közlekedésrendészeti ismeretek oktatásában, előkészítettük és megszerveztük az arra kötelezettek munkavédelmi vizsgáját.

A dolgozók *ellátásában*, a *társadalombiztosításban* a lakáshelyzet alakulása, a dolgozók munka- és védőöltözettel való ellátása, a segélyezés, valamint a nyugdíjasokkal való foglalkozás állt tevékenységünk homlokterében. Javaslatot tettünk az egészségtelen lakások átépítésére, a munkaruhák körének bővítésére, a lakásjogosultak igénybejelentéseinek elbírálására.

Szakszervezeti bizottságunk évente mintegy 60 ezer forinttal *gazdálkodik* szem előtt tartva az ésszerű takarékoskosságot. Szociális célokra több mint 13 ezer forintot, kulturális célokra és sportra 5 ezer forintot használtunk fel évente. Hatezer forint Eötvös-segély kifizetésére van lehetőségünk.

Több éves viszonylatban dolgozóink *üdülési* igényeit ki tudjuk elégíteni. Nyolc főiskolával építettünk ki cserekapcsolatokat, így saját szervezésben, önköltséges formában évente kb. 80 fő üdültetésére nyílik lehetőség. 1975-től évente 6000 forinttal járultunk hozzá a megyei önköltséges üdüléshez. SZOT-üdülésben a beszámolási időszakban átlagosan évente 25—30 fő részesült, kétvétenként 20—25 szakszervezeti tagot tudunk külföldi üdüléshez juttatni.

Szakszervezeti bizottságunk egyre inkább érzi a tagság egyetértését, támogatását, az ebből fakadó felelősséget. Fejlődésünk jelenlegi szintjén fő feladatainkat így foglalhatjuk össze:

- folyamatosan figyelemmel kell kísérnünk az oktatáspolitikai, a közművelődési, a nő- és ifjúsáspolitikai határozatok megvalósulását;
- szakszervezetünk XI. kongresszusának határozatai alapján tovább kell fejlesztenünk mozgalmi munkánkat;
- elő kell segítenünk tagságunk eszmei-politikai fejlődését, az intézeti demokrácia erősödését;
- hozzá kell járulnunk a főiskolai képzés színvonalának további fejlesztéséhez, a körültekintő személyzeti munka, a tanszéki fejlesztés hathatós támogatásával;
- szorgalmaznunk kell a lehetőségek határain belül az optimális munkafeltételek biztosítását, dolgozóink életkörülményeinek javítását.

Horváth Ferenc—dr. Kováts Dániel

6. A KISZ tevékenysége

Hallgatóink életében, az intézmény nevelési rendszerében sajátos helyet foglal el a Kommunista Ifjúsági Szövetség. Nagy jelentőségű feladata az önállóság fejlesztésében, az aktív, kritikus szemléletmód és magatartás alakításában, a demokráciával való élni tudás, a közéletiség fokozásában van.

1965 óta a KISZ-szervezet életében és munkájában sok változás következett be. Tagjainak létszáma növekedett, a KISZ KB által megszabott feladatok sokasodtak, a helyi vezetés állandóan új utakat, tevékenységi területeket keresett. Az 1965—70. közötti években az intézet MSZMP-szervezete, a pártvezetés hatékonyságának fokozására szélesítette a KISZ-szel való együttműködését. Egy párttag állandó feladata lett az ifjúsági szervezet munkájának állandó figyelemmel kísérése, kiépült a kollektív patronálási rendszer. A KISZ-vezetők reszortok szerint, egy-egy felnőtt szakemberhez kapcsolódtak, akik az adott területen dolgozó fiatalokat tanácsaikkal, tapasztalataikkal segítették. Az intézet KISZ-szervezete a jelzett időben már egyre bátrabban ki-kilépett az intézeti keretek közül. A városban működő ifjúsági szervezetekkel akciókat szerveztek, majd állandó tevékenységet végeztek együtt. Ebben az időszakban alakult ki a helyi szakmunkásképző intézettel azóta is meglévő kapcsolat. Saját belső alapszervezeti rendszerünket is továbbfejlesztettük. A demokratizmus és az aktivitás fokozására a korábbi egy évfolyam — egy alapszervezet for-

mát felváltotta az állami csoportokra épülő alapszervezeti egység. Ez a szervezeti keret jól bevált, elősegítette a közösségi élet hatékonyabb formálását, növekedett az önállóság, ugyanakkor minden KISZ-tag tevékenységét figyelemmel tudták kísérni, a kritika-önkritika gyakoribb nevelési eszköze lett a kollektíváknak. 1972—75. között 25 fős KISZ-bizottság, ezen belül 7 tagú végrehajtó bizottság irányította az alapszervezeteket. A KISZ-bizottság tagjai között volt a kollégiumi titkár, a klubtitkár, általában az önkormányzati szervek diákvezetői, így az intézetben belül folyó ifjúsági munka gyakorlatilag a KISZ irányítása alatt működött. Bővítettük tevékenységi formáinkat is. Leendő elsőéveseink számára évek óta előkészítő tábort rendezünk. Ennek célja megismertetni hallgatóinkat az intézetben folyó KISZ-munkával, képzési feladatokkal, továbbadni és szélesíteni hagyományainkat, felkészíteni őket az itteni életre. Előkészítő táborainkat felsőbb éves, tapasztalatokkal rendelkező KISZ-es fiatalok szervezik és vezetik. Itt alakulnak ki a csoportpatronálások az évfolyamok között. Ma már hagyomány KISZ-szervezetünkben a környék mezőgazdasági üzemeknek segítése az őszi nagy betakarítási munkáknál. Szerződéseink magukban foglalják a baráti találkozókat is.

Szocialista szerződést kötöttünk a városi tanáccsal. Rendezvényeik állandó szereplői vagyunk, parkosítunk, patronáljuk az általános iskolai kollégium kisdíkjait, segítjük az úttörőház és a csapatok munkáját. Jó kapcsolatot építettünk ki a Nyíregyházi Tanárképző Főiskola KISZ-szervezetével. Ez különösen a főiskolai életre való felkészüléshez adott hasznos tapasztalatokat. Hallgatóink órákat látogattak a főiskolán, megbeszéléseken, vitákon, rendezvényeken vettek részt.

Új pezsdülést jelentett a KISZ KB 1974. áprilisi határozata. Az egyéni feladatvállalások, azok értékelése felelősségteljesebbé tette KISZ-tagjainkat. Nagyobb alkalom nyílt a képességek fejlesztését jobban szolgáló, az egyéni adottságoknak megfelelő tevékenység végzésére, színesebb, sokoldalúbb, ötletesebb lett a munka. A feladatok ellátásában, a tartalom mélyítésében sokat segít a hallgatói MSZMP-alapszervezet. Párttag fiataljaink politikai vitaköröket, vetélkedőket vezetnek. Szervezeti formánk ismét megváltozott. A 11 tagú KISZ-vezetőség helyét a 11 tagú KISZ-bizottság vette át. Az évfolyamokat évfolyamtitkárok fogták össze. Kiepítettük az állami szervekben (intézeti tanács, szakcsoportok, állandó bizottságok) a képviseleti rendszert. Létrejött az együttműködés a szakszervezettel.

Jelentős dátum az intézményi KISZ-szervezet életében 1976, amikor intézetünk főiskolai rangra emelkedett. A minőségileg új nevelő-oktatóképző munka megújulást követelt az ifjúsági szövetségtől is. A KISZ-re jelentős feladat hárult a hallgatók mindenoldalú fejlesztésének megvalósításában. A feladatok növekedése a KISZ-bizottság létszámának gyarapodását idézte elő. A 13 tagú bizottságban új reszortok jelentek meg (érdekvédelmi felelős, információfelelős, kapcsolatfelelős, úttörőfelelős). Legfőbb feladatunk — a tanulmányi munka — mellett előtérbe került a politikai képzés és az érdekvédelem, érdekképviselés. Politikai képzésünk 1980-ra országosan elismert színvonalúvá vált. Jelentős lépéseket tettünk az érdekvédelem területén is. Zökkenőmentesen sikerült az ÁIB 1/1978-as irányelveiben lefektetett jogosítványok bevezetése az érdekvédelmi munka

gyakorlatában. Ehhez nagy segítséget kaptunk a főiskola állami és párt-vezetésétől. A főiskola kisugárzó szerepének növelése érdekében sok városi rendezvényen vettünk részt, és több városi szintű programot szerveztünk. Testvéri szerződést kötöttünk a Rákóczi Gimnáziummal és több szocialista brigáddal. Ezek a kapcsolatok új színfoltot hoztak a főiskolai KISZ-szervezet mozgalmi életébe. 1980-ban titkártalálkozózt szerveztünk a tanítóképző főiskolák bizottsági titkárai részére, ahol a résztvevők értékes tapasztalatokat cseréltek és új ismeretekkel gazdagodtak.

Felvettük a kapcsolatot a Bautzeni Tanítóképző Intézet FDJ-szervezetével. E kapcsolat eredményeként 1981 nyarán, 28 hallgatónk nyári építőtáborozáson vett részt az NDK-ban. Itt KISZ-tagjaink eredményesen dolgoztak, aminek eredményeként 5 éves szerződést köthettünk a fogadó mezőgazdasági nagyüzemmel.

KISZ-tagjaink főiskolán belül és kívül, sok jelentős feladatot látnak el eredményesen. A tevékenységi formákat úgy választjuk meg, hogy szervesen kapcsolódjanak a szocialista pedagógusképzéshez, a hivatásra való felkészítéshez.

A Kommunista Ifjúsági Szövetség főiskolai bizottságának tagjai: Sarkadi Béla (titkár), Béres Marianna, Csőke Éva, Bíró Ildikó, Farkas József, Filep Zoltán, Galuska Judit, Koscsó Júlia, Lakatos László, Rusz László, Tamás Mária, Tóth-Szabó Erika Anna, Túróczi Zsuzsanna.

Sarkadi Béla

7. A főigazgatói hivatal

A hivatal a főigazgatói ügyviteli teendőket, valamint a hallgatók szociális, tanulmányi és vizsgaügyeinek, továbbá a tanszékek hatáskörébe tartozó ügyeknek az adminisztrációját végzi. 1976-ig igazgatói, 1976-tól pedig főigazgatói hivatalként működik.

A hivatal feladatait a következőképpen csoportosíthatjuk:

— Tanulmányi ügyek szervezése, intézése (tantárgyfelosztás elkészítése, kombinatív órarend, kollégiumi felvételek kiértékelése, honvédelmi ismeretek oktatásának megszervezése, levelező hallgatók államvizsgájának adminisztrálása, törzskönyvezés, irattározás, takarékosági intézkedési terv végrehajtása, vizsgára jelentkeztetés, a felvételi vizsgák előkészítése és lebonyolítása, a tanfolyamokkal kapcsolatos adminisztratív feladatok, iskolai-óvodai gyakorlatokkal kapcsolatos ügyvitel).

— Az állami vezetők hatáskörébe első vagy másodfokon tartozó egyedi ügyek döntésre való előkészítése (statisztikai adatszolgáltatás, kollégiumi felvételi kérelmek előkészítése, hallgatók fegyelmi ügyének adminisztrációs feladatai).

— A felügyeleti szervek hatáskörébe tartozó ügyek érdemi és adminisztratív előkészítése (államvizsga bizottsági elnökökre vonatkozó felterjesztés előkészítése, népköztársasági ösztöndíj-felterjesztés előkészítése, a felvételi bizottsági ülés után a jelentések, kimutatások határidőre történő felterjesztése).

— A főiskolai szervezeti egységek, bizottságok működésével kapcsolatos ügyintézési feladatok.

— A diákjóléti támogatás, tanulmányi ösztöndíj- és tandíjüggek. (Jövedelemigazolások, rendszeres pénzbeni támogatás és tanulmányi ösztöndíjkeret megállapítása, tandíjüggek, szociális ügyek, kollégiumi és menza-üggek, különjelzási díjak).

— A főiskola főigazgatójának, főigazgató-helyetteseinek gépelési munkái, a főiskola stencilnyilvántartása, iratkezelés, postázás.

A hivatal dolgozói: hivatalvezető: Fazekas József (1980—1981), főelőadó: Petronya Zoltánné (1972—), előadók: Gönczfalvi Józsefné (1974—), Gönczfalvi Ferencné (1980—), Mizsákné Bodnár Zsuzsanna (1976—), Repovszki Miklósné (1977—), főigazgatói titkár: Bálint Jolán (1976—), gépíró: Bodolóczky Katalin (1976—), tanszéki adminisztrátorok: Rák Jánosné (1978—), Simai Sarolta (1980—), Fejti Istvánné (1979—), Szopkó Mária (1976—), Petró Jánosné (1976—), Kocsis Jánosné (1980—).

Az elmúlt időszakban a hivatalban dolgoztak vezetőként: Radnai László (1963—1966), Magyar Lajos (1966—1967), Csizmár Sándor (1967—1972), Kalló János (1972—1973), Bencs Erzsébet (1973—1978), Mihály Sándor mb. (1978), dr. Földy Ferenc mb. (1978—1979), Ködöböcz József mb. (1978—1979), Kocsis György (1979—1980).

A hivatalban dolgoztak: dr. Kun Viktorné titkárként (1959—1978), Óvári Margit (1972—1977), Beimli Éva (1973—1974), Nagy Győri Mária (1974—1975), Vinnai Irén (1974—1978), Berencsy István (1975—1977), Fischerné Rák Mária (1976—1978), Sveda Erzsébet (1978), Matisz Éva (1979—1980), dr. Mátyás Péterné (1980—1981).

A következő statisztikai táblázatokkal adunk összehasonlító adatokat az 1965. és 1981. közötti évekből.

Hallgatói létszámkimutatás

	Tagozat	Felvételt kért		I. évf. felvételt nyert				Összlétszám		Főisk. átlag
		T	Ó	T	Ó	Össz.	Fő.	T	Ó	
1965/66.	nappali levelező	219	—	86	—	86	12	203	—	3,51
1966/67.	nappali levelező	298	—	85	—	85	13	221	—	3,62
1967/68.	nappali levelező	234	—	87	—	87	14	207	—	3,48
1968/69.	nappali levelező	211	—	80	—	80	11	228	—	3,62
1969/70.	nappali levelező	173	—	66	—	66	4	189	—	3,54
1970/71.	nappali levelező	212	—	73	—	73	8	190	—	3,52
1971/72.	nappali levelező	140	50	96	25	121	6	247	25	3,57
		125	103	58	56	114	2	58	56	2,69
1972/73.	nappali levelező	193	115	95	24	119	9	269	46	3,43
		64	80	44	59	103	1	118	111	2,71

	Tagozat	Felvételt kért		I. évf. felvételt nyert				Összlétszám		Főisk. átlag
		T	Ó	T	Ó	Össz.	Ffi.	T	Ó	
1973/74.	nappali levelező	259 59	100 127	124 50	28 67	152 117	10 1	285 159	47 126	3,48 2,81
1974/75.	nappali levelező	263 90	74 111	119 88	23 67	142 155	11 3	300 194	49 124	3,63 2,55
1975/76.	nappali levelező	233 180	78 112	88 81	21 88	109 169	4 3	278 203	39 145	3,45 2,49
1976/77.	nappali levelező	223 118	43 115	85 82	22 70	107 152	11 6	265 277	44 198	3,50 2,69
1977/78.	nappali levelező	237 70	55 90	84 49	23 36	107 85	13 12	245 273	45 164	3,54 2,86
1978/79.	nappali levelező	265 81	47 55	89 73	23 52	112 125	14 10	244 270	45 159	3,57 2,89
1979/80.	nappali levelező	255 110	51 87	130 80	23 49	153 129	17 10	297 251	45 92	3,62 3,39
1980/81.	nappali levelező	231 119	46 89	131 88	27 61	158 149	20 10	319 258	48 116	3,50 2,91

Rövidítések:

T = tanító szakos

Ó = óvónő szakos

Ffi = férfi hallgató

A nappali tagozatos hallgatók kollégiumi elhelyezése

Tanév	Kollégiumban elhelyezett				Albérletben, helyben lakó		Vidéki, bejáró	
	Ffi.	T	Ó	Össz.	T	Ó	T	Ó
1965/66.	19	140		159	31		13	
1966/67.	17	138		155	43		23	
1967/68.	14	135		149	41		17	
1968/69.	16	137		153	61		14	
1969/70.	15	128		143	32		14	
1970/71.	11	138		149	25		16	
1971/72.	29	151	13	193	47	8	20	4
1972/73.	25	167	38	230	67	4	10	4
1973/74.	24	154	32	210	97	15	10	
1974/75.	8	176	34	218	103	13	13	2
1975/76.	23	154	28	205	22	6	79	5
1976/77.		177	28	205	73	13	15	3
1977/78.	20	165	29	214	39	9	21	7
1978/79.	28	168	31	227	41	10	7	4
1979/80.	26	178	31	235	78	9	15	5
1980/81.	31	172	26	229	79	14	37	8

A hallgatók pénzbeli támogatása (ezer forintban)

Év	A hallgatók létszáma T+Ö	Á. K. V. Állami költségvetés terhére	Tanulmány- ösztöndíj	Ösztöndíj- kiegészítés	Szakmai gyak. öszt.	Rendszeres pénzbeli támogatás	Rendkívüli segély	Tanulmányi út	Kulturális kiadás	Sport	Pályadíj
1965.	203	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1966.	221	—	101	—	32	397	47	8	4	—	—
1967.	207	—	105	—	71	395	35	7	3	—	—
1968.	228	—	110	—	158	346	45	8	4	—	—
1969.	189	—	107	—	136	358	38	13	3	—	—
1970.	190	—	134	—	95	353	40	14	7	—	—
1971.	272	—	149	—	88	456	41	29	3	—	—
1972.	315	—	244	—	45	605	70	30	18	—	—
1973.	332	—	243	—	71	854	59	25	17	14	—
1974.	349	21	289	—	28	945	81	32	13	—	—
1975.	317	14	335	—	32	884	90	26	18	20	—
1976.	309	21	282	74	37	723	79	24	15	16	6
1977.	290	154	144	139	36	729	74	29	16	16	6
1978.	289	170	277	160	34	559	73	29	18	16	6
1979.	342	309	273	153	36	635	74	24	14	16	6
1980.	367	289	417	170	38	658	79	16	13	13	6

A főigazgatói hivatal kiemelt feladatának tekintette az elmúlt időszakban is a tanszékekkel, a KISZ-szel együttműködve a hallgatók hivatástudatának fejlesztését és munkafegyelmének fokozását. Mindezek a következő években is fontos feladataik lesznek.

Dr. Földy Ferenc — Petronya Zoltánné — Repovszki Miklósné

8. A gazdasági hivatal

A főiskola külön szervezeti egységként működik a gazdasági hivatal. Feladata: a pénzügyi lehetőségek maximális kihasználásával biztosítani a tanítás, nevelőképzés tárgyi feltételeit. Gondoskodnunk kell a főépületben levő főiskola, a két kollégium, a gyakorlóiskola és az élelmezést biztosító két konyha zavartalan működéséről.

A gazdasági hivatal irányítását 1959. január 1-től 1970. január 2-ig Dér Gusztáv, 1970. január 10-től 1980. november 15-ig Vaszkun István, 1980. november 16-tól, jelenleg is Kerchner Miklósné gazdasági igazgató végzi. A gazdasági igazgató, két gondnok, egy élelmezésvezető irányítása mellett hat adminisztratív dolgozó és 68 technikai dolgozó látja el az élelmezéssel, fenntartással kapcsolatos feladatokat. A jelenlegi — már optimálisnak mondható — körülmények kialakítását segítették a következő események:

— 1976-ban a tanítóképző főiskolai rangot kapott,

— 1979. szeptember 1-én az általános iskolai oktatás az új 16 tantermes gyakorlóiskolában indult. Ugyanekkor vettük használatba az új tornatermet és a napköziotthoni konyhát. A beruházás 45 millió Ft értékű, amiből 2,5 millió Ft az oktatást szolgáló berendezés, felszerelés, szemléltetőeszköz volt.

— Gazdasági fejlődésünket szemlélteti az a tény, hogy míg 1976-ban 16 millió Ft, 1980-ban 24 millió Ft összegű volt a költségvetési felhasználásunk.

A költségvetési előirányzatok növekedésével párhuzamosan a jellemző mutatókban is változás következett be:

Megnevezés	1976	1980
Nappali tagozatos hallgatók száma	309	367
Levelező tagozatos hallgatók száma	469	374
Általános iskolai tanulócsoportok száma	12	16
Általános iskolai napközis csoportok száma	5	10
Kollégiumi férőhely	170	170

A legnagyobb változást az új gyakorlóiskola átvétele jelentette. Megszűnt a főépület zsúfoltsága, megfelelő körülményeket tudunk biztosítani a főiskolai és gyakorlóiskolai tanulóknak egyaránt.

Gondot okoz jelenleg is a nappali tagozatos hallgatók kollégiumi elhelyezése. Az engedélyezett 170 férőhely az igényeket nem elégíti ki, annak ellenére sem, hogy saját erőből — raktári és egyéb helyiségek átalakításával — növeltük a férőhelyek számát. Jelenleg kollégiumi ellátást kap 227 hallgató.

Az elmúlt években is törekedtünk a korszerűsítésre. Belső tartalékok feltáráásával, átalakításokkal előadókat, szertárakat hoztunk létre. 1976-tól mintegy 13 millió Ft-ot fordítottunk felújítási, karbantartási munkákra.

Nagyobb munkák voltak: a titkárság irodáinak átalakítása, a tanácskozó kialakítása, a Comenius I. kollégium tanulószobáinak leválasztása, a Comenius I. és II. kollégium külső tatarozása, a Comenius II. kollégium tetőcseréje, nyílászárók cseréje, a szolgálati lakások szigetelése, a főépület esővízcsatornájának cseréje, a főépület belső falburkolási munkái, 3 darab szertár kialakítása, nyelvi laboratórium kialakítása, kollégiumi stúdiók kialakítása, a régi konyha, kollégium, főépület külső vízvezeték-hálózatának cseréje, a csapadécsatornák kiépítése, a fűtési csatornarendszer szigetelése, a belső parkok kialakítása.

Jelenleg is folyik a 16 tantermes gyakorlóiskola udvarrendezése, amire 1 700 000 Ft-ot biztosított a Művelődési Minisztérium. Ezen a területen kerül kialakításra a sportpálya, a felvonulási tér, a pihenőpark, és beépítik az udvari játékokat. A befejezés 1982-ben várható.

A tárgyi feltételek biztosításán kívül, fontos és alapvető feladatunk a meglévő intézeti vagyon megóvása, rendeltetésszerű használatának állandó, folyamatos ellenőrzése.

Jelenlegi vagyonunk: gépek, berendezések: 5 873 500 Ft, szemléltető állóeszközök: 57 800 Ft, szerszámok: 177 200 Ft, berendezési és felszerelési tárgyak: 8 434 500 Ft, egyéb fogyóeszközök: 422 200 Ft, szemléltetőkészletek: 1 476 800 Ft, épületeink értéke: 80 500 000 Ft.

A főiskolai gazdálkodást társadalmi bizottságok segítik. Munkatervük összhangban van a gazdasági hivatal munkatervével. Tagjaikat a főiskolai tanács egyetértésével választják meg különböző munkaterületekről. Működésükkel nagyban hozzájárulnak a gazdasági munka színvonalának javításához, a társadalmi tulajdon védelméhez.

A *selejtezési bizottság* biztosítja a munkaterv alapján végrehajtott általános selejtezések törvényességét. Jegyzőkönyvvel igazolja a számszerűség valóságát, a selejtezésre szánt eszközök, bútorok állagromlását. Rendelkezik a további hasznosításra visszamaradt eszközök raktárra vételezéséről. Tagjai 1981-ben: elnök: Kerchner Miklósné, tagok: Molnár László, Sóstói Pálné, Novák Vilmosné, Zorgel Ferenc, Pásztor Aladár, Pecze János, Balázi Zoltánné, Göncfalvi Ferencné, Borza Károly, Virágh László, Martinák János, Berencsy Lászlóné.

A *takarékossági bizottság* feladata a következő: a főiskolai tanács által meghatározott program szerint, figyelemmel kíséri a gazdálkodást. Évenként munkatervet készítenek. Részletesen foglalkoztak az elmúlt időszakban a szakmunkások munkabeosztásával, munkaidő-kihasználásával, a beszerzési keretek felhasználásával, a selejtezés előkészítésével, lebonyolításával.

Évenként egy alkalommal beszámolnak a főiskolai tanácsnak, ahol elmondják tapasztalataikat, segítenek a megállapított hiányosságok megszüntetésében. A bizottság elnöke: Gonda György, titkára: Benkő Béla, tagjai: Rozovlyán József, Pecze János, Fodor Gézané, Túróczi Zsuzsanna, Béres Mariann. A bizottsági tagok kijelölésekor elsődleges cél, hogy minden munkaterület képviselve legyen.

A főiskolai tanács gondoskodik a felesleges vagyontárgyak feltárásának segítéséről is. Felelősöket jelölnek ki, akik nem bizottságban működnek, hanem saját munkaterületükön figyelemmel kísérik az eszközök kihasználását. Munkájuk a társadalmi készleteket javaslatuk alapján felajánlhatjuk más oktatási intézménynek.

A felesleges vagyontárgyak feltárásának felelősei: Molnár László, Benkő Béla, Novák Vilmosné, Marcziné Fazekas Erzsébet, Csajka Imre, Zádor András, Balácsi Zoltánné, Dávid Sándorné, Borza Károly, Martinák János, Berencsy Lászlóné és a főigazgatói hivatal vezetője.

Tájékoztatónk — a teljesség igénye nélkül — nagy vonalakban mutatta be munkánkat, gazdasági eseményeinket. Feladatunk a továbbiakban is lelkiismeretes munkával szolgálni a tanítóképzést, a gyakorlóiskolai tanítást, a Művelődési Minisztérium által biztosított költségvetés takarékos felhasználásával tartani a szakmai ellátás jelenleg kialakított színvonalát.

Kerchner Miklós né

A gazdasági hivatal

Adminisztratív dolgozók

Sor- szám	Név	Beosztás	Főiskolai munkaviszony kezdete
1.	Kerchner Miklós né	gazd. igazgató	1980
2.	Horváth Lászlóné	pü. főelőadó	1980
3.	Varga Sándorné	pü. előadó	1977
4.	Grega Sándorné	anyagkönyvelő	1980
5.	Perge Sándorné	bér- és munkaügyi előadó	1980
6.	Berencsy Lászlóné	élelmezésvezető	1963
7.	Enyedi Tiborné	gondnok	1978
8.	Borza Károly	gondnok	1977
9.	Fürjesi Gyuláné	raktáros	1979
10.	Dancsosi Miklós né	adminisztrátor	1979
11.	Zsófi Zsuzsanna	adminisztrátor	1980

Sor- szám	Név	Beosztás	Főiskolai munkaviszony kezdeté
1.	Lukács János	villanyszerelő	1965
2.	Puskás Tibor	asztalos	1960
3.	Varga György	asztalos	1981
4.	Vinnai Bertalan	kertész	1959
5.	Bodnár István	vízvezeték-szerelő	1975
6.	Gombos Béla	lakatos	1977
7.	Pásztor János	villanyszerelő	1979
8.	Kántor János	kőműves	1979
9.	Szebényi Bertalan	fűtő	1972
10.	Tótbegyí Zoltán	fűtő	1979
11.	Muszbek Géza	fűtő	1978
12.	Karajz András	fűtő	1981
13.	Berencsy László	gépkocsivezető	1968
14.	Gál György	gépkocsivezető	1980
15.	Csehi Józsefné	szakácsnő	1964
16.	Szopkovics Mihályné	szakácsnő	1961
17.	Bednarik László	műszerész	1977

Konyhai dolgozók

Varsányi Lajos (1972), Halász Istvánné (1964), Simai Tiborné (1969), Szabó Lajosné (1975), Vitányi Tiborné (1964), Vass Istvánné (1968), Muzbek Gézáné (1975), Kovács Istvánné (1971), Spala Istvánné (1974), Varga Györgyné (1971), Varga Balázsné (1964), Gergely Lajosné (1975), Szuromi Gyuláné (1968), Lencsés Lászlóné (1976), Lukács Jánosné (1979), Sajgó Béláné (1979), Kai Istvánné (1979), Kállai Sándorné (1979), Gabóczi Tiborné (1979), Soltész Jánosné (1979), Belföldi Lászlóné (1978).

Hivatalsegéd, kapusok, takarítók

Pásztor Jánosné (1974), Csáki Károlyné (1963), Nagy S. Árpádné (1964), Farkas Jánosné (1959), Mihalcsik Józsefné (1964), Szemán Jánosné (1964), Kovács Györgyné (1961), Királyhegyi Istvánné (1973), Jakab Istvánné (1959), Lázár Ferencné (1965), Pásztor Gyuláné (1960), Tomkó Györgyné (1968), Matisz Andrásné (1981), Braun Györgyné (1974), Sárosi Istvánné (1963), Tóth Béláné (1976), Juhász Györgyné (1979), Keresztúri Jánosné (1979), Tégel Jánosné (1980), Braun Andrásné (1979), Albók Sándorné (1979), Siska Józsefné (1979), Dócs Sándorné (1979), Felföldi Gyuláné (1980), Bíró Zoltánné (1980), Matisz Jánosné (1980), Bajusz István (1974), Szász György (1974), Széplaki István (1975).

IV. A TANSZÉKEK MUNKÁJA

1. A marxizmus—leninizmus tanszék

A marxizmus—leninizmus oktatásának szervezeti alapegysége 1976-ig a szakcsoport, attól kezdve pedig a tanszék volt. A szakcsoport 1961-ben alakult. Tagjai dr. Gutter József szakcsoportvezető intézeti tanár, dr. Bartha István és Farkas János intézeti tanárok voltak. Ez a személyi összetétel azonban 1969-re teljesen kicserélődött, a tanárok más munkahelyekre kerültek. Székely Istvánné, a pedagógiai szakcsoport tagja 1967-ben belső átszervezéssel, Juhász Istvánné és Mihály Sándor pedig 1969-ben pályázat útján került a szakcsoportba. Egészen 1977-ig ők hárman alkották a szervezeti egységet, előbb intézeti tanárokként, 1976-tól pedig főiskolai docensekként. 1977 augusztusával Egri Károly adjunktusi, 1980. októberben Molnár László tanársegédi, 1981. januárban Gonda György adjunktusi minőségben nyert alkalmazást. 1968-tól a szakcsoport, majd a tanszék vezetését Székely Istvánné látja el.

1981. február 7-én fájdalmas vesztés érte a tanszéket; Mihály Sándor docens hosszú, súlyos betegség után elhunyt.

Betöltetlen státusz, a főhivatású oktatók betegsége és az óraszámok megnövekedése miatt, átmenetileg órákat és vizsgáztatást vállaltak tanszékünkön az intézmény dolgozói közül dr. Fenyvesi András, Kalló János, Kató József, Nagy József docensek, külső óraadói minőségben pedig Szilágyiné Koleszár Judit középiskolai tanár, R. Újhelyi Katalin középiskolai kollégiumi igazgató, Pásztor András, a városi pártbizottság munkatársa, Bánhegyi Tiborné egyetemi tanársegéd, Kovács Józsefné egyetemi tanársegéd.

Jelenlegi állományunk 5 fő. A szaktárgyi specializáció a következő: Juhász Istvánné a filozófia és az etika, Egri Károly a filozófia, Gonda György a politikai gazdaságtan, Székely Istvánné és Molnár László a tudományos szocializmus és a magyar munkásmozgalom-történet oktatója.

A vizsgált időszakra a pedagógusképzésben és a marxizmus—leninizmus oktatásában egyaránt a nagyarányú korszerűsítés jellemző. A szakcsoport, majd a tanszék tevékenységének tartalmi, metodikai, szervezeti kereteit, irányultságát az 1964-es, 1970-es, 1973-as, 1976-os és 1980-as tantervek, a helyi majd az intézménylípusra érvényes nevelési program, az 1972-ben megalkotott és a későbbiekben továbbfejlesztett szabályzatok, különböző egyéb képzési dokumentumok, az MSZMP KB, valamint az agitációs és propagandabizottság határozatai, állásfoglalásai és a marxizmus—leninizmus oktatási főosztály nyomukban megszülető intézkedései határozták meg.

Az oktatás és a képzés rendszerében a marxizmus—leninizmus tárgyai mindvégig megtalálhatók minden félévben mind a tanító-, mind az óvónőképzésben. Az elmúlt években változások következtek be az óraszámokban, a szaktárgyakban, a tartalmi koncepciókban, a sorrendiségben. Pl. a hároméves tanítóképzős ciklus alatt az 1964-es óraterv szerint 15, az 1970-es szerint 13, 1973-mal kezdve, pedig 19 óra állt rendelkezésünkre. A marxizmus—leninizmus alaptárgyai mellé az 1973-as tantervbe belépett az etika. Sok változáson ment át a magyar munkásmozgalom-történet oktatásának rendje. Egy időben — jöllehet a szakképzési profilnak a filozófiával való kezdés jobban megfelel — a politikai gazdaságtan volt az indító tárgy. Jelentős eredménynek tekinthető, hogy a közelmúltban egységes felsőoktatási törzsanyag és jegyzetanyag jött létre.

Tapasztaltuk, hogy a permanens korszerűsítés milyen nagyfokú átálási képességet, rugalmasságot igényelt az oktatóktól. Ugyanakkor biztos állíthatjuk, hogy szakcsoportunk, tanszékünk észrevételeivel, javaslataival, vállalásaival cselekvő részese volt az országos megújulódnak. Ennek egyik bizonyossága, hogy 1977-ben, egy évvel az általános bevezetés előtt, főiskolánk azon intézmények között volt, amelyek elsőként tanították külön tárgyként a magyar munkásmozgalom történetét.

Jelenleg a tanítóképzésben a marxizmus—leninizmus oktatásának megszólása a következő: filozófia 6 óra, politikai gazdaságtan 4 óra, tudományos szocializmus 4 óra, etika 2 óra, a magyar munkásmozgalom története 2 óra, összesen 19 óra.

A kétéves óvónőképzésből, a tanulmányi időre való tekintettel, hiányzik a politikai gazdaságtan és az etika, s itt az összórászám tárgyainkból 11.

Tanszékünk következetesen szem előtt tartja, hogy a marxizmus—leninizmus egyrészt tudományos kategóriákba, törvényekbe sűrített ismeretanyag, másrészt a leghaladóbb világnézet összegezése, a szocializmus—kommunizmus ügye melletti politikai elkötelezettség kifejezője. Ennek tudatában *oktatómunkánk* középpontjában a világnézeti-politikai nevelés áll. Alapvető feladatunknak tartjuk a marxizmus—leninizmus nyitottságának, dinamizmusának, tudományos jellegének érzékeltetését, az újra, az aktualitásokra, a valóság ellentmondásaira való reagálást, a hallgatók kérdéseire való válaszadást. Meggyőződünk arról, hogy hasznos, szükséges a marxizmus—leninizmus tárgyainak koncentrációja, reális lehetőség az egymásra építhetőségük. Nagy energiákat fejtünk ki annak érdekében is, hogy a szakképzés és a világnézeti nevelés egysége megvalósuljon, tárgyaink oktatása — és ezt így lássák a hallgatók is — a pedagógusképzés szerves része legyen.

Tanítóképzőben vagyunk, ahol a módszertani kultúrának komoly hagyományai vannak. Szakcsoportunk, tanszékünk nagy gondot fordít a *tanítás metodikájára*, igyekszik e szempontból megfelelni a korszerűség és hatékonyság követelményeinek. Ilyen értelmű útkeresésre, próbálkozásokra ösztönöznek az új képzési dokumentumok, de a sajátos hallgatói összetétel is.

A korszerűsítési dokumentumokban megfigyelhető egyik tendencia a csoportos munka arányának növekedése. Munkakollektívánkban, az oktatói terhelés függvényében, az egyes oktatási formáknak szinte évenként

más-más arányai alakultak ki. A 80-as tantervünk szerint teljes mértékben biztosítottak a csoportos oktatás feltételei, az ún. „nagyelőadás” azonban mégsem tűnt el a gyakorlatunkból.

Módszertani meditatásokra és kísérletekre inspirált bennünket a vizsgaszabályzat módosulása, fejlődése, a tárgyainkra vonatkozó ellenőrzési-értékelési formák sokfélesége.

A hallgatói összetétel annyiban vetett fel metodikai problémákat, hogy a többségükben elsőgenerációs értelmiségiként induló tanítójelölteket sajátos módon kell megismertetni a szellemi munkavégzés kultúrájával, s ki kell bennük alakítani az értelmiségi életforma igényét, képességeit.

Mindebből következően az egész tanszéket, illetve egyes oktatóit különösképpen foglalkoztatták a szemléltetés hagyományos és korszerű technikai eszközökre épülő formái, az ellenőrzés, értékelés évközi és vizsgázta-táskor alkalmazandó eljárásai, a tanulósoportos keretek között és a hagyományos szervezésű előadásokon alkalmazható módszerkombinációk kérdései, az aktivitásra, önállóságra nevelés módjai.

Tanszékünk mindig létkérdésnek tekintette a *tanórán kívüli nevelőmunka* végzését. A világnézeti-politikai meggyőződés formálásában a tudományos ismeretek elsajátítása csak a kiindulást, az alapot jelentheti! Ha a folyamatot végig akarjuk vinni, ki kell lépünk az óráról!

Munkatervünkben évek óta sztereotíp feladatmegszabás: minden nevelési szintésre terjedjen ki a tanszék kisugárzó hatása. Tanórán kívüli munkánk ennek megfelelően, rendkívül széles skálájú. Azon túl, hogy teljesítjük a minden oktatóra vonatkozó nevelési feladatokat mint tanszék, a világnézeti-politikai nevelés fórumain, alkalmain töltünk be kiemelt szerepet. Valamennyien rendelkezünk olyan egyéni megbízatásokkal, amelyek egy-egy nevelési feladathoz, területhez kapcsolódnak.

A tanszék oktatói hosszú éveken át alapszervezeti patronáló tanárok voltak.

1973-tól máig a mi egységünkben került ki az intézményi KISZ-patronáló oktató. Egyikünk közel egy évtizedig a diákjóléti bizottság tanárelnökeként tevékenykedett. Az ifjúsági klub munkáját, a KISZ propagandatevékenységét, a politikai vetélkedők szervezését a témától függő munkamegosztásban segítjük.

1978-tól rendszeresen indítunk ateista-valláskritikai tanfolyamot. Értelemszerűen a mi tanszékünkre vár a kollégiumi politikai nevelőmunka patronálása. Ismételten erőfeszítéseket teszünk a TDK-munka eredményesebb végzésére. Nagy figyelmet fordítunk arra, hogy hatókörünkben a KISZ-jogosítványok, a kialakult demokratikus keretek megfelelő tartalommal teljenek meg.

Sok segítséget adunk, adunk a hallgatói pártszervezet működéséhez. Sok új párttagnak a mi oktatóink az ajánlói.

A tanórán kívüli sok közös feladatmegoldás kiegészíti a hallgatókról a tanórákon nyert képünket. Emellett, ideológiai-politikai arculatuk objektívabb, teljesebb megismerése céljából szinte évenként végeztünk felméréseket, s az így nyert eredményeket nemcsak tanszékünk, hanem főiskolánk állami, társadalmi szervei is hasznosították.

A tárgyi, módszerbeli, szemléleti koncentráció érvényesítése, az ismeretanyag és a pedagógiai-politikai hatások integrációja elengedhetetlenül szükségessé teszi a *szakcsoportok, tanszékek konstruktív együttműködését*. E kapcsolatok kialakításában, fejlesztésében tanszékünk mindenkor aktívan, kezdeményezően vett részt. Sok közös feladat megoldásában évek óta együtt tevékenykedünk más szervezeti egységek tagjaival az állandó bizottságokban, más esetekben fontos alkalmi megbízatásoknak teszünk közösen eleget. A tanszékek sajátos munkájába a nyilvános tanszéki értekezleteken, speciális rendezvényeken való részvétellel nyerhetünk bepillantást. Ilyeneket magunk is rendeztünk. (Pl.: A magyar párttörténetírás legújabb eredményei; Beszélhetünk-e a marxizmus pluralizmusáról?, Az új gazdaságirányítási rendszer első tapasztalatai; A filozófia első évre helyezésének pedagógiai konzekvenciái stb.). Több alkalommal tartottunk a neveléstudományi tanszékkal közös, nyilvános értekezletet.

Megtisztelő feladatunk a tantestület ideológiai-politikai továbbképzésében való közreműködésünk. Hagyományos a kongresszusi anyagok, kiemelkedő jelentőségű párthatározatok, különböző aktuális politikai kérdések feldolgozása, megvitatása az oktatók körében a marxizmus—leninizmus oktatóinak vezetésével.

A gyakorlóiskolával kapcsolatban arra törekszünk, hogy az ideológiai-politikai együttműködés köre, formái gazdagodjanak, és tájékozottak legyünk az iskolai gyakorlatok rendjéről, az általános iskola korszerűsítési dokumentumairól, életéről. A kapcsolattartás sajátos módjaként két éven át vettünk részt állandó jelleggel az iskolai gyakorlatok vezetésében. Rendszeresen bekapcsolódunk a szakmai gyakorlaton levő hallgatók látogatásába. A tanítói munkára szakóráinkon a szakdolgozati és a tudományos diákköri témák kitzűzésében is gondolunk.

A tanszék *társadalmi-közéleti tevékenysége* megfelel jellegének: jelentős, nagy felelősséggel és elfoglaltsággal járó ilyen feladataink vannak.

Az új oktatók kivételével a tanszék tagjai évek óta folyamatosan benne vannak az intézet, a főiskola párt- és tömegszervezeteinek vezető testületeiben. Valamennyien propagandisták vagyunk. Hárman dolgoztunk az elmúlt években a városi pártbizottság különböző bizottságaiban. A városi és a megyei pártbizottság többször bevont bennünket döntéseket megalapozó felmérések, elemzések készítésébe. Munkakapcsolataink vannak a városi KISZ-bizottsággal, az MHSZ-szel, a Hazafias Népfronttal, a nőmozgalommal.

Munkahelyi megbízatásaink, közösségi-közéleti tevékenységünk formái, alkalmi hozzájárulnak a tantestületi politikai, pedagógiai egység megszilárdításához, a jó közösségi kapcsolatok erősítéséhez. Az intézmény falain kívül végzett munka a társadalmi valóság szélesebb, mélyebb megismerésében segít bennünket.

A szakcsoport, a tanszék belső életére az évek múltával egyre inkább az oktatók szoros, közvetlen együttműködése, a demokratizmus, a kölcsönös, sokrétű információáramlás, a jó munkatársi, emberi kapcsolatok a jellemzőek. Értekezleteinken fontos tartalmi, elméleti, metodikai témák, aktuális problémák kerülnek megbeszélésre. Gyakorlati tevékenységünket egységes politikai-pedagógiai állásfoglalás, elvek vezérlik. Az új oktatók

a törzstagok segítségével rövid idő alatt megtalálják helyüket a tanszék, a főiskola munkájának rendszerében.

A szaktárgyak jellege, a napra kész politikai tájékozottság követelménye különösen *intenzív, rendszeres önképzést és az új iránti érzékenységet* kíván tőlünk. A rendszeres egyéni önképzésen kívül, a tanszék tagjai gyakran vesznek részt a továbbképző intézetek előadássorozatain, tanfolyamain.

Szerves tartozékai szakcsoport, tanszéki életünknek a *tudományos munkavégzés* különböző szintjei, formái. Ide tartoznak a különféle intézményi és területi vizsgáladásokban, szociológiai igényű felmérésekben, jelentésekben realizálódó tevékenységeink; évfordulók alkalmával, tudományos ülésszakokon tartott megemlékezéseink, előadásaink; a korszerűsítési dokumentumokhoz kapcsolódó elemzéseink; az intézeti, főiskolai nevelő-oktató-képző munka egyes területeivel, kérdéseivel foglalkozó tanulmányaink. A tudományos munkát koncentráltabbá, szervezettebbé tette két tag esetében az MTA 6. kutatási irányához való csatlakozás. Az új oktatók is azon vannak, hogy mielőbb megtalálják a tudományos munkavégzés nekik legjobban megfelelő témáit, módjait.

Az intézmény vezető testületei több alkalommal foglalkoztak a szakcsoport, a tanszék helyével, szerepével, a marxizmus—leninizmus oktatás helyzetével, feladataival. 1973-ban az MM pedagógusképző főosztálya és a marxizmus—leninizmus oktatási főosztálya megvizsgálta, ellenőrizte és értékelte a szakcsoportban folyó munkát. Ezek az alkalmak a korszerűsítési dokumentumok alkalmazása során szerzett tapasztalatok felhalmozódása mellett, jelentős mértékben hozzájárultak ahhoz, hogy világosan, reálisan felismerhessük a tanítóképzésben ránk váró feladatokat és eredményesen működhessünk azok megoldásáért.

Székely Istvánné

2. A neveléstudományi tanszék

A neveléstudományi szakcsoport feladatát 1965 után jelentősen befolyásolták azok a megváltozott kedvező körülmények, amelyek a tanítóképzés egészének korszerűsítését szolgálták. Ennek következtében azok a korábbi szakcsoport feladatok, melyek a korszerű tanítói munkához szükséges pedagógiai ismeretek elsajátíttatását szolgálták, tartalmában, tudatosságában, tudományosságában, metodikájában tovább gazdagodtak. Ennek oka elsősorban a neveléstudomány fejlődésében, a tanítóképzést irányító felsőbb pártszervek és az állami főhatóság, valamint a szakcsoport életét, tevékenységét közvetlen irányító igazgatóság eszmei-politikai-tartalmi-pedagógiai koncepciójában bekövetkezett változásokban található.

Az 1961. évi III. oktatási reformtörvény hatására a felsőfokú tanítóképző intézetek módosított tantervében található ugyan korszerűsítési törekvések, de ezek — az új intézménytípus kezdeti nehézségei miatt — nem elégíthették ki a reformban megfogalmazott igényeket. Mivel az 1961. évi III-as oktatási reformtörvény három alapelve: közelebb az élethez, a gyakorlathoz; korszerű művelődési anyagot korszerű módszerekkel; az

erkölcsi-politikai-világnézeti nevelés tudományosságának, tudatosságának fokozása a felsőoktatásra is érvényesek voltak, megkívánta, hogy e hármas célkitűzésnek megfelelően alakuljon a pedagógus szakemberképzés célja, tartalma, feladat- és tevékenységrendszere. Ezek lényegét a tanítóképzés területén a szocialista szakemberképzés programjaként lehetett volna összefoglalni.

A történelmi hitelesség és az igazság kedvéért meg kell állapítani, hogy a szakcsoport 1965 előtt is megfelelő nevelőmunkát végzett, de ha ennek mércéjét nem a megtett úthoz, hanem az akkori társadalmi igényekhez viszonyítjuk, nem tarthatjuk kielégítőnek a nevelő-oktató-képző munka színvonalát. Éppen ezért a szakcsoporti kollektíva szívesen fogadta és pozitívan reagált azokra a korszerűsítési törekvésekre, amelyek a Művelődésügyi Minisztérium pedagógusképző osztályától indultak el. A neveléstudományi tárgyak oktatásának folyamatában annak következtében sokat tett a szakcsoporti kollektíva a következő elvek érvényesítésében: a tanítóképzés annak az iskolatípusnak az igényei szerint folyjon, amely számára képezi a szakembereket (közelebb az élethez, a gyakorlathoz elv); tudományosság, iskola- és eredményközpontúság, korszerűség érvényesítése (korszerűt, korszerűen alapelv); nevelésközpontúság, gyermekközpontúság tervszerű figyelembevétele (a nevelés tudatosságának, hatékonyságának alapelve).

Nagy üdületet adott a szakcsoport nevelő-oktató-képző munkájához az 1966. december 13-án tartott szakcsoportvezetői értekezlet, mely az elért eredmények elismerése mellett megjelölte a továbbhaladás következő feladatait: több időt és energiát kell fordítani a tartalmi-pedagógiai munkára; tervszerűbben kell végezni a hallgatók világnézeti-erkölcsi-politikai nevelését; s hozzá kell kezdeni a nevelőmunka programjának kidolgozásához; reálisan kell értékelni a hallgatók partnerként való elfogadását, szakemberré nevelésük folyamatában; a szakcsoportokkal alkotó együttműködésre kell törekedni; a tanítási órán kívüli nevelőmunka elválaszthatatlan a tanórán folyó munkától. Mindezek eredményes érvényesítéséhez az oktatókkal szemben a személyes példamutatást, a szocialista munkafegyelmet és a nevelő-oktató-képző munka minőségi igényeit állítottuk alapvető követelményként.

A szakcsoport minden tagja magáévá tette az ismertetett elveket, magatartásformákat, és eredményesen segítette a házi nevelési program összeállítását, a gyakorlóiskola teljessé tételével kapcsolatos tartalmi feladatokat, a diákotthoni munka javítását, a KISZ-munka pedagógiai patronálását, a neveléstudományi tárgyak oktatásához szükséges tárgyi feltételek biztosítását. Különösen a pszichológiai laboratórium kiépítése és az oktatástechnikai eszközök beszerzése terén volt sok tennivaló. Gyakorlatilag a nulláról kellett elindulni. Rövid idő alatt szép eredmények születtek minden területen.

Az 1966. december 22-i intézeti tanácsülés, melynek témája a nevelőmunka továbbfejlesztése volt, újabb segítséget adott a szakcsoport munkájához. A képzés céljának tudatosítása, továbbá a hallgatók személyiségét befolyásoló objektív és szubjektív körülmények, illetve feltételek kölcsönhatásának világossá tétele, valamint annak megvilágítása, hogy a szak-

csoport egész hatásrendszere, mechanizmusa, az oktatás szervezése és tartalma, az oktatói kollektív szellem a nevelés döntő tényezőit alkotják, hozzásegített minket ahhoz, hogy fegyelmesebb, differenciáltabb és hivatáscentrikusabb lett az oktatók nevelőmunkája, s ezzel erősödött szakcsoportunk vonzási, kisugárzási ereje, más szóval nevelési bázis jellege.

Az 1968/69-es oktatási évtől két új szaktárgy került bevezetésre: „az oktatástechnikai eszközök” és a „népművelés”.

Tovább gazdagodott pedagógiai technikánk a szintetizálás, az integráció, a szemléletesség elveinek gyakorlati érvényesítésével. Elindítottuk a szaktárgyi specializáció kiépítését és hozzákezdünk a szeminarizáció és a gyakorlat hatékonyságát szolgáló eljárások, módszerek kialakításához, az elmélet és gyakorlat egységének, illetve megközelítésének megteremtése céljából. A nevelési folyamat alkotó tervezése, a nevelőmunka tervszerűségének biztosítása kezdett polgárjogot nyerni szakcsoportunkban. Az 1968. június 5—6-án intézetünkben megrendezett országos igazgatói értekezlet pozitívan értékelt kollektívánk munkáját, megállapítva, hogy a tudományos világnézettel és komplex műveltséggel, továbbá korszerű metodikai kulturáltsággal rendelkező szakember képzése terén jelentős lépést tettünk előre. Főhatóságunk elismerését tovább fokozta az az örvendetes eredmény, hogy diákköthonunkat, melynek pedagógiai vezetője szakcsoportunk tagja volt, a Művelődésügyi Minisztérium és a KISZ Központi Bizottság 1968. november 9-én kollégiummá nyilvánította. majd 1969. október 3-án felvette kollégiumunk Comenius nevét.

Az 1969/70-es tanévben kollektívánk felkészült az 1970. szeptemberében bevezetésre került korszerűsített tanterv, program- és vizsgaterv tartalmi-pedagógiai feladatainak eredményes feldolgozására, megoldására. Kiemelt feladatunk volt a tanévben a folyamatos nevelő-oktató-képző munka mellett a hároméves nevelési program kísérleti kipróbálása, a tízéves felsőfokú tanítóképzés tapasztalatainak összegezése. A szakcsoport hatáskörébe tartozó neveléstudományi szaktárgyak feldolgozásának folyamatában hatékonyan érvényesítettük Lenin születésének 100., a KMP és a Tanácsköztársaság ötvenéves jubileumához és a felszabadulásunk huszonötödik évfordulójához kötődő szocialista pedagógiai elméleti gyakorlati kérdéseket. Ezzel is segítettük az intézeti ünnepeket.

Jelentős volt kollektívánk számára az 1970/71-es oktatási év, mivel az új tanterv, program- és vizsgaterv konkrétan érintette szakcsoportunkat, a pedagógiai speciálkollégium beindításával. A neveléstudományi szaktárgyak oktatásának; napköziotthoni nevelés, úttörőmozgalmi vezetés stb. speciálkollégiumi stúdiumok bevezetése megalapozta a későbbi reformok során oktatási rendszerünkbe beépítendő szaktárgyak szélesebb skálájú oktatását. Szakcsoportunk jellegénél és tudományunk természeténél fogva lelkesen kivette részét az V. nevelésügyi kongresszus ajánlásaiból, a párt ifjúságpolitikai, tudománypolitikai és nőpolitikai irányelveinek, határozatainak érvényesítéséből, valamint a nemzetközi Comenius-émlékünnepség megrendezéséből. Az *óvónőképzés* beindítása jelentősen megnövelte a szakcsoport képzési körét, mert hiába intézeti szintű feladat volt, a szakmai irányítás mégis szakcsoportunk hatáskörébe került. Ugyanígy az új gyakorlati képzési útmutató alkalmazása is minden tanszék feladatkörébe

tartozott, de összefogását szakcsoportunk oktatója látta el, aki egyben a gyakorlati képzési szakcsoport vezetője és intézeti igazgatóhelyettes volt.

Az 1972. évi június 15–16-i oktatáspolitikai párthatározat megjelenése után szakcsoportunkban sok tartalmi-pedagógiai változás, jelentős korszerűsítés történt. Kiemelt feladatot jelentett a négyhetes összefüggő iskolai gyakorlatnak és a komplex pedagógiai államvizsgának, továbbá a szintetizáló pedagógiai-pszichológiai szemináriumnak, valamint a neveléstörténet, az egészségtan és a népművelés új tantervi anyagának bevezetése. A nevelési program kötetbe szerkesztése is nagy feladat volt szakcsoportunk vezetőjének. Az ezt követő években a mindennapi munka mellett, az 1973. évi korszerűsített tanterv-program- és óraterv előkészítésén fáradozott kollektívánk, mely szakcsoportunkat a közoktatáspolitikai és az úttörővezetés bevezetésével érintette. Ezzel egy időben hatékonyan segítettük az intézet vezetését a hallgatói, oktatói létszámfejlesztés feladatainak megoldásában. A Nevelési program átdolgozott, második kiadásával és az átdolgozás tapasztalatainak felhasználásával a hallgatók hivatástudatra nevelését eredményesen szolgáltuk. Szakcsoportunk munkáját is pozitívan értékelte főhatóságunk 1974-ben tartott ellenőrző értékelését összefoglaló jelentésében: „A szakcsoport a korszerűsítés területén élen jár, önálló korszerűsítési kezdeményezései sokrétűek. Így többek között kiemeljük az *egységes 8 osztályos gyakorlóiskola kiépítésének pedagógiai kérdéseit, a szemináriumi foglalkozások metodikáját, a napköziotthoni speciálkollégium kísérleti tanterveit, a zártláncú televízió felhasználásának elvi-pedagógiai-metodikai és a pedagógiai kabinetek, lélektani laboratóriumok elvi metodikai kérdéseit felölelő munkálatokat.* Az a tapasztalatunk, hogy a szakcsoport bátran alkalmazza az új eljárásokat, módszereket, munkaformákat.”

Az 1975/76. oktatási évet a főiskolává fejlesztés előkészítése időszakának tekintettük. Ennek realizálására 1976. szeptember 9-én a *főiskolai avató és a Comenius névadó ünnepségen* került sor. A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1974. évi 13. sz. tvr.-vel főiskolai rangra emelt tanítóképzés kiemelt lehetőséget adott a pedagógiai szakkollégium bevezetésével, és a neveléstudományi szaktárgyak oktatásának optimális lehetőségét teremtetten meg.

Ezzel a neveléstudományi szakcsoport kollektívája, amely a főiskolai szintre emelés után tanszékké alakult át, a korábbinál sokkal nagyobb feladatot kapott az általános és a differenciált (szakkollégiumi) képzésben. Az óvónőképzés is ez időtől minden szempontból a neveléstudományi tanszék keretében és irányításával működik, mint annak óvónőképzési csoportja. Ugyancsak a tanszék hatéskörébe került az oktatástechnikai csoport, melynek erre az időre teljesen kiépült az oktatástechnikai parkja. Mindezek következtében a neveléstudományi tanszék a főiskola legnagyobb és legtöbb irányú képzési munkát végző szervezeti egysége lett. Mindezekből következik, hogy még inkább meghatározója volt a tanító- és óvónőképzésnek, és ilyen minőségi helyzetéből következően, kiemelt feladatot végzett az 1978. szeptemberétől bevezetésre kerülő új általános iskolai nevelési-oktatási tervek realizálásában, kollégiumunk kiváló kollégiummá minősítésének előkészítésében, melyre 1979. június 23-án került sor, továbbá a

társadalmi-politikai ünnepek megrendezésében, a gyakorlati képzés tartalmi-metodikai továbbfejlesztésében. Mindezekkel a neveléstudományi tanszék kiemelkedő segítséget adott a tanszékvezető főigazgató irányító, szervező, ellenőrző munkájához. A legfontosabb elméleti, gyakorlati kérdésekben biztos tartalmi-pedagógiai bázist jelentett a tanszéki kollektíva, melynek tagjai a következő kulcs tisztségeket is betöltötték: *Ködöböcz József* főiskolai tanár, aki 1979-ben vonult nyugalomba, főigazgató-helyettesi és korábban a gyakorlati képzési szakcsoportvezetői munkakört látta el dicséretes módon; *Szeléndi Gábor* áthelyezéséig (1968) lelkiismeretesen vezette a szakcsoportot; *Gonda Sándorné* főiskolai tanár, mint gyakorlati képzési főigazgató-helyettes példamutató szorgalommal és hozzáértéssel szervezte, irányította a korszerűsített gyakorlati képzést; *dr. Földy Ferenc* főiskolai tanár, a tanulmányi főigazgató-helyettesi munkakör szorgalmas és hozzáértő ellátása mellett dicséretesen ellátja a főiskolai TDK tanárelnöki tisztséget is; *Szerencsi Sándorné* intézeti tanár, nyugalomba vonulásáig a pszichológia kiváló oktatója, a pszichológiai laboratórium szorgalmas szervezője, és mint az oktatási bizottság elnöke több előadmány lelkes és hozzáértő előkészítője volt; *Szentirmai Lászlóné* intézeti tanár a logika oktatása mellett a tanszéki könyvtár megbízható kezelője volt; *Oláh Katalin* főiskolai docens neveléstörténész, a kiváló kollégiumunk pedagógiai vezetője, korábban a KISZ-bizottság patronáló tanára volt; *Magi Antal* főiskolai docens példamutatóan látja el az oktatástechnikai csoport vezetését, az oktatástechnikai park gyarapítását, és mint szak szervezeti funkcionárius mindig a tanítóképzést szolgálja; *Kató József* főiskolai docens átlagon felüli ragaszkodással és szeretettel irányítja mint csoportvezető az óvónőképzést és szorgalmasan látja el a személyügyi előadói munkát; *Vályi Nagy Gyula* főiskolai docens a pszichológia lelkes oktatója; *dr. Gönczy Ákos* főiskolai docens a didaktika, a nevelélmélet és a napköziotthoni nevelés színvonalas ellátása mellett a patronáló tanárok munkaközösségét is irányítja; *Horváth Ferenc* főiskolai adjunktus a logika, a közoktatáspolitikai és az úttörővezetés kiváló specialistája és a főiskola szakszervezeti bizottságának titkára; *Szilágyi Sándor* főiskolai adjunktus, az oktatástechnika és a természetismeret szorgalmas oktatója, a diákszociális bizottság tanárelnöke; *Sóstói Pálné* főiskolai tanársegéd a nevelélmélet, az úttörőmozgalmi nevelés, a gyermek- és ifjúságvédelmi ismeretek szorgalmas oktatója, a főiskolai Vöröskereszt szervezetének tanárelnöke; *Kis-Tóth Miklósné* főiskolai tanársegéd a pszichológiai tudományok szorgalmas oktatója; *Benkő Béla* főiskolai tanársegéd az úttörőmozgalmi vezetési stúdium lelkes oktatója, egyben a mozgalmi nevelés irányítója.

Külön kell szólni arról a három kiváló, a hivatásszeretet magas fokán álló technikusról, akik a megálmodott oktatástechnikai parkot a gyakorlatban megvalósították és mozgásban tartják: *Molnár László* műszaki oktató, tanszéki munkatársról, *Sasi Gábor* műszaki oktató, tanszéki munkatársról és *Bednarik László* technikusról.

A tanszék oktatói a főiskolán ellátott tisztségük mellett országos, megyei, városi párt-, állami, tömegszervezeti és tudományos társasági-társulati funkciót is ellátnak.

Tanszékünk életében fontos állomás az 1980/81-es oktatási év, amely jelentős változást és szép feladatokat hozott. Az 1980. szeptember 1-től bevezetésre kerülő új ideiglenes tanterv-program- és óraterv a pedagógiai szakkollégium megszüntetésével, s szaktárgyainak a neveléstudományi tantárgyak rendszerébe való beépítésével nehéz helyzetbe hozta kollektívánkat. Különösen a pedagógiai lélektan és a nevelélmélet tantervi anyaga jelent gondot. Ugyanakkor kedvező számunkra a filozófia korábbi óratervi elhelyezésének visszaállítása. Tanszékünk jelentősen segítette a XV. országos tudományos diákköri konferencia oktatástechnikai és tantárgypedagógiai szekció megrendezését, és az ősi elődintézménynek, a sárospataki református iskolának 450. évfordulójának megünneplését. Mindkét rendezvény szép eredménnyel és elismeréssel zárult.

A tanszék korábban jelzett sokrétű tevékenysége megkívánja, hogy a szervezeti egységen belüli viszonylag önálló csoportok munkájáról, fejlődéséről is szóljon a krónikás:

A *gyakorlati képzési szakcsoport* 1965-től 1971-ig funkcionált. A szakcsoport Kődöböz József szakcsoportvezető intézeti tanár, igazgatóhelyettes irányításával 1965 után is folytatta az előző években megkezdett munkát. Tervszerűen igyekezett bevezetni a hallgatókat az általános iskolai tanító tanórai, tanítási órán és iskolán kívüli feladatainak eredményes megoldásába a következő területeken.

A gyakorlóiskolában végzett *hospitálás* fontosságát, jelentőségét a hallgatók jól látták és annak lehetőségét igyekeztek is kihasználni. Gyümölcsöző formája volt a hospitálásnak a külső iskolák látogatása. A hallgatók közelebb kerültek jövődő munkaterületükhöz, bepillantást nyertek a rájuk váró társadalmi feladatokba, mélyült felelősségük és hivatásszeretetük.

A gyakorlati képzés másik fontos területe a *gyakorlati tanítás*, melynek során a hallgatók gyakorlatban is elvégzik a tanító munkáját. Szép fejlődést ért el a szakcsoport ezen a téren az értékelt időszakban. Nagy gondot fordított a szakcsoport a *tanító osztályon és iskolán kívüli munkájába* való bevezetésre, külön a *napköziothtoni munkára való felkészítésre*. A hallgatók az iskola és a család eredményes együttműködésének megismerése céljából először egy adott alkalommal, 1964-től pedig központi irányítás szerint vettek részt osztályszülői értekezleten.

Határozott fejlődés tapasztalható a hallgatók *üttörömunkába* való bevezetésében is. A szakcsoport tevékenységében fontos szerepet kapott a *területi szakmai gyakorlat* feladatmegoldása, melyhez 1965 után kellő konkrétsággal, részletességgel kidolgozott tájékoztatót adott ki. A gyakorlati képzési szakcsoport a felsoroltak mellett sok egyéb feladat megoldását is vállalta.

E sokféle, sokrétű tevékenységből külön is kiemelést érdemel a *külső iskolák nevelőinek továbbképzésében* való igen aktív közreműködés.

Összegezve megállapítható, hogy a gyakorlati képzési szakcsoport igen hasznos funkciót látott el fennállása egész ideje alatt a tanítóképzés korszerűsítésében.

Az *oktatástechnikai csoport* 1976-tól működik a tanszék keretében. A tudományos-technikai forradalom hatására fokozódtak az igények az

oktatás határfokának növelése iránt. Intézményünkben a comeniusi hagyományok szellemében már az 1950-es években felmerült az igény a tanítójelöltek felkészítésére az audiovizuális technika alkalmazására. Tantervileg minden hallgató számára kötelezővé azonban csak 1967-től, az „Audiovizuális oktatás” c. tantárgy bevezetésével vált. Feladata az volt, hogy megismertesse a hallgatókat az általános iskolában használható oktatástechnikai eszközökkel, azok működési alapelveivel, megbízható kezelésével, karbantartásukkal és az egyszerű hibák elhárításával.

A tárgy oktatásának bevezetésével párhuzamosan megkezdték a *zártláncú televíziórendszerünk* kiépítését is. Alapul szolgált ehhez a Lenin Kohászati Művektől kapott két használt forgótökés kamera, amelyeket távvezérlő pult segítségével a megfigyelőteremből lehetett irányítani. Kezdetben csak közvetlen átvitelt tudtunk biztosítani, de ez is óriási eredmény volt. Különösen a gyakorlati képzésben, a bemutató tanításoknál mutatkoztak meg előnyei.

A tárgy oktatását *Kádas Sándor* és *Magi Antal* intézeti tanárok látták el. A ZTV kezelését, az eszközök karbantartását, javítását pedig *Molnár László* technikus végezte. Közben országos segítséggel, tervszerűen növeltük eszközparkunkat, folyamatosan fejlesztettük a ZTV-rendszerünket. A régi kamerákat új, korszerűkkel cseréltük fel, képmagnetofonokat szereztünk be, melyek segítségével tárolható a felvétel, s bármikor újból és újból bejátszható. Az oktatók és hallgatók hamar megszerették a ZTV-t, tapasztalva annak előnyeit.

Az új gyakorlóiskola ZTV-rendszerét 1979-ben hoztuk létre és 1980-ban megvalósítottuk a két oktatási épület közötti közvetlen vezetékes kapcsolatot is. Házi kivitelezésben 1979-ben elkészült a korszerű nyelvi laboratórium és a főiskolai könyvtár médiatárrá való fejlesztésének első lépéseként az egyik teremben a zenepult. Stúdióink vezérlőasztalát is technikusaink tervezték és készítették. A hallgatók felkészítése mellett, sikerrel oldottuk meg 1981 tavaszán a főiskolánkon rendezett XV. OTDK oktatástechnikai és tantárgypedagógiai szekcióinak munkáját.

Összegezve elmondható, hogy a tanszék oktatástechnikai csoportja pozitívan segítette és segíti a főiskola nevelő-oktató-képző-tudományos munkáját.

Az *óvónőképzési csoport* 1971-től működik a tanszék keretében. Megindítását a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében is egyre gyorsabban épülő óvodák ütemével lépést tartani nem tudó óvónőképzés, és ebből következően jelentkező nagy óvónőihiány, tehát társadalmi igény tette szükségessé. Ezért a Művelődésügyi Minisztérium 35 237/1971. VI. sz. rendelete alapján a Sárospataki Tanítóképző Intézetben 1971 szeptemberétől a tanítóképzés mellett óvónőképzés is folyik. Az 1971/72. tanévben 25 nappali és 53 levelező tagozatos hallgatói létszámmal indult az óvónőképzés a Kecskeméti Óvónőképző Intézet kihelyezett tagozataként, majd 1976. szeptember 1-től a neveléstudományi tanszék önálló csoportjaként működik.

Az óvónőképzésnek előzményei s így kialakult sajátos módszerei nem voltak Patakon. Az intézet oktatói azonban az új képzési igénynek az ellátását egyik legfontosabb társadalompolitikai feladatuknak tekintették, lelkesen vállalták, hogy az óvónőképzést a tanítóképzés pedagógiai bázisára

építve eredményesen megoldják. Ehhez nagy segítséget jelentett *Kató József* óvónőképzős tanár alkalmazása, és az óvónőképző intézetekben végzett tapasztalatszerző látogatásokon kapott sok-sok jó tanács.

Ma már bátran állíthatjuk, hogy az elmúlt tíz év alatt megszerették oktatóink az óvónőképzést, alkotó módon részt vesznek benne, s országos szinten is kamatoztatják jó elgondolásaikat.

Az MSZMP Központi Bizottságának 1972. június 14—15-i oktatáspolitikai határozata külön hangsúlyt ad az óvónőképzés magasabb szintű megvalósításának. Az óvodai hálózat bővítése, fejlődése megnövelte az óvónői hivatással szemben támasztott követelményeket, s a tantervi cél jól ötvözi a ma és a jövő társadalmának igényét.

Az óvójelöltek oktatása, képzése az elmúlt tíz év során — mindkét tagozaton — egyre hatékonyabb, tervszerűbb lett intézetünkben, illetve tanszékünkön.

Az óvónőképzésben bekövetkezett korszerűsítési törekvések (új tantárgyak beiktatása, az új óra- és vizsgaterv) szinkronban voltak a társadalmi szükséglettel, igényekkel. Az egyre növekvő mennyiségi igények kielégítése mellett a képzés minőségi fejlesztésére is nagy gondot fordítanak oktatóink. Így intézményünkben és tanszékünkön egy rugalmas, sokrétű pedagógiai és szaktárgyi szempontsört figyelembe vevő szisztéma szerint folyik a képzés, amit évről évre továbbfejlesztettünk.

Tanszékünk jövőben kiemelt feladata a *tanító- és óvónőképzés tartalmi-pedagógiai integrálásának* tudományos kidolgozása, kísérleti kipróbálása és közkinccsé tétele. Szeretnénk az alkotó munka terén követni az előd-intézmény oktatóinak példáját ilyen téren is.

Dr. Károly István

3. A nyelvi és irodalmi tanszék

A nyelvi és irodalmi tanszék személyi állománya 1965-től 1981-ig sokat változott. Létszáma fokozatosan növekedett. Az 1980/81. tanévben az oktatók száma 10 fő.

A tanszék vezetője:

dr. Csuhaj Varjú Imre főiskolai tanár,

oktatói:

dr. Fenyvesi András főiskolai docens,

Gallai Lászlóné főiskolai tanársegéd,

dr. Jáger Kosztyu Katalin főiskolai adjunktus,

dr. Komáromy Sándor főiskolai adjunktus,

dr. Kováts Dániel főiskolai docens,

Molnár Ágnes főiskolai tanársegéd,

Novák Vilmosné főiskolai adjunktus,

Pénzes János főiskolai adjunktus,

Rozovlyán József főiskolai adjunktus.

A változás okai: Komáromy Béla int. tanár, igazgató 1966-ban, E. Kovács Kálmán int. tanár 1972-ben nyugállományba vonult. Mátray László

int. tanár 1972-ben elhunyt. Dr. Zabó Zoltán 1976-ban, dr. Kelecsényi Sándorné és Kozsarek József 1980-ban áthelyezéssel más munkahelyre távozott. Óraadóként dolgoztak tanszékünkön Butella Gyula (1971), dr. Czövek Istvánné (1974) és Juhász Ferenc (1969) gimnáziumi tanárok.

Főiskolánkon a nyelvi és irodalmi tanszék fontos szerepet tölt be mind a nevelés-oktatás, mind a képzés területén. Feladata: az irodalmi és anyanyelvi tárgyak, az anyanyelvi tantárgy-pedagógia és az idegen nyelvek oktatása. E tárgyak tartalmuknál fogva hatékonyan szolgálják a hallgatók értelmi, erkölcsi, politikai, esztétikai nevelését. Ismert, hogy az anyanyelv helyes, tudatos használata nélkül sem a felsőoktatási intézményekben, sem a közép-, illetve az általános iskolákban tanító nevelők munkája nem lehet eredményes; aki nincs „teljes birtokában a nyelvnek”, aki pontatlanul, rosszul használja, az téves, helytelen ismereteket nyújt. Az anyanyelvnek nemcsak az értelmi, hanem az érzelmi nevelésben is meghatározó szerepe van, az érzelmek széles skáláját ki lehet fejezni általa.

A tanszék oktatói arra törekednek, hogy a hallgatók az oktatás, nevelés, képzés során úgy sajátítsák el a tantervben megjelölt anyagot, s képességeik oly irányban fejlődjenek, hogy majdani munkahelyükön megfeleljenek a folyton növekvő társadalmi igényeknek: nyelviileg képzett, irodalmilag művelt, hivatásukat értő és szerető tanítók legyenek.

A tanszék oktatói munkájukat a gyakran változó tanítóképzős tantervek és programok cél- és feladatrendszerét szem előtt tartva, annak a fel fogásnak jegyében tervezték, szervezték, hogy az anyanyelv, az irodalom oktatása közvetlenül is, de közvetve is összefügg minden olyan képzési tevékenységgel, amely a hallgatók erkölcsi, politikai, világnézeti szemléletformálásával kapcsolatban van. Alapelvük: a hallgatóknak, akikből később tanítók lesznek, szeretniük, ismerniük kell az anyanyelvet, az irodalmat, illetve a népet, annak történelmét, jelenét, jövőjét.

A tanszék munkatervének, az oktatók szaktárgyi programjainak összeállítását, elkészítését mindig megelőzte az oktatás-nevelés korszerűsítését célzó rendeletek, irányelvek, határozatok tanulmányozása. A szaktanárok oktatott tárgyaikat tartalmuk, természetük alapján összevetették a didaktika, a lélektan, a filozófia anyagával, hogy a képzés cél- és feladatrendszerét szélesebb alapokról kiindulva eredményesebben valósítsák meg.

Függetlenül a tantervek és programok, valamint az ismétlődően új óra- és vizsgatervek bevezetésétől a tanszék fő feladatai alapvetően nem változtak. 1976-ban beszédművelés címen új tárggyal bővült a nyelvi tárgyak száma. Ez a képzés tartalmi és funkcionális elmélyítését szolgálja.

A magyar nyelv (nyelvtan és nyelvművelés, beszédművelés) tárgy oktatói munkájuk középpontjába az anyanyelvi műveltség, a nyelvi ízlés és a helyesírási készség fejlesztését, a grammatikai ismeretek elmélyítését, a szótárak célszerű használatát állítják azok mellett a feladatok mellett, amelyek az általános iskolai nyelvi nevelésre való felkészítéssel összefüggnek. A tartalmi oldal mellett a formai jegyekre is gondot fordítanak. Óratervezésük, példaanyaguk jellemző mozzanataiban olyan vonásokat tartalmaznak, amelyek követendő példaként állhatnak a hallgatók előtt későbbi oktató, nevelő munkájukban.

Az utóbbi években az anyanyelv tanítását nehezítette a tankönyvek, jegyzetek hiánya. A tárgy oktatói a nehézséget igényes nevelési munkával, jegyzet (jegyzetpótló) készítésével és jól megszerkesztett feladatlapok, szemináriumi gyakorlatok összeállításával küzdötték le. A szakirodalmi anyagot úgy válogatták össze, úgy jelölték ki, hogy a hallgatók a meglévő és gyarapodó ismereteik felhasználásával képesek legyenek — a legkorszerűbb nyelvszemlélet alapján — megfelelni azoknak a követelményeknek, amelyeket a társadalom, illetve az általános iskola támaszt a tanítókkal szemben.

Az anyanyelvi tantárgypedagógiát tanító oktatók programjukat a rokon tárgyakkal való egymásra épülés, a folyton korszerűsödő tantervi célkitűzések figyelembevételével állítják össze. Az elsajátítandó szakanyaggal párhuzamosan olyan metodikai képességek kialakítását munkálják, amelyek alapján a hallgatók későbbi tevékenységükben képesek lesznek a korszerű, az eredményes módszerek felismerésére, alkalmazására. Gondot fordítanak arra, hogy megismerjék mindazokat az oktatási eszközöket, formákat, amelyek hatékonyan segítik az alsó tagozatban folyó munkát.

Különös figyelmet fordítanak a gyakorlótanításokra. Segítik a hallgatókat abban, hogy már az első gyakorlótanításainkon is kellő gonddal ügyeljenek az elmélet és a gyakorlat összhangjára: összefüggéseiben vizsgálják a feldolgozandó anyagot; tudják, hogy a tanítandó anyagrészt milyen ismeret előkészítését, megalapozását vagy befejezését tartalmazza; s világosan lássák, hogy a nevelési feladatok hogyan, milyen formában kapcsolódnak a tananyaghoz, s milyen módszerekkel, oktatási eszközök alkalmazásával lehet a feladatokat jól megoldani.

Az új, az 1978/79. oktatási évben bevezetett általános iskolai tanterv az anyanyelvi tantárgypedagógia oktatásában változást hozott. A magyar nyelv és irodalom alsó tagozatos „rész tárgyai” sajátos jellegük megtartása mellett integrálódtak. Az első osztályos olvasás és írás tanításában módszerbeli változás történt. A többi alsó tagozatos osztály nyelvi, irodalmi anyagával, a feldolgozás módjával kapcsolatban is új, korszerűbb elvek, formák kerültek előtérbe. A tantárgypedagógia oktatói a fenti változásoknak nem pusztán szemlélői voltak, hanem maguk is munkálták az új, a célszerűbb oktatási formák megteremtését, elterjesztését. Előadásaikat, szemináriumait igyekeztek olyan tartalommal megtölteni, a képzésnek olyan részévé tenni, amely elősegítette a hallgatók új iránti fogékonyságát.

Az irodalom oktatását (kortársirodalom, gyermek- és ifjúsági irodalom) a szaktanárok úgy tervezték, szervezték, hogy a hallgatók irodalomértése, ízlése, műelemző készsége jó alapul szolgáljon az általános iskolában az anyanyelvi neveléshez. Előadásaikban a politikai, a világnézeti, az erkölcsi kérdések mellett a művek, az alkotók esztétikával összefüggő általános problémáit az 1—8. osztályos tanulók életkori sajátosságainak szemszögéből is vizsgálták. A gyermek- és ifjúsági irodalom óráin erőteljesen hangsúlyozták azokat az értékeket, amelyeket mind nevelési, mind oktatási szempontból jól fel lehet használni a tanulók személyiségének fejlesztésében. A kortársirodalomban pedig a tudatformálás, a művészi ízlés fejlesztése került előtérbe — sok más mellett —, amely a szélesebb látókörű tanítók képzését szolgálja. A szépirodalom olvasásával párhuzamosan a szak-

irodalom olvasását, folyóiratok, kritikai lapok forgatását is szorgalmazták a szaktanárok, hogy a hallgatók a későbbiekben lépést tudjanak tartani az élő irodalom mindkét területével.

Az orosz nyelv eredményes oktatását a tanszék elvi kérdésként fogta fel. A szaktanárok különböző intézkedésekkel, módszerekkel igyekeztek hatékonyságát fokozni. A normál oktatásban már a tervezés időszakában gondoltak arra, hogy az elsőévesek nem egyszintű orosz tudással rendelkeznek, ezért a „felzárkóztatást” megjelölték tennivalóként. A kevés ismerettel rendelkezőknek szervezett és közvetlen segítséget adtak. Az oktatók a fordítói és a beszédkészség fejlesztése kapcsán arra is törekedtek, hogy a „szakanyagban” rejlő pedagógiai, erkölcsi, politikai gondolatokat kiemeljék, s ezzel a képzés általános jellegét erősítsék.

Az orosz szakkollégiumba (speciál kollégium) a szaktanárok gondos válogatással vették fel a jelentkezőket. Reálishan vázolták előttük az orosz szakkollégium helyét az általános képzésben, a képzés perspektíváit, nehézségeit, követelményeit. A hallgatók több, különböző orosz szakkollégiumi tárgyat tanulnak: orosz leíró nyelvtan, orosz nyelv- és stílusgyakorlat, orosz és szovjet irodalom és gyermekirodalom, az orosz nyelv tanításának módszertana és iskolai gyakorlat. A fentiek mutatják, hogy sokoldalú ismeretekkel, készségekkel kell őket a hat félév alatt gazdagítani, meglehetősen nagy anyag elsajátítása vár rájuk, s a követelmények magasak. De jelzi a hat összetevő azt is, hogy az orosz nyelvi szakkollégium nem egy tárgy, hanem tantárgyak rendszere. Az orosz szakkollégium jól beépült az általános képzés rendszerébe. A szakkollégiumi tárgyakat tanító oktatók azon fáradoztak, hogy az általános képzés és az orosz szakkollégiumi képzés összefüggései nyilvánvalóak legyenek, kölcsönösen erősítsék egymást, pl. az általános képzésben szerzett jó anyanyelvi ismeretek, jártasságok hatékonyan segítsék az orosz nyelvi ismeretek, jártasságok, készségek kialakítását. Az orosz nyelv alaposabb tanulmányozása viszont színezi, más oldalról világítja meg a hallgatóknak a magyar nyelvet. Az orosz és szovjet irodalom eredetiben történő tanulmányozása tágítja, mélyíti a hallgatók irodalmi látókörét, és tisztultabbá teszi esztétikai ízlését. A pedagógiai, didaktikai, tantárgypedagógiai ismereteik az orosz nyelv-tanítás módszertanának tanulmányozásakor gyümölcsöztethetők.

Az orosz szakkollégiumi hallgatók munkakedvét, nyelvismeretét növeli a 4 hetes szovjetunióbeli tanulmányút. Ambíciójuk fokozódik, érdeklődésük mélyül.

Főiskolánkon a fakultatív nyelvek — angol, eszperantó, francia, német — tanítása programszerűen történik. A szaktanárok igyekeznek a tananyagot úgy tanítani, hogy a hallgatók idegen nyelvi tudása jó alapul szolgáljon az állami nyelvvizsgákhoz. 1970. és 1976. között hallgatóink közül többen az angol és az eszperantó nyelvet speciálkollégiumi tárgyként tanulták azzal a céllal, hogy iskoláikban az alsó tagozatos gyermekek alapfokú oktatását meg tudják oldani.

A tanszék oktatói a levelező hallgatók képzésére különös gondot fordítanak. Az útmutatókat, az irodalomjegyzékeket úgy állítják össze, hogy az vezérfonalul szolgáljon az egyéni tanuláshoz. A konzultációs alkalmakat igyekeznek maximálisan kihasználni. Válaszolnak azokra a kérdésekre,

amelyek a tanulás közben megfogalmazódnak a hallgatókban. Az időkorlátok miatt elmélyültebb, részletesebb elemzésre csak a legfontosabb témák kapcsán kerül sor.

A tanszék oktatói tudományos kutatómunkájukat vállalásaiknak megfelelően végzik. Csaknem valamennyien részt vettek a 6. számú kutatási főirányhoz tartozó főiskolai téma kidolgozásában. Tanszéki oktató kutatta főiskolánk egyik témáját „Modern technikák és eszközök a nyelvtanításban” címen. A félévtizedes munka eredményeként terjedelmes elaborátum született. A tanszék részt vett azokban a kísérletekben, amelyek a gyakorlóiskolában folytak. Munkájuk eredményességéről a hallgatók javuló gyakorló tanításai tanúskodnak. A tanszékek tagjai több éve kísérleteznek a szemináriumok új formájával, amely a hallgatók önállóságát, szakmai elmélyültségét és vitakészségét szolgálja. Az utóbbi másfél évtizedben hatan készítettek doktori dolgozatot. A témák részben kapcsolódnak a tanítóképzéshez.

A tanszék oktatóinak tanórán kívüli nevelő, oktató, képző munkája szerteágazó. Kiterjed a főiskolai élet valamennyi területére:

- Patronálják a KISZ-t. Részt vesznek közös akciójukban és segítséget adnak a társadalmi, politikai feladataik megoldásához.
- Állami csoportok vezetői.
- Bekapcsolódnak a kollégium nevelőmunkájába. Angol, francia, német és eszperantó nyelvtanfolyamokat; honismereti és szavaló, színjátszó szakköröket vezetnek.
- Részt vállalnak a kulturális munkából. A megelőző évtizedben a munka oroslánrésze a tanszékre hárult.
- Minden évben megrendezik a szép magyar beszéd versenyt, a szavalóversenyt és a mesemondóversenyt, valamint a gyakorlóiskolával karöltve a Comenius-versenytanításokat.
- Rendszeresen készítenek fel hallgatókat a diákköri konferenciákra. Munkájukról kiemelt díjak, dicséretet tanúskodnak.
- A szaktanár dicséretes munkáját tanúsítja a Kazinczy-jutalom, amelyben részesültek hallgatónk a „Beszélni nehéz” címen ismert nyelvápoló mozgalomban való részvételükért.
- A tanszék oktatóinak kiemelt feladata a fizikai dolgozók gyermekeinek patronálása. A felvételi előkészítéssel összefüggő szervező, irányító munka nagyobb hányadát is a tanszék dolgozói végzik. Az oktatók részt vesznek a főiskola állandó bizottságaiban.

A tanszék iskolán kívüli kapcsolatai, társadalmi, közéleti tevékenysége jelentős. Az oktatók közül öten a miskolci akadémiai bizottság irodalomtörténeti munkabizottságának tagjai, a tanszék egyik oktatója a társelnöki funkciót is betölti. A HNF honismereti bizottságának megyei elnöki és városi titkári tisztét ugyancsak a tanszék oktatói töltik be. Néhányan a Pedagógiai, mások a Nyelvtudományi, illetve az Irodalomtörténeti Társaság tagjai. Az egyik oktató a Pedagógus Szakszervezet köznevelési bizottságának is tagjai. A Magyar Eszperantó Szövetség Sárospataki Csoportjának titkárát is a tanszék adja. Az oktatók társadalmi, közéleti tevékenysége termékenyítőleg hat a főiskola oktató, nevelő munkájára. A nyilvános fórumokon elhangzó előadások nyelvi és irodalmi vonatkozásai a tanító-

képzésben is felhasználhatók. A főiskola nevelő, oktató, képző munkája valójában csak akkor lesz gyümölcsöző, ha az oktatók közvetlenül is megismerik azt a társadalmi igényt, amelyet a hallgatóknak, a jövő tanítóinak ki kell elégíteniük.

Dr. Csuhaj Varjú Imre

4. A természettudományi tanszék

A matematika-, fizika-, kémia-, biológia-, földrajz- és technikaszakos oktatókból álló tanszék 1976-ban alakult meg, a természettudományi szakcsoportnak a testnevelők kiválása után maradó tagjaiból, és feladatának főiskolai szintű elvégzésére. A tanszék vezetője: Szerencsi Sándor főiskolai tanár, oktatói: Kalló János főiskolai docens (1972-től), Zorgel Ferenc főiskolai adjunktus (1974-től), Egri Károlyné főiskolai adjunktus (1977-től), Törőné Kovács Jolán főiskolai tanársegéd (1980-tól), Marcziné Fazekas Erzsébet főiskolai tanársegéd (1980-tól), Szűcs Mihályné főiskolai tanársegéd (1981-től).

A nemzet műveltségének és gazdasági fejlettségének szintje összefügg egymással. Egyre többen ismerik fel, hogy napjainkban a természettudományos-műszaki kultúra mennyire meghatározó tényezője a gazdasági és részben a társadalmi fejlődésnek is. A tanítóképzők 1970-, 1973-, 1976-, 1980-as tantervei — a társadalom elvárásait követve — egyre bővítették a reál tárgyak oktatásának tartalmát és szervezeti kereteit. A hallgatók hat félévi kötelező óráinak (iskolai gyakorlat, speciál- és szakkollégium nélkül) 1965-ben 16⁰/₀-át, 1970-ben 19⁰/₀-át és jelenleg már 25⁰/₀-át a természettudományi tanszék oktatói látják el. Az 1973-as tanterv vezette be az óvónőképzőkbe a matematika tanítását-tanulását. Az oktatók létszáma négyről hétre emelkedett, és külső, illetve belső óraadók is közreműködtek. A szakcsoportot dr. Zádor Tibor (1968-ig), Kádas Sándor (1968—1973), Sipos György (1973—1976) vezette. A tanszékvezető a természettudományi szakcsoportnak megszervezése óta tagja volt. Dr. Zádor Tibor és Kádas Sándor más munkahelyre távozott. Szerencsi Sándorné, Magi Antal és Szilágyi Sándor belső átosztással a pedagógiai szakcsoportban folytatták munkájukat. Nagy József 1980-ban nyugállományba vonult.

A tanszék (szakcsoport) a matematika, a természettudományok és a technika nevelési területeit fogja egységbe. A természet könyve — Galilei megfogalmazásában — a matematika nyelvén íródott, az oktatás, ternevelés, felhasználás láncát egybeforrasztó technikában viszont a természettudományra alapozott, célratörékvő cselekvés valósul meg. E mélyreható összefüggés alapján egységesen törekedtek az oktatók: önállóan gondolkodó, kreatív, a problémákat felismerő és megoldani is képes tanítók, óvónők nevelésére. A hallgatók matematikai nevelése matematikai gondolkodásuk, absztraháló képességük fejlesztését jelenti, hogy el tudják választani a lényegest a lényegtelentől. Fokozni az igényességet az ítéletalkotásban azok igazságának bizonyításával szemben, hogy féligazságokat ne fogadjanak el teljesnek. Az oktatók minden tevékenységét a termé-

szettudományos nevelés céljai moduláltak. Minden alkalmat felhasználtak a hallgatók természettudományos és technikai érdeklődésének felkelésére, a természettudományos megismerés módszerének bemutatásával elősegíteni tájékozódásukat a természeti és technikai környezetben, erősíteni dialektikus materialista világnézetüket. Az egészséges életre, a természet szeretetére, a környezet védelmére úgy nevelni őket, hogy majd tanítványaik előtt is példamutatóan éljenek. A tanszék mindenkor kiemelt feladatának tekintette a tanítói, óvónői hivatásra való nevelést, a nevelő-oktató-képző munkájában a példamutatást, a sárospataki tanítóképzés tradíciójának továbbépítését.

Az oktatók az ellátott tantárgyaknak megfelelően három: matematika, természetismeret, technika munkacsoportban dolgoznak. Mindegyiknek egy-egy alsó tagozatos tantárgy eredményes tanítására kell felkészíteni a hallgatókat, amire két-két, újabban egy-egy integrált szaktárgy: matematika és tantárgypedagógia, természetismeret és környezetismeret tantárgypedagógia, technika és tantárgypedagógia órái és a tanítási gyakorlatok adnak lehetőséget. A matematika oktatói a sárospataki óvónőképzés kezdetétől készítik fel a hallgatókat az óvodai matematika-foglalkozások tervezésére, szervezésére. A technika oktatói révén vesz részt a tanszék a tanítók differenciált képzésében. A munkacsoportok a hallgatók metodikai képzését, a szaktárgyra, a pszichológiára és pedagógiára alapozott, a tanítási gyakorlattal indokolt, alkalmazásra kész és továbbfejleszhető ismeretek, tanítási jártasságok kialakítását tekintették fő feladatulknak.

A tantárgyak és heti óraszámainak alakulását rögzíti az alábbi táblázat a félévek sorrendjében. (A hatjegyű számok jegyeinek helyi értéke a félévek sorszám, alaki értéke az óraszám, aláhúzás nélkül gyakorlati jeggyel, aláhúzással kollokviumokkal, kettős aláhúzással szigorlattal zártult a félév.)

	1965—	1970—	1973—	1976—	1980-től
Matematika	220000	330032	330033	330033	440033
Matematika tp.	002200	002200	002200	004000	003200
Természetismeret				022000	034000
Környezetism. tp.	300000	003000	020000	000200	000300
Egészségtan		000030	000030	000030	000002
Mezőgazdaságtan	000200				
Gyakorlati fogl.	220000	300000			
Gyak. fogl. tp.	020000	020000	020000		
Technika			300000		200000
Technika tp.				0002000	000300
TECHNIKA					
SZAK-				344666	433666
KOLLÉGIUM					

A tantárgyak oktatói:

Matematika és tantárgypedagógia: Szerencsi Sándor, Szerencsi Sándorné (1967-ig), Kádas Sándor (1968—1973), Kalló János (1972-től), Zorgel Ferenc (1974-től), Szilágyi Sándor (1974-től), Szűcs Mihályné (1981-től).

Természetismeret: Szilágyi Sándor (1977—1979), Egri Károlyné (1977-től), Törőné Kovács Jolán (1980-tól).

Környezetismeret tantárgypedagógia: dr. Zádor Tibor (1968-ig), Szentirmai Lászlóné (1978-ig), Magi Antal (1969—1977), Egri Károlyné (1978-tól).

Egészségtan: Oláh Katalin, Egri Károlyné (1978-tól).

Mezőgazdaságtan, gyakorlati foglalkozás és tantárgypedagógia: Nagy József (1976-ig).

Technika és tantárgypedagógia: Nagy József (1980-ig), Törőné Kovács Jolán (1980-tól), Marcziné Fazekas Erzsébet (1980-tól).

Technika szakkollégium: Nagy József (1980-ig), Törőné Kovács Jolán (1980-tól), Marcziné Fazekas Erzsébet (1980-tól). Külső óraadók 1977-től 1980-ig: dr. Kelsánszky György, Galajda János, Veres János.

A tanítóképzők óra- és vizsgatervének változásai követték az általános iskolai tanterveket, sőt a matematika és a természetismeret programjaival azt meg is előzték. E két tárgy oktatóinak nem kevés erőfeszítésébe került az, hogy a többségében humán érdeklődésű hallgatók figyelmét, aktivitását, folyamatos tanulását biztosítsák, megismerő képességét fejlesszék. A szervezeti, személyi és tárgyi feltételek javítását célzó tevékenységek eredménnyel jártak. 1978-tól, a felvételi tárgyakat módosító rendelkezés következtében, évenként emelkedő számban választják a felvételi-zók történelem helyett a matematikát.

A tanszék mindenkor aktívan, irányítólag, alkotó módon vállalt részt a *gyakorlati képzés* feladataiból. A szakvezetőkkel kialakult jó munkatársi kapcsolatokat, a folyamatosan nyújtott szakmai és módszertani segítséget tovább mélyíti.

A matematikatanítás anyagigényességének elismertetését, a természetismeret és a technika oktatóinak eredményes szertárfejlesztő munkásságát bizonyítja a taneszközökkel megfelelően felszerelt három szakterem. A gyakorlóiskola új épületének átadásával egy időben kialakított három tanszéki munkaszoba is javította a tárgyi feltételeket.

Az oktatási módszerek tökéletesítésével, a korszerű eszközök használatával elérték, hogy a hallgatók a matematika, természetismeret, technika anyagát, felhasználhatóságáról a tantárgypedagógiai stúdiumokon és a tanítási gyakorlatokon is meggyőződve, kellően motiválva elsajátítják. A matematika-csoport munkájának legfőbb eredményét abban látja, hogy a hallgatók döntő többsége kedvvel és eredményesen tanítja a matematikát az általános iskola alsó tagozatán. A természetismeret és a technika oktatóinak néhány éves itteni működése is ilyen célkitűzések elérése felé halad.

A tanszék *kutató munkáját* is a reális tervezés és megvalósítás jellemzi. A fiatalok, a kevés tanítóképzős gyakorlattal rendelkezők kutató munkája arra irányult, hogy mielőbb tanítóképzős oktatóvá váljanak. A tanszéki értekezletek témái egyrészt ezt szolgálták, másrészt a kollektív kutatásba való bevezetést. A nevelő-oktató-képző-kutató munkában elért eredményekhez jelentősen hozzájárult a tanszékvezető kutató és társadalmi tevékenysége. Élőszóban és írásaiban egyaránt a matematika-tanítás eredményesebbé tételén fáradozott. 1968-tól öt éven át irányította a

gyakorlóiskolában, Jarecsny Júlia és L. Nagy Ilona osztályában a komplex matematika-tanítási kísérleteket. A tapasztalatokról és egyéb tantárgypedagógiai témákból előadásokat tartott. (Debrecenben a tanítóképző tudományos ülésén, Aggteleken a járás nevelőinek továbbképzésén, szakbizottsági üléseken, egy-, majd kétéves szakmai-módszertani tanfolyamokon, évente az intézeti, főiskolai nyílt napokon, a gyakorlóiskola munkaközösségének stb.) 1973-tól 1979-ig a Megyei Pedagógus Továbbképzési Intézet felkérésére tanfolyamok vezetője és előadójaként részt vett közel 50 tanítónak az új matematika tanterv tanítására való felkészítésében. E tanfolyamok előadói voltak még: Kalló János és Zorgel Ferenc, bemutatókat tartottak: Jarecsny Júlia, Magyar Pálné, L. Nagy Ilona.

Jelentősebb munkái nyomtatásban jelentek meg. Minden óvónőjelölt az 1975-ben megírt matematika-jegyzetéből készül, és az óvónők az OPI kiadásában 1977-ben megjelent Játékos matematika, matematikai játékok című segédkönyvből vehetik igénybe a matematika-foglalkozásokhoz adott módszertani ajánlásait, megoldásait. A Matematika Szakbizottság tagjaként, közreműködésével készültek 1973-tól a matematika tantárgypedagógia programjai. A minisztériumtól az új matematika tantárgypedagógiai jegyzet több fejezetének megírására kapott megbízást. Belső használatra, házilag sokszorosított segédjegyzetek készítésével is mérsékelte a jegyzetellátás mennyiségi és minőségi hiányosságait.

Egri Károlyné a természetismerethez készített két segédjegyzetet, az utóbbit valamennyi tanítóképzőben felhasználják. Kalló János a hallgatók matematika-tanításával kapcsolatos problémákról írt tanulmányt. Zorgel Ferenc állami nyelvvizsgát tett német nyelvből.

A természettudományi tanszék helyét és rangját, a tanítóképzésben rá váró és azt egyre jobban elvégzett feladatok jelölik ki. A természettudományi műveltségben, a demokratizmus igénylésében egységes oktatók közössége a jövőben is felelős gondolkodással, újat kereső, alkotó cselekvési vágygal végzi munkáját.

Szerencsi Sándor

5. A művészeti nevelési tanszék

Szaktárgyaink oktatói a felsőfokúvá válás után közös szakcsoportban tevékenykedtek. Az 1971/72. tanévben az intenzívebbé váló reformtörekvések, a speciálkollégiumok és az óvónőképzés beindítása szükségessé tették a szakcsoport átszervezését és önálló ének-zene szakcsoport alakult. 1972-ig a közös szakcsoport vezetője, nyugalomba vonulásáig, Tóth Károly; majd az önállósult ének-zene szakcsoportot Fráter József intézeti vezető tanár irányította. Később létrehozta a vezetést az önálló rajz szakcsoportot is, melynek vezetője Debreczeni Zoltán festőművész, főiskolai docens lett. A két szakcsoport 1976-ban fuzionált, művészeti nevelési tanszék néven.

Az oktatói állományban is jelentős változások történtek. Átmenetileg tanszékünkhöz tartoztak Sipos György, Rózsa László, Nagymiklósi József,

Almási Tiborné főiskolai oktatók. Időközben nyugalomba vonultak: Tóth Károly, Bolvári Zoltán, Domonkos Lajosné, Fráter József, Nagy Dezső és id. Szentirmai László főiskolai oktatók is.

Tanszékünk jelenlegi személyi állománya: Debreczeni Zoltán tanszékvezető főiskolai docens, dr. Földy Ferencné főiskolai adjunktus, Tóth Istvánné főiskolai adjunktus, Pecze János főiskolai adjunktus, Zádor András főiskolai adjunktus, ifj. Szentirmai László főiskolai tanársegéd, Balogh Istvánné főiskolai tanársegéd és Gyöngyösi Péter főiskolai tanársegéd.

A tanítóképzési rendszerben történő változások, az általános és differenciált képzés fokozatos bevezetése, az óvónőképzés beindulása, a hallgatói létszámnövekedés, a levelezős konzultációk, a felvételi és vizsgarendszer változásai tanszékünkre is jelentős feladatokat róttak. Hatékony megoldások keresésére ösztönözte az oktatókat, különösen a gyakorlati tárgyak esetében az első félévekben, az őszi mezőgazdasági munkák miatt kiesett órák tananyagának pótlása, a gyakorlati képzés miatti váltakozó hallgatói jelenlét miatt a folyamatos tanulás biztosítása és ellenőrzése. Mindez nagyfokú rugalmasságot, következetességet igényel. E tények is motiválják tanszékünk oktatóit a modern oktatástechnikai eszközök egyre gyakoribb alkalmazására, az egyes anyagrészek könnyebb megértetése céljából.

Folyamatosan bekapcsolódtunk a tanszékünket is erősen igénybe vevő főiskolai rendezvényeink kulturális feladatainak megoldásába. Tehetségesebb hallgatóink rendszeres bevonásával egyre jobban kialakítjuk hallgatóink tanszékhez kötődését, az együttműködés legoptimálisabb feltételeit. Rendszeresen segít ebben a tanszéki KISZ-képviselő, mely részben közvetíti a feladatokat, részben pedig szervezi a hallgatók közreműködését rendezvényeinken. Így keressük a hallgatókkal való együttműködés újabb és hatékonyabb formáit.

Mindezek programozták is tanszékké fejlődésünk folyamatát, s intenzív ön- és továbbképzésre ösztönözték oktatóinkat. A pezsgő tanszéki élet biztosította a szakmai nyitottságot, s jól szolgálta az oktatók rugalmasságának fokozását, a két rokon, de mégis speciális szak oktatóit a kölcsönös megismeréshez. Ez segített az elzárkózás elleni küzdelemben, s a szakmai kitekintésre való törekvésünk jól segítette a művészeti nevelési tanszék katalizátori szerepének erősödését. A szocialista tanító- és óvónőképzésnek sokrétű feladataiból tanszékünk is jelentős részt vállal. Igyekszik jól teljesíteni a sokoldalúan kiművelt, kulturált, az áldozatos de örömteli hivatására boldogan készülő ifjúságunk szakmai képzését.

Szaktárgyaink órakeretei a következőképpen alakultak: Az 1973-as tanterv szerint rajzból és a kapcsolt tárgyakból minden hallgató 150 óra szakmai képzésben részesült. Ezen túlmenően a speciálkollégiumot vállaló hallgatóink képzésére további 120 órát biztosított a tanterv. Az 1976-os tanterv az általános képzés keretében szaktárgyaink részére mindössze 60 órát írt elő, ez az 1980-as tanterv szerint sem változott, csak részben más tartalmat és elhelyezést nyert. Az 1976-os tanterv létrehozta a szakkollégiumi képzést. Itt a rajz és festés, a betűírás, a népművészet, a művészet-történet, az ábrázoló geometria, a rajz tantárgypedagógia oktatása és a

gyakorlati képzés részére közel 400 tanítási óra áll rendelkezésünkre, ugyanez mondható el az 1980-as tantervre is.

Az 1973-as tanterv szerint az ének-zene és a kapcsolt tárgyak összóraszámja 180 volt. Az 1976-os tanterv az általános képzés számára a szaktárgyakból mindössze 45 órai képzést biztosított, ami az 1980-as tanterv szerint mindössze 75 órára módosult. Az 1976-os tanterv ének-zenei vonalon is létrehozta a szakkollégiumi képzési formát. Itt az oktatók ének, karvezetés, hangképzés, hangszerjáték, partitúraolvasás, zenetörténet, ének-tantárgypedagógia órákat tartanak, van gyakorlati képzés, kötelező énekkar és lehetséges fakultatív zeneoktatás is. A fentiekre együttvéve a tanterv 675 órát biztosított. Az 1980-as tanterv némileg átrendezte, és kis mértékben emelte az óraszámokat, miszerint jelenleg minden szakkollégista hallgató képzésére a hároméves ciklus idején 680 órát fordíthatunk.

Megállapítható, hogy a szakkollégiumi képzés a főiskolán jelentős előrelépést jelent, bár ez hallgatóinknak csak kis részét érinti, viszont az általános képzésben igen mostoha lehetőséget kapott és kap jelenleg is a vizuális és az ének-zenei nevelés. E kettős irányú változás magyarázza örömmünket és aggodalmunkat is az esztétikai nevelés lehetőségeinek újabb alakulása folytán. Szeretnénk remélni, hogy az általános képzés terén előirt óraszámokat a további várható tantervi módosulás előnyösen befolyásolja, mindkét szaktárgyunk esetében.

Oktatói kollektívánk a szaktárgyi képzés mellett fokozatosan bekapcsolódik a főiskolai tudományos tevékenységbe is, bár sajátos tanszéki feladatainknak megfelelően, erőteljesebben mutatkozik kisugárzó ereje kulturális téren. Ez gyakorta a főiskolai nevelési-oktatási, a tudományos- és a közművelődési bizottságban való együttműködésünk során valósul meg.

Vannak önálló tanszéki rendezvényeink. Ilyenek voltak régebben a magyarózó jellegrajzversenyek, az évfolyam-kiállítások, a speciálkollégiumi, újabban a szakkollégiumi, valamint óvodai kiállításaink. A Mester és tanítványai című kiállítás, a Kassák-émlékiállítás és Debreczeni Zoltán két kiállítása olajfestményeiből, valamint grafikai munkásságából a főiskola falain. Ide sorolhatók az elmúlt években: Nagyné Balogh Éva gyak. isk. tanár kiállítása, a városi szakkör kiállítása, a rajztanárok sárospataki alkotó körének kiállítása, valamint az 1981. évi úttörő-kiállítás is. Ének-zenei vonalon az immár újból hagyományossá váló népdaléneklési versenyek, hallgatói hangversenyek, esetenkénti klubrendezvények, ifjú zenebarát hangversenyek főiskolánkon és a szakkollégiumi kirándulások is.

Tehetségesebb hallgatóink képzőművészeti alkotó tevékenységét rendszeresen segítjük és időről időre elküldjük legjobb alkotásaikat országos rendezvényekre. (Diákköri konferencia, Keszthelyi Helikon, a miskolci műszaki egyetem kiállításai.) Hallgatóink képzőművészeti tevékenysége időnként szakköri és tanórán kívüli munkaként, míg az ének-zenei fölkészülésük főleg az énekkar és a fakultatív zeneoktatás keretében történik. Több volt hallgatónk szerzett az idők folyamán rajz-, illetve ének-zene szakon kiegészítő tanári diplomát, s több alkalommal pedagógus képzőművészeti kiállításon is találkozhattunk régebbi hallgatóink alkotásaival.

Tanszéki munkatervünk szerint a tehetséggondozás fontos feladatait is főiskolai képzésünk szerves részének tekintjük. Kórusunk rendszeresen készül minősítő versenyekre, s szerepelt sok esetben városi rendezvényeken, sőt a fővárosban és külföldön is megfordultak. Évenként rádiófelvételre is készülnek, és e tanévben hanglezfelvétel készült produkcióikról.

Hagyományként őrzik hallgatóink e kedves város és az ősi alma mater adta emlékeket, s a pataki diáknóták szeretete is biznyság erre. Itt illik megemlékezni egy újabb hagyományunk születéséről. A „Sárospatak, te Bodrog-parti Athén . . .” kezdetű diáknóta hűen fejezi ki a képzős évek uranyifjúságának érzelmeit, gondolatait. A szöveget E. Kovács Kálmán író és költő tanárkollégánk írta, és a zenéjét Bolvári Zoltán, tanszékünk azóta szintén nyugdíjas oktatója szerezte. Az évenkénti csengőbúcsú, gyűrűavatók és találkozóok állandó kísérőivé váltak e kedves dallamok is. E példa bizonyítja, hogy tanszékünk kapcsolata más tanszékekkel eleven és termékeny, s alkotói együttműködés ígéretes feltételeit is adhatja az alkotóképes oktatók számára. Főiskolánk zenei életét gazdagítja Zádor András dalaival, kórusműveivel, melyek főiskolánkon vagy kórustalálkozókon kerültek bemutatásra. Színesítették rendezvényeinket a régebbi években Bolvári Zoltán zongoraestjei, Tóth Károly, Domonkos Lajosné és Rózsa László, újabban pedig dr. Földy Ferencné és Zádor András tanárok fellépései.

Tanári irányítással hallgatóink látják el főiskolánk dekorációs és kiállítás-rendezői feladatait, melyek színvonala az utóbbi években szintén elismerésre méltó. Különösen a XV. OTDK két szekciójának sárospataki megrendezése volt nagy erőpróba ilyen téren, és hallgatóink derekasan kivették részüket e fontos rendezvény installációs munkáinak elvégzéséből is.

Tanszékké válásunk óta sokat javultak tantárgyaink oktatásának tárgyi feltételei. Két rajz szakterem, három ének-zenei szaktanterem áll rendelkezésünkre, egyre javuló felszereltséggel. Nehézségekbe ütközik még megfelelő szakszertárak, valamint a kóruspróba-terem kialakítása. Tanszéki képzésünk belső műhelymunkáját jelentősen javította az elmúlt tanévben kapott százezer forintos rendkívüli tanszéki hitelkeret, melynek felhasználásával képzőművészeti alapanyagokat és eszközöket, továbbá fúvós hangszereket és jelentős hanglezkészletet biztosíthattunk a képzés számára. Könyvtári zenehallgatási lehetőséget is teremtettünk hallgatóink részére. A modern oktatási eszközök közül tanszékünk írásvetítőkkel, diavetítőkkel, magnetofonokkal, rádióval rendelkezik még, és a főiskolai, zártláncú tévét is felhasználjuk képmagnófelvételeink és tanítási órák élőben történő vetítésére, a tantárgypedagógiai oktatás érdekében.

Ismét működtetni kívánjuk a kollégiumban a képzőművészeti kört, és megszervezzük a szakkollégiumon kívüli hallgatók kórusát is. Újból felvetődik, hogy hangszeres kamaraegyüttes alakuljon főiskolánkon. A közös muzsikálás minden bizonyal jó szolgálatot tesz majd tanszékünk kulturális kisugárzó hatásának erősítésében.

Debreczeni Zoltán

6. A testnevelési tanszék

Intézményünk főikolává alakulásáig, a tanszéki keretek kiépüléséig a nevelő-oktató-képző munka bázisai a szakcsoportok voltak. A testnevelés a természettudományi szakcsoport keretébe tartozott.

1973-tól tagjai: Sipos György szakcsoportvezető intézeti tanár, Magi Antal intézeti tanár, Nagy József intézeti tanár, Szerencsi Sándor intézeti tanár, Kalló János intézeti docens, Csajka Imre intézeti adjunktus, Papp Józsefné intézeti adjunktus, Szilágyi Sándor intézeti tanársegéd, Zorgel Ferenc intézeti tanársegéd.

A szakcsoport feladatai: a matematika, az oktatás technikai eszközei, a technikai nevelés, az egészségtan és a testnevelés, valamint a matematika, a gyakorlati foglalkozás, a testnevelés tantárgypedagógiájának, az óvónőképzőben a matematika és a testnevelés módszertanának oktatása és az ezekkel kapcsolatos nevelési feladatok megoldása.

Fontos feladata a szakcsoportnak a hallgatók természettudományos szemléletének formálása, az egészséges életmód igényének kifejlesztése, technikai-technológiai műveltségük megalapozása, valamint a korszerű oktatástechnikai eszközök alkalmazásának elsajátítása.

A szakcsoport heterogén összetétele miatt, a hatékonyabb szakmai munka érdekében az oktatók munkacsoportokban dolgoztak: a matematika munkacsoport: Szerencsi Sándor intézeti tanár, az oktatás technikai eszközei: Magi Antal intézeti tanár, a technikai nevelés: Nagy József intézeti tanár, a testnevelés Sipos György intézeti vezető tanár vezetésével működött a szakcsoport munkatervében rögzített egységes, általános elvek alapján.

A *testnevelés* oktatása heti két órában (négy féleven át) történik intézetünkben. E tárgy feladata elsősorban a hallgatók egészségének biztosítása, mindenoldalú fizikai foglalkoztatásukkal mozgáskészségeik és testi képességeik továbbfejlesztése, munkabírásuk növelése, edzettségük fokozása, a szellemi és fizikai tevékenységek egyensúlyának biztosításával az egészséges életritmus fenntartása.

A testnevelést oktatók munkáját az anyag feldolgozásában, a módszerek megválasztásában, az óratervezésben a sokoldalú élettani hatás biztosításán kívül, a változatosságra törekvés, az élménydús órák tartása jellemezte. Ez nagymértékben hozzájárult a hallgatók testkultúra iránti igényének felkeltéséhez, a testnevelés megszerettetéséhez. Fokozta ennek lehetőségét az 1973-ban bevezetett új tanterv, melynek alapján a hallgatók differenciált foglalkozását is biztosítani lehetett.

Gondos óratervezéssel és vezetéssel az oktatók különböző feladatú óramodellek a hallgatók által történő átélését is biztosították, s ezzel a tudatosítást segítették, valamint egészséges koncentrációt teremtettek a testnevelés tantárgypedagógiával.

A szaktanárok a testnevelés tantárgypedagógia oktatásában a hallgatók önálló tervező és feladatmegoldó képességeinek fejlesztését elsőrendű feladatnak tekintették. Ennek megoldása érdekében évek óta dolgoznak egy olyan — az előadásokat és a szeminárium foglalkozásokat hatékonyan összekapcsoló — munkalaprendszeren, melynek programja a fent említett

képességeket fejleszti és jól szolgálja az elmélet és gyakorlat kapcsolatát.

Hallgatóink megfelelő játékgyűjteménnyel és 1—4. osztályos irányító tanmenettel hagyják el intézetünket.

A hallgatók testnevelés tanításai az előbb említett eljárásokat egyre jobb eredményekkel jelzik vissza.

A *testnevelés speciálkollégium* több lehetőséget biztosított a képzés mélységét illetően. A kollégiumban résztvevő hallgatók felkészültsége igen jónak mondható. Ezt a tudományos diákköri munkában való folyamatos részvételük is bizonyítja.

Intézményünk főiskolává alakulásakor 1976-ban a testnevelési tanszék kivált a természettudományi szakcsoportból és önálló tanszékké alakult. A tanszék létszáma négy főre bővült. A megalakulástól máig a tanszék személyi összetétele a következőképpen alakult: tanszékvezető: Sipos György főiskolai tanár, oktatók: Csajka Imre főiskolai docens, Papp Józsefné főiskolai adjunktus, Pásztor Aladár főiskolai adjunktus.

A főiskolává válás és a tanszéki keretek kialakítása új és jobb lehetőségeket biztosított a testnevelés és a testnevelés tantárgypedagógia korszerűbb oktatására.

A tárgyi feltételek rohamosan javultak. A szakkollégiumi képzés bevezetése elmélyült, igényes munkát kíván, s ezt szem előtt tartva, a tanszék oktatói érdeklődési körüknek, valamint szakképzettségi irányultságuknak megfelelő munkabeosztást kaptak.

A tanszék ellátta és jelenleg is ellátja a szakkollégiumi hallgatókat kivéve a minden hallgató számára négy féléven át kötelező heti két óra általános testnevelést, s ezenkívül a már említett szakkollégiumi képzés tantárgyainak oktatását, s mindezen túlmenően az óvónőképzősök általános testnevelését és az óvodai módszertan tanítását. Fontos feladatnak tekinti a tanszék a nem testnevelés szakkollégiumi hallgatók tantárgypedagógiai képzését is.

A szakkollégiumi képzésben a tanítási gyakorlatok nagyszerű tárgyi feltételek mellett, két kiválóan képzett gyakorlóiskolai szakvezető (Takáts Gyuláné és Batta Zoltáné) és a tanszék által biztosított metodikusok vezetésével folyik.

A testnevelés tanításához szükséges fontos készségek fejlesztése, megfigyelése és értékelése, valamint a szükséges korrekció érdekében bevezettük a mikrotanításokat. Ezeket zárláncú televíziónk segítségével képmagnóra rögzítjük, s a hallgatók elemző munkájukhoz ennek segítségével készülhetnek.

Az eljárások helyességéről a tanítási gyakorlatok eredményei és a tanszéki hallgatói képviselet adnak folyamatosan tájékoztatást.

A főiskola bázisán társadalmi sportegyesület működik, a Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola Sport Klubja. A sportklub mellett tömegsport-albizottságot hoztunk létre. A kollégiumban a szabadidő-sportok üzéséhez szükséges felszereléssel kollégiumi sportszertárat szerveztünk, terveztünk. A testnevelési tanszék fogja össze a honvédelmi nevelést, valamint a honvédelmi sportokat is.

7. A közművelődési tanszék

Intézményünk történetében a távoli és a közeli múltban alapvető célkitűzés volt, hogy közművelődési szemléletű, a közélet iránt fogékony tanítókat, aktív kultúrmunkásokat képezzünk. Önálló szervezeti keretben megvalósuló, szakrendszerű, tantervileg részletesen kimunkált közművelődési képzés ugyan nem volt, de az iskola szelleme, a tanórán kívüli kulturális munka a maga sokszínűségével, sokrétűségével, a hallgatók aktív részvételével mindig is ébren tartotta és erősítette a kultúrmunka iránti elkötelezettséget. A különböző amatőrcsoportok, körök, tanfolyamok és klubok sajátos munkaformáikkal jó gyakorlőhelyként funkcionáltak, elősegítették, hogy a tanítójelöltek a kulturális munkavégzés alapelemeit elsajátítsák. Egy-egy féléves stúdium keretében közművelődési ismeretek oktatása is folyt, melynek keretében a hallgatók alapfokú elméleti ismeretekkel foglalkoztak. Mégis az iskola történetében döntő és minőségi fordulatot jelentett, amikor 1976-ban, az intézmény főiskolai rangra emelésével egyidejűleg megindult szakkollégiumi rendszerben a népművelő- és könyvtárosszakképzés. Az új feladat ellátására létrejött a közművelődési tanszék, mely sajátos helyet foglal el a képzési struktúrában. Az egyetlen szervezeti egység, mely nem vesz részt az általános képzésben, azaz dolgozói csak szakkollégiumi keretben oktatnak.

A szakkollégiumi képzés kiscsoportos oktatási forma. 1976-tól 1980-ig évfolyamonként egy-egy népművelési, illetve könyvtárosi szakkollégiumi csoport működött, átlagban 20—30 fővel. Az 1980/81-es tanévtől a főiskola vezetéme a könyvtári szakkollégium keretszámát csökkentette, az I. évfolyamon fél csoporttal indult a képzés.

Az 1980—81-es tanévig az általános képzés mellett, kétféle szakkollégium felvétele volt kötelező, ebből az egyik lehetett népművelés, könyvtár vagy pedagógia.

Az 1980/81-es tanévtől új tanterv és program szerint dolgozunk, ami többek között azt is jelenti, hogy csak egyféle szakkollégium egészíti ki az általános képzést.

Így a szakkollégiumi jelentkezés tudatosabbá vált, jobban érvényesülhet a hallgatók érdeklődése, alkalmassága a választott szakkollégiummal kapcsolatban; másrészt fokozottabb elmélyülés, magasabb követelménytámasztás lehetséges.

A népművelés és könyvtár szakkollégiumok iránt az utóbbi években ugrásszerűen növekedett az érdeklődés.

Ennek egyik oka feltehetően az új képesítési rendelet, mely az ilyen típusú szakkollégiumi képzést népművelői, illetve könyvtárosi főiskolai szintű végzettségként ismeri el, és lehetővé teszi ezeken a munkaterületeken főhivatású szakemberként az elhelyezkedést. 1976 szeptemberében lényegében a közművelődési szakemberképzés alapvető személyi feltételei voltak biztosítva, vagyis két frissen kinevezett főhivatású oktató vállalta, hogy egy-egy népművelési, illetve könyvtárosi szakkollégiumi csoporttal (25—25 fő) megkezdji és elvégzi az alapozó munkát; közös erővel, eredmények és kudarcok árán lerakják az új képzési forma fundamentumát.

Az első képzési ciklus végére, az 1978—79-es évben az új típusú oktatás rendszere kiépült. Az óraszámok fokozatos emelkedése óraadók alkalmazását tette indokolttá. A művelődésemélet-művelődéspolitika és a művelődési otthon vezetése tárgyakat Zódi Imre, a szakesztétikát (irodalom és filmesztétika) Lázár István, a könyvtári tájékoztatást Hernádi Istvánné, a katalógizálást Vékony Márta óraadók oktatták.

Hasonlóképpen megszerveztük a népművelési és könyvtári gyakorlat szakszerű ellátását. A környék közművelődési intézményei számára újszerű feladat volt részt venni a képzésben. Rövid felkészülés után, tapasztalatok nélkül kellett megbirkózni a felelősségteljes munkával. A gyakorlati képzés a negyedik félévben, az 1977/78-as tanévben kezdődött. A népművelési szakkollégium három, a könyvtári két kiscsoportban — takarékosági szempontok alapján, ma már mindkettő 2—2 kiscsoportban — végezte, illetve végzi a gyakorlati feladatokat. Eleinte öt külső szakvezető vett részt a munkában.

Időközben különböző okok kapcsán a szakvezetők személye változott, és ma sincs kialakult gárdája ennek a feladatnak. Gyakorlóintézményeink köre is bővült a képzés során. Kezdetben a főiskola gyakorlóiskolájának könyvtára, a sárospataki és sátoraljaújhelyi művelődési házak vettek részt a munkában, majd fokozatosan bekapcsoltuk a cigándi, a sárospataki és a sátoraljaújhelyi könyvtárakat.

A szervezeti keretek kiépítése alkotta munkánk egyik feladatcsoportját. Ettől lényegesen nehezebb és felelősségteljesebb volt a képzés részletes tartalmának kimunkálása, hatékony nevelési-oktatási-képzési módszerek alkalmazása és továbbfejlesztése.

A könyvtári szakkollégium keretében a könyvtárban — melynek első része a művelődés-, könyv-, sajtó- és nyomdatörténetet foglalja magába —, jó lehetőséget nyújt korszerű történelemszemlélet kialakításához, segíti az esztétikai-kulturális nevelést. A könyvbírálatok, könyvkritikák, a különböző jellegű folyóiratok, folyóiratcikkek a politikai-világnézeti nevelés eszközei, s annak megszilárdítói. Az osztályozás és katalógizálás a könyvtári feldolgozó munkára készíti fel a hallgatókat. A könyvtári tájékoztatás sokoldalú könyvismeretet igényel és a tájékoztatási alapeszközök írásos elemzése időigényes feladatot is jelent.

A népművelési szakkollégiumban a művelődéstörténet keretében egyéges komplex történelemszemlélet kialakítására törekszünk. Az általános esztétika tanulmányozása során tudatosítjuk a valóság esztétikai elsajátításának jelentőségét, megismertetjük az esztétikum sajátosságait, előfordulási lehetőségeit. A művelődésemélet-művelődéspolitika tárgyak kapcsán a jelöltek egyéges művelődési szemléletre tesznek szert; jártasságot szereznek a társadalmi, kulturális életben való eligazodáshoz, az összefüggések megértéséhez.

A népművelés-módszertan és a művelődési otthon vezetése tantárgyak keretében a népművelői szakma legfontosabb területeinek megismertetésére, megszerettetésére és elsajátíttatására törekszünk.

Nevelő-oktató-képző munkánk során egyre szélesebb teret biztosítottunk a hallgatói önállóságnak, kezdeményezésnek, az alkotó vitáknak. A kiscsoportos oktatási forma jó lehetőségnek bizonyult a gondolkodásmód, a nézetrendszer formálására.

Az 1980-ban kiadott új ideiglenes tanterv némiképp módosította a képzési tartalmat, az óra- és vizsgatervet. A népművelési szakkollégium óraszám havi viszonylatban 3 órával csökkent, másrészt a szakasztétikák oktatása kimaradt, és az egyes tantárgyakra fordított óraszám módosult. Lényegében a képzés gyakorlatra orientáltsága erősödött. A vizsgatervben lényeges módosítást hozott, hogy a művelődésemélet-művelődéspolitikai és a művelődési otthon vezetése tantárgyakból a hallgatók a harmadik félévben szigorlatot tesznek. A könyvtári szakkollégiumban tantárgyösszevonás történt, az oktatás tartalma olvasáspszichológiával, olvasáspedagógiával és némi olvasásszociológiával bővült.

A könyvtárosi feldolgozó munka rovására a könyvtárosi nevelési feladatok, az olvasók személyiségének formálása irányába bővült a képzés. Lényegi változás még, ami az alaposabb felkészülést erősíti, hogy a könyvtári gyakorlatra fordított 3 félév gyakorlati jeggyel zárul, míg korábban csak az aláírás megszerzése volt kötelező.

Az elméleti és gyakorlati képzés összhangját és egységét hatékonyan kiegészítik az évente szervezett didaktikus kirándulások, melyek célja — a nevelési feladatok mellett — művelődéstörténeti emlékeink és a jelenlegi fejlődés kulturális eredményeinek tanulmányozása; másrészt a közművelődési intézményhálózat és a legújabb módszerek, formák minél szélesebb körű megismerése.

A tanórán kívüli feladatok is alapvetően szolgálják a képzés eredményességét, hallgatóink hivatástudatának erősítését, a közművelődési szemlélet mélyítését. Az évfordulókhöz, iskolai és társadalmi ünnepekhez kapcsolódóan bibliográfiákat készítenek, könyvkiállítást szerveznek, rendszeres tájékoztatást és ajánlást végeznek a tévé és a rádió műsoraiból, a megjelenő új könyvekből, a figyelemreméltó folyóiratcikkekből. Módszertani bemutatókat tartanak a városi klubvezetők részére, vetélkedőket vezetnek a főiskolán belül és a különböző üzemekben.

A tanszék oktatói sokrétű feladatot vállalnak a közéletben. A közművelődési, valamint a könyvtári bizottság elnöke és a kollégiumi ifjúsági klub patronáló tanára a tanszék egy-egy oktatója. Részt veszünk a városi TIT-munkában és a városi ifjúsági klub vezetője is tanszékünk oktatója. Közreműködtünk az 1980-as új népművelési tanterv kimunkálásában. A tanszékvezető részt vett a minisztérium mellett az 1979/80-as tanévben működő munkabizottságban, melynek feladata volt tanulmányozni a tanárképző főiskolákon levelező tagozaton folyó népművelőképzést és kidolgozni a szakkollégiumi képzésre épülő kiegészítő szakképzés alternatíváit.

A tanszékvezető tagja az Országos Közművelődési Szakbizottságnak, Balácsi Zoltánné adjunktus a Magyar Könyvtárosok Egyesületének.

Az elmúlt öt év alatt a főiskolai tanács két alkalommal foglalkozott a tanszék, egy-egy alkalommal a tanszék oktatói által vezetett bizottságok munkájával.

A tanács és a főiskola vezetése elemzően, kritikusan értékelt eredményeinket, hiányosságainkat és elismerően szólt érdemeinkről. Mindezzel elősegítette munkánk fejlődését, továbbhaladását.

A személyi és tárgyi feltételek fokozatosan javultak. Döntő jelentőségű volt, hogy 1980. szeptember 1-től tanszékünk oktatói állománya 2 főről háromra gyarapodott, és ezzel megszűnhetett az óraadók alkalmazásának kényszerűsége. A tanszék vezetője: Homonnay Nándorné főiskolai docens, magyar—történelem—népművelés szakos. Balázi Zoltánné tanársegédként kezdte oktatói munkáját, 1981-ben adjunktusi besorolást kapott, népművelés—könyvtár szakos. Mindketten 1976-tól, a tanszék megalakulásától dolgoznak a főiskolán. Vörös Józsefné főiskolai tanársegéd, népművelés—könyvtár szakos, 1980-ban lett főiskolánk oktatója.

A tárgyi feltételek viszonylag gyorsan fejlődtek. Intézményünk 1977-ben az Országos Közművelődési Tanácstól közművelődési célokra 140 ezer forint támogatást kapott. Ez az összeg lényeges segítséget jelentett a képzés alapvető feltételeinek megteremtésében.

Az elmúlt 5 év alatt főiskolánkon a közművelődési szakemberképzés feltételei megteremtődtek.

Alapozó és úttörő munkánk, valamint a főiskolai vezetés hathatós támogatásának eredménye, hogy önálló egységként, szervesen illeszkedve a képzési struktúrába és az intézmény teljes rendszerébe életképesen funkcionál a közművelődési tanszék és eredményesen ellátja a közművelődési szakkollégiumi képzést, továbbá érezteti pozitív kisugárzó hatását a főiskolai és a városi közéletben.

Homonnay Nándorné

1. A gyakorlati képzés

A *sárospataki tanítóképzés* egyik fő erőssége, jellemzője volt régi idők óta a gyakorlati életre, a széleskörűen értelmezett nevelői, tanítói teendőkre való alapos, gondos felkészítés. A hagyományok ápolása, továbbfejlesztése, az újonnan megjelenő dokumentumok nyomán folyamatosan fejlődött. A képzésben 1965 óta is több jelentős változás következett be. Tekintsük át, melyek voltak ezek, s milyen ma a hivatásra nevelés a gyakorlati képzés keretében!

A tantervek bevezetése (1970, 1973, 1975, 1980) fontos állomás volt. A változások a minőségi fejlesztés irányában hatottak, s hatásai megmutatkoztak abban, hogy néhány — a tanárképzésben már jól bevált — forma nálunk is közkedvelté vált (pl. az egy-, illetve később kéthetes egyéni gyakorlat). Ugyanakkor a heti csoportos gyakorlatra fordítandó óraszámok csökkentését kedvezőtlen tényként könyveltük el. A tantervek és az ezekhez készült útmutatók — amelyeknek megalkotásában valamennyi alkalommal részt vettünk — keretjellegűek, így lehetővé teszik, hogy intézményi sajátosságaink szerint építsük ki képzési rendszerünket.

Az új tantervekben a „tanítási gyakorlat”, „iskolai gyakorlat”, illetve „gyakorlati képzés” elnevezést kapott. Ebben is kifejeződik, hogy nem csupán a tanórai, tanítási munkára készítünk fel, hanem a nevelés rendkívül széles körű feladatrendszerére. Bátran elmondhatjuk, hogy évről évre jobban tudjuk érvényesíteni a nevelés-, az iskola- és az eredményközpontúságot képzésünkben. Az eszmei-politikai-világnézeti és erkölcsi nevelés, a marxizmus hegemoniája munkaterületünk minden fázisában és szintjén megerősödik. Jelentős előrelépés, hogy az *elmélet és a gyakorlat egysége* is szorosabbá vált. Központi szerepet szánunk a *nevelői hivatás megszerettetésének*, ezen belül annak, hogy jelöltjeink majd szívesen vállaljanak kisebb településeken is állást. Ezt a célt jól szolgálják a kisiskolákba és óvodákba szervezett látogatások, falukiszállások. Ezek az alkalmak jó gyakorlóterei a közéletiségre nevelésnek is.

A képzés tartalma és struktúrája lehetővé teszi a *fokozatosság, folyamatosság, komplexitás* elveinek érvényesítését. A reformtörvény szellemében kiemelt feladatunk az *életre nevelés*. A képzés elméleti és gyakorlati vonalán az általános iskolában és az óvodában bekövetkező változásokra igyekszünk a lehető leggyorsabban reagálni, s biztosítani azt, hogy hallgatóink a mai élet valós problémáival találkozassanak. Gyakorlóiskolánk saját körzettel rendelkező iskola — tehát nem kiválogatott gyermekek mintaiskolája —, így módjuk van a jelölteknek hátrányos helyzetű, felzárkóztatásra váró gyermekekkel foglalkozni. 1972 és 1978 között külső

iskolában is folyt a gyakorlati képzés. Fontosnak tartottuk az előretekin-
tést, ezért részben kísérleti, részben már rendszeresített *új formák* beve-
zetésre került sor: iskolaotthonos osztályokat, tantárgycsoportos oktatást,
iskolaelőkészítést, iskolaérettségi vizsgákat szerveztünk. Nagy gondot
fordítottunk az 1978-ban életbe lépett új általános iskolai dokumentumokra
való felkészítésre, a metodikai megújulásra. Kiemelést érdemel itt a mate-
matika, a környezetismeret, az integrált anyanyelvi nevelés, a rajzoktatás
kérdése, a tanulók ellenőrzésének, értékelésének korszerűsítése, a modern
és változatos munkaformák alkalmazása, a technikai berendezések, az
audio-vizuális eszközök, programok stb. felhasználása. Általában és ösz-
szefoglalva a *nevelőiskola* kialakítására törekvés jellemezte munkánkat és
követelménytámasztásunkat.

A gyakorlati képzés *egyenrangúságát*, jelentőségét főhatóságunk az-
zal is elismerte, hogy 1971-től gyakorlati képzési igazgatóhelyettesi állást
szervezett azzal a céllal, hogy az intézményi vezetés szintjén biztosítsa a
gyakorlati képzés feladatainak tervezését, rendszeres elvi és gyakorlati
irányítását, szervezett összefogását, ellenőrzését, értékelését, tartalmi és
metodikai továbbfejlesztését. Kétévenként tanácsülésünkön kerül sor e
munkaterület helyzetének, feladatainak a megtárgyalására.

A gyakorlati képzésben általában az *oktatók* 60—70%-a vesz részt
közvetlenül. 1973 előtt főleg a pedagógia—pszichológia szakosok voltak a
10—12 fős hallgatói csoportok gazdái, az állandó csoportvezetők 4 féléven
át. 1973-tól a tantárgypedagógusok bevonása felgyorsult, rendszerré vált.
Arra törekszünk, hogy az előzőleg általuk oktatott csoportok képzését vé-
gezzék több féléven át. 1973-tól a csoportok állandó vezetői a szakvezető
gyakorlóiskolai nevelők. 1979-től 12 alsó tagozatos osztályban 12 osztály-
vezető foglalkozik évfolyamonként 12 képzési csoporttal folyamatosan,
tehát az I. félévtől a hatodikig. Ezzel nem csupán önállóságuk, felelősség-
tudatuk nőtt meg, hanem a hallgatókkal is őszintébb, közvetlenebb mun-
katársi kapcsolatot tudnak teremteni. Azzal, hogy a hallgató 6 féléven
keresztül dolgozik együtt szakvezetőjével, elérhető az érdemi egyéni bánás-
mód, a differenciált fejlesztés is. A folyamatosságot célozza az is, hogy fél-
évenként csupán 2 osztályban gyakorol a jelölt — egy alsóbb és egy ma-
gasabb osztályban (pl. 1—3. vagy 2—4. o.) —, de a következő tanévben
ugyanazok a gyermekek már magasabb osztályba kerülnek, velük együtt
osztályvezetőjük is. Így az alsó tagozatnak mind a 4 osztályában folyó
munkát megismerhetik a fiatalok két szakvezető irányítása mellett. Tehát
ahova az I. félévben beosztást nyernek, ott fogják zárótanításaikat is vé-
gezni. A csoportokban a tantárgypedagógusok elsősorban szakmai szem-
pontból vesznek részt a munkában. Minden képzési csoportot a nevelés-
tudományi tanszék egy-egy oktatója kísér végig mint pedagógiai patronáló.

A főiskolai szintű tanítóképzés gazdagodott a *szakkollégiumi* rend-
szerrel. Ezt a gyakorlati képzés is követi.

Az *egyéni látogatások*, hospitálások hagyományos formái 1973-tól nem
kötelező tevékenységi formák. I. évesünket azonban már az I. félévben
beosztottuk leendő szakvezetőjükhöz, s így alkalmuk volt kötetlenebb for-
mák között ismerkedni a hivatással. Jelenleg az I. félévi *egyéni pedagógiai*
gyakorlat keretében részt vesznek a napköziotthon, a szabadidős tevékeny-

ség megszervezésében, ismerkednek az átlagtól eltérő gyermekekkel — tájékozódnak az úttörőmozgalmi munkában, az iskola és a család kapcsolattartásában. Egy kiválasztott tanulóval intenzíven foglalkoznak, egyéni vizsgálatokat végeznek, közösen tanulnak. Tapasztalataikról pedagógiai naplóban számolnak be.

A csoportos *hospitálásokra* lélektanból, didaktikából, neveléelméletből, napköziotthoni és korrekciós nevelésből, valamint a tantárgypedagógiai tárgyakból kerül sor összesen 31 alkalommal az 5 félév alatt. Ezeket természetesen részletes előkészítés és elemzés mélyíti el. Már második éve vezetjük a II. félévben hallgatóinknak a *csoportos pedagógiai gyakorlatot* heti 2 órában a neveléstudományi tanszék irányításával. Megfigyelt és bemutatott pedagógiai szituációk gyűjtését, elemzését, átélését, eljátszását, kommunikációs gyakorlatokat végeznek.

A csoportos *tanítási gyakorlatok* a III., IV. és V. félévben vannak 8—12 fős kollektívakkal. A pedagógushivatás gyakorlásához szükséges jártasságok, készségek, szokások, képességek kialakítása a cél. Az *egyéni nevelési gyakorlat* a IV. félévet követő nyári szünetben kötelező. Úttörő — napközi — és SZOT-táborokban mélyítik el a nevelési, vezetési ismereteiket, jártasságaikat, készségeiket. *Egyéni iskolai gyakorlatokra* a IV. és V. félévben kerül sor. Ez a tevékenységi forma a legkedveltebb. Úgy érzik a fiatalok, hogy tanítóvá fejlődésükhöz nagyon sokat ad. *Egyéni szakmai gyakorlatot* két alkalommal folytatnak hallgatóink. Először az V. félév megkezdése előtt lakóhelyük általános iskolájában figyelik meg a tanévkezdést. Másodszor a VI. félévben, februárban egyhónapos területi gyakorlaton alkalmazzák, fejlesztik tovább az addig megszerzett tudást és gyakorlatot. Itt tárulkozik ki a hivatás sokszínűsége, problematikája. Egy hónap alatt legkevesebb 30 önálló tanítást ír elő a tanterv, de hallgatóink 50—60 órát szoktak tartani, ami szorgalmukat, igyekezetüket bizonyítja. Ezenkívül a település életébe is betekinhetnek, a nevelői közéletiségről szereznek közvetlen információt, gyakorlatot. Borsod, Heves, Szatmár megye a leggyakoribb színhely. Mintegy harminc bázisiskolánk van, ahova rendszeresen mennek hallgatóink. Gyakorlaton levő hallgatóinkat szervesen látogatják az oktatók.

A VI. félévben bizottság előtt a *zárótanításokon* tesznek bizonyosságot fejlettségükről, alkalmasságukról hallgatóink. Minden jelölt 2 órát tart, egyet anyanyelvből, matematikából vagy környezetismeretből, egyet pedig a választott szakkollégiumi tantárgyból. A tanítást elemzés követi. A kapott érdemjegy az oklevél minősítésébe beszámít.

A *tanítási órákon és az iskolán kívüli tevékenységekre* is terv alapján készülnek fel a hallgatók. Legjelentősebb a mozgalmi munka, s nagy gondot fordítunk a *napköziotthoni munka* megismertetésére, megszerettetésére.

A gyakorlati képzés *methodikai korszerűsítését* jelentősen felgyorsította a zárlécű televízió kiépítése és a videomagnó használata. Segítségükkel áthidalható a tér és az idő. A foglalkozások visszajátszása, a tanári kommentálás egyidejűsége felbecsülhetetlen kincs. A technikai berendezések a mikrotanítások hatékonyságát is nagyban növelik. Nagy szerepet játszanak a tanítói személyiségjegyek fejlesztésében. Hosszan lehetne sorolni, hogyan

szeretnénk minél korszerűbbé tenni gyakorlati képzésünket, de itt nincs most rá lehetőség. Csupán a *tartalmi* fejlesztés egyik formájáról kívánok még szólni: a *tematika* szerinti munkáról. Igen nagy előrelépést jelent az utóbbi 4—5 évben meghonosodó tervezés. Egész képzési ciklusra gondolunk ezzel, a nagyobb tudatosságra, az elmélettel való elmélyültebb kapcsolatra nyílik ezzel mód. A fokozatosság, folyamatosság, a munkamegosztás is magasabb szinten érvényesülhet így.

Sajátos szint jelent néhány hagyományá lett kezdeményezésünk. Minden tavasszal megrendezzük a *Comenius ifjúsági napokat*. Ennek keretében versenytanításokra is sor kerül. A győztesek értékes díjazásban részesülnek. Sor kerül az *önkormányzati napra*, amikor a gyakorlóiskola minden funkcióját hallgatók látják el, közülük kerül ki az igazgató, a csapatvezető, s minden órát, foglalkozást ők tartanak. Lelkesen készülnek ezekre. Csoportonként szerveznek *falukiszállást*. A hivatással szorosan összefüggő társadalmi munkának nagy a kereslete, becsülete. Hátrányos helyzetű fizikai dolgozó gyermekeket, lemaradókat korrepetálnak, iskola-érettségi vizsgálatokat bonyolítanak, kiállításokat, kultúrműsorokat rendeznek, diákothonban korrepetálnak, mozgalmi munkát végeznek a kisegítő iskolában, kapcsolatuk van üzemekkel szocialista brigádokkal, szemléltetőeszközöket, bábokat készítenek kedvezőtlen körülmények között dolgozó óvodáknak, iskoláknak stb.

Minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy amilyen sokszínű, a tanító munka, úgy gazdagodjék gyakorlati képzésünk, a fiatalok felkészítése választott hivatásukra. Bízunk abban, hogy elődeink nyomdokain haladva ezentúl is sok felkészült, a dolgozó népet őszintén és jól szolgáló tanítót tudunk adni megyéinknek, hazánknek.

Gonda Sándorné

2. A gyakorlóiskola munkája

Gyakorlóiskolánk az elmúlt időszakban kétszer is jelentősen gazdagodott, együtt haladva a főiskola fejlesztésével.

Először az 1967 szeptemberében bekövetkezett változtatás érdemel említést, amikor az addig csak alsó tagozattal működő iskolánkban megszerveztük, és megindítottuk az 5—8. osztályokat is. A teljessé tétellel (1—8. osztály önálló beiskolázási körzettel) gyakorló iskolánk kettős funkciójának jobban meg tudott felelni; az egységben való szemlélettel, a pedagógiai lehetőségek érdemi kihasználásával növelni tudta kisugárzó hatását. Így a gyakorlóiskola nemcsak a tanítóképzés napi műhelyévé vált, hanem a gyakorló pedagógusok szakmai továbbképzésében is folyamatos és jelentős feladatokat kapott és teljesített.

Másodszor az 1979 szeptemberében az új gyakorlóiskola épületének átadásával történt fejlesztés és szervezeti változtatás érdemel említést. A fejlesztés: 16 tanterem, egy előadóterem, könyvtár, 4 napközis foglalkoztatóterem, 6 szertárhelyiség, 1 nevelői szoba, 2 irodahelyiség és nagyméretű aula a főépületben, 603 m²-es kettéosztható tornaterem, orvosi

szoba, úttörőszoba, 3 gyakorlati műhelyterem, 4 szertár, ebédlő 400 személyes konyhával a másik (csatlakozó) épületben. Ekkor lett iskolánk 16 tanulócsoportos (12 alsó, 4 felső) és 10 napközis csoportú általános iskolává. Új oktatási formákat is bevezettünk: iskolaotthonost egy-egy 1. és 2. osztályban, tantárgycsoportost a 3. és 4. osztályokban. A Zrínyi Ilona énekzenetagozatos iskola átszervezés miatti megszüntetése után átvettük az ének-zene tagozatot is. Ezekkel az új formákkal szemléltetjük hallgatóink előtt a korszerűnek jelzett egész napos és tantárgycsoportos oktatást. A különálló modern, tágas, szép, új épület impozáns látvány, méltó Sárospatakhoz, de igen jelentős azért is, mert megszüntette azt a zsúfoltságot, amiben addig éltünk, és főképpen azért mert jobb nevelő-oktató-képző munkához adott lehetőséget a gyakorlóiskolában, s a főiskolának is segített. Kiemelkedő alkotás városunkban a nemzetközi gyermekévben.

A tanulócsoportok fejlesztésével, a főiskolai speciális és szakkollégiumi képzésnek a bevezetésével szükségszerűen nőtt a nevelők száma is. Érdekes az alábbi összehasonlítást tenni: míg 1965-ben a tíz alsó osztályban 150 tanuló és 14 nevelő, két napközis csoportban 2 nevelő volt, jelenleg a tizenhat osztályban 440 tanuló és 28 nevelő, tíz napközis csoportban 10 nevelő van. Az akkori 16 fős pedagóguslétszám 38-ra emelkedett. A legnagyobb emelkedés az új iskolába való átköltözéskor 1979-ben volt. Ekkor 14 új nevelővel gyarapodtunk (4 gyakorlóiskolai tanító, 5 alsó tagozatban tanító szakos tanár, 4 napközis csoportvezető, egy második igazgatóhelyettes). Az új nevelők önként jelentkeztek, pályáztak, hatan városunk iskoláiból, nyolcan a környékbeli általános iskolákból kerültek hozzánk. A nevelő közösség változása fiatalodást is jelentett, de több irányú az aktivitása és színesebb lett az élete.

Az elmúlt időszakban az általános iskolák tartalmi munkájának fejlesztése országosan előtérbe került. Gyakorlóiskolánk feladatainak kijelölésében és mindennapi munkájában az MSZMP KB 1972. június 15-i határozata és az azt követő utasítások, irányelvek állásfoglalások az irányadók. Az új dokumentumok bevezetése egy éveken át folyó permanens, helyi korszerűsítési pedagógiai gyakorlatot talált, illetve tett még tudatosabbá, hatékonyabbá.

Korszerűsítési törekvéseink közül külön kiemelést érdemel a komplex matematika tanítási kísérletében való részvétel. Nevelőtestületünk részt vett a bevezetésre került új általános iskolai tantervek és dokumentumok véleményezésében. E tervezetek megismerése, vitája gazdagította nevelőink pedagógiai-szakmai felkészültségét, elősegítette a tanterv végrehajtására való felkészülést is. Ennek során több nevelőnk részt vett, és részt vesz az Országos Pedagógiai Intézet irányításával a bevezetésre kerülő új munkatankönyvek, munkafüzetek, feladatlapok kipróbálásában, kísérletében a következő tantárgyakban: orosz nyelv 4. osztály (Nagyné Balogh Éva), környezetismeret 4. osztály (Kertész Irén, Fráter István), földrajz az 5. osztályban, élővilág 6—7. osztályban (Dávid Sándorné), történelem az 5., 6., 7. és 8. osztályban (Virágh László). Egy-egy nevelőnk részt vett az 1. osztályos rajz- és testnevelési kísérletben, valamint a globális olvasástaniásban. (Nagyné Balogh Éva, Takáts Gyuláné, Havril Józsefné).

Korszerűsítési törekvéseink kisugárzó hatása lemérhető. A nevelőknél pedagógiai szemléletmódjukban, nevelőmunkájuk tervezésében, tervszerűségében, önképzésük, továbbképzésük igény szintjében, módszertani eljárásaik fejlődésében és munkájuk iránt érzett felelősségükben. A tanulók szocialista világnézeti, erkölcsi, politikai fejlettségében, viselkedésében, tanulásában, a hallgatók szocialista hivatástudatra való felkészülésében. Mérhető egyre jobban abban is, hogy egyes pedagógusok, szakmai munkaközösségek, iskolák, intézmények továbbképzését is támogatjuk igényük szerint. Ezek mutatják, hogy tartalmi munkánkban az új tanterv szellemét sugározni tudjuk, de igazolják gyakorlóiskolánk egyre nyitottabbá válását is.

Közismert, hogy az MSZMP XI. kongresszusa megerősítette az 1972. évi oktatáspolitikai párthatározatot, és kiemelte a legfontosabb feladatokat. A XI. és XII. kongresszus útmutatásainak megfelelően arra törekedett nevelőtestületünk, hogy áthassa egész iskolai tevékenységünket a tudatformálás, az ideológiai, erkölcsi nevelés, a szocialista módon való gondolkodás és élés fontossága. A nevelőiskola szintjére való emelkedés. Tudjuk, iskolai munkánk elválaszthatatlan a tanórán kívüli tevékenységektől: a jövő tanévekben még tudatosabban kell feltárni és felhasználni napi pedagógiai munkánkban az úttörőszervezettel, a szülőkkel, a város üzemeivel, intézményeivel való együttműködés még kihasználatlan területeit.

Különös figyelmet fordítottunk a családi életre nevelés, az osztályfőnöki tevékenység erősítésére. Permanens feladatunk a fizikai dolgozók hatékony tanórai és tanórán kívüli segítése. Továbbtanuló nyolcadikosaink részére magyarból, oroszból és matematikából középiskolai tanulmányokra előkészítő tanfolyamokat szerveztünk. Következésképpen végrehajtottuk a tanórák védelmével kapcsolatos intézkedéseket, a tankötelezettséget. Elmondhatjuk, hogy tanulóink rendszeres iskolába járók, az elsőosztályosok beiskolázása körzetünkéből teljes. Évek óta valamennyi nyolcadik osztályos tanulóink továbbtanul.

Nevelési céljaink elérését segítette elő az „Egy osztály, egy szocialista brigád” mozgalom. Valamennyi osztályunk folyamatos kapcsolatot épített ki a város ipari, mezőgazdasági üzemeinek, intézményeinek egy-egy szocialista brigádjával. Azon túl, hogy a szocialista brigádok segítséget nyújtanak tanulmányi kirándulások, üzemlátogatások szervezésében, szemléletetőszközök javításában, a tartalmi munka segítői is. Segítői munkára nevelésünknek, a fizikai munka megbecsültetésének, pályaválasztási orientációs tevékenységünknek: egy szóval az iskola és a termelés, a közélet organikusabb kapcsolatának.

Iskolánk szocialista arculatának megteremtésében — azonos célokért dolgozva — elengedhetetlen az iskola és az úttörőcsapat összehangolt, az egymás munkáját segítő, a jól szervezett együttműködés. Az együttműködés kialakításában alapvetőnek tartottuk a rendtartás érvényesítését. Az önkormányzati munka a rajokban és csapatszinten jó úton halad. Az úttörő és kisdobos szaktárgyi versenyeken, kulturális szemléken évek óta élen jár úttörőcsapatunk.

Nevelési-oktatási eredményeink elérésében igen fontos az iskola és a család együttműködése. Nevelőtestületünk folyamatos feladatnak tekinti a szülők informálását, a családi nevelés segítését. Hagyomány iskolánkban a szülők-nevelők találkozója. Hagyomány a nyílt tanítási nap, amelyen a szülők betekintést nyerhetnek az iskolai nevelőmunka folyamatába, tapasztalatokat szerezhetnek gyermekeik teljesítményéről.

Nevelő-oktató tevékenységünk eredményeit, pedagógiai tapasztalatainkat bemutatjuk hallgatóinknak, következetesen felhasználjuk a képzési gyakorlatban. A gyakorlóiskola egész tevékenysége a hatékonyabb munka iránti törekvéseivel a szocialista általános iskolát kívánja a képzés számára példázni. Az iskolában dolgozó nevelők felelősségüket átérzik, képzési feladatukat ellátva, munkájuk minőségével, magatartásukkal, egész pedagógus habitusukkal hozzájárulnak a hallgatók példamutató tanítóvá válásához. Ebben a folyamatos és rendkívül összetett pedagógiai munkában nélkülözhetetlen elvi-pedagógiai segítséget kap iskolánk a főiskola vezetésétől, a tanszékek oktatóitól.

Az intézet főiskolává válása (1976) a gyakorlóiskola számára is fejlődést jelent. Fejlődést alapvetően tartalmi vonatkozásban. A képzési feladatok megoldásában a nagyobb fokú önállóság, a szakvezetői tevékenység tartalmi gazdagodása, a képzési rendszer racionalizálása jelzik összességükben az előre lépést, a fejlődés magasabb szintjét.

Gyakorlóiskolánk 1979. december 15-én tartott avató- és névadó ünnepségen felvette Árvay József nevét. Az ő nevéhez fűződik Sárospatakon az önálló tanítóképzés kimunkálása, az önálló tanítóképezde és a vele kapcsolatos gyakorló népiskola megalapítása. Életének nagy tanulsága, hogy folyamatosan, következetesen törekedni kell a pedagógiai szemlélet korszerűsítésére, a pedagógiai elmélet és gyakorlat folyamatos továbbfejlesztésére, a hatékony pedagógiai munkára. Példát mutatott a nép, a gyermek, a hivatás szeretetében.

Emlékének ápolása megtisztelő feladatunk.

Géresi István

3. Az Árvay József Gyakorló Általános Iskola nevelői

Sor- szám	Név	Szakképesítés	Munkába állt iskolánkban	Távozott	Kitüntetése
1.	Balogh Istvánné	rajz szakos ált. isk. tanár	1979	1980 (áthelyezés)	
2.	Barna Lászlóné	ált. isk. tanító	1979		
3.	Batta Zoltánné	testnevelés—földrajz szakos ált. isk. tanár	1975		
4.	Benkő Béláné igazgatóhelyettes	ált. isk. tanító	1978		Kiváló Úttörővezető, 1977
5.	Benkő Béla	pedagógia szakos ált. isk. tanár	1979	1980 (áthelyezés)	
6.	Bicsánszky József	rajz szakos ált. isk. tanár	1980	1981 (áthelyezés)	
7.	Bodolóczky Jánosné	ált. isk. tanító	1979	1981 (nyugdíjazás)	Kiváló Úttörővezető, 1976; Pedagógus szolgálati emlékérem, 1981;
8.	Csecskedi Lászlóné	matematika—kémia, testnevelés szakos ált. isk. tanár	1967		
9.	Csizmás Sándor	magyar—orosz szakos ált. isk. tanár	1967	1968 (áthelyezés)	
10.	Dávid Sándorné	biológia—földrajz szakos ált. isk. tanár	1967		OKD, 1975; Kiváló Úttörővezető, 1976;
11.	Dudás Éva	magyar szakos ált. isk. tanár	1961	1966 (áthelyezés)	
12.	Dudás István igazgató (1959—1967)	énekezen-zene szakos ált. isk. tanár	1959	1967 (nyugdíjazás)	OKD, 1953; Kiváló Tanár, 1966;
13.	Dudás Istvánné	ált. isk. tanító	1959	1967 (nyugdíjazás)	
14.	Eiben Györgyné	ált. isk. tanító	1978		
15.	Estu Gáborné	ált. isk. tanító	1959	1967 (nyugdíjazás)	

Sor- szám	Név	Szakképesítés	Munkába állt iskolánkban	Távozott	Kitüntetése
16.	Fodor Gézáné	magyar szakos ált. isk. tanár	1974		Kiváló Munkáért, 1980;
17.	Fráter István	ált. isk. tanító	1959		Felszabadulási jubileumi emlékérem, 1970; OKD, 1974; Kiváló Pedagógus, 1979;
18.	Fráter Istvánné	ált. isk. tanító	1961		
19.	Géresi István igazgató	pedagógia—magyar szakos középisk. tanár	1976		Miniszteri dicséret, 1952; KISZ aranykoszorús jelvény, 1964; OKD, 1971; Munka Érdemrend, bronz, 1973; Kiváló Pedagógus, 1980; (Lásd: főiskolai oktatók!)
20.	Gonda Sándorné igazgató (1967—1971)	pedagógia szakos középisk. tanár	1959	1971 (áthelyezés)	
21.	Havril Józsefné	ált. isk. tanító	1971		Kiváló Munkáért, 1981;
22.	Horváth Ferenc	ált. isk. tanító	1971	1973 (áthelyezés)	
23.	Jarecsny Júlia	ált. isk. tanító	1959	1980 (nyugdíjazás)	Kiváló Tanító, 1966; Kiváló Munkáért, 1979; Pedagógus szolgálati emlékérem, 1980;
24.	Jaskó Gézáné	ált. isk. tanító	1980		
25.	Jendruszák Jánosné	magyar—történelem szakos ált. isk. tanár	1973	1974 (áthelyezés)	
26.	Juhász Józsefné	ált. isk. tanító	1975		
27.	Kádas Sándorné	matematika—fizika szakos ált. isk. tanár	1967		
28.	Kanesüzt Lajosné	matematika szakos ált. isk. tanár	1965	1967 (áthelyezés)	

Sor- szám	Név	Szakképesítés	Munkába állt iskolánkban	Távozott	Kitüntetése
29.	Kasza László	ének-zene szakos ált. isk. tanár	1972		
30.	Kerekes Mária	ált. isk. tanító	1975		
31.	Kertész Irén	ált. isk. tanító	1959	1981 (nyugdíjazás)	Kiváló Tanító, 1972; Kiváló Munkáért. 1980: Pedagógus szolgálati emlékérem, 1981;
32.	Kiss Jánosné	orosz szakos ált. isk. tanár	1980		
33.	Kis-Tóth Miklósné	ált. isk. tanító	1973	1980 (áthelyezés)	
34.	Kisvárdai József	ált. isk. tanító	1978		
35.	Koleszár Dénesné	ált. isk. tanító	1969	1970 (áthelyezés)	
36.	Dr. Komáromy Sándor igazgató (1971—1976)	magyar szakos középiskolai, magyar—orosz szakos ált. isk. tanár	1968	1976 (áthelyezés)	
37.	Kovács Barnáné	ének-zene szakos ált. isk. tanár	1979		
38.	Kovács Sándorné	ált. isk. tanító	1972		
39.	Kurucz Béla	ált. isk. biológia—földrajz szaktanító	1959	1966 (nyugdíjazás)	Miniszteri dicséző elismerés, 1950; Munka Érdemrend, bronz, 1965;
40.	Kurucz László	testnevelés szakos ált. isk. tanár	1959	1970 (áthelyezés)	
41.	Magyar Pálné	ált. isk. tanító	1959		Kiváló veradó szervező, 1970; OKD, 1973; Vöröskeresztes Munkáért, ezüst, 1975; Kiváló Úttörővezető, 1980;

Sorszám	Név	Szakképesítés	Munkába állt iskolánkban	Távozott	Kitüntetése
42.	Dr. Majtényi Gáborné	magyar—orosz szakos ált. isk. tanár	1975	1980 (lemondás)	Kiváló Úttörővezető, 1968;
43.	Mihály Sándorné	ált. isk. tanító	1970		Kiváló Munkáért, 1978;
44.	Mikulka Jánosné	ált. isk. tanító	1979		
45.	Molnár Lászlóné	ált. isk. tanító	1978		
46.	L. Nagy Ilona	ált. isk. tanító	1959	1978 (nyugdíjazás)	OKD, 1958; Kiváló Úttörővezető, 1972; Kiváló Tanító, 1976; Kiváló Munkáért, 1978; Pedagógus szolgálati emlékérem, 1978;
47.	Nagy Józsefné Krasznay Márta	énekezenes szakos ált. isk. tanár	1979		
48.	Nagy Józsefné Nagy Erzsébet	ált. isk. tanító	1979		
49.	Nagyné Balogh Éva	magyar—orosz—rajz szakos ált. isk. tanár	1975		
50.	Osváth Lajosné igazgatóhelyettes (1979—1980)	biológia—földrajz szakos ált. isk. tanár	1979	1980 (nyugdíjazás)	Kiváló Úttörővezető, 1962; OKD, 1971; Úttörő Érdemérem, 1977; Pedagógus szolgálati emlékérem, 1980;
51.	Osváthné Szojka Adél	ált. isk. tanító	1979		
52.	Pásztor Andrásné	ált. isk. tanító	1979		
53.	Pecze János igazgatóhelyettes (1967—1969)	énekezenes szakos ált. isk. tanár	1963	1972 (áthelyezés)	
54.	Radnay László	ált. isk. tanító	1966	1975 (nyugdíjazás)	

Sor- szám	Név	Szakképesítés	Munkába állt iskolánkban	Távozott	Kitüntetése
55.	Sasiné Kántor Katalin	ált. isk. tanító	1975		
56.	Sóstói Pálné	magyar szakos ált. isk. tanár	1975	1976 (áthelyezés)	
57.	Szabó Ilona	magyar—orosz szakos ált. isk. tanár	1971	1975 (áthelyezés)	
58.	Szalai Andrásné	ált. isk. tanító	1979		
59.	Szentirmai László	rajz szakos ált. isk. tanár	1961	1975 (áthelyezés)	
60.	Takáts Gyuláné	történelem—testnevelés szakos ált. isk. tanár	1970		Kiváló Úttörővezető, 1972; Kiváló Munkáért, 1981;
61.	Tóth Józsefné	ált. isk. tanító	1971		
62.	Varga Györgyné	matematika—műszaki szakos ált. isk. tanár	1980		
63.	Virágh László igazgatóhelyettes	földrajz—történelem— mezőgazdasági ismeretek szakos ált. isk. tanár	1968		
64.	Zádor Andrásné	testnevelés szakos ált. isk. tanár	1980		

VI. A NEVELŐMUNKA EGYÉB TERÜLETEI

1. A bizottságok munkája

a) A nevelési-oktatási bizottság

Tanítóképzőknek mindenkor egyik fő erőssége volt a hivatásszeretettel, szakértelemmel, eredményesen végzett nevelő-oktató munka. Ez jellemző a vizsgált időszak egészére is, jóllehet a bizottsági forma az országos kiépülési folyamat részeként csak 1970-ben jelent meg. Eredetileg a két fő tevékenységgel — nevelés, oktatás — egy szerv, a nevelési bizottság foglalkozott, 1972-ben az oktatás ügye oktatási bizottság néven külön működési keretet kapott. 1979-ben a két bizottság a nevelés és az oktatás egységének, integrálási követelményének megfelelően fuzionált.

A nevelési, majd a nevelési-oktatási bizottság elnöke mindvégig Székely Istvánné, az oktatási bizottságé az 1972/73-as tanévben Szerencsi Sándor, 1973. szeptembertől 1978-ig Szerencsi Sándorné, 1978/79-ben pedig Magi Antal volt.

A Tanítóképző Intézet nevelési-oktatási tevékenységére 1965-től irányítva reflektorfényt, számos meggyőző bizonyossága van annak, hogy a bizottságok megalakulása előtt is tervszerű, átgondolt, intenzív munka folyt. Már az 1966/67-es tanévben elkészült az intézet nevelési programja, majd 1969-ben a hároméves képzési ciklusnak megfelelő nevelési terv, és annak nevelési szinterekre, tényezőkre bontása. A nevelő-oktatómunka egyes kérdéseiről gyakran esett szó a különböző testületek, fórumok tanácskozásain. 1969-ben konferencián vitatta meg a tantestület az intézeti nevelőmunka helyzetét és feladatait. 1970--re kialakult az intézeti nevelés átfogó, korszerű rendszere is, a maga állami és mozgalmi szervezeti kereteivel (pl. KISZ-alapszervezet — tanulócsoportok; alapszervezeti, klub-, kollégiumi oktatói patronáló rendszer; patronáló tanári munkaközösség stb.). A nevelési, majd oktatási bizottság, funkciója szerint, a korszerűsítési folyamat egyik elemeként jött létre mint a sokrétű nevelő-oktatóképző munka koordinálásáért, pedagógiai irányításáért, fejlesztése feltételeinek biztosításáért felelős *állami vezetés segítő, konzultatív, javaslattevő szerve*. Ez általános jellegnek az 1972-es működési és szervezeti szabályzatban körvonalazott megszabásán túl, azonban a fiatal testületeknek országos tanácskozások, intézményközi tapasztalatcserek, felelősségteljes gyakorlati feladatok megoldása közepette, menetközben kellett megtalálniuk a képzési mechanizmusban a helyüket, tevékenységi körüket, optimális módszereiket. Ez egyáltalán nem volt könnyű feladat, hiszen az útkeresés beágyazódott a pedagógusképző intézmények, a felsőoktatás sok változással járó, permanens korszerűsítési folyamatába. Mindezen túl pedig

1976-tól a főiskolává fejlődés felvetette az új, magasabb minőségben való megfelelés követelményét és annak mikéntjét.

A bizottság(ok) *összetételében* a jelenlegi helyzethez képest nem történtek lényegi módosulások. A felépítés elvi alapja kezdettől a kollektivizmus, a demokratikus, az intézményi nevelés-oktatás áttekinthetőségének a biztosítása volt. Néhány, az előrelépést szolgáló változás, a tanítóképző intézet, majd a főiskola tartalmi-szervezeti fejlődése nyomán következett be.

A nevelési-oktatási bizottságban jelenleg képviselte van minden tanszéknek, a gyakorlóiskolának, az MSZMP-nek, a KISZ-nek. „Hivatalból” tagja az alapszervezeti patronáló tanárok vezetője, a kollégiumi pedagógiai vezető, a kollégiumi önkormányzat titkára. Az oktatók megbízása a főigazgató jogköre, a diáktagokat a KISZ delegálja.

A munka *tartalmát* illetően a bizottsági munkának vannak a nevelés-oktatás egészét átfogó és állandó jelleggel vizsgált témakörei. Közéjük tartozik az MSZMP ifjúságpolitikája intézményi megvalósulásának a kérdése. Erre nézve a nevelési bizottság 1970 decemberében megtárgyalt és határozattá emelt tanácsulési anyaga a helyi ifjúságpolitikai munka hosszú időre szóló alapidokumentumává vált. Realizálására, kiegészítésére rendszeresen visszatértünk, a nevelési bizottság ezzel kapcsolatban elemzéseket végzett, jelzéseket adott, javaslatokat tett az állami vezetésnek.

A másik, mind a mai napig előtérben álló téma a nevelőmunka tudatosságát, tervszerűségét biztosító helyi, majd az intézménytípusra érvényes nevelési program összeállításának segítése, megvalósítási tapasztalatainak nyomon követése, továbbfejlesztésére javaslatok kidolgozása.

Az oktatási bizottság folyamatosan foglalkozott az új képzési dokumentumok bevezetésének, megvalósításának tapasztalataival, problémáival.

A bizottság a fenti általános témák mellett az évek során a nevelés-oktatás-képzés számos részterületét, feladatát vizsgálta. Ezek kiválasztásában arra törekedett, hogy figyelmét a legaktuálisabb, a továbblépés döntő láncszemének tekinthető, vagy legproblematisabb, vagy akár éppen a legtöbb hasznos tapasztalatot nyújtó kérdésekre összpontosítsa. Előfordult az is, hogy egy-egy témára, a ciklikussághoz és a valóság változásaihoz igazodva, ismételten visszatértünk.

Az alábbiakban, konkretizálásként, néhány példát sorolunk fel az így napirendre tűzött kérdésekből. Főiskolává válásunk előtt foglalkoztunk a következő témákkal: Az alapközösségeket patronáló oktatói kollektíva tapasztalatai; A hallgatók szaktárgyi terhelése, „időmérleg” készítése; A speciálkollégiumok helyzete; A kiváló kollégium követelményrendszere megvalósításának nevelési feladatai; Az ifjúsági klub tevékenysége a politikai és kulturális nevelés érdekében; A hallgatók mozgalmi, társadalmi, közéleti aktivitása; A szocialista tanár-diák viszony helyzete; A középiskolások folyamatos pályairányítása; Az államvizsgák tapasztalatai stb. A főiskolává válás perspektívája elérhető közelségbe érkezvén, számba vettük a szervezeti változásból adódó nevelési lehetőségeket, s meghatároztuk a főiskolai fejlődés feladatait. A főiskolai státusz elnyerése után vizsgált néhány témánk: A tanórán kívüli nevelőmunka; A tanszéki hallgatói képviselet kiépítése, továbbfejlesztése; A felvételi előkészítő munka kérdései; A vi-

lágnezeti nevelőmunka intézményi helyzete; Az ún. készségi tárgyak nem szakkollégiumi oktatása.

Műhelymunkánk önmegújító törekvéseinek jegyében foglalkoztunk ismételtelen a nevelési-oktatási bizottságnak a képzési rendszerben betöltött helyével, szerepével, tartalmi-metodikai munkájával, szervezeti problémáival.

Jelentőségüknek megfelelően, érzékenyen, felelősségteljesen reagáltunk a párt, a KISZ életének időszerű eseményeire, az évfordulós ünnepekre. A párt- és KISZ-kongresszusok anyagának adaptálására ajánlásokkal élünk, a feldolgozás során a hallgatók körében szerzett politikai-pedagógiai tapasztalatokat elemeztük. A jubileumi évfordulók alkalmával (magyarországi forradalmak, felszabadulás, NOSZF) közreműködünk a szervezeti egységek, nevelési szinterek programjainak koordinálásában, főiskolai intézkedési programmá szélesítésében.

Testületünk tanulmányozta és propagálta a felsőoktatási intézmények nevelőmunkájával kapcsolatos fontosabb határozatokat, dokumentumokat, kísérleteket, szakirodalmat (nevelési konferenciák, 1972. júniusi határozat, minisztériumi, FPK-kiadványok stb.). Figyelemmel kísérte és lehetőségeihez mérten, segítette a neveléssel-oktatással összefüggő intézményi kutatómunkát (közösségi nevelés; felsőoktatási metodikai vizsgálatok; felmérések a hallgatók körében világnézeti-politikai arculatukkal kapcsolatban stb.).

A tartalmi feladatok megvalósítása során változatos *metodikai-műfaji megoldásokkal* élünk. Leggyakrabban írásos előterjesztéseket készítettünk, de alkalmaztuk a szóbeli tájékoztatás formáját is. Legtöbb anyagunk tanulmányozása, végrehajtása kötelező volt minden szervezeti egység számára. Jelentős munkát adott bizottságunknak a minisztériumból, a szakbizottságtól nagy gyakorisággal kapott különféle korszerűsítési tervezetek véleményezése. Általában a készen kapott témák, megbízások és a bizottság részéről való kezdeményezések, javaslatok kb. egyenlő arányban fordulnak elő sok éves tevékenységünk folyamatában.

Adataink összegyűjtésében, feldolgozásában objektivitásra, tudományosságra törekedtünk. A hagyományos módszerek mellett, egyre inkább érvényre kívántuk juttatni az ifjúságkutatás korszerű, szociológiai igényű módszereit. A kérdőíves felmérést és közvéleménykutatást anyagaink összeállításában 1973-tól alkalmazzuk.

Munkamegosztásunkat tervszerűen úgy alakítottuk, hogy minden évben minden bizottsági tagnak legyen valamilyen konkrét megbízása; ezt tevékenységünk széles skálája eleve biztosíthatja. A hallgatói tagok esetében arra törekedtünk, hogy mozgalmi-politikai funkcióként, teljes pedagógiai felelősséggel és egyenrangú bizottsági képviselőkként lássák el feladataikat.

A bizottságra jellemző, hogy kollektívaként működik. Üléseire a problémaérzékenység, a kérdések felelős, hozzáértő kezelése, sokoldalú megközelítése, a nevelőmunka szeretete, a pezsgő, szenvedélyes vitaszellem, a bátor kritikai hangvétel a jellemző. Munkánkba esetenként bekapcsolunk, értekezleteinkre meghívunk „kivülálló” oktatókat és hallgatókat is.

Helyileg kedvező feltételeket biztosít az eredményes munkavégzéshez az állami vezetés következő feladatmegjelölése, követelménytámasztása, a pártszervezettel, a KISZ-szel, a különböző szervezeti egységekkel kiépített pozitív kapcsolatrendszer.

A nevelési-oktatási bizottság az elkövetkező években is úgy kíván tevékenykedni, hogy egyik motorja legyen a nagy múltú iskolában a haza, népünk javára, a szocialista társadalom igényei szerint folyó tanítóképzésnek.

Székely Istvánné

b) A tudományos bizottság

Főiskolánknak pedagógusképzés a feladata, amelyben — az utóbbi években — egyre nagyobb szerepet kap a tudományos kutatómunka. Célja, hogy elősegítse a tudományos gondolkodásban jártas tanítók képzését, akik képesek folyton bővülő tapasztalataik gondos elemzésével, megfelelő eljárások kialakításával a gyakorlati feladatokat jól megoldani, s ezzel együtt a tudományos kutatómunka eredményeit hasznosítani. Ilyen tanítók képzésére csak olyan oktatók képesek, akik lépést tartanak a fejlődéssel, s valamilyen formában maguk is bekapcsolódnak a tudományos kutatómunkába.

Tanítóképző főiskolánk kutatótevékenységét nagymértékben meghatározza képzésünk jellege. Főiskolai képzésünk nem „kis szaktanári” képzés. Az általános és differenciált képzés harmóniájának megvalósításával a jó tanítók képzését akarja biztosítani, s ebből fakadóan főiskolánkon minden szaktárgy oktatásának, s vele karöltve a kutatómunkának is a pedagógusképzést, a nevelést kell szolgálnia.

Főiskolánkon a tudományos kutatómunka 1959-től folyik, intézményi szervezettséggel azonban csak a 6. számú kutatási főiránnyal összefüggő kutatómunkába való bekapcsolódástól. A tudományos tevékenység három jól elkülöníthető részre oszlik: 1959-től 1967-ig, 1967-től 1975-ig és 1975-től napjainkig.

Az első szakaszt az új oktatási formával kapcsolatos útkeresés jellemzi. Az oktatóknak meg kellett ismerniük tárgyaik oktatásának módszertanát, a képzésben betöltött politikai, szakmai tartalmát stb. Az ebben az időben végzett kutatómunka témái csaknem mind az előbb említett területekkel kapcsolatosak. Túlnyomó többségükben a tanítóképzéssel és az általános iskolai oktató-nevelő-képző munkával foglalkoztak. A kutatómunka témaválasztásában az oktatás-nevelés hatékonyságát szolgáló szempontok mellett a képzés „pillanatnyi” szükségességét is figyelembe vettük.

A Művelődésügyi Minisztérium pedagógusképző osztálya 1966-ban megszervezte a pedagógusképző intézetek kutatómunkáját koordináló tudományos bizottságot. Ennek nyomán főiskolánkon is megalakult a tudományos bizottság. Első tevékenysége — amely a második szakaszt meghatározza —, a korábban végzett kutatómunka számbavétele volt. Feladatai közé tartozott különböző évfordulókra, ünnepi alkalmakra az igényeknek, szükségleteknek megfelelő tudományos tanácskozások, ülészekok

szervezése. A tudományos tanácskozásokon, ülészakokon elhangzott előadások egyéni kutatásokra épültek.

Az 1969-ben kezdődő hároméves kutatási terv a főiskola jellegének, a tanítóképzésnek megfelelő tudományos feladat megoldását tűzte ki célul. A kutatómunkát célja, feladata, rendeltetése alapján, négy részre osztottuk:

1. része az országos kutatási terveknek;
2. a minisztérium által régebben jóváhagyott témák, tantárgypedagógiai kutatások;
3. a pedagógustovábbképzést szolgáló didaktikai, metodikai stb. kísérletek;
4. oktatói, hallgatói pályamunkák, amelyek közvetlen intézeti, illetve társadalmi igényt elégítenek ki.

A munkatervben foglalt célkitűzések csak részben valósultak meg. A kutatás eredményei mind a pedagógia, mind a metodika területén értékesek, s jó alapot képeznek a tudományos kutatómunka területén a továbblépéshez, az erők koncentrálásához.

A kutatási munkatervben foglaltak „részbeni” megvalósulása több fontos elvi és kutatómetodikai problémát vetett és vet fel:

a) az intézet oktatóinak magas az óraszámuk, túlterheltek; sok az oktató-nevelő-képző munkához kapcsolódó tanórán kívüli tennivalójuk;

b) az új tantervek bevezetése, s a vele összefüggő módosult szakanyaggal kapcsolatos vizsgálódások, feladatmegoldások nagyon időigényes folyamatos munkát jelentettek számukra;

c) mind a kollektív kutatáshoz, mind az egyéni törekvésekhez kapcsolódó témák tartalmukban, terjedelmükben meghaladták a kollektíva, illetve az egyének időkeretektől függő erejét;

d) több oktatónak ambícióját lefékeztek a különböző szerkesztők, lektorok, magyarázat nélküli — a későbbiekben korrigált — summás ítéletei, a kéziratok bírálat nélküli fektetése, mellőzése;

e) a tudományos kutatómunka végzése tekintetében az oktatók szemlélete is bírálható. A felsőoktatási intézményekben az oktató-nevelőmunka hatékonyságának egyik feltétele a tudományos kutatómunka végzése, tehát ennek háttérbe szorítása, szorulása erősen árnyékolja az amúgy igen értékes, gazdag oktatói tevékenységet.

A jelzett problémák sajnos, jelenleg is fennállnak. Megoldásukat az intézeti érdekek mellett az általános pedagógusképzés érdekei is megkívánják. Ezért a tudományos bizottság az intézet vezetőségével karöltve az 1972-től 1975-ig tartó középtávú kutatási tervét az előbbieken felsoroltakat feloldva módosította.

A Művelődésügyi Minisztérium pedagógusképző osztályától kapott témákat szűkítette, pontosabban körülhatározta. A tudománypolitikai irányelvek szellemében a kutatást végzők számát növelte: bevonta a hallgatókat is a munkába. A témán belül a résztémák gondozásával azokat az oktatókat bízta meg, akiknek munkaterületükhöz legközelebb állt a probléma vizsgálata. Megszervezte a belső, az intézeten belüli lektori munkát. Az intézeti témát tantárgyi közelségbe vitte az okatókhoz, ami jó hatással volt az oktató-nevelőmunkára, s a tudományos kutatómunkának is lendületet

adott. Az oktatók tantárgyi terhelését, közéleti tevékenységük mennyiségét az intézet vezetősége új munkaerők kinevezésével és a feladatok, megbízások átcsoportosításával igyekezett megoldani.

Néhány jellemzőbb téma: 1. Az iskolai közösségek alakulásának reális feltételei, természetes formái: az iskolai és iskolán kívüli kapcsolatok jellege és személyiségformáló szerepe. Gondozója: Gonda Sándorné. 2. A szemináriumok, iskolai gyakorlatok, szakosító kollégiumok, tudományos diákkörök szerepe a kisebb közösségek kialakításában, általában a közösséggé formálásban. Gondozói: Kődöböcz József, dr. Csuhaj Varjú Imre, dr. Földy Ferenc, Gönczy Ákos. 3. A hallgatói kollégiumi közösség társaskapcsolatainak kialakítását befolyásoló tényezők. Gondozója: dr. Károly István. 4. Tantárgypedagógiai kutatások: az anyanyelv, a matematika, a testnevelés oktatásával kapcsolatban. Gondozói: dr. Csuhaj Varjú Imre, Szerencsi Sándor, Sípos György. 5. A sárospataki nevelőképzés története és jellemzői. Gondozója: Kődöböcz József. 6. A gyakorlati képzés néhány problémája intézetünk fejlődése szempontjából. Gondozója: Kődöböcz József.

Főiskolánk 1975-ben készítette el a 6. számú kutatási főirány feladatainak megoldásával összefüggő kutatási tervét, amely az előbbieket mellett a főiskola oktatóinak tudományos érdekeit is tartalmazta. Az oktatók az OTTKT-feladatok kutatása mellett vállaltak tárca- és intézményi szintű feladatokat is. Jelentős azoknak a témáknak a száma is, amelyeket az oktatók a tervekészítések után egyénileg vállaltak.

Az OTTKT-feladatok adottak voltak. A főiskola főigazgatósága és tudományos bizottsága az érdekelt szaktanárokkal együtt abból a kutatási elvből indult ki, hogy ezek a témák közvetlenül is és közvetve is hozzájárulnak a korszerű oktató-nevelő munka eredményességének fokozásához, tehát ezeknek kutatását erőteljesen szorgalmazni kell. A 6. számú kutatási főirányhoz tartozó témák kutatásai 1980-ban a középtávú terveknek megfelelően — befejeződtek. A kutatómunkáról folyamatosan tájékoztattuk az illetékes főhatóságokat. A témákról külön-külön zárótanulmány készült, kivéve „A tanterv- és a nevelési program integrálása a tanítóképző főiskolán” című témáról.

Az OTTKT-témák: 1. A tanterv és a nevelési program integrálása a tanítóképző főiskolákon. Gondozója: dr. Károly István. 2. Az egyéni életterv perspektívák kialakulásának, fejlesztésének igénye, motívumai, helyzete realitása tanítójelölteknel és pályakezdő fiataloknál, összefüggésben a társadalmi beilleszkedéssel. Gondozói: Székely Istvánné, Juhász Istvánné, Oláh Katalin. 3. Az általános iskolai osztályközösségek kialakítását befolyásoló főbb tényezők szerepe a közösség fejlődésében. Gondozója: Gonda Sándorné. 4. Modern technikák és eszközök a nyelvoktatásban. Gondozója: dr. Kováts Dániel. 5. A gondolkodás fejlesztése feladatrendszerrel. Gondozója: dr. Földy Ferenc. 6. A sárospataki nevelőképzés története. Gondozója: Kődöböcz József.

A tárca-, illetve az intézményi szintű feladatokkal összefüggő kutatómunkákat a következők jellemzik: a főiskola több tanszékén folytak olyan kutatások, amelyek a pedagógus-továbbképzéssel, neveléstörténettel, a matematika oktatásával, képességfejlesztéssel, programozott feladatrendszerrel, néprajzzal stb. kapcsolatosak. Ezek a kutatások az OTTKT-témák-

munkája nyomán szép eredmények születtek. 1974-ben a miskolci mozgalmi dalok fesztiválján arany oklevelet; 1976-ban az országos minősítő fesztiváldíjat; 1978-ban és 1980-ban az egyetemi-főiskolai kulturális napokon, Nyíregyházán ezüstdíjat kapott az énekkar. Minden évben rendszeresen szerepelnek a rádió Kóruspódium című műsorában. A Pataki diákdalok című, 1981-ben kiadott hanglemezen főiskolánk énekkara is szerepelt.

Mindkét csoport, az irodalmi színpad és az énekkar, rendszeresen szerepel főiskolai és városi szintű rendezvényeken, műsort szolgáltatnak társadalmi, politikai ünnepek, évfordulók alkalmával.

Rendszeresen és folyamatosan működik a Népművelési Intézet és a megyei tanács irányításával és anyagi támogatásával a színjátszó-rendezői, a bábszakkörvezetői, néptáncoktatói *tanfolyam*.

A közművelődési szakkollégiumi képzés bevezetése szükségtelessé tette a klubvezetői és könyvtárvezetői tanfolyamok működését, így ezek megszűntek. Időközben honismereti szakkörvezetői tanfolyam szerveződött, átmenetileg hímezőszakkör működött.

Valamennyi kiscsoport, kör, tanfolyam tevékenységének eredményeit különböző formákban — műsoros est, klubfoglalkozás, kiállítás — bemutatja és közkinccsé teszi.

Az utóbbi években egyre színesebb a *kollégium* kulturális programja. Nyelv- és zeneoktatás mellett különböző önképző körök és csoportok működnek, melyek részben tudományos, részben művészeti jellegű tevékenységet folytatnak. Gazdagodott a szórakoztató, játékos programok tartalma, formája; színesedett és szélesedett a kollégiumi keretben működő *ifjúsági klub* tevékenysége.

A főiskolai KISZ-bizottság egyre többet tesz a hallgatók kulturális nevelése, az öntevékenység, önállóság, kezdeményezőkézség kibontakoztatása, fokozása érdekében.

Hagyományos rendezvényeink közé tartoznak: a Comenius-nap, a kollégiumi napok, a szép magyar beszéd versenye, a szavalóverseny, a gólyabál, a Téli-pó-est, a hallgatói ismerkedési estek.

A kiemelkedő évfordulókhoz mindig változatos, széles tömegeket aktivizáló rendezvénysorozatok kapcsolódtak. Ilyenek voltak az Apáczai Cserre János-émlékünnepély, Rákóczi Ferenc születésének 300. évfordulója.

1976-tól a kulturális élet pezsgőbbé, többértűvé, színesebbé lett. A hagyományos rendezvények és a jól működő kiscsoportok mellett egy-egy tanévben növekedett a programok száma, bővült a résztvevők köre, erősödött az intézmény kulturális kisugárzó hatása. Részletes együttműködési szerződést kötöttünk a városi könyvtárral és művelődési házzal. Így anyagi forrásaink is kiszélesedtek, több lehetőségünk lett közös rendezvények szervezésére.

Korábban is működött egy-egy évben, megszakításokkal filmklub, 1976-tól tevékenysége folyamatos. Hasonlóan viszonylag újkeletű a kollégiumi stúdió működése. Bővült a kollégiumi könyv- és folyóiratállomány, rendszeressé, szakszerűvé vált a kollégiumi könyvkölcsönzés. Az ifjúsági klub keretében szociológiai kör, sajtóklub és Új Tükör klubcsoport kezdte meg működését. Az utóbbi 1981-ben elnyerte a „10 éves az Új

Tükör klubmozgalom” keretében a Lapkiadó Vállalat nagydíját. Az ének szakkollégisták és a művészeti nevelési tanszék tanárainak közreműködésével minden évben színvonalas hangversenyt rendezünk.

Együttműködési szerződést kötöttünk a város üzemeivel, és ennek keretében részt vesznek hallgatóink az ifjúsági szocialista brigádok kulturális vállalásainak szervezésében. Három alkalommal szerveztünk és rendeztünk intézményünkben városi szintű brigádvetélkedőt. A nagydíjat a városi tanács művelődésügyi osztálya, a többbit a városi és főiskolai KISZ-bizottság, továbbá az üzemek biztosították.

Az 1976/77-es tanévben vendégünk volt Fekete Gyula, József Attila-díjas író; Horgas Béla költő, a Gyermekünk című folyóirat munkatársa; Varga Balázs, a KMK munkatársa. Jelentős esemény volt Ady Endre születése centenáriumán főiskolai emlékünnepegyünk.

Az 1977/78-as tanév kulturális életét a NOSZF 60. évfordulójának szellemében szerveztük. Különböző formákban feldolgoztuk a Szovjetunió kulturális életének egy-egy részletét. Meghívtuk az uzsgorodi Kárpát Kiadó munkatársát. A találkozóhoz nemzetközi könyvkiállítás kapcsolódott. Részt vettek hallgatóink a Sárospatak város 10 éves történetéből rendezett vetélkedőn. Ebben a tanévben rendeztünk először főiskolánkon szocialista brigádok részére vetélkedőt. Vendégünk volt többek között a Calcutta együttes, a Dominó együttes, Jancsó Adrienne előadóművész.

A következő tanév kulturális életében kiemelkedőbb esemény a Magyar Tanácsköztársaság 60. évfordulója tiszteletére rendezett programsorozat, melyre nagyfokú hallgatói öntevékenység volt jellemző. Csaknem minden állami csoport foglalkozott a jelentős történelmi esemény valamely részletével. Az évforduló napján dalban, zenében, versben, prózában, rajzban közönség előtt is bemutatták önálló munkájuk eredményét. A legsikeresebb produkciók szereplői, 45 fő részére, Miskolcra színházlátogatást szerveztünk.

Jelentős volt még a Móricz-centenárium és a Gyermekek Nemzetközi Éve alkalmából rendezett programsorozat. Az utóbbi a gyakorlóiskolával közös rendezvényünk volt, melyben közreműködött mintegy 60 hallgató, és a Móra Kiadó több munkatársa. Mese- és prózamondó versenyt, a Bölcs Bagoly sorozat könyveiből vetélkedőt, vers- és ritmusjátékokat, rajzversenyt rendeztünk a gyakorlóiskola tanulóinak. „A világ zenetörténete” és „A XX. század képzőművészeti irányzatai” címmel előadásorozatot rendeztünk, melyen 50—60 hallgató vett részt. A tanév során vendégeink voltak: dr. Huszár Tibor és dr. Durkó Mátyás egyetemi tanárok, Alaksza Tamás újságíró, Andrassy Kurta János szobrászművész. A szórakoztató programok közül említésre érdemes a „rongyos-bál” és a játékos illetan vetélkedő.

Az 1979/80. tanév kulturális életének tartalmát, szellemét áthatotta hazánk felszabadulásának 35. évfordulója. Jelentős esemény volt az új gyakorlóiskola avatása alkalmából szervezett ünnepség és kultúrműsor, a sárospataki öregdiákok budapesti klubjában bemutatott programsorozat. Bánlaky—Varga: „Azon túl ott a tág világ” c. tanulmányából élénk, pezsgő vitaestet rendeztünk. Jelen volt az egyik szerző is Varga Csaba szemé-

lyében. Nagy érdeklődéssel vettek részt hallgatónk a Balázs Béla Stúdió filmjeinek bemutatóján, amit beszélgetés, vita követett. Jól sikerült rendezvényünk volt Sándor György humoralista előadói estje, Boros Lajos pol-beat énekes műsor, valamint a Miskolci Nemzeti Színház művészeinek önálló estje. Vendégünk volt a tanév során: Dargay Attila és Grosics Gyula is. Az Észak-Magyarország c. napilap szerkesztőivel találkozót szerveztünk. Megemlíthető még a hallgatók közreműködésével szervezett népdaléneklési verseny, a diákpolitikusok vetélkedője.

A városi üzemek szocialista brigádjaival közös rendezvényünk volt a már korábban meghirdetett olvasási pályázat értékelése, az ünnepélyes díjkiosztó. A pályázati kiírás szépirodalmi és tudományos ismeretterjesztő művekre vonatkozott. Az elolvasott könyvek alapján olvasási tesztet kellett kitölteni, melynek alapján értékeltük az egyes brigádok teljesítményét. A helyi állami gazdaság, áfész, EMÁSZ és a Sátoraljaújhelyi Dohánygyár brigádjai érték el helyezést. Még ugyanebben a tanévben József Attila születésének 75. évfordulója tiszteletére vetélkedőt szerveztünk a városi üzemek szocialista brigádjai részére.

A művelődési házzal közös rendezvényünk volt „Pisztrángok kora” címen a romániai írók estje, valamint Tímár Béla és Koltai János közreműködésével „Ember . . . Ez gyönyörű!” című előadást.

Az 1980/81. tanévben kulturális életünk tovább gazdagodott; sokrétű, változatos művelődési, szórakozási lehetőség állt a hallgatók rendelkezésére. Bartók Béla születésének 100. és Bethlen Gábor születésének 400. évfordulója alkalmából neves tudósok és művészek voltak intézményünk vendégei. Az ifjúsági klub programja rendszeresebb, átgondoltabb lett, jobban épített a hallgatók igényeire, érdeklődésére, aktív közreműködésére.

A Vásárhelyi Antal grafikáiból és Kaján Tibor karikatúráiból rendezett kiállítás nagy tetszést aratott, és jól sikerült az alkotókkal való találkozás, beszélgetés is. A hallgatók gyűjtése alapján giccskiállítást rendeztünk. Emlékezetes élmény volt „Közéleti szatíra + spanyol flamingó” címmel a KISZ Központi Művészegyüttes Folklórpódiumának zenés estje, a Radnóti Miklós Színpad művészeinek Szimonov-estje és „Egy kiállítás képei” címmel M. Kecskés András pantomimművész estje.

Vendégünk volt: dr. Bágyoni Attila szexológus, Kajdi Béla, a Népművelés szerkesztője, Kolczonay Ernő ezüstérmes olimpiai bajnok, Pápai Istvánné népművész.

Vitaestet szerveztünk Berend T. Iván: Politika, gazdaság, oktatás, kultúra című, képmagnóról vetített előadása alapján.

Immár negyedik alkalommal hirdettünk a város szocialista brigádjai részére kulturális programot. Ez utóbbi egy komplex műveltségi vetélkedősorozat első fordulója lesz. A lebonyolítás már áthúzódik az 1981/82. tanévre.

A teljesség igénye nélkül, csak változatosan próbáltam felvillantani főiskolánk kulturális, művészeti életének főbb eseményeit. Alapvető törekvésünk, hogy az egyes programok kiegészítsék, elmélyítsék nevelő-oktató-képző tevékenységünket; fokozzák hallgatónk érdeklődését, igény-

szintjét; másrészt aktív szerepléseikkel, közreműködésükkel maguk is legyenek részesei a főiskolai közéletnek.

A sok szálon, többféle szintéren és a főiskola teljes kollektívájának közreműködésével megvalósuló kulturális, közművelődési tevékenység egységes tervezés, irányítás és végrehajtás alapján válik egyre hatékonyabbá.

Homonnay Nándorné

d. A sportbizottság

A főiskolán folyó sporttevékenység elvi irányítója és ellenőrző szerve a főiskolai sportbizottság. Az ellenőrző és irányító tevékenység a hallgatói képviselőlet széles körű bevonásával történik.

A *sportklub* elnöke 1981-ben Sípos György tanszékvezető főiskolai tanár, elnökhelyettese Tóth-Szabó Erika főiskolai hallgató, titkára Csajka Imre főiskolai docens, elnökségi tagjai: Horváth Ferenc főiskolai adjunktus és Riz Gábor főiskolai hallgató. A sportklub nem csupán a főiskolai hallgatók minőségi sportolásának lehetőségeit biztosítja, hanem Sárospatak város és környéke tehetséges fiataljainak teret biztosít a minőségi sportra. A klubban jelenleg négy szakosztály működik: torna, atlétika, vívás, úszás. A négy szakosztályban tíz edző irányítja a munkát. A szakosztályok feladataikat megfelelő színvonalon teljesítik.

A *tömegsport albizottság* a hallgatók szervezett tömegsportjáról gondoskodik. Vezetője Pásztor Aladár főiskolai adjunktus. Tagjai a hallgatói KISZ-alapszervezetek sportfelelősei. A szabadidő sportok szervezését a mindenkori kollégiumi sportfelelős önállóan látja el.

A *honvédelmi sportok* közvetlen irányítója Csajka Imre főiskolai docens.

A főiskolai sportbizottság munkájának eredményességét a sport különböző területein évről évre mind a megyei, mind az országos bajnokságokon és versenyeken elért jó eredmények tükrözik.

Néhány jellemző adat: *1970-ben* Sátoraljaújhelyen felszabadulási jubileumi sportünnepélyen vettek részt hallgatóink, ahol gyakorlatukkal kiérdemelték a szünni nem akaró ünneplést. *1973-ban* női tornacsapatunk a megyei bajnokság II. helyét szerezte meg. *1974-ben* a Pedagógusjelöltek Országos Találkozóján női röplabdacsapatunk II. lett. *1975-ben* az Egyetemi és Főiskolai Területi Tömegsport Kupa versenyen női labdarúgócsapatunk I. helyezést ért el.

1976-ban Kaposvárott, a Pedagógusjelöltek Országos Találkozóján női tornacsapatunk II. lett. A pedagógusjelöltek összetett honvédelmi versenyén Győrben főiskolánk vegyes csapata a VI. helyet szerezte meg 19 főiskola közül.

1977-ben a pedagógusjelöltek nyíregyházi összetett honvédelmi versenyen vegyes csapatunk 21 csapat közül az V. helyen, a tanítóképzők között ismét a II. helyen végzett. Az egyetemisták és főiskolák harci túráján leánycsapatunk IV. lett 26 induló csapat közül. *1978-ban* a Pedagógusjelöltek Országos Spartakiádján Szombathelyen atlétikában a 100 m-es sík-

futásban Varga Terézia, a 800 m-es síkfutásban Greskó Tibor érmet szerzett. 1979-ben az Országos Spartakiádon magasugrásban Baranyi Judit, Greskó Tibor pedig a 800 m-es síkfutásban bronzérmet nyert. 1980-ban az Országos Spartakiádon úszóink szép eredményeket értek el: Lénárt György a 100 m-es gyorsúszásban I., Varga Zsolt a 100 m-es mellúszásban II. lett. Atlétikában Kovács István II., Kocsis Tibor III. helyen végzett a 100 m-es síkfutásban; a 4×100 m-es váltófutócsapat második lett.

1981-ben Szegeden az Országos Spartakiádon hallgatóink tovább öregbítették hírnevüket: Pálfi Tamás súlylökésben második, Kovács István 100 m-es síkfutásban második, Kocsis Tibor 100 m-en harmadik, Üveges Anna pedig a 100 m-es síkfutásban szintén harmadik lett. A férfi 4×100 m-es váltófutócsapatunk aranyérmet szerzett. Úszóink is kitettek magukért; Lénárt György a 100 m-es gyorsúszásban, Varga Zsolt a 100 m-es mellúszásban lett első, Verebélyi Zoltán pedig a 100 m-es gyorsúszásban harmadik. A 4×50 m-es vegyes váltónk szintén aranyérmet nyert.

A pedagógusjelöltek összetett honvédelmi versenyén női párbajlövészcsapatunk ezüstérmet, férfi párbajlövészcsapatunk bronzérmet nyert.

A harci túrán férfitársulatunk a katonapolitikai kérdések versenyében első lett, női és férfi akadályfutócsapatunk pedig bronzérmet ért el 35 csapat közül.

Igen szép sikert könyvelhettünk el az országos tudományos diákköri konferencián, ahol a testnevelés szekcióban nívódíjat nyert egyik dolgozatunk.

Sípos György

e) A tudományos diákkör

Intézetünkben szervezett formában az 1971/72-es tanévtől működnek tudományos diákkörök. A hallgatók önálló kutatómunkára nevelésének azonban hagyományai is vannak. A tanítójelöltek felkészítése a tudományos munkára 1971-ig az egyes szakcsoportok mellett működő szakkörökben történt. Intézetünkben mozgalmi, pedagógiai, pszichológiai, népművelési szakkörök segítették a hallgatók jobb szakmai felkészültségét, politikai fejlődését. Az említett szakkörökben az oktatók alaposabb ismeretanyaggal látták el a tudományok iránt érdeklődőket, s ezáltal elmélyítették tudásukat, megismertették velük az önképzés lehetőségeit és a kutatómunka alapelemeit.

Az intézetünkben 1966-ban megrendezett V. Országos Szakmai Konferencia ösztönzőleg hatott a hallgatók tudományos jellegű tevékenységére. A VII. és a VIII. Országos Szakmai Konferencián 6—6 dolgozatot mutattak be intézetünk növéndékei. A IX. Országos Szakmai Konferencián 5., a X.-en pedig 2 dolgozattal szerepeltek tanítójelöltjeink.

1971-ben alakult meg az Intézeti Tudományos Diákkör. A tudományos diákköri munka a főiskolai képzés és az ifjúsági mozgalom olyan színtere és sajátos munkaformája, amelynek célja annak elősegítése, hogy a legtehetségesebb hallgatók képességeiknek megfelelően készüljenek életpályájukra, bekapcsolódjanak a tanítóképző intézet tudományos életébe és

ennek során az oktató-nevelő-kutatómunka, társadalmi-közéleti tevékenység területén is segítsék a szocialista szakemberképzést.

A tudományos diákköröket a tanszékek és a KISZ-szervezet közös kezdeményezésére a főiskola Tudományos Diákköri Tanácsa hozza létre.

A Tudományos Diákköri Tanács tagjai:

Elnök: Dr. Földy Ferenc (1971—)
Elnökhelyettes: Dr. Kováts Dániel (1980—)
Titkár: Csóke Éva (1979—)
Tagok: Dr. Csuhaj Varjú Imre (1971—)
Debreczeni Zoltán (1975—)
Homonnay Nándorné (1976—)
Sípos György (1971—)
Szerencsi Sándor (1976—)
Székely Istvánné (1976—)
Szotiropulosz Erzsébet (1979—)

A Tudományos Diákköri Tanács tagjai voltak még az elmúlt tíz év alatt: Szerencsi Sándorné (1971—1978), Fráter József (1972—1976), Mihály Sándor (1972—1976).

A titkári teendőket a következő hallgatók látták el: Lavotha Anna (1971—1973), Silye Éve (1973—1974), Bicsánszky József (1974—1976), Beély Gábor (1976—1979).

1981-ben főiskolánkon került megrendezésre a XV. OTDK Oktatástechnikai-Tantárgypedagógia Szekciója. Ebben az évben a kibővített Tudományos Diákköri Tanács tagjai voltak: Balázi Zoltánné, Csajka Imre, Egri Károly, Enyedi Tiborné, dr. Fenyvesi András, dr. Gönczy Ákos, dr. Jáger Katalin, dr. Komáromy Sándor, Kerchner Miklósné, Magi Antal, Molnár László, Pásztor Aladár, Szentirmai László, Szilágyi Sándor, Zádor András.

Főiskolánkon filozófiai, pszichológiai, pedagógiai, anyanyelvi tantárgypedagógiai, orosz nyelvi, matematika tantárgypedagógiai, testnevelés tantárgypedagógiai, ének tantárgypedagógiai, rajz és művészettörténeti, közművelődési, valamint honismereti tudományos diákkörök működnek.

Tudományos diákköreink kiegészítik az oktatott tananyagot, segítik egy-egy részprobléma mélyebb megismerését, megismertetik a fiatalokat a tudományos tevékenység metodikájával, módszereivel, hozzájárulnak a tanítóképző befejezése utáni feladatok pontosabb, színvonalasabb elvégzéséhez, a nevelő-kísérletező tanítói személyiség kialakulásához.

Tudományos diákköri munkánk bázisa a tanszék. „Szabályzatunk” szerint egy-egy tanszéken már öt hallgató esetén is lehet diákkört szervezni. A tudományos diákköri munkában részt vehet minden olyan hallgató, akinek tanulmányi átlaga legalább közepes, emberi és politikai magatartása megfelelő.

Arra törekszünk, hogy a rendelkezésünkre álló idő, a választott témák, valamint a vállalkozó diákköri közösségek „kapacitása” összhangban legyen.

Ahhoz, hogy a rövid képzési idő alatt a jó szándékból és az elképzelésből tudományos dolgozat szülessék, szükséges, hogy a diákkörös hallga-

tók megfelelő érdeklődése, tehetsége, kitartása és szorgalma találkozzék, együtt legyen.

Hallgatóink tudományos tevékenységre nevelésének eredményeit az alábbi táblázatban mutatjuk be:

Tanév	Diákköri tagok száma	Helyi szakmai konferenciára készített dolgozatok száma	Az OTDK-ra elküldött és díjazott pályamunkák száma (I. II. III. díj)	Az OTDK-n fő-, külön- és nívódíjat nyert pályamunkák száma
1971/72.	35	12	8	1
1972/73.	42	19	12	2
1973/74.	47	16	12	1
1974/75.	43	15	9	3
1976/77.	49	19	13	5
1978/79.	48	16	10	3
1980/81.	46	12	8	2

Az Országos Tudományos Diákköri Konferenciákon *kiemelt-, fő-, külön- és nívódíjat nyert pályamunkák* a következők:

Egressy Mária: „A televízió hatása a gyermek személyiségének fejlődésére” (1972)

Konzulens oktató: Szerencsi Sándorné

Tóth Julianna és Zimányi Ágnes: „A gondolkodás fejlesztésének lehetőségei az általános iskola alsó tagozatában” (1973)

Konzulens oktató: dr. Földy Ferenc

Szabolcs András: „Építőtábor 1972. — Ifjúságkutatás” (1973)

Konzulens oktató: dr. Földy Ferenc

Bodnár Zsuzsanna—Csutor Ágnes—Zsid Zsuzsanna: „A mai női ideál” (1974)

Konzulens oktató: Gonda Sándorné

Szabóczy Júlia—Bicsánszky József: „Feladatrendszeres programozás az általános iskola alsó tagozatában” (1975)

Konzulens oktató: dr. Földy Ferenc

Bordán Ágnes—Kublik Mária—Novák Katalin—Seres Marianna—Szőke Katalin: „Az audio-vizuális eszközök felhasználása a 6—10 éves tanulók erkölcsi nevelésében” (1975)

Konzulens oktató: Szerencsi Sándorné

Póczos Barnabás: „Az V. Országos Üttörőparlament miskolci járás tapasztalatainak elemzése” (1975)

Konzulens oktató: Gonda Sándorné

Kiss Mária—Kovács Ilona: „A fiatalok szexuális nevelésének helyzete és feladatai” (1977)

Konzulens oktató: Gonda Sándorné

- Koczka Zsuzsanna—Molnár Andrea*: „Játékos elemek felhasználása az első tagozatos orosz nyelv oktatásában” (1977)
 Konzulens oktató: dr. Kelecsényi Sándorné
- Mester Erika—Nagy Sarolta*: „Művelődés a szocialista brigádokban” (1977)
 Konzulens oktató: Homonnay Nándorné
- Székelly Ibolya—Csik Terézia*: „Az általános iskolai osztályfőnöki tantervmódosítás családi életre vonatkozó részének gyakorlati megvalósítása” (1977)
 Konzulens oktató: Gonda Sándorné
- Balabás Klára*: „A családi nevelés paraszti szokásai Nagyrosványon” (1977)
 Konzulens oktató: dr. Kováts Dániel
- Sivák Zsuzsanna—Erdélyi Erika—Domboróczy Gábor*: „A sárospataki általami tanítóképzés 25 éve 1869—1894-ig” (1979)
 Konzulens oktató: Ködöböcz József
- Nagy György*: „A fiatalság játéka a bodrogi Karcsán” (1979)
 Konzulens oktató: dr. Kováts Dániel
- Vargáné Oláh Mária—Kocsis Tibor*: „Főiskolai hallgatók önművelődési képességének vizsgálata” (1981)
 Konzulens oktató: Homonnay Nándorné
- Riz Gábor—Varga Zolt*: „A Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola hallgatóinak fizikai teljesítmény vizsgálata” (1981)
 Konzulens oktató: Pásztor Aladár.

Diákköri munkánk eredményeit nemcsak a kívülről érkező elismerésekkel, az OTDK-n bemutatott dolgozatok számával mérjük főiskolánkon, hanem azzal a felismeréssel, hogy a tudományos diákkörökben tevékenkedő hallgatók sokkal problémaérzékenyebbek, produktívabban tanulnak, kreatív gondolkodás jellemző rájuk, kialakul bennük egy készenlét a tudományos értékek és eredmények megújítására. Ezt bizonyítja az is, hogy végzett tudományos diákkörös hallgatóink mindegyike vagy továbbtanul, vagy valamilyen kísérleti munkát végez. A jövő pedagógiai kutatása elképzelhetetlen a gyakorló pedagógusok széles körű bevonása nélkül. Intézeti szinten ez azt jelenti, hogy hallgatóinkat, a jövő pedagógusait minél jobban meg kell ismertetnünk a tudományos tevékenység alapelemeivel, be kell vezetni őket a kutatások gyakorlati feladatmegoldásaiba.

Főiskolánk adott otthont a XV. OTDK Oktatástechnikai-Tantárgypedagógiai Szekciójának 1981 tavaszán. Harmincegy felsőoktatási intézményből vettek részt a rendezvényen. A 3 napos tanácskozáson 19 alszekcióban 180 dolgozat került bemutatásra. A dolgozataikat bemutató fiatalok a velük szemben támasztható legmagasabb igényeknek is megfeleltek. 39 pályamunka érdemelt nívódíjat, az országos bíráló bizottság 50 tudományos diákköri dolgozatot részesített dicséretben. A díjnyertes és dicséretes dolgozatokat publikálásra is alkalmasnak tartották.

A Tudományos Diákköri Konferencia korábbi hagyományainak megfelelően a sárospataki OTDK is a képességek kibontakoztatásának a fóruma volt. Comenius mondta: „Szükséges minden tehetséget kiművelni, hogy mindenki, aki embernek született, tanuljon meg emberként élni.” Konferenciánk ebben is segíteni kívánta a résztvevő fiatalokat.

Meggyőződésünk, hogy társadalmunkban ma már egyre inkább csak egyféle tekintély van és ez az alkotó ember tekintélye. Ilyen alkotni, tudományos tevékenységet végezni akaró és tudó tanítókat, óvónőket szeretnénk főiskolánk tudományos diákköreiben nevelni.

Dr. Földy Ferenc

f) A felvételi előkészítő bizottság

Szocializmust építő társadalmunk fontos feladatának tekinti, hogy a fizikai munkát végző szülők tehetséges, arra érdemes gyermekei számára a társadalomban elfoglalt politikai súlyuknak megfelelő arányban biztosítson helyet a felsőoktatási intézményekben. Ezeket a fiatalokat tartalmi munkával segítjük ahhoz, hogy a hazulról hozott hátrányos helyzetüket képesek legyenek legyőzni, és így biztosítjuk számukra a felsőoktatási intézményekben az őket megillető helyet.

E célból hozta létre az Állami Ifjúsági Bizottság, az Országos Oktatási Tanács, a KISZ KB és az Oktatási Minisztérium 1975-ben a főiskolai felvételi előkészítő bizottságokat.

A felvételi előkészítő bizottság tagjai:

Elnök:	dr. Földy Ferenc (1979—)
Titkár:	Gallai Lászlóné (1980—)
KISZ-képviselő:	Kocsis Mária (1981—)
Tagok:	dr. Jáger Katalin (1976—)
	dr. Komáromy Sándor (1976—)
	Novák Vilmosné (1981—)
	Kalló János (1980—)
	Magi Antal (1980—)

A felvételi előkészítő bizottság tagjai voltak még 1975-től: elnök: Kődöböcz József (1975—1979), titkár: dr. Fenyvesi András (1975—1980), tagok: dr. Kelecsényi Sándorné (1976—1980), Molnár Ágnes (1976—1980), Rozovlyán József (1976—1980). KISZ-képviselők voltak: Lipkovics Anna (1976—1979), Jancsurák Anikó (1979—1981).

Főiskolánkon az előkészítő munka két területen folyik. Tanév közben *levelezés* útján tartjuk a kapcsolatot, a tavaszi, illetve a nyári szünetben előkészítő táborokban vesznek részt a középiskolás tanulók. A fizikai dolgozó szülők gyermekeinek a felvételi vizsga tárgyaiból adunk segítséget.

Szeptembertől májusig küldünk nyelvtan, irodalom, történelem és matematika feladatlapokat a középiskolásoknak. Ezeket megoldva kell főiskolánkra elküldeni. A megoldott feladatlapokat Főiskolánk hallgatói, diáktanárai kijavítják és úgy küldik vissza. A diáktanárok munkáját főiskolai oktatók segítik, irányítják. A feladatlapok külön készülnek a 3. és 4. osztályosok számára, figyelembe véve alapismereteiket.

A főiskola felvételi előkészítő bizottsága folyamatosan részt vesz az országos előkészítő munkában, többek között úgy is, hogy az ország 4. osztályos középiskolásai számára nálunk készülnek nyelvtanból a feladatlapok.

A bentlakásos *tanfolyamokon* ugyanazok a tárgyak szerepelnek, mint a levelezésben. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy ezek a tanfolyamok hasznosak, főleg azok profitálnak belőle, akik tudatosan jelentkeznek, komolyan, megfontoltan dolgoznak, s az előkészítés mindkét formájában részt vesznek.

1975-től évente mintegy 40 diáktanár épít ki kapcsolatot a fizikai dolgozó szülők gyermekeivel. Munkájukat a főiskola 12 oktatója segíti. A levelezésben 400, a tanfolyamokon 120 középiskolás tanuló vesz részt évente.

A felvételi előkészítő bizottság költségeit az Állami Ifjúsági Bizottság biztosítja a Központi Ifjúsági Alapból. Rendszeresen támogatja bizottságunkat megyei szinten a Szakszervezetek Megyei Tanácsa is.

Főiskolánkon rendszeresen tartunk *nyílt napokat* is a középiskolás tanulók részére, ezeken kéthétköznaponként egy alkalommal az előre jelzett középiskolák III., IV. osztályos tanulói vesznek részt. A nyílt napok keretében a középiskolás tanulók megismerkednek közvetlenül főiskolánk életével, a tanító- és óvónői hivatás szépségeivel.

A felvételi előkészítésben részt vett, főiskolánkra jelentkezett fiataloknak mintegy 70 százaléka nyer felvételt. Előrehaladásukat a főiskolai évek alatt is fokozott figyelemmel kísérjük. Ez elsősorban a patronáló tanárok munkája, szervezési feladata.

A szaktanárok keresik a lehetőséget az igényelt segítség megadására, s ez általában sikerül is. A fakultatív és kollégiumi szervezésű órák, szemináriumok, az olvasómozgalom kiszélesítése, az I. évesek tanulmányi kirándulása, a patronáló tanárokkal közösen szervezett színház- és mozilátogatások mind ezt a célt szolgálják.

A fizikai dolgozó szülők főiskolánkra bekerült gyermekeinek szociális érdekeit a diákjóléti bizottság képviseli. Az anyagi támogatások mértékének megállapításakor figyelembe vesszük a hallgatók tanulmányi és közösségi munkáját.

A főiskola párt- és állami vezetése külön gondot fordít arra, hogy a diákvezetők túlnyomó többsége a fizikai dolgozó szülők gyermekei közül kerüljön ki, mert ezáltal olyan vezetési ismeretekre tesznek szert, melyeket hivatásuk gyakorlása során vezető beosztásban is kamatoztathatnak majd.

Dr. Földy Ferenc

2. A kollégiumi nevelőmunka

A kollégium nevelési célja azonos intézményünk általános célkitűzéseivel. *Feladata:* szakmailag megalapozott, a társadalmi-közéleti problémákra élénken reagáló, politikai felkészültséggel rendelkező egységes közösség kialakítása.

A kollégiumi munka állami irányítója dr. Károly István intézeti és kollégiumi igazgató. Pedagógiai vezetői: Szerencsi Sándorné (1965—1970), Gonda Sándorné (1970—1973), Oláh Katalin (1973—). Patronáló tanárok: Székely Istvánné, dr. Földy Ferencné, Bencs Erzsébet, dr. Földy Ferenc, Szentirmai László, Vörös Józsefné.

A kollégium vezetésében az egységes állami és ifjúsági irányítás válsul meg. A direkt és indirekt módszerek aránya a közösség fejlettségi szintjével szinkronban változik.

A kollégium nevelési feladatainak megoldásában, a mindennapi tevékenység szervezésében meghatározó szerepe van a KISZ-szervezetnek és a demokratikusan választott kollégiumi bizottságnak. Ennek állandó tagjai: a kollégiumi titkár, a titkárhelyettes, a hallgatói pártalapszervezet titkára, a KISZ-titkár, a tanulmányi és szakkollégiumi felelős, a sport- és kultúrfelelős, a politikai és társadalmi munka felelőse, az egészségügyi felelős. Az eltelt időszakban: Buda Ilona, Rakonczai István, Ruzsbánszki Magdolna, Farkas Ferenc, Bulik Katalin, Gellérffi Katalin, Csuhaj Éva, Kassai Lenke, Csík Terézia, Bódi Zsuzsanna, Tamás Mária töltötték be a kollégiumi titkári tisztséget.

Kollégistáink két épületben nyernek elhelyezést. A Comenius II. kollégium teljes felújítása, korszerűsítése 1972-re fejeződött be. A kollégiumi férőhelyek száma: 210 fő. Általában a hallgatói összlétszám 66—70%-a nyer kollégiumi felvételt. A fizikai dolgozók gyermekeinek százalékaránya: 57—84%.

Intézetünk kollégiuma 1968-ig diákotthoni szinten működött. A kollégiumi szint az alábbi területeken igényelte az új minőségi mutatók jelentkezését: a diákönkormányzati és a pedagógiai vezetés arányainak módosulásában (50—50%), a közösségi élet hagyományrendszerének megszilárdulásában, a kiváló szobaközösségek közvéleményirányító szerepének fokozódásában, a folyamatos tanulmányi, közéleti és sporttevékenységben.

A kollégiumi közösségi élet alapsejtjei: a 8, illetve 4 tagú szobaközösségek, szekunder közösségei: a szintközösségek.

Az egyes alapközösségek kialakításának főbb szempontjai: a kollégiumi közösségszervezés hagyományrendszere, a mozgalmi és az állami tanulmányi szerveződés keretei. A második évtől kezdve az alapközösségek további formálásában, megerősítésében a baráti kapcsolatok, a közös érdeklődés, kollégiumi elfoglaltság nagyobb szerepet kap.

A kollégiumi feladatok lebontásában, azok eredményes megvalósításában hatékony, ösztönző a kiváló szobaközösség mozgalom. Követelményei között szerepel a 4,00 tanulmányi átlag, a folyamatos társadalmi, közéleti tevékenység, a példás erkölcsi és közösségi magatartás, a pozitív közösségi kapcsolatok. Évenként általában szobaközösségeink 35—40%-a éri el a kitüntető címet.

A kollégiumi közösségi életet jellemző és meghatározó kollégiumi önkormányzatnak részese minden kollégista. Az önkormányzat különböző szintjein, a közgyűlésen, a kollégiumi bizottság mellett, működő munkabizottságokban, az alapközösségekben a kollégisták tervezik, szervezik és ellenőrzik a munkát. A kollégium legfelsőbb fóruma, vezető testülete a kollégiumi közgyűlés.

A kollégium tartalmi tevékenységét, célkitűzéseit az éves munkatervek tartalmazzák, amelyeket a kollégiumi működési és szervezeti szabályzat, az intézeti nevelési terv és az érvényben levő kollégiumi és KISZ-dokumentumok alapján, a közösség fejlesztésének követelményeivel összhangban készítenek el.

A tanulmányi munka körültekintő szervezése, ellenőrzése eredményeként a kollégium tanulmányi átlaga folyamatosan az intézeti átlag felett van. Nagy szerepet játszanak ennek elérésében a hagyományos tanulmányi versenyek, a kiváló szobaközösség-mozgalom és a felsőéves közösségek csoportpatronáló rendszere. A kollégiumi felvételi tanulmányi átlag 1973-ig: 3,00, 1973-tól 3,30.

Tartalmában és formájában egyaránt gazdag a kollégisták közéleti-társadalmi tevékenysége. Minden kollégistának van belső vagy külső társadalmi megbízatása. A hagyományok alapján a kollégiumra főként a hivatástudat elmélyítését szolgáló, szakmához kapcsolódó társadalmi tevékenység szervezése a jellemző.

Ezek közül kiemelkedők: a helyi tanyai kollégium, a szociális otthon, a sátoraljaújhelyi csecsemőotthon patronálása, a fizikai dolgozók gyermekeinek, a hátrányos helyzetű tanulóknak a korrepetálása, „a szemléltetőeszközt minden iskolánk” mozgalom, az úttörőház közművelő tevékenységében való részvétel.

1973-ban kezdődött meg célirányozottan a *kiváló kollégium* tartalmi megalapozása.

Ez az előző évek munkájához viszonyítva az alábbi területeken jelent új minőséget: 1. A kollégiumi önkormányzat kezdeményező szerepe, a kollégium belső közösségi struktúrájának fejlesztése. 2. A főiskolai szakmai képzésen túl elmélyült tudományos-szakmai önképző és alkotó munka megvalósítása szervezett keretek között. 3. A kollégium tagjainak részvétele a jövőendő hivatásukkal összefüggő szakmai tevékenységben, társadalmi-közéleti megbízatások teljesítésében. 4. Magas színvonalú, tervszerűen felépített ideológiai és általános művelődési program megvalósítása. 5. A forradalmi kollégiumi hagyományok ápolása.

A kollégiumi önkormányzat szervezettsége, tudatossága, önállósága lehetővé tette az indirekt pedagógiai irányítás térhódítását, a nevelői és önkormányzati vezetőtevékenység arányának egyre kedvezőbb módosulását (35—65%).

A közösségi élet továbbfejlesztése érdekében szép eredményei vannak a tevékenység alapján szerveződő új típusú közösségi formáknak.

A kiváló kollégium megvalósításának programjaként az 1973—1974-es tanévben előkészítő jelleggel kezdődött meg a kollégiumban a tudományos-szakmai tevékenység. A kollégiumi közgyűlés 1974-ben (decemberben) fogadta el a szakkollégium (szakmai-tudományos tevékenység) szervezeti és működési szabályzatát. Az 1974/75-ös oktatási évben 12, majd folyamatosan 14—16 szakmai közösségben folyik tudományos tevékenység. Általában a kollégium összlakóinak 24—25%-a vesz részt benne. Kutatási témáik igen változatosak: népesedéspolitikai, szexuálpedagógiai, fejlődés- és gyermekpszichológiai, neveléstörténelmi, közművelődési, néprajzi, gyermek- és ifjúsági irodalom, tantárgypedagógiai, művészeti nevelés.

Tevékenységükre a rendszeresség, folyamatoság a jellemző. A szakmai körök vezetésébe a főiskola valamennyi tanszéke bekapcsolódott. Az eredmények bemutatására változatos keretek alakultak ki. Törekvésük, hogy a szakmai körök tevékenységével kapcsolatos formák, fórumok a kollégiumi hagyományrendszert erősítsék (pl. Rákóczi-emlékülés, Comenius

Ifjúsági Napok, Kollégiumi Napok). A szakkollégiumi munka szerves része a nyelvoktatás (oroszl, angol, német, eszperantó). Az intézet mindenben támogatja a szakkollégisták önképzését: könyvtár, folyóiratok, oktatástechnikai eszközök biztosításával, vendégelőadók hívásával.

A közéleti-társadalmi tevékenységet a közművelődés területeivel bővítettük: új formaként jelentkezik a munkásifjúsági klubokkal való kapcsolat megteremtése, a környéken levő községi klub patronálása, a módszertani felvilágosító tevékenység.

Az ideológiai nevelés a kollégiumi munka gerincét képezi. Széles körű aktívahálózat segítségével, a sajátos területhez alkalmazkodó módszerek megválasztásával járul hozzá a KISZ politikai, nevelési feladatai eredményes megoldásához.

A marxizmus—leninizmus tanszék gondozásában tudományos diákkörök működnek. Céljuk: a marxizmus elmélyítése, alkotó alkalmazása. Tevékenységük nem pályamű-centrikus, de a legjobb dolgozatok részt vettek a PJOT-on és az országos TDK-konferenciákon.

Az érdeklődőknek rendszeres szakköri foglalkozást indítanak valláskritikai etikai, témakörökből. Kollégistáink a KISZ politikai továbbképzésben — mint vitakörvezetők — gyakorolják a marxizmus—leninizmus alkotó feldolgozását. Több éve vezetik teljes önállósággal a szakmunkásképző intézet politikai foglalkozásait.

Politikai nevelőtevékenységükben jelentős szerepet játszanak a hagyományos kollégiumi formák (vitafórum, vetélkedő, megemlékezés, sajtóolvasás megszervezése, POL-TOTO, KISZ politikai továbbképzés, faliújság). Külön említést érdemlő a hang- és filmstúdió, amelyek információs anyagaikkal, közéleti szervező tevékenységükkel nagyban emelik az ideológiai, politikai nevelőmunka szintjét.

A kollégium közművelődési tevékenysége szervesen beletartozik intézményünk közművelődési folyamatába. Feladatait az alábbiakban csoportosíthatjuk: az általános műveltség szélesítése, megszilárdítása; az értelmiség életmód kialakulásának segítése; a szakmához kapcsolódó, szakmai érdeklődést kielégítő formák biztosítása; az amatőr művészeti tevékenység keretei között az egyéni képességek kibontakoztatásának segítése.

A művelődés egyéni módon és szervezett kereteken belül valósul meg. Egyéni formák: tömegkommunikációs eszközök, a város által biztosított lehetőségek, kiállítások, színházi előadások, filmszínház, zenei és egyéb művészeti rendezvények. Az önművelés egyik lényeges eszköze a könyv.

A szervezett formák közül a legnagyobb hatású az ifjúsági klub, a társasélet alapvető és hatékony színtere. Munkáját választott vezetőség irányítja. Programját a tagság érdeklődésének és igényeinek megfelelően állítják össze. Tevékenységében az előadássorozatok, vitaestek, kerekasztal-beszélgetések a leggyakoribbak. Ezek témái igen változatosak: ideológiai, politikai, közművelődési, egészségügyi, irodalmi, művészeti. Az ifjúsági klub sokoldalú kapcsolatot tart a város egyéb ifjúsági klubjaival.

1979-től működik az *Új tükör sajtóklub*, amely jó munkájáért elnyerte a kiváló klub címet.

A kollégium kulturális életében nagy szerepe van a hagyományoknak, a minden évben ismétlődő közösségi programoknak. Mint például az első

évesek ismerkedési estje, a Téalapó-est, a harmadévesek búcsúztatója, a Kollégiumi Napok komplex rendezvényei.

A kollégium sporttevékenysége a főiskolai KISZ-szervezet tömegsport akciójához kapcsolódik, amelyet az Edzett ifjúságért mozgalom foglal kezretbe.

Hosszú évek kitartó és eredményes tevékenységéért 1979-ben kollégiumunk elnyerte a *kiváló kollégium* megtisztelő címet.

Oláh Katalin

3. A főiskolai könyvtár

A főiskolai könyvtár története szinte egyidős az intézet kialakulásával. Alapját az 1868. évi 38. tc. alapján az Erdélyi János örökösaitől 1871-ben megvásárolt 925 kötetet (543 művet) tartalmazó gyűjtemény képezte. A könyvtár fejlődése ezek után a főiskola feladatának, funkcióváltozásainak függvényében alakult.

Jelentős változást az intézet felsőfokúvá válásának éve, az 1959. év hozott. A könyvtár állandó helyet kapott. A meglévő dokumentumokat az előírásoknak megfelelő nyilvántartásokban újra állományba vették.

A könyvtári munkát könyvtárosi szakképzéssel nem rendelkező, órakedvezményes pedagógusok látták el 1962. október 1-ig, majd a könyvtár egy főhivatású, szakképzett könyvtáros irányítása alá került, aki fő feladatának az állomány rendezését, feltárását tekintette. A felsőfokú tanítóképzés segítésére személyesen és aktívan részt vett a pedagógiai és pszichológiai irodalom összegyűjtésében, a pedagógiai szakkönyvtár alapjainak megteremtésében. Bár ezidőben a könyvtár fő feladata az oktató-nevelő munka napi igényeinek kielégítése volt, gátolta ezt a létszámhiány, s szükségessé vált a hallgatók bevonása a könyvtári munkába.

Új lendületet a könyvtár munkája az 1971/72. tanévtől vett, párhuzamosan az intézet képzési profiljának bővülésével (az óvónőképzés, a speciálkollégiumi munka megindulása) és a hallgatói létszám növekedésével.

A könyvtár alapvető feladata továbbra is az oktató-nevelő és tudományos kutatómunka feltételeinek biztosítása, az intézeti oktatók, a gyakorlóiskolai nevelők, s a tanulóifjúság igényeinek a lehető legteljesebb kielégítése maradt. Járulékos feladatként, mivel a pedagógiai továbbképzési kabinetek kiépítése, az iskolai könyvtárak ügyének rendezése még csak folyamatban volt, a regionális szakkönyvtári szerepet is vállalnia kellett. A különböző továbbképzési formában résztvevő helybeli és környékbeli pedagógusok azonban nagymértékben megterhelték a könyvtárat, s ezért az intézet arra törekedett, hogy a hallgatók szépirodalmi és szórakozási igényeiket a helybeli közművelődési könyvtárban elégítsék ki. Most azonban az újszerű, megnövekedett igények azonnali magas szintű és maradéktalan kielégítése nehéz feladat elé állította a könyvtárat.

Nagy segítséget jelentett az MM Pedagógusképző Osztálya által 1969-ben kiadott, a pedagógusképző intézmények 5 éves könyvtárfejlesztését előíró irányelveinek útmutatása. Intenciói alapján a könyvtár mun-

kájának elősegítésére több intézkedés történt. A könyvtár gyűjtőkörét kiterjesztette, pedagógiai szakkönyvtári jellegének megőrzése mellett, az óvodapedagógiai kiadványokra, az orosz nyelvű könyvekre, valamint a könyvtári és népművelési szakirodalomra is. Az óvodapedagógiai szakirodalom beszerzéséhez a kecskeméti testvérintézet nyújtott nagy segítséget.

Az 1970/71. tanévtől már két főhivatású és egy négy órában foglalkoztatott könyvtáros dolgozott intézetünknel. A munkaerő-fluktuációnak azonban nehezen lehetett gátat vetni. Méreteire jellemző, hogy 1968 és 1975 között 6 dolgozó került a könyvtárba és távozott el különböző okok miatt. E szomorú helyzet csak az alapvető nyilvántartási és kiszolgáló munkát tette lehetővé, s akadályt jelentett a folyamatos katalógusépítés számára.

A tárgyalt időszakban azonban a tárgyi feltételek lényegesen javultak, a könyvbeszerzési keret 50%-kal nőtt. 1972 decemberében befejeződött a könyvtár felújítása, ezután már 2 olvasóteremmel, 1 kölcsönző-katalógus szobával, 1 könyvtárosi munkaszobával és 2 raktárhelyiséggel rendelkezett a könyvtár, így 142,20 négyzetméter és 40 olvasóhely állt már az olvasók rendelkezésére.

A szerzeményezési munka, a nyilvántartási fegyelem, egyáltalán a könyvtári munka tervszerűségének biztosításában fontos állomást jelentett a felügyeleti szerv által 1973-ban jóváhagyott első szervezeti és működési szabályzat kiadása, ami egyben a könyvtári munka fontosságát is aláhúzta.

1974-től a főiskolává válás folyamata növekvő feladatokat, nagyobb felelősséget rótt az intézeti könyvtárra: egyrészt a könyvtáros és népművelő szakkollégiumi képzéshez kellett munkaterületül, bázisul szolgálnia, másrészt a kiépülő szakkollégiumok számára kellett folyamatosan a szükséges dokumentumokat beszereznie, és azokat rendszerezett, kellő mélységgel feltárt formában az olvasók rendelkezésére bocsájtania.

Az 1976-os év döntő fordulatot jelentett a könyvtár munkájában. Ehhez nagymértékben járult hozzá az 1976-ban kiadott könyvtári törvény és a tanítóképző intézet főiskolává válása. 1976. augusztus 2-től már 3 szakképzett könyvtáros volt alkalmazásban. Bár 1978-tól a fluktuáció tovább folytatódott, 1979. szeptember 11-től a mai napig állandóan 4 szakképzett könyvtáros dolgozik a könyvtárban.

Lényegesen javultak a tárgyi feltételek. 1979 szeptemberétől a könyvtár 2 új helyiséggel bővült. Most már 4 olvasóval, 1 kölcsönző-katalógus szobával, 1 folyóirattárral, 1 raktárral és 1 zeneműtárral rendelkezik a könyvtár. A könyvtár alapterülete 194 négyzetméterre nőtt. 64 olvasóhely áll az olvasók rendelkezésére. Nagy jelentőségű a zeneműtár alapjainak lerakása. Megoldottá vált a kották, lemezek elhelyezése és hozzáférhetővé tétele. 1980-ban házilag elkészült egy fonotéka asztal, amely 3 egymástól független programon zenehallgatást, hangzóanyagok másolását teszi lehetővé.

Az 1976-os könyvtári törvényt követően kiadásra került 1980-ban a főiskolai könyvtár új szervezeti és működési szabályzata. Bár nagymértékben elősegítette a könyvtári munka szervezetszerűségének és tervszerűségének kialakítását, a most is fennálló létszámihiány miatt a munkák arányos elosztása még nem teljesen megoldott.

Jelenleg a központi könyvtár mellett a hét tanszéknel, a főigazgatói hivatalban és a gazdasági hivatalban működő letéti könyvtár és az Árvay József Gyakorló Általános Iskolában elhelyezett könyvtár alkotja az egységes főiskolai könyvtári hálózatot. A hálózat kialakításánál a centralizált-ság és az egységesség elve érvényesült. Minden letéti könyvtár számára, a felmerülő igények szerint, a központi könyvtár szerzeményez. A beszerzett dokumentumokat a nyilvántartásba vétel után adja letétbe.

A gyakorlóiskola 996 kötettel külön elbírálás alá esik. Könyvtára ugyan a központi könyvtár keretéből szerzeményez, de a könyvtári szak-kollégium gyakorló tereként, állományának kiválasztását, az állományba-vételt és feldolgozást, feltárást a hallgatók végzik.

A könyvtár szerzeményezési munkájában is tükröződött a tanítóképzés céljának, funkciójának megítélésében mutatkozó ellentmondásosság, a főiskolai könyvtárak státuszának, jelentőségének felismerésében mutatkozó bizonytalanság, a jogi szabályozottság kezdeti hiánya, majd annak elhúzódása.

A könyvtár ezért hosszú ideig gyakorlatilag az oktató-nevelő munka napi szükségleteinek kielégítésében, az oktatók, a hallgatók számára szükséges dokumentumok kézbeadásában látta fő feladatát.

Az állománykialakításban változást csak az 1973-as és az 1980-as szervezeti és működési szabályzat kiadása jelentett. Jelenleg a könyvek vásárlása, az előzetes igények felmérése alapján, a központi könyvtáron keresztül történik. Az 1973-as gyűjtőköri szabályzat még erősen kötődik az intézet közvetlen feladataihoz, az 1980-as már a főiskola könyvtárának az országos könyvtári hálózatból következő, előírt feladatait is tükrözi.

A vétel mellett a könyvtár állományának kialakításában 1968-ig szinte egyenrangú szerepet játszott az egyes általános iskoláktól, az intézet volt tanáraitól, diákjaitól és a felsőbb szervektől kapott ajándék. Már 1966-tól nyoma van, hogy a vásárolt könyvek többségét az Állami Könyvterjesztő Vállalattól (1972 óta Könyvértékesítő Vállalat) szerezte be a könyvtár, mivel az a szükséges katalóguscédulákat is biztosította. A könyvbeszerzésre fordított összeg is fokozatosan emelkedett.

A könyvtár 1974-től, a főiskola funkciójának megfelelően, tartalmi teljességgel igyekszik beszerezni a hazai pedagógiai és pszichológiai szakirodalmat, a viálgnézeti-politikai nevelést elősegítő dokumentumokat. Más tudományok tekintetében csak az oktatást, az általános tájékoztatást, a művelődést segítő kézikönyvek, bibliográfiák beszerzésére vállalkozhatunk. Törekszünk arra, hogy a válogatást a hazai könyvtermés egészéből végezzük.

A könyvbeszerzésre fordított összeg alakulása :

1966.	36 000 Ft
1972—1977. II. félév	85 000 Ft
1978.	94 000 Ft
1979.	105 000 Ft
1980.	112 000 Ft

Beszerzett kötetek:

1965. év:	1 500 kötet
1975. év:	2 771 kötet
1980. év:	4 882 kötet

Az állomány alakulása:

1965. év:	19 000 kötet
1975. év:	45 000 kötet
1980. év:	55 827 kötet, 1 217 546 forint értékben.

A folyóiratok beszerzése is emelkedő tendenciát mutat. Szerzeményezésük is a tanszékek igényeinek előzetes felmérése alapján történik.

Jelenleg a folyóirattárban 190-féle állandó megőrzésre szánt folyóirat van elhelyezve. Többségük pedagógiai szaklap, szakfolyóirat.

A folyóiratok beszerzésének alakulása:

1965.	75 féle
1975.	113 féle
1980.	194 féle

A jelenleg járó 194-féle folyóiratból 13 szocialista, 1 tőkésországból származó folyóirat, 180 hazai periodika.

A könyvtár állományából a kurrens anyag 75 százalékát az ETO szakrendje szerint, szoros betűrendben szabadpolcokon tárolja a könyvtár. A régi állományrész elhelyezése, szintén ETO szakrendben, a raktárban történik.

Főiskolánk az évtizedek során értékes *különgyűjteményekkel* gazdagodott.

Az *Erdélyi János hagyatékot* zárt, üveges szekrények védik. Elhelyezése az ETO szakrendje szerint történt.

Összetételében elsősorban filozófiai, irodalomtörténeti, szépirodalmi műveket tartalmaz. Állományában van Balassi Bálint összegyűjtött műveinek 1754. évi latin nyelvű kiadása, Kazinczy Ferenc műveinek első kiadása.

A *Pedagógiai Múzeum* állománya a régi tanítóképző intézet könyvtárának anyagából, döntő többségében azonban a volt tanárok, diákok ajándékából alakult ki. Tartalmaz pedagógiatörténeti, oktatás- és nevelésméleti könyveket, tankönyveket, leveleket, kinevezési okiratokat, diplomákat, kiüntetések, kézzel írott tanmeneteket, óravázlatokat, jegyzeteket, fényképeket. Külön értéke a gyűjteménynek Apáczai Csere János *Magyar enciklopédiájának* 1653-as utrechti kiadása, és az 1777-ben latin nyelven kiadott *Ratio Educationis*.

Többségét mégis elsősorban a régi tankönyvek alkotják, amelyeket tantárgyanként, ezen belül osztályonként, a kiadások időrendjébe szervezett a könyvtár. Közöttük vannak Árvay Józsefnek, a tanítóképző intézet első igazgatójának vezérkönyvei, tankönyvei. A legértékesebb darabnak számít *Maróthi György: „Arithmetica vagy Számvetésnek mestersége”* című műve 1743-ból. A Pedagógiai Múzeum anyaga a pedagógiai kutatások fontos színtere főiskolánkon.

A *zeneműtár*, mint már említettük, 1979-ben alakult. Elsősorban a főiskolai képzéshez, a tanítási gyakorlatokhoz a tantervben előírt kottákat, hangzóanyagokat, diákat gyűjti.

A főiskolai könyvtár kölcsönzési tevékenységére, olvasószolgálatára jelenleg a korlátozott nyilvánosság a jellemző.

Mivel az 1959-es újraszervezéskor szerencsésen az egységes gyűjtemény kialakításának elve érvényesült, a hallgatók mellett az oktatók és gyakorlóiskolai nevelők voltak fő látogatói. Mint láttuk, nagy mértékben igénybe vették a város és a környék pedagógusai is. Mivel a könyvtári hálózat kialakításának állami szabályozása megtörtént, s az iskolai könyvtárak és a megyei pedagógus továbbképzési kabinetek könyvtárai és azok szolgáltatásai fejlődtek, a jelenre ez a nyomás érezhetően csökkent.

1976-ig a kölcsönzési adminisztráció szabályozatlan volt. Jelenleg a kölcsönzés személyi lapon, az oktatáshoz szükséges dokumentumok vonatkozásában kétkartonos rendszerben történik. A lejáratot az 1979-től rendszeresített színcsik jelzi.

A könyvtár forgalmának alakulása:

1. A beiratkozott olvasók száma:

1965. év:	350 olvasó
1975. év:	757 olvasó
1980. év:	1007 olvasó

2. A könyvtár igénybevétele:

	kölcsönzés:	kölcsönzött kötet:	olvasóterem:
1965. év	—	5917 kötet	—
1975. év:	3438 eset	7731 kötet	3778 olvasó
1980. év:	6867 eset	9830 kötet	7220 olvasó

A szakkönyvek beszerzési nehézségei miatt nagy a könyvtár prézensz állománya, de a helybenolvasás kérdése megoldott: a hallgatók 17 százaléka jut olvasóhely.

A tudományos kutatást jelenleg a fő tájékoztató eszközök, kézikönyvek, bibliográfiák rendelkezésére bocsátásával és a nagy tudományos könyvtárak szolgáltatásainak közvetítésével tudja támogatni a könyvtár.

A tájékoztatás elsősorban az új beszerzésekről történik folyamatosan kiállítások és tájékoztató jegyzékek formájában. A könyvtár állományán túlmutató folyamatos tájékoztatást még nem sikerült megoldani. Témabibliográfiák összeállítása, a helyismereti bibliográfia gyűjtésének kivételével, csak esetenként, a felmerülő igényekre történik.

A hallgatók könyvtárhasználati ismereteinek elmélyítése, bevezetésük az irodalomkutatás eszközeinek használatába és segítségük az irodalomkutatás gyakorlati technikájának elsajátításában főiskolánkon a könyvtár dolgozóinak előírt munkaköri kötelessége.

Az oktató-nevelő-képző-tudományos munka támogatása, a hallgatók, gyakorlóiskolai tanítók igényeinek mind teljesebb kielégítése, a gyakorlóiskola könyvtára kialakításának segítése mellett a könyvtárnak a könyvtári rendszerben elfoglalt helyéből származó feladatokat is el kell látnia.

Növeli a feladatokat, hogy fel kell készülnie a felsőoktatási intézmények tartalmi és szervezeti korszerűsítésével járó, az eddigieknél differenciáltabb, magasabb szintű és tömegesebb igények kielégítésére.

E feladatoknak az anyagi erők fejlesztése, a beszerzési keret növelése, a technikai felszereltség növelése (korszerű mikrofilm-leolvasó, másoló és sokszorosító berendezések beszerzése) útján tud csak megfelelni.

Szükségessé vált a dolgozói létszám növelése is.

A könyvtár jelenlegi dolgozói: Martinák János vezető könyvtáros (1976—), Bulyákiné Takács Etelka könyvtáros(1980—), Nagy Sándorné könyvtáros (1981—), Túróczi Zsuzsanna könyvtáros (1975—), Vinnainé Vékony Márta könyvtáros (1979—).

A könyvtár dolgozói voltak: Berecz József (1962—1968), Takács Etelka (1968—1975), Juhász Márta (1969—1972), Szombathy Sándor (1970—1970), Kocsis Eszter (1972—1973), Szücs Lajosné (1972—1974), Simai Tivadar (1973—1973), Koroly József (1974—1975), Vinnai Irén (1974—1976), Murvai Erzsébet (1976—1978), Szekeres Istvánné (1978—1978), Petik László (1978—1979), Hajdúné Jánovszky Ibolya (1978—1978), Makrányi Margit (1979—1979).

A könyvtár munkája szempontjából biztató, hogy 1981 nyarán az Országos Könyvtárügyi Tanács elfogadta a Könyvtárvezetők Országos Tanácsa által kidolgozott főiskolai könyvtári szakmai irányelveket, amelyek előzetes elemzés alapján írják elő az anyagi és személyi normákat.

Martinák János

4. Az intézményen kívüli tevékenység

Főiskolánk működését széles körű társadalmi tevékenység jellemzi. Kezdetől fogva nagy gondot fordít arra, hogy a képzés, a hallgatók élete a társadalom felé nyitott legyen, hogy a hallgatók tervszerűen, rendszeresen, folyamatosan részt vegyenek a környezet társadalmi, politikai, kulturális életében, s így nevelésünkben, képzésünkben az egész társadalom hatása kellően érvényesüljön. A főiskola társadalmi tevékenységének legfőbb meghatározója a képzési cél, az intézet jellege. Ennek megfelelően főiskolánk társadalmi tevékenysége pedagógiai-ideológiai-kulturális jellegű, és túlnő a város határain, hiszen oktatóink sok megyei, sőt országos jellegű feladat megoldásába is bekapcsolódnak. A főiskola különös figyelemmel van a Sárospatak kisvárosi helyzetéből adódó fokozott társadalmi igényekre, nagyobb követelményekre, s következetesen segíti is a várost feladatainak megoldásában.

A főiskola és a város közti tervszerű együttműködésnek ösztönző keretet adott a városi tanács végrehajtó bizottságával 1970-ben kötött együttműködési szerződés. Az együttműködés során arra törekedtünk, hogy a rendelkezésre álló nevelési-oktatási-közművelődési intézmények személyi és tárgyi adottságainak, lehetőségeinek tervszerű felhasználásával magasabb szinten történjék hallgatóink életre nevelése, hatékonyabbá váljék az iskolai nevelő-oktató munka, eredményesebb legyen a nevelők ideológiai-pedagógiai továbbképzése, a városi közművelődési feladatok megoldása.

A várossal való együttműködésnek a gyakorlatban sokszínű formái alakultak ki. E kapcsolatok egy része közvetve szolgálja a hallgatók képzését. Oktatóink részt vesznek az általános iskolák nevelőinek, különösen

a tanítóknak a továbbképzésében. A korszerű pedagógia, a tudományos kutatások eredményei gyakorlatban való felhasználásának lehetőségeit, módjait, a tantárgypedagógiai oktatók szervezésében a gyakorlóiskolai nevelők konkrét tanítási órákon mutatják be, s annak lehetőségeit, problémáit közösen elemzik, megbeszélik.

Az általános iskolák nevelő-oktató munkájának eredményességét szolgálja főiskolánk azzal is, hogy a korszerű audio-vizuális eszközökkel jól felszerelt oktatástechnikai laboratóriumát az érdeklődő nevelők rendelkezésére bocsátja, s ezeknek a korszerű szemléltetési eszközöknek a kezelésébe és pedagógiai felhasználásba a gyakorló pedagógusokat is segíti bevezetni.

A főiskola egyéb hasznos társadalmi munkával is szolgálja a város fejlődését. Oktatóink felelősséggel tevékenykednek a városi párt- és tanácsi szervek vezető testületeiben, a HNF városi bizottságában, a helyi közművelődési és sporttanácsokban, a TIT, a NEB, az MHSZ városi szervezetében, a Sárospatak és Vidéke Áfész vezetőségében stb. Általában megállapítható, hogy alig van közművelődési tevékenység, megmozdulás Sárospatakon, amelyből a főiskola részt ne vállalna.

A várossal való együttműködés másik formája közvetlenül segíti a hallgatók jövődő hivatásra való felkészítését, hiszen e munkában a hallgatók maguk is tevékenyen részt vesznek. Ennek segítségével megismerkednek a társadalmi gyakorlat fontosabb tényeivel, a rájuk váró főbb tennivalókkal, s jártasságot szereznek későbbi hasonló feladataik megoldásához. S a város sokféle lehetőséget biztosít oktatási-közművelődési intézményeiben ahhoz, hogy az oktatók és hallgatók az intézetben folyó tudományos vizsgálódáshoz kellő megfigyeléseket, tapasztalati anyagot gyűjthessenek. Hallgatóink nevelői irányítással rendszeresen végeznek iskolaérettségi, pályaalalmassági, s személyiségvizsgálatokat. Hospitálnak a városi iskolákban, a művelődési házban, az úttörőházban, a könyvtárban, az általános iskolai diákothonban, s ott a nevelő-oktató munkára, az ifjúsági mozgalmi munka feladatainak megoldására vonatkozóan megfigyeléseket gyűjtenek és konkrét feladatokat oldanak meg, gyakorlatokat végeznek. Ugyanakkor, mint politikai vitakörvezetők, tervszerűen tevékenykednek az ipari szakmunkásképző iskola, a gimnázium és a különböző vállalatok, üzemek ifjúsági mozgalmi munkájában is.

A tanítói közeletiség fontos gyakorlóterületét jelenti hallgatóink számára a pedagógiai, népművelési tevékenység: bekapcsolódás a városi kultúracsoporthoz munkájába, a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megoldásába, s az üzemekben, a peremterületeken végzett komplex népművelési munkába.

Igen jelentős a főiskola oktatóinak és hallgatóinak kulturális tevékenysége is Sárospatak életében. Mint szereplők, előadók és mint hallgatók részt vesznek a város politikai rendezvényein, kulturális összejövetelein, s határozott kiállással, fegyelmezett magatartással kivívják, kiérdemlik a város elismerését. A főiskola „aranykoszorú diplomával”, „fesztivál-díjjal” minősített, s többszörösen kitüntetett énekkarának, ezüstérmes irodalmi színpadának, énekesének, vers- és prózamondóinak, a sokszorosan ki-

tüntetett Bodrog néptáncgyűttesnek, melynek sok tagja hallgatóink közül kerül ki, becsülete van.

Eredményes munkát végez a főiskola a város lakosságának tudatformálásában is. Politikai-pedagógiai-kulturális rendezvényeivel hozzájárul a helyes elvek tudatosításához, a helyes állásfoglalás kialakításához és társadalmi tevékenységre ösztönöz. Nemcsak azzal teszi ezt, hogy a városi rendezvényeken tevékenyen részt vállal a szervezésből, s megfelelő műsorokkal szolgálja a közönséget, hanem azzal is, hogy a városi művelődési-ügyi szervekkel, intézményekkel, a KISZ-szel együtt tudományos, kulturális rendezvényeket szervez (tudományos ülésszakok, vizsgálódások, Pedagógiai Napok, Sárospataki Tudományos és Kulturális Hetek stb.).

A főiskola a megye egyetlen humánjellegű felsőoktatási intézménye. Ez nagy felelősséggel jár. Főiskolánk ennek tudatában igyekszik bekapcsolódni a megye társadalmi feladatmegoldásaiba. Különösen sokat vállal a gyakorló pedagógusok továbbképzéséből, hiszen a gyakorló pedagógusok továbbképzésének főbb feladatait egyre inkább az alapképzést biztosító intézménynek kell megoldania. 1969 után a továbbképzés fő szervezeti formája az egyéves, 1975-től a kétéves, 1979-től a speciális (anyanyelvi, környezetismereti, orosz, matematika tantárgypedagógia) tanfolyam, melyen megyénk alsó tagozatos nevelői, munkaközösségvezetői vesznek részt. Az itt elsajátított korszerű elméleti és gyakorlati feladatmegoldásokat hasznosítani tudják saját munkájukban és tovább adják iskolájuk gyakorló pedagógusainak. A tanfolyamokat a Pedagógus Továbbképzési Intézet szervezi, de annak tartalmi feladatait, munkáját főiskolánk irányítja. A tanfolyamok a gyakorló tanítók továbbképzésének eredményes formái. A tanfolyamot végzett tanítók, munkaközösségvezetők egyaránt vallják, hogy igen hasznos továbbképzési forma ez, mely nagy segítséget ad a gyakorló nevelők számára a feladatok hatékony megoldásához. Az általános iskolák igazgatói is elismerik, hogy a tanfolyam elvégzése meglátszik a tanfolyamot végzett nevelők munkájában, fokozza annak eredményességét s kisugárzó hatású a nevelőtestület tevékenységére is.

Fentiek mellett bekapcsolódik főiskolánk a megyében folyó komplex továbbképzés egyéb részfeladatainak megoldásába is. Oktatóink gyakran szerepelnek pedagógiai, lélektani, tantárgypedagógiai, filozófiai témájú előadásokkal a városi, járási pedagógiai napok rendezvényein, s sokszor tartanak előadást nagyobb tantestületek, alsó tagozatos osztályfőnökök, általános iskolai kollégiumi nevelők, napközi otthonos nevelők továbbképzési rendezvényein.

A főiskola kapuit tárva tartja az érdeklődő pedagógusok előtt. Nagyon sok munkaközösség, nevelőtestület, pedagógus keresi meg főiskolánkat tapasztalatszerzés, tanulás céljából, s az itt hallottakat, az itt szerzett megfigyeléseket gyümölcsöztetik mindennapi munkájukban. E látogatások alkalmával oktatóink előadásokat tartottak, ismertették a korszerű pedagógiai elveket, eljárásokat, továbbá gyakorlóiskolai tanítási órákat, foglalkozásokat néztek meg és azokat elemezték. Az általános iskolai nevelők és az óvónők továbbképzése szempontjából a főiskola rendszeresen és jól használja ki a területi szakmai gyakorlatos hallgatók gyakorlatvezetői, tanítói, óvónői számára rendezett intézeti, kétnapos előkészítő tanfolyamot,

melynek megszervezését a megyei tanács vb művelődésügyi osztálya is segíti.

A főiskola oktatói egyébként több megyei szervben is tevékenykedtek, tevékenykednek. Fontos szerepet játszottak s játszanak a Magyar Pedagógiai Társaság Borsod-Miskolci Tagozatának megalakításában, irányításában, feladatmegoldásaiban, a Miskolci Akadémiai Bizottság Társadalomtudományi Szakbizottságában, a megyei KISZ vb-ben, a megyei úttörőelnökségben, a megyei kisdobos szakbizottságban, a TIT megyei szervezetében, a Borsodi Szemle, a Borsodi Művelődés szerkesztő bizottságaiban, a megyei honismereti bizottságban, a járási NEB, a sporttanácsok szervezetében egyaránt.

A főiskola igyekezett tevékenyen részt vállalni az országos szintű feladatmegoldásokból is. Közreműködésével, javaslataival segítette az Oktatási, illetve Művelődési Minisztérium munkáját a tanterv folyamatos korszerűsítésében, a nevelési program kialakításában, a fontosabb intézményi szabályzatok kimunkálásában és egyéb feladatok megoldásában. Oktatóink közül többen országos szintű szervezetekben, bizottságokban is dolgoznak. Több oktatónk tevékenykedik vagy tevékenykedett az Oktatási, illetve Művelődési Minisztérium egyetemi és főiskolai főosztály mellett működő különböző szakbizottságokban. Egy-egy oktatónk tagja a Felsőoktatási Szemle szerkesztő bizottságának, a Magyar Pedagógiai Társaság Neveléstörténeti Szakosztálya elnökségének, a TIT Országos Irodalmi Választmányának, az Országos Általános Iskolai Tantervkészítő Bizottságnak.

A fentiekben jelzett sokrétű tevékenység is mutatja, hogy főiskolánk célját, a tanító- és óvónőképzéssel kapcsolatos feladatait a társadalmunk iránti nagy felelősséggel, megfelelő társadalmi bázissal és nevelő hatás érvényesítésével oldja meg.

Dr. Földy Ferenc

5. Nemzetközi kapcsolatainkról

A Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola jóváhagyott barátsági és munkaszerződések alapján két külföldi, szocialista pedagógusképző intézettel tart fenn közvetlen kapcsolatot. A német, Bautzenben működő „Karl Jannack”-ról elnevezett szorb nemzetiségi tanítóképzővel 1962-ben alakult ki a kapcsolatunk. 1968 óta barátsági szerződés, s két-két évre, újabban pedig 5 évre szóló munkaterv alapján végezzük munkánkat. A munkatervben rögzített feladatok sikeres megoldása jól szolgálja az oktatók és hallgatók szakmai, politikai fejlődését, az internacionalizmus mélyülését, a szocialista pedagógusképzést. A gyakorlati képzés területén szerzett tapasztalatok és dokumentumok kölcsönös cseréje népgazdasági haszonnal is járó korszerűsítési, ésszerűsítési eredménnyel járnak.

A lengyel pedagógusképzéssel először a Bielsko-Biala-i pedagógusképzővel kötött szerződés alapján kerültünk kapcsolatba 1971-ben. Ennek átszervezése miatt a katowicei Sziléziai Egyetem Sosnowieczben működő fiiliájával folytattuk a kapcsolatot.

A lengyel pedagógusképzés további átszervezése, specializálódása következtében ennek jogutóda az egyetem cieszyni fakultása lett 1973 óta, hasonlóan a beutzeni munkakapcsolathoz, az eltelt időben itt is sok értékes és hasznos tapasztalatot szereztünk a pedagógusképzésre vonatkozóan.

A kapcsolatok a következő területekre terjednek ki.:

1. Tájékozódás és tájékoztatás a pedagógusképzés helyzetéről, problémáiról, fejlesztéséről.
2. Alapdokumentumok, kiadványok, publikációk kölcsönös cseréje.
3. Az oktatók tapasztalatcsere-látogatásai egymás intézményeiben, tanzsékeiben, gyakorlóiskoláiban, óvodáiban.
4. Részvétel egymás fontosabb rendezvényein. Tudományos üléseken, előadások, korreferátumok tartása az elért eredményekről, a korszerűsítési intézkedések hatásairól stb.
5. Közös kapcsolatok teremtése a pedagógiai kutatómunkában.
6. Hallgatói csoportok szervezése (20—25 fő) nyári cserutazásra egymás eredményeinek bővebb megismerése érdekében.
7. Családok csereüldetésének biztosítása, megszervezése szakszervezeti keretben.

Az oktatók a munkatervekben rögzített feladatok alapján elkészítik utazásuk előtt konkrét programjukat, azt egyeztetik a fogadó fél szakembereivel, majd hazatérve szerzett tapasztalataikat igyekeznek közkinccsé tenni elsősorban a tanszék, a főiskola oktatói előtt tartott beszámoló formájában, de szélesebb körben is. A megyei pedagógusoknak adott például tájékoztatást Gönczy Ákosnak a Borsodi Művelődés 1978. decemberi számában megjelent publikációja „A tanítójelöltek gyakorlati képzése az NDK-ban” címen.

Munkakapcsolataink mind tervszerűbbek, tartalmasabbak és értékeesebbek lettek az évek során, hozzájárulva nevelés-oktatási-képzési munkánk hatékony továbbfejlesztéséhez.

Főiskolánk majdnem valamennyi oktatója részt vett már a közvetlen kapcsolatok keretén belül szervezett külföldi tapasztalatcsere-látogatáson, esetleg többször is. A nemzetközi kapcsolatok ügyintézője 1968-ig Zádor Tibor, 1968—1981 között Magi Antal volt, 1981-től pedig Pénzes János. A tolmács szerepét szükség szerint Mátrai László, Zádor Tiborné, id. Szentirmai László, dr. Kelecsényi Sándorné, Molnár Ágnes és Pénzes János látták el.

A két közvetlen kapcsolaton kívül időszakos, de jelentősebb kontaktus alakult ki a Kassai Safarik Egyetem Eperjesen működő pedagógiai fakultásával, a királyhelmeci magyar alapiskolával, az ungvári magyar nyelvű könyvkiadóval és másokkal is.

Meggyőződésünk, hogy ezek a külföldi kapcsolatok igen hasznosak nevelőink fejlődése, nevelő-oktató-képző munkánk hatékonyságának fokozása tekintetében. Fenntartásukat, tartalmi továbbfejlesztésüket fontosnak tartjuk a jövőben is.

Magi Antal

6. Oktatóink szakirodalmi tevékenysége
(Bibliográfia)
1965—1981

A bibliográfia főiskolánk oktatóinak publikált írásait gyűjtötte össze szelektív módon, az 1965. szeptember 1—1981. augusztus 31. közötti időszakból. Tartalmazza az önállóan megjelent kiadványokat, a periodikákban és a tanulmánygyűjteményekben megjelent írásokat. Az oktatóknak az intézménybe lépés előtt, illetve a távozás után publikált írásait jegyzékünkbe nem vettük fel. Ugyancsak mellőztük a tudósítás jellegű és szép-irodalmi publikációkat.

Az anyag elrendezése alfabetikus, ezen belül kronológiai rendet követ. Egy szerző neve egyszer szerepel a felsorolásban, kivéve, ha a szerző neve kiegészült, a további leírásokban a szerző nevét — — jelöli.

BALÁZSI Zoltánné: A Sárospataki Tanítóképző Főiskola tapasztalatai a könyvtárosképzésről. = Könyvtáros. 1978, 28. évf. 11. sz. 676—677. l.

— — FÖLDY Ferenc, dr.: A Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola oktatóinak tudományos és publikációs munkássága. Bibliográfia. (1976—1980). = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 4. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1980, 202—212. l.

CSAJKA Imre: A pedagógusjelöltek közéletiségre-hivatástudatra nevelésének lehetőségei, a hallgatók testnevelés képzésében. = Pedagógusképzés. 1978, 5. évf. 2. sz. 102—109. l.

— — Pataki tanárok a testkultúra szolgálatában. (15—17. század) = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 4. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak) 1980, 119—130. l.

— — Korszerűbb ÖHV-t! = MHSZ Élet. 1981, 8. évf. 12. sz. 22—23. l.

— — Az alsó tagozat testnevelés teljesítményfüzete. = A Testnevelés Tanítása. 1981, 17. évf. 4. sz. 13—15. l.

CSUHAI VARJÚ Imre, dr.: Gondolatok, tapasztalatok az első osztályos magyar nyelv és irodalom tanításáról. = Borsodi Művelődés. 1979, 4. évf. 2. sz. 3—12. l.

— — JARECSNY Júlia: Tanmenet-tervezet. = Borsodi Művelődés. 1979, 4. évf. 3. sz. 54—61. l.

— — A tudományok művelése és terjesztése Arany folyóirataiban. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 4. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1980, 151—164. l.

— — Árvay József és az írvaolvastató módszer elterjesztése. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 5. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1981, 149—160. l.

DEBRECZENI Zoltán: A tanulók aktivitása a rajzoktatásban. = Községi nevelés — korszerűség. Tanulmánykötet. [Kiad.]: Borsod me-

gyei Tanács művelődésügyi osztálya. (Miskolc.) 1971, 132—144. l. Grafikai alkotásai jelentek meg különféle kiadványok címlapján, valamint a *Napjaink* című folyóiratban.

Alkotásaival szerepelt az alábbi kiállításokon: Tanító- és óvónő-képző intézeti tanárok országos képzőművészeti kiállítása, Esztergom 1967., IV. Országos Grafikai Biennále, Miskolc 1967., III. Észak-magyarországi Területi Szervezet kiállítása, Salgótarján 1967., Kiállítás a Sárospataki Tanítóképzőben 1967., V. Észak-magyarországi Területi Szervezet kiállítása, Salgótarján 1969., Észak-magyarországi festők és grafikusművészek rajzkiállítása, Miskolc 1969., V. Országos Grafikai Biennále, Miskolc 1969, Borsodi képzőművészek bemutatkozása Budapesten, 1969., Borsodi képzőművészek kiállítása Katowicében 1969., Észak-magyarországi Területi Szervezet kiállítása, Salgótarján 1970., Észak-magyarországi művészek rajzkiállítása, Miskolc 1970., Miskolci Téli Tárlat, Miskolc 1970., Eger 1971., Egyéni kiállítás, Sárospataki Rákóczi-vár 1971., Eger 1972., Tokaj 1975., Pedagógus képzőművészek kiállítása, Miskolc 1975., Palóc Múzeum kiállítása, Balassagyarmat 1975., Tavaszi Tárlat, Salgótarján 1975., Észak-magyarországi Rajzok c. kiállítás 1976., Egyéni kiállítás a Szerencsi Várban 1976., Fényes Szelek Nemzedéke kiállítása, Nemzeti Galéria Budavár 1976., Tavaszi Tárlat Salgótarján 1977., Megyei Képzőművészek kiállítása, Miskolc SZOT 1977., Rákóczi Emlékpályázat, Sárospatak 1977., Megyei Rajzok című kiállítás, Miskolc 1977., Pedagógus képzőművészek országos kiállítása, Fáklya Klub Budapest 1977., Három darab fadombormű tervezése a Városi Tanács dísztermében, Sárospatak 1978., Egyéni kiállítás Abaújszántón 1978., Akvarell Biennále, Eger 1978., Rajzok c. kiállítás, Miskolc 1978., Tavaszi Tárlat, Salgótarján 1978., 1979., Rajzok című kiállítás Miskolc 1979., Egyéni kiállítás, Monok—Taktaharkány 1979., Tavaszi Tárlat, Salgótarján 1980., Tanítóképzős tanárok kiállítása, Budapest 1980.

EGRI Károlyné: Természetismeret. [Sárospatak.] 1977, Házi sokszorosítás. 80 l.

— —: A természettudományos gondolkodás alapjai. = Észak-Magyarország. 1979, 35. évf. 224. sz. 4. l.

— —: Ásvány-, kőzet- és talajtani praktikum. [Sárospatak.] 1981, Házi sokszorosítás. 80 l.

FENYVESI András: Zemplén vármegye története a reformkorban. [Bölcsészdoktori értekezés.] (Debrecen.) 1978, 100 l.

FENYVESI András, dr.: Nemes szándék, sikeres vállalkozás. (Könyvismeretetés.) = Borsodi Művelődés. 1979, 4. évf. 2. sz. 92—94. l.

— —: A Holmi pedagógiai gondolatai. = Borsodi Művelődés. 1980, 5. évf. 1. sz. 83—86. l.

— —: Reformkori küzdelmek Zemplénben a magyar nyelvért, a sajtó- és szólásszabadságért. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 4. [Kiad.]:

Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1980, 131—139. l.

- —: Akiket nem szabad elfelejteni. A 450 éves pataki kollégium nagy egyéniségei. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 5. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1981, 99—118. l.

- FÖLDY Ferenc, dr.: Programozás feladatrendszerekkel az általános iskola részben osztott alsó tagozatos osztályaiban. [Bölcsészeti doktori értekezés.] (Debrecen.) 1972, 168 l.
- —: A verés nem lehet nevelőeszköz. = Észak-Magyarország. 1973, 29. évf. 211. sz. 6. l.
- —: Védjük gyermekeink lelki egészségét. = Észak-Magyarország. 1973, 29. évf. 241. sz. 9. l.
- —: Feladatrendszeres oktatás az általános iskola részben osztott alsótagozatos osztályaiban. = Módszertani Közlemények. 1974, 14. évf. 1. sz. 42—53. l.
- —: Adalékok egy óvodás gyermek megismeréséhez. = Óvodai nevelés. 1974, 27. évf. 1. sz. 25—26. l.
- —: A tudományos kutatómunka programja a Sárospataki Tanítóképző Intézetben. = Borsodi Szemle. 1974, 19. évf. 1. sz. 86—88. l.
- —: A család szerepe a gyermek iskolai teljesítményében. = Észak-Magyarország. 1974, 30. évf. 200. sz. 4. l.
- —: Tudományos diákköri munka a Sárospataki Tanítóképző Intézetben. = Pedagógusképzés. 1974. 1. évf. 2. sz. 110—113. l.
- —: Családi felkészítés az iskolára. = Észak-Magyarország. 1975, 31. évf. 64. sz. 4. l.
- —: Húszéves a tudományos diákköri mozgalom. — Alkotó pedagógusjelöltek. = Észak-Magyarország. 1975, 31. évf. 96. sz. 4. l.
- —: Hivatásszeretettől jeles — Szakmai gyakorlaton. = Óvodai nevelés. 1975, 28. évf. 7—8. sz. 382—384. l.
- —: A sárospataki tanítójelöltek tudományos tevékenységre nevelése. = Borsodi Szemle. 1975, 20. évf. 4. sz. 100—101. l.
- —: Differenciált feladatrendszeres oktatás az általános iskolák részben osztott alsó tagozatos osztályaiban. = Módszertani Közlemények. 1975, 15. évf. 5. sz. 256—262. l.
- —: Tanítóképzés Sárospatakon az 50-es években. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 3. [Kiad.]: Sárospataki Tanítóképző Intézet. (Sárospatak.) 1975, 3. sz. 42—49. l.
- —: A szakkollégium szerepe a tanítóképzésben. = Felsőoktatási Szemle. 1976, 25. évf. 3. sz. 169—171. l.
- —: Feladatrendszeres oktatási kísérleteink az általános iskola részben osztott alsó tagozatos osztályaiban. = Magyar Pszichológiai Szemle. 1977, 34. évf. 1. sz. 1—16. l.
- —: Közös jubileum Sárospatakon. = Óvodai Nevelés. 1977, 30. évf. 12. sz. 512—513. l.

- —: A munka szerepe az óvodáskorú gyermekek személyiségének fejlesztésében. = Munkára nevelés az iskolában. [Kiad.] TIT Bp.—Miskolc. 1977, 29—32. l.
  - —: Óvónőképzés Sárospatakon. = Pedagógusképzés. 1977, [4. évf.] 1. sz. 112—119. l.
  - —: Sárospataki segítés az iskolaelőkészítőkhöz. = Észak-Magyarország. 1977, 33. évf. 267. sz. 12. l.
  - —: A sárospataki tanítóképzés története. = Borsodi Szemle. 1977, 22. évf. 1. sz. 84—93. l.
  - —: A sárospataki tanítóképzés fejlődéstörténete. = Tanítóképző Intézetek Tudományos Közleményei 12. Debrecen. 1977, 187—200. l.
  - —: Falukiszálláson a sárospataki óvónőképzősök. = Óvodai Nevelés. 1978, 31. évf. 1. sz. 33. l.
  - —: A sárospataki óvónőképzés öt éve. = Borsodi Szemle. 1978, 23. évf. 2. sz. 81—84. l.
  - —: Rajtuk a világ szeme! — A gyermek nem kicsinyített felnőtt. = Észak-Magyarország. 1979, 35. évf. 58. sz. 4. l.
  - —: Személyiségfejlesztés az alsó tagozatban. = Borsodi Művelődés. 1979, 4. évf. 4. sz. 8—11. l.
  - —: Az óvodás korú gyermekek gondolkodásának nevelése. = Borsodi Művelődés. 1979, 4. évf. 2. sz. 50—53. l.
  - —: Az alsó tagozatos tanulók személyiségfejlesztése az általános iskola nevelés-oktatás tantervének megvalósításával. = Módszertani Közlemények. 1980, 20. évf. 4. sz. 248—251. l.
  - —: Feladatrendszeres oktatási kísérleteink nyolcéves tapasztalatai. (1972—1980) = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 4. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1980, 46—57. l.
  - — —BALÁZSI Zoltánné: A Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola oktatóinak tudományos és publikációs munkássága. Bibliográfia. (1976—1981). = U. o. 202—214. l.
  - —: A tanítóképzés előzményei és a középfokú tanítóképzés jellemzői Sárospatakon 1945-ig. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 5. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1981, 5—19. l.
  - —: A feladatrendszeres oktatás hatása az alsó tagozatos tanulók ismeretsajátítására. = Módszertani Közlemények. 1981, 21. évf. 2. sz. 99—105. l.
- FÖLDY Ferencné, dr.: Ének-zenei képzés a Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskolán. = Borsodi Művelődés. 1978, 3. évf. 2. sz. 26. l.
- —: Zeneesztétikai ismeretek vizsgálata az általános iskola alsó tagozatában. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 4. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1980, 69—82. l.
  - —: Ének-zenei oktatás a sárospataki tanítóképző kezdeti időszakában. (1869—1900). = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 5. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1981, 63—79. l.

- FRÁTER József: Március napja. = Óraleírások és elemzések. (A NOSZF 50. évfordulója alkalmából.) (Szerk.: Németh István.) Szeged. 1967, 246—250. l.
- /Tanárképző Főiskola — Módszertani Közlemények könyvtára./
- GONDA Sándorné: Az iskolavezetésnek is meg kell tennie a magáét. Iskolaelőkészítésről. = A tanító. 1970, 8. évf, 1. sz. 1—3. l.
- —: A közösségi nevelés lehetőségei az alsó tagozatban. = Közösségi nevelés — Korszerűség. Tanulmánykötet. [Kiad.]: Borsod megyei Tanács művelődésügyi osztálya. (Miskolc.) 1971, 78—94. l.
- Az általános iskolai és óvodai gyakorlatok útmutatói az 1974/75. tanévtől. [Kiad.] (Művelődésügyi Minisztérium Pedagógusképző a sárospataki állami tanítóképzőben 1869—1912 közötti időszakban. Osztály. Szerk.: — —.) Bp., 1974.
- —: A munkára nevelés alapozásának időszerű kérdései az óvodában és az általános iskolában. = Munkára nevelés az iskolában. [Kiad.]: TIT Bp.—Miskolc. 1977, 23—28. l.
- —: Gondolatok az általános iskolai új dokumentumok bevezetésének küszöbén. = Borsodi Művelődés. 1977, 2. évf. 2. sz. 5—8. l.
- —: A differenciált iskolakezdekről. = Borsodi Művelődés. 1978, 3. évf. 2. sz. 20—23. l.
- —: Közös törekvések a tanító- és óvónőképzés színvonalának emeléseért. = Borsodi Művelődés. 1978, 3. évf. 1. sz. 47—49. l.
- —: Rajtuk a világ szeme. — A gyermekközpontúság helyes értelmezése és alkalmazása. = Észak-Magyarország. 1979, 35. évf. 50. sz. 1. l.
- —: Követelmény vagy túlterhelés? = Borsodi Művelődés. 1980, 5. évf. 2. sz. 17—19. l.
- —: A munkára nevelés alapozásának időszerű kérdései. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 4. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1980, 24—34. l.
- —: Párhuzam tanítóképzésünk múltja és jelene között. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 5. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1981, 88—98. l.
- GÖNCZY Ákos: A pedagógiai szakkollégium helyzete, szerepe és feladatai a tanítóképzésben. = Felsőoktatási Szemle. 1978, 27. évf. 7—8. sz. 464—470. l.
- —: Tanítójelöltek gyakorlati képzése az NDK-ban. = Borsodi Művelődés. 1978, 3. évf. 2. sz. 28—32. l.
- —: Móra Ferenc, a kisiskolások tankönyvírója. = Borsodi Művelődés. 1979, 4. évf. 2. sz. 83—88. l.
- — —MOLNÁR László: A zártláncú televízió alkalmazása a tanítóképzés hallgatók gyakorlati képzésében. = Tanítóképző Főiskolák Tudományos Közleményei. 14. Debrecen. 1979, 191—204. l.
- —: A gyakorlati képzés néhány elméleti problémája. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 4. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1980, 82—97. l.

— —: A tanítóképzős gyakorlati képzés korszerűsítése a tanítási készségek tervszerű fejlesztése útján. [Bölcsészdoktori értekezés.] (Debrecen.) 1981, 178 l.

HOMONNAY Nándorné: Új típusú tanítóképzés Sárospatakon. = Borsodi Művelődés. 1977, 2. évf. 2. sz. 72—79. l.

— —: A szocialista brigádok művelődésre motiváló szerepe. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 4. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1980, 186—201. l.

— —: Tanítójelöltek népnevelési, népművelési munkára való felkészítése a sárospataki állami tanítóképzőben 1896—1918 közötti időszakban. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 5. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1981, 45—62. l.

HORVÁTH Ferenc: Az úttörő órs mint a közösségi-közéleti nevelés alapvető színtere. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 4. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1980, 35—45. l.

JÁGER Katalin: Maxim Gorkij, V. Majakovszkij, A. Tolsztoj, K. Csukovszkij és Sz. Marsak gyermekirodalmi munkássága. (Az 1920—30-as évek.) [Bölcsészdoktori értekezés.] (Debrecen.) 1978, 198 l.

JÁGER Katalin, dr.: K. Csukovszkij gyermekirodalmi munkásságáról. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 4. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1980, 177—185. l.

— —: Tompa Mihály sárospataki diákévei, költészetének pataki, zempléni vonatkozásai. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 5. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1981, 174—187. l.

JUHÁSZ Istvánné—OLÁH Katalin—SZÉKELY Istvánné: Gondolatok a tanítóképző főiskolán folyó világnézeti nevelésről. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 4. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1980, 98—106. l.

KALLÓ János: A matematika-tanterv követelményrendszere táblázatokban. = A tanító. 1976, 13. évf. 9. sz. 24—28. l.

— —: Tantervi követelmények matematikából az általános iskolák 1—4. és 5—8. osztályában. [Kiad.]: Borsod megyei Pedagógus Továbbképző Intézet. (Miskolc.) 1976, 48. l. különnyomat.

— —: A matematika oktatása a tanítóképző főiskola levelező tagozatán. = Felsőoktatási Szemle. 1977, 26. évf. 1. sz. 50—52. l.

KÁROLY István, dr.: Jelentés az általános iskola 1—4. osztályos szekciójának üléséről. = A százéves magyar népoktatás fejlődéstörténetének problémái. A felelősségre nevelés néhány kérdése. Nyíregyháza. 1969, 182—191. l.

- —: A szocialista ember formálói. Tízéves a Sárospataki Tanítóképző Intézet. = Észak-Magyarország. 1969, 25. évf. 282. sz. 4. l., 283. sz. 4. l., 284. sz. 6. l.
- —: Pályaválasztási tanácsok. = Észak-Magyarország. 1970, 26. évf. 51. sz. 4. l.
- —: Tanítóképzés Sárospatakon. = Borsodi Szemle. 1970, 15. évf. 2. sz. 31—38. l.
- —: A tanulók társas-közösségi életének szociálpszichológiai vizsgálata Borsodban. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 2. [Kiad.]: Sárospataki Tanítóképző Intézet. (Sárospatak.) 1971, 146 l.
- —: Gondolatok a Sárospataki Tanítóképző Intézet pedagógiai munkájáról. = Napjaink. 1972, 10. évf. 1. sz. 7—8. l.
- —: Pályaválasztási tanácsok. = Észak-Magyarország. 1972, 28. évf. 36. sz. 4. l.
Tanítóképző Intézetek Nevelési Programja. (Szerk. — —). Bp. 1972, Művelődésügyi Minisztérium. 70 l.
- —: Pályaválasztási tanácsok. = Észak-Magyarország. 1973, 19. évf. 31. sz. 4. l.
- —: A nevelélmélet oktatásának elvi és metodikai kérdései a tanítóképző intézetekben. = Felsőoktatási Szemle. 1973, 22. évf. 4. sz. 230—235. l.
- —: A nevelési program szerepe a tanítójelöltek képzésében. = Felsőoktatási Szemle. 1973, 22. évf. 6. sz. 368—371. l.
- —: A nevelési program felhasználása a tanítóképző intézetekben. = Tanítóképző Intézetek Tudományos Közleményei 9. Debrecen. 1974, 739—743. l.
- —: A tanító szerepe a tudományos-technikai forradalomban. = Korunk pedagógusa. Bp., 1975, Tankönyvkiadó. 53—58. l., 67—74. l.
- —: A sárospataki tanítóképzés helyzete és fejlesztésének feladatai, lehetőségei. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 3. [Kiad.] Sárospataki Tanítóképző Intézet. (Sárospatak.) 1975, 50—73. l.
- —: Az egyetemi-főiskolai hallgatók internacionalista nevelésének néhány pedagógiai kérdése. = Pedagógusképzés. 1975, [2. évf.] 1. sz. 25—40. l., = Humboldt Egyetem Tudományos Közleményei. 1975, Berlin.
- —: A nevelési program átdolgozásának tapasztalatai. = Felsőoktatási Szemle. 1975, 24. évf. 9. sz. 555—559. l.
Az általános iskolai és az óvodai pedagógusképzés nevelési programja. (Szerk.: — —). [Kiad.]: O. M. Pedagógiai Osztály. Bp., 1976, Tankönyvkiadó. 57—102. l., 123—134. l.
- —: A tananyag és a Nevelési Program integrálása a tanítóképző főiskolán. = Felsőoktatási Szemle. 1977, 26. évf. 10. sz. 585—589. l.
- —: A pedagógus kollektíva nevelőmunkája rendszerének kialakítása a Sárospataki Tanítóképző Főiskolán. = Tanítóképző Főiskolák Tudományos Közleményei 12. Debrecen. 1978, 163—184. l.
- —: A nevelőmunka rendszerének kidolgozása és érvényesítése a tanítóképző főiskolákon. = Felsőoktatási Szemle. 1979, 28. évf. 7—8. sz. 424—435. l.

- —: „A proletár internacionalizmusra nevelés pedagógiai kérdés.” = Szovjet tanulmánykötet. Moszkva, 1979, 222—227. l.
  - —: A sárospataki tanítóképzés megyénk közoktatásának szolgálatában. = Borsodi Művelődés. 1979, 4. évf, 3. sz. 42—58. l.
  - —: Differenciált tanítóképzés. = Észak-Magyarország. 1979, 25. évf. 10. sz. 4. l.
  - —: A tanító személyisége. = Észak-Magyarország. 1979, 25. évf. 16. sz. 4. l.
  - —: Nevelés-oktatás a tanítóképzőben. = Észak-Magyarország. 1979, 25. évf. 22. sz. 5. l.
  - —: Gyermekeink jobb megismeréséért, neveléséért. = Észak-Magyarország. 1979, 25. évf. 52. sz. 4. l.
  - —: A sárospataki nevelőképzés megyénk közoktatásának szolgálatában. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 4. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1980, 5—24. l.
  - —: A nevelőmunka rendszere a magyar tanítóképző főiskolán. = Szovremennaja Vűzsaja Skola. Varsó. 1980, 17. évf. 1. sz. 43—53. l.
  - —: Hagyományörzés és -teremtés a Comenius Tanítóképző Főiskolán. = Pedagógusképzés. 1970, [7. évf.] 2. sz. 91—100. l.
  - —: Tanítóképzés Sárospatakon. = Borsodi Szemle. 1981, 26. évf. 2. sz. 6—13. l.
  - —: A sárospataki nevelőképzés fejlődése 1945-től napjainkig. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 5. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1981, 20—45. l.
  - —: A neveléseméleti tanterv és a Nevelési Program integrálásának tapasztalatai. = Felsőoktatási Szemle. 1981, 30. évf. 7—8. sz. 470—476. l.
- KOMÁROMY Sándor: Csokonai Sárospatakon. = Borsodi Szemle. 1972, 17. évf, 2. sz. 65—76. l.
- —: A magyar irodalmi népiesség a felvilágosodás korában. [Bölcsész-doktori értekezés.] (Debrecen.) 1975, 163 l.
- KOMÁROMY Sándor, dr.: Az anyanyelvi tantárgyak integrálásáról. = A tanító. 1977, 14. évf. 2. sz. 6—7. l.
- —: A [tizennyolcadik—tizenkilencedik] XVIII—XIX. századi sárospataki kéziratok gyűjtemény-irodalomról. = Borsodi Művelődés. 1977, 4. évf. 1. sz. 49—53. l.
  - —: Fizikai dolgozók gyermekeinek felvételi előkészítése a sárospataki főiskolán. = Észak-Magyarország. 1978, 34. évf. 227. sz. 4. l.
  - —: Főiskolások a pataki közművelődésben. = Észak-Magyarország. 1978, 34. évf. 134. sz. 4. l.
  - —: Kazinczy pataki diákvevei. = Kazinczy Abaújban és Zemplénben. Sátoraljaújhely. 1978, 45—61. l.
  - —: A sárospataki kéziratok gyűjtemény-irodalom és az irodalmi népiesség. = Borsodi Szemle. 1978, 23. évf. 3. sz. 48—54. l.
  - —: A cím kötelez. Kiváló kollégium Sárospatakon. = Észak-Magyarország. 1979, 35. évf. 75. sz. 4. l.
  - —: Felvételi vizsgák után. = Észak-Magyarország. 1979, 35. évf. 168. sz. 4. l.

- —: A magyar nyelvtan feladatlapok készítésének és javításának tapasztalatai a Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskolán. = FEB 2. Esztergom. 1979, 23—29. l.
  - —: A felvételi vizsgák tapasztalatai a sárospataki főiskolán. = Észak-Magyarország. 1980, 36. évf. 170. sz. 4. l.
  - —: Csokai és az irodalmi népiesség. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 4. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1980, 140—150. l.
  - —: A sárospataki kéziratos irodalom a XVIII—XIX. században. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 5. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1981, 161—173. l.
  - —: A sárospataki kéziratos diákirodalom néprajzi értékeiről. = Honismeret. 1981. 9. évf. 3. sz. 36—39. l.
  - —: Gyakorló levelek magyar nyelvtanból. [Kiad.]: Tanítóképző Főiskolák és Óvónőkészítő Intézetek Felvételi Előkészítő Bizott ága. Esztergom. 1981, 55—61. l.
- KOVÁCS Kálmán, E.: Hogyan beszélnek a diákok? = Észak-Magyarország. 1965, 21. évf. 28. sz. 6. l.
- —: Hol beszélnek legszebben magyarul? = Észak-Magyarország. 1965, 21. évf. 74. sz. 4. l.
  - —: Darvas József útja. = Ifjú Kommunista. 1966, 10. évf. 3. sz. Írók, könyvek, olvasók c. mell. 7. l.
  - —: Sárospataki pedagógus a forradalom tüzeiben. Rohoska József. = Észak-Magyarország. 1969, 25. évf. 51. sz. 6. l.
  - —: Ellenforradalmi kísérlet Sárospatakon. 50 éve. = Észak-Magyarország. 1969, 25. évf. 81. sz. 5. l.
  - —: A Vörös Hadsereg felszabadítja Sárospatakot. = Észak-Magyarország. 1969, 25. évf. 126. sz. 4. l.
  - —: A tanácshatalom népművelése Sárospatakon. = Észak-Magyarország. 1969, 25. évf. 140. sz. 4. l.
  - —: A tanácshatalom legnehezebb hetei Sárospatakon. = Észak-Magyarország. 1969, 25. évf. 152. sz. 4. l.
  - —: Hogyan tört ki két kommunista a sárospataki börtönből? = Észak-Magyarország. 1970, 26. évf. 75. sz. 6. l.
  - —: A tanácshatalom bukása Sárospatakon. = A Nehézipari Műszaki Egyetem Közleményei 17. Miskolc. 1970, 157—160. l.
  - —: A tűz és láng ritmusa Ady költészetében. = Alföld. 1970, 21. évf. 10. sz. 50—52. l.
  - —: Hogyan születnek a szavak? = Észak-Magyarország. 1971, 27. évf. 174. sz. 6. l.
  - —: Tréfás szavak születése. = Észak-Magyarország. 1971, 27. évf. 192. sz. 7. l.
  - —: Karádi György, a nagy magyar pedagógus. = Emlékfüzet Karádi tanár úr halálának 25. évfordulójára. Hódmezővásárhely. 1971.
  - —: Tanítóképzés Sárospatakon a felszabadulás óta. = Napjaink. 1971, 10. évf. 9. sz. 2. l.
  - —: A tanítóképzés államosítása Sárospatakon. = Napjaink. 1971, 10. évf. 10. sz. 2. l.

- --: A felsőfokú tanítóképzés Sárospatakon. = Napjaink. 1971, 10. évf. 11. sz. 2. l.
- --: Sárospatak felszabadulása. = Észak-Magyarország. 1971, 27. évf. 297. sz. 5. l.
- --: A magyar helyesírás egyszerűsítése. = Észak-Magyarország. 1971, 27. évf. 299. sz. 6. l.
- --: Kátyuban van-e helyesírásunk egységessége? = Észak-Magyarország. 1972, 28. évf. 37. sz. 3. l.
- --: A valóság védelmében. = Napjaink. 1972, 11. évf. 3. sz. 8. l.
- --: Betűk helyesírási problémái. = Észak-Magyarország. 1972, 28. évf. 55. sz. 4. l.
- --: Nemzeti kultúránk értékeihez tartozik-e az ly? = Észak-Magyarország. 1972, 28. évf. 83. sz. 6. l.
- --: Az egybeírás és különírás egyszerűsítése. = Észak-Magyarország. 1972, 28. évf. 147. sz. 6. l.
- --: A földrajzi nevek helyesírásáról. = Észak-Magyarország. 1972, 28. évf. 184. sz. 6. l.
- --: Miért nem egyszerűbb helyesírásunk? = Észak-Magyarország. 1972, 28. évf. 214. sz. 7. l.
- --: Az írásjelek használatáról. = Észak-Magyarország. 1972, 28. évf. 297. sz. 4. l.
- --: Hogyan rövidítsünk? = Észak-Magyarország. 1973, 29. évf. 55. sz. 4. l.
- --: Tanuljunk magyarul! = Napjaink. 1973, 12. évf. 9. sz. 11. l.
Ezenkívül szépirodalmi alkotásai jelentek meg a Kortárs, Élet és Irodalom, Új Auróra, Észak-Magyarország, Békés megyei Népújság, Nők Lapja c. folyóiratokban.
- KOVÁTS Dániel: Programozott angol nyelvi hangszalagok a gimnáziumok számára. = Idegen Nyelvek Tanítása. 1974. [Évf. nélkül.] 2. sz. 60—64. l.
- --BUDAI László: Programozott angol nyelvi gyakorlatok I—III. Bp., 1972—1975, TANÉRT, 1. köt. 200 l., 2. köt. 160 l., 3. köt. 180 l.
- --: Sátoraljaújhely. Városismertető képeskönyv. (Sátoraljaújhely.) 1975, 126 l.
- --: Egy nyelvi laboratórium tíz éve. = Audio-Vizuális Közlemények. 1975, 12. évf. 1. sz. 20—23. l.
- --: Tanári kézikönyv az angol nyelv tanításához az általános iskola 3—4. osztályában. [Könyvismertetés.] = Az Idegen Nyelvek Tanítása. 1975, [évf. nélkül.] 2. sz. 61—62. l.
- --: Balassa Iván: Lápok, falvak, emberek. [Könyvismertetés.] = Borsodi Szemle. 1976, 21. évf. 1. sz. 93—95. l.
- --: Koncentráció az angol nyelv tanításában. = Szakmai Módszertani Füzetek. Miskolc, 1976, 22—30. l.
- --SERES Péterné: Földrajzi nevek a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Levéltár kéziratos térképein. A—B. = Borsodi Levéltári Füzetek. 1977, 6. sz. A zempléni anyag Kováts Dániel munkája.
- --: Ady költészete az általános iskolában. = Napjaink. 1978, 17. évf. 2. sz. 8. l.

- — —SERES Péterné: Földrajzi nevek a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Levéltár kéziratos térképen. C—J. = Borsodi Levéltári Füzetek. 1978, 7. sz. A zempléni anyag Kovást Dániel munkája.
- —: Kazinczy hétköznapijai. = Kazinczy Abaújban és Zemplénben. Sátoraljaújhely. 1978, 7—41. l.
- —: Őseink nyelvén — őseink földjén = Borsodi Művelődés, 1978, 3. évf. 1. sz. 32—33. l.
- —: Móricz Zsigmond első regényeinek kompozíciója. [Bölcsészdoktori értekezés.] (Debrecen.) 1978, 199 l.
- — —SERES Péterné: Földrajzi nevek a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Levéltár kéziratos térképein. K—R. = Borsodi Levéltári Füzetek. 1979, 8. sz. A zempléni anyag Kovás Dániel munkája.
- — —SERES Péterné: Földrajzi nevek a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Levéltár kéziratos térképein. S—Zs. = Borsodi Levéltári Füzetek. 1979, 9. sz. A zempléni anyag Kovás Dániel munkája.
- —: Megbízható összegzés egyik tájegységünkről. Petercsák Tivadar: Hegyköz. (Könyvismertetés.) = Napjaink. 1979, 18. évf. 5. sz. 36. l.
- —: A formátlanság formaművésze? Gondolatok Móricz első regényeinek kompozíciójáról. = Napjaink. 1979, 18. évf. 8. sz. 3—5. l.
- KOVÁTS Dániel, dr.: Ifjúságunk nyelvi kultúrája. = Napjaink. 1979, 18. évf. 12. sz. 32—33. l.
- —: Az iskola és a pedagógus Móricz Zsigmond műveiben. = Borsodi Művelődés. 1979, 4. évf. 3. sz. 83—86. l. és 4. sz. 73—77 l.
- —: A földrajzi nevek tanúságtétele. = Borsodi Művelődés. 1979, 4. évf. 2. sz. 88—91. l. és 3. sz. 90—92. l.
- —: Móricz Zsigmond megyénkben. = Móricz Zsigmond nyomában. Miskolc, 1979, 5—47. l.
/Miniatűr könyvek./
- —: Sárospatak. Turistakalauz. [Kiad.]: Sárospataki városi Tanács V. B. — Borsod TOURIST Idegenforgalmi Hivatala. (Miskolc.) 1979, 79. l.
- — —DARAGÓ Ferenc: Sátoraljaújhely. Útikalauz. [Kiad.]: (Sátoraljaújhelyi városi Tanács.) Sátoraljaújhely. 1979, 68 l.
- —: Arvay József nyelvpedagógiai öröksége. = Borsodi Művelődés. 1980, 5. évf. 3. sz. 70—73. l.
- —: Kévs szóval magyarul. Magyar nyelvkönyv kezdőknek. [Kiad.]: (Anyanyelvi Konferencia Védnöksége.) Bp. 1980, 142 l.
- —: Móricztól Móriczról. (Antológia.) Bp. 1980, Tankönyvkiadó. 452 l.
- —: A művészi kifejezés módszerei Móricz első regényeiben. = Magyartanítás. 1980, 23. évf. 3. sz. 57—63 l.
- —: Konstruktív értékek a korai Móricz-regényekben. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 4. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1980, 165—176. l.
- —: Kazinczy és az iskola. = Borsodi Művelődés. 1981, 6. évf. 2. sz. 44—47. l.
- —: Kazinczy példája. = A mi Kazinczynk. Miskolc. 1981, 9—29. l.
/Miniatűr könyvek./
- —: Kazinczy igaza. = Napjaink. 1981, 20. évf. 8. sz. 29—31. l.

- —: Móricz Zsigmond sárospataki diákévei. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek. 5. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1981, 188—199. l.
- —: Schola Patakina. Miskolc. 1981, 118 l.
/Miniatűr könyvek./

KÖDÖBÖCZ József—PIRI József: Útmutató a tanítóképző intézetek gyakorlati képzéséhez. Bp. 1965, 1—64. l.

KODÖBÖCZ József: Adalékok tanítóképző intézetünk történetéhez. = A Sárospataki Tanítóképző Intézet Évkönyve 1959—1965. (Sárospatak.) 1965, 8—10. l.

- —: A gyakorlati képzési szakcsoport. = Uo. 18—20. l.
- —: A területi szakmai gyakorlat. = Uo. 32—34. l.
- —: A területi társadalmi gyakorlat. = Uo. 34—36. l.
- —: A tanító- és óvónőképző intézeti felvételi vizsga problémái. = Felsőoktatási Szemle. 1967, 16. évf. 1. sz. 39—45. l.
- —: Comenius pataki tevékenysége és hagyományai. = Rozhledy Československé Pedagogické Společnosti 6. ročník, 1967. 29—32. l.
- —: Sárospatak—Pedagógiai Múzeum. = Köznevelés. 1968, 24. évf. 1. sz. 37—38. l.
- —: Comenius Sárospatakon — Pedagógiai Múzeum. = Köznevelés. 1968. 24. évf. 2. sz. 77—79. l.
- —: Patak a 18. században. — Pedagógiai Múzeum. = Köznevelés. 1968, 24. évf. 3. sz. 117—118. l.
- —: Sárospatak a 19. században. — Pedagógiai Múzeum. = Köznevelés. 1968, 24. évf. 4. sz. 157—158. l.
- —: A tanítóképző intézeti területi, szakmai gyakorlat néhány problémája — különös tekintettel a gyakorló féléves hallgatók munkájának tervezésére. = Tanítóképző Főiskolák Tudományos Közleményei 5. Debrecen, 1968, 163—181. l.
- —: Az önálló tanítóképzés előzményei és kialakulása a sárospataki kollégiumban. = Neveléstörténet és szocialista pedagógia. [Tanulmánygyűjtemény.] Bp. 1969, 59—65. l.
- —: Comenius és egy mai pataki törekvés. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 1. [Kiad.]: Sárospataki Tanítóképző Intézet. (Sárospatak.) 169—170, 97—114. l.
- —: A didaktikai és módszertani kutatások terve a tanítóképző intézetek oktató- és nevelőmunkájában. = Felsőoktatási Szemle. 1970, 19. évf. 7—8. sz. 466—470 l.
- —: A hatékonyabb nevelés szolgálatában = Észak-Magyarország. 1971, 27. évf. 254. sz. 4. l.
- —: A Tanítóképző Intézet és Sárospatak város együttműködése — különös tekintettel a hallgatók nevelésére. = Felsőoktatási Szemle. 1971, 20. évf. 10. sz. 606—610. l.
- — —NAGY József—VÁGÓ Elemér: Útmutató a tanítóképző intézetek iskolai gyakorlatához. [Kiad.]: Művelődésügyi Minisztérium, Bp. 1971, 12. l.

- —: A pedagógiai muzeális értékek gyűjtésének néhány problémája. = Útmutató 3. A pedagógiai hagyományok ápolásáért, muzeális értékeinek összegyűjtéséért. [Kiad.]: Pedagógusok Szakszervezete. Bp. 1972, 131—135. l.
- —: A zártláncú tévé pedagógiai felhasználásának néhány problémája. = A vezetékes televízió alkalmazása a pedagógusképzésben. [Tanulmánygyűjtemény.] (Szombathely.) 1972, 103—107. l.
- —: Comenius és a sárospataki nevelőképzés. = Tanítóképző Intézetek Tudományos Közleményei 8. Debrecen. 1971, 217—227. l.
- —: Comenius and teacher training at Sárospatak. = Comenius and Hungary. Essays edited by Eva Földes, István Mészáros. Bp. 1973, Akad. Kiadó. 89—99. l.
- —: Korszerű pedagógia vagy tanári önkény? = Köznevelés. 1974, 30. évf. 41. sz. 10. l.
- —: A didaktikai szemináriumok, gyakorlatok néhány tartalmi és módszerbeli problémája. = Pedagógusképzés. 1974, [2. évf.] 2. sz. 75—85. l.
- —: A szemináriumi foglalkozások hatékony szervezése a tanítóképző intézetben. = Felsőoktatási Szemle. 1975, 24. évf. 1. sz. 33—39. l.
- —: Jubileum Sárospatakon. = Pedagógiai Szemle. 1975, 25. évf. 3. sz. 281—282. l.
- —: A 425 éves pataki nevelőképzés. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 3. [Kiad.]: Sárospataki Tanítóképző Intézet. (Sárospatak.) 1975, 5—32. l.
- —: Neveléstörténet és társasági tevékenység. = Pedagógiai Szemle. 1976, 26. évf. 7. sz. 665—668. l.
- —: A MPT Neveléstörténeti Szakosztályának munkája. = Pedagógiai Szemle. 1976, 26. évf. 9. sz. 878—879. l.
- —: Korszerű pedagógiai szemlélet — „hagyományos” tanári eljárás. = Módszertani Közlemények. 1976, 16. évf. 5. sz. 282—285. l. Bevezetés a neveléstörténeti kutatómunkába. (Szerk.: — —.) [Kiad.]: Magyar Pedagógiai Társaság. Bp. 1976, Tankönyvkiadó. 324 l.
- —: A pedagógiai muzeális értékek gyűjteményének néhány elvi és gyakorlati kérdése. = Bevezetés a neveléstörténeti kutatómunkába. Bp. 1976, Tankönyvkiadó. 265—302. l.
- —: Comenius Tanítóképző Főiskola — Sárospataki tanítóképzés. = Pedagógiai Szemle. 1977, 27. évf. 1. sz. 41—53. l.
- —: Kollégiumi iskolakultúránk a felvilágosodás idején és a reformkorban. [Könyvismertetés.] = Magyar Pedagógia. 1977, 16. évf. 4. sz. 459—461. l.
- —: A pedagógus pálya megbecsüléséért. = Pedagógiai Szemle. 1978, 28. évf. 10. sz. 857—858. l.
- —: „A jövőnek nevelünk.” = Észak-Magyarország. 1979, 35. évf. 81. sz. 4. l.
- —: A sárospataki állami tanítóképzés első tíz éve, 1869—1879. = Tanítóképző Főiskolák Tudományos Közleményei 13. Debrecen. 1978, 91—114. l.

- —: Árvay József munkásságának jelentősége a magyar pedagógia történetében. = Pedagógiai Szemle. 1980, 30. évf. 4. sz. 304—318. l.
- —: Az MPT Neveléstörténeti Szakosztályának 10 éve. = Egy évtized a szocialista nevelésügyért. Bp., 1979, Tankönyvkiadó. 187—202. l.
- —: A felsőfokú sárospataki tanítóképzés gyakorlati képzésének első éveit. = Acta Facultatis Philosophiae Universitatis Safarikanae. Bratislava. 1980, 153—156. l.
- —: A neveléstörténeti kutatás szolgálatában. = Pedagógiai Szemle. 1980, 30. évf. 6. sz. 571—572. l.
- —: Gyakorlati képzés a Sárospataki Tanítóképző Intézetben, 1959—1975. = Tanulmányok a magyar nevelésügy XVII—XX. századi történetéből. Bp. 1980, Akad. Kiadó. 303—314. l.

MARTINÁK János: 450 éve született Károlyi Gáspár. = Borsodi Művelődés. 1980, 5. évf. 4. sz. 64—70. l.

NAGY Dezső: Az aktivizálás lehetőségei és módszerei a gyakorlati foglalkozás keretében. = Közösségi nevelés — Korszerűség. Tanulmánykötet. [Kiad.]: Borsod megyei Tanács művelődésügyi osztálya. (Miskolc.) 1971, 145—150. l.

OLÁH Katalin—SZÉKELY Istvánné: A KISZ-szervezet kollektív patronálása. = Felsőoktatási Szemle. 1973, 22. évf. 5. sz. 299—303. l.

— — —SZÉKELY Istvánné: Pályakezdő pedagógusok Sárospatakon. = Sárospataki Pedagógiai Füzetek 4. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola. (Sárospatak.) 1980, 107—118. l.

— — —SZÉKELY Istvánné—JUHÁSZ Istvánné: Gondolatok a tanítóképző főiskolán folyó világnézeti nevelésről. = U. o. 98—106. l.

PECZE János—TÓTH Károly: Gyermekdal November 7-re. 4. oszt. = Óraleírások és elemzések. (A NOSZF 50. évfordulója alkalmából.) (Szerk.: Németh István.) Szeged. 1967, 239—246. l.

/Tanárképző Főiskola — Módszertani Közlemények könyvtára./

— — —TÓTH Károly: Úttörődal — Május 1. 1. oszt. = U. o. 231—234. l.

SIPOS György: A testnevelés tanításának problémái a tanítóképző intézetekben. = Felsőoktatási Szemle. 1966, 15. évf. 9. sz. 548—550. l.

— —: A testnevelés tanítása didaktikai nézőpontból. = A tanító. 1968, 6. évf. 10. sz. 11—13. l.

— —: Oktató-nevelő munka az általános iskolák összevont 1—4. osztályú tanulócsoportjaiban. = Kézikönyv. 1. köt. Bp., 1968, Tankönyvkiadó. 1—31. l.

— —: Testnevelés a tanulói aktivitás szolgálatában. = Közösségi nevelés — Korszerűség. Tanulmánykötet. [Kiad.]: Borsod megyei Tanács művelődésügyi osztálya. (Miskolc.) 1971, 151—155. l.

— —: Oktató-nevelő munka az általános iskolák összevont 1—4. osztályú tanulócsoportjaiban. = Kézikönyv 3. köt. Bp., 1971, Tankönyvkiadó. 533—560. l.

- —: Az alsó tagozati testnevelés néhány problémája. = A testnevelés tanítása. 1971, 9. évf. 6. sz. 161—163. l.
- —: Irányító tanmenet az 1—4. alsó tagozati osztályok részére. [Kiad.]: Bács-Kiskun megyei Pedagógus Továbbképző Intézet. (Kecskemét.) 1975, 52 l.
A testnevelés tanítása. Írták: — —, Mészáros Ferenc, Ozsváth Ferenc [stb.]. (Szerk.: — —.). Bp., 1976, Tankönyvkiadó. 270 l. Tanítóképző főiskolai tankönyv.
- —: Az alsó tagozati testnevelés néhány fontos kérdése. = Szakmai Módszertani Füzetek. Miskolc, 1977, 24—32. l.
- —: Testnevelés tanmenet javaslat az alsó tagozat 1—4. osztálya számára. [Kiad.]: B.-A.-Z. megyei Pedagógus Továbbképző Intézet. (Miskolc.) 1979, 48 l.

SZENTIRMAI Lászlóné: Tevékenység, aktivitás szerepe a személyiség formálásában. = Közösségi nevelés — Korszerűség. Tanulmánykötet. [Kiad.]: Borsod megyei Tanács művelődésügyi osztálya. (Miskolc.) 1971, 145—150. l.

- SZERENCSEI Sándor: Jártasságok és készségek fejlesztése az alsó tagozatos számtan-mértan tanításában. = Tanítók Kézikönyvtára 1. Bp., 1968, Tankönyvkiadó. 253—276. l.
- —: Gondolkodtató elemek a szöveges feladatok megoldásában. = A tanító. 1969, 8. évf. 5. sz. 23—28. l.
  - —: Számtan-mértan órák tervezése az 1—4. osztályban. = Módszertani Közlemények. 1972, 12. évf. 2. sz. 101—107. l.
  - —: Matematika. (Jegyzet az óvónőképző intézetek számára.) Bp., 1975, Tankönyvkiadó. 155 l.
  - —: A matematikai foglalkozások anyaga. Halmazok. Relációk. Geometria. Mérések. A matematikai foglalkozások tervezése. Vázlatok. = Játékos matematika, matematikai játékok. Segédkönyv óvónők számára. [Kiad.]: OPI. Bp., 1977, 13—28. l., 52—58., 71—79., 101—104. l.
  - —: Matematika. 3. kiad. Bp., 1978, Tankönyvkiadó. 155 l.

- SZERENCSEI Sándorné: Tegyük korszerűbbé és eredményesebbé az alsó tagozatos számtan-tanítást! = Módszertani Közlemények. 1967, 7. évf. 2. sz. 71—77. l.
- —: Az önálló munkára nevelés lehetőségei a tanítóképző intézetben. = Felsőoktatási Szemle. 1968, 17. évf. 3. sz. 167—169. l.
  - —: Az önálló ismeretszerzés szaktantermi lehetőségei az alsó tagozatban, a matematikai logika és a természettudományos gondolkodás szolgálatában. = Szaktanterem — önálló ismeretszerzés. [Kiad.]: Oktatási Minisztérium — Kazincbarcikai városi Tanácsa. 1975, 44—51. l.

SZÉKELY Istvánné: Sárospatak társadalmi, gazdasági, politikai, tudományos, művelődési, kulturális és szociális fejlődésének 25 éve, és a fejlődés tendenciái. = Jubileumi Tudományos emlékülések Borsodban. (Miskolc.) 1971, 245—275. l.

SZEKELY Istvánné—OLÁH Katalin: A KISZ-szervezet kollektív patro-
nálása. = Felsőoktatási Szemle. 1973, 22. évf. 5. sz. 299—303. l.

— — —OLÁH Katalin—JUHÁSZ Istvánné: Gondolatok a tanítóképző
főiskolán folyó világnézeti nevelésről. = Sárospataki Pedagógiai
Füzetek 4. [Kiad.]: Sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola.
(Sárospatak.) 1980, 98—106. l.

— — —OLÁH Katalin: Pályakezdő pedagógusok Sárospatakon. = U. o.
107—118. l.

TÓTH Károly: Aktivizálás az ének-zene órán. = Közösségi nevelés —
korszerűség. Tanulmánykötet. [Kiad.]: Borsod megyei Tanács mű-
velődésügyi osztálya. (Miskolc.) 1971, 156—166. l.

— — —PECZE János: Gyermekdal November 7-re. — 4. oszt. = Óra-
leírások és elemzések. (A NOSZF 50. évfordulója alkalmából.)
(Szerk.: Németh István.) Szeged. 1968, 239—264. l.
(Tanárképző Főiskola — Módszertani Közlemények könyvtára.)

— — —PECZE János: Úttörődal — Május 1. 1. oszt. = U. o. 231—234. l.

Balácsi Zoltánné

VII. OKLEVELET SZERZETT HALLGATÓINK

(1966—1981)

1966.

Tanítói szak — nappali tagozat

1. Ágfay Gábor
2. Benya Éva
3. Birinyi Mária
4. Cseh Valéria
5. Dámóczi István
6. Dér Gusztáv
7. Dienes Erzsébet
8. Dudás Endre
9. Faragó Mária
10. Farkas Anna
11. Farkas Ferenc
12. Fekete Mária
13. Fráter Katalin
14. Galbavy Zsuzsanna
15. Gyurcsó László
16. Hamvas Ágnes
17. Hava Éva
18. Imre Mária
19. Jánosi Mária
20. Kasztl Márta
21. Kézi Ilona
22. Kiss Mária
23. Koroly Éva
24. Kovaliczky Etelka
25. Kovács Ágnes
26. Kovács Béla
27. Lassú Éva
28. Liska Mátyás
29. Lőrinczy Ágnes
30. Lukács Márta
31. Lukács Tivadar
32. Lukács Zsuzsanna
33. Mikhely Magdolna
34. Molnár Jolán

35. Papp Mária
36. Pásztor Irén
37. Petri Katalin
38. Pogány Éva
39. Pozsonyi Magdolna
40. Ráki Ernőné
40. Stíber Etelka
42. Süldi Ilona
43. Szirák Mária
44. Tömöri Emília
45. Varga György
46. Varga József
47. Vereczkei Katalin
48. Vizi Mária
49. Vörös Józsefné

*Tanítói szak —
levelező tagozat*

1. Ádám Gyuláné
2. Bereczki Béláné
3. Bessenyei Éva
4. Bodnár Lajosné
5. Böszörményi Béláné
6. Czeglédi Józsefné
7. Csáki Erzsébet
8. Erdélyi József
9. Hegyessy Sándorné
10. Juhász Anna
11. Karádi Ödönné
12. Kassai Barnabásné
13. Kocsis Piroska
14. Kormos Lászlóné
15. Kovács Andrásné
16. Kovács Sarolta
17. Kovács Tiborné
18. Kozma Anna
19. Kozma István

20. Krasznai Márta
21. Láda Endréné
22. Misuta Mária Éva
23. Molnár Lenke
24. Nagy István
25. Omáscsik Katalin
26. Orosz Istvánné
27. Pásztor Istvánné
28. Pekár Mária
29. Petróczy Zoltánné
30. Dr. Pojják Tiborné
31. Rokonay Izabella
32. Rontó Józsefné
33. Rónay Erzsébet
34. Dr. Satori Jenőné
35. Simkó Jánosné
36. Somsák Béláné
37. Stroh Mayer Lajosné
38. Szántó Bocsi Antalné
39. Tamás Erzsébet
40. Tamás Mária
41. Takács Andrásné
42. Tóth Ilona
43. Tóth Józsefné
44. Tóth Klára
45. Tóth Imréné
46. Veselényi Ottóné
47. Vinnai Andrásné
48. Zádory Andrásné

1967.

Tanítói szak — nappali tagozat

1. Ádám Márta
2. Balázsi Károly
3. Balogh Ágota

4. Balog Valéria
5. Barna Ferencné
6. Bálint Istvánné
7. Benda Margit
8. Benkő Béla
9. Besztercei Valéria
10. Bodák Katalin
11. Boross Zoltán
12. Buda Erzsébet
13. Csepák Mária
14. Dabóczy Anna
15. Dajka Anna
16. Dancs Gyula
17. Dobos Edit
18. Dócs Istvánné
19. Edőcs Mária
20. Gerold Julianna
21. Gyetvai Sándorné
22. Gyöngyösi Mária
23. Hajdú Anna
24. Ihnáth Marianna
25. Izsépi Anna
26. Kántor Lászlóné
27. Kelemen Józsefné
28. Kecskés Katalin
29. Király Csaba Béla
30. Kiss Margit
31. Kocsy Ildikó
Erzsébet
32. Kolmonth Mária
33. Kosztelnik Mária
34. Kovács Józsefné
35. Kósa Veronika
36. Kucsora Éva
37. Laczkó Márta
38. Lakatos Mária
39. Lengyel Margit
40. Lipták Klára
41. Mikes Zoltán
42. Molnár Mária
43. Oláh Piroska
44. Orosz Hajnalka
45. Papp Mária
Magdolna
46. Parádi Istvánné
47. Parádi Katalin
48. Perger Kálmánné
49. Petneházi Éva

50. Pogány László
51. Pogány Mária
52. Regős Magdolna
53. Sándor Katalin
54. Stumpf Katalin
55. Sturmman Katalin
56. Szombathy Márta
57. Szopkó Éva
58. Takács Marianna
59. Taráz Ibolya
60. Tary Magdolna
61. Tomán Éva
62. Trócsányi Judit
63. Újfalusi Ilona
64. Verik Mária
Zsuzsanna
65. Weller Ferencné

*Tanítói szak —
levelező tagozat*

1. Bereczki Béláné
2. Bényi Barna
3. Dr. Fabinyi Tiborné
4. Kiss Dénesné
5. Kiss Istvánné
6. Kiss Lajosné
7. Kolyvek Istvánné
8. Ledniczky Árpádné
9. Mitru Mária
10. Molnár Lászlóné
11. Nyerges Istvánné
12. Olajos Pálné
13. Orosz Istvánné
14. Pohorai Ilona
15. Rézműves Gyuláné
16. Rontó Józsefné
17. Simon Sándorné
18. Szalontai Miklósné
20. Takács Béláné
19. Székely Bertalanné
21. Tóth Lászlóné
22. Vass Mária
23. Vágási Viktória

1968.

*Tanítói szak — nappali
tagozat*

1. Ablonczy Anna
2. Adler Marianna
3. Árvay Mária
4. Bartha Éva
5. Bobák Ilona
6. Bodnár Jánosné
7. Bukta Gizella
8. Bulik Mihály
9. Csikai Mihály
10. Csomor Mária
11. Csurilla Mária
12. Czók Katalin
13. Doma Anna
14. Ebergényi Edit
15. Ebergényi Edéné
16. Estók Erzsébet
17. Eszrényi Éva
18. Fabinyi Mária
19. Fodor Jolán
20. Gál Erzsébet
21. Gyöngyösi
Miklósné
22. Hagymásy Judit
23. Hagymásy Katalin
24. Halász Judit
25. Hartai Ildikó
26. Hársfalvi Mária
27. Hegedűs Magdolna
28. Karakó Ilona
29. Kántor Zoltán
30. Kohuth Irén
31. Koncsár Irén
32. Kovács Anna
33. Kubik Katalin
34. Lakatos György
35. Lóránt Irén
36. Magyar Mária
37. Molnár Ida
38. Nagy Attila
39. Nagy Sándor
40. Pataki Józsefné
41. Piszetszky Judit
42. Ruzsbánszky
Magdolna

43. Sasvári Gyuláné
44. Seres Ivánné
45. Simai Mária
46. Soós Ágota
47. Soós Jolán
48. Sóstói Pál
49. Spicze Irén
50. Stefán Anna Mária
51. Steiner Judit
52. Szabó Terézia
53. Szelekovszky Mária
54. Szendi Gizella
55. Szigethy Katalin
56. Szuhai Rozália
57. Szunyi Gabriella
58. Szunyi Mária
59. Tamás József
60. Tomán Éva
61. Tomkó Ilona
62. Tuza Anna
63. Újszászy Eszter
64. Varga Józsefné
65. Vincze Zsuzsanna

*Tanítói szak —
levelező tagozat*

1. Antal Vendelné
2. Bíró Etelka
3. Herczeg Béláné
4. Hidas Sándorné
5. Kaposvári Józsefné
6. Kecskeméti Pálné
7. Kondás Sándorné
8. Megyesi Jánosné
9. Nyikes Gáspárné
10. Orosz Józsefné
11. Sivák Józsefné
12. Szabó Erzsébet
13. Üveges Sándorné

1969.

*Tanítói szak — nappali
tagozat*

1. Balkányi Ferencné
2. Begala Andrásné

3. Boda István
4. Braun Jánosné
5. Buda Ilona
6. Czeplédi Lászlóné
7. Cseh Simon Miklós
8. Csesznok Mária
9. Dakos Barnabás
10. Dávid Borbála
11. Deák Józsefné
12. Demeter Endréné
13. Demeter Sándor
14. Drabon Júlia
15. Endrédi Elemérné
16. Fazekas József
17. Fehér Lászlóné
18. Géczy Márta
19. Gonosz Mária
20. Hajtós Ilona
21. Hidas Judit
22. Horváth Judit
23. Juhász Anna
24. Juhász Erzsébet
25. Jurkó Ilona
26. Kasza László
27. Kelemen Zoltán
28. Kovács Attila
29. Kovács Julianna
30. Kószegi Éva
31. Malinkó János
32. Márkus Erzsébet
33. Mezei Mária
34. Mészáros Bálintné
35. Mészáros Erzsébet
36. Mircsev Katalin
37. Nagy Ilona
38. Nagy Katalin
39. Nagymenyi
Ferencné
40. Oláh Mária
41. Onda Katalin
42. Orosz Katalin
43. Panka Ibolya
44. Parádi Pálné
45. Petri Ágota
46. Révay Lászlóné
47. Righetti Katalin
48. Sinkovics Mária
49. Sinyei Ibolya

50. Sóstói Pálné
51. Stólar Éva
52. Sugár Judit
53. Szabó Anna
54. Szopkovicz Mária
55. Szunyogh Mária
56. Takács Gyula
57. Takács Katalin
58. Titkó Ilona
59. Tóth Jolán
60. Tóth Sándor
61. Újszászy Gyuláné
62. Vinkler István
63. Wolf Gabriella
64. Zsemkó Mária
65. Zsíros Magdolna

*Tanítói szak —
levelező tagozat*

1. Marossy Sándor
2. Rabi Mária

1970.

*Tanítói szak — nappali
tagozat*

1. Asztalos Zsuzsanna
2. Balázs Mária
3. Barcsák Katalin
4. Benkő Zsoltné
5. Bulik Katalin
6. Bulyáki Margit
7. Czikó Éva
8. Csáti Rozália
9. Csoma Margit
10. Csömöz Ágnes
11. Deme Andrea
12. Diósi István
13. Ferkovics Anna
14. Ferkó Margit
15. Fodor Karolina
16. Gecsei Erzsébet
17. Hajdú Ilona
18. Halász Zoltánné
19. Hargitai Erika
20. Heffner Julianna
21. Hegedűs Edit

22. Héczey Katalin
23. Hollai Emőke
24. Iski Ildikó
25. Jászka Katalin
26. Juhász Klára
27. Kakuk Ildikó
28. Kalocsai István
29. Kádár Katalin
30. Kiss Jánosné
31. Kis Julianna
32. Kocsis Mihály
33. Komáromy
Sándorné
34. Liptai Anna
35. Lőrincz Pálné
36. Lukács Sarolta
37. Majancsik Julianna
38. Molnár Éva
39. Móré Zsuzsanna
40. Nádas István
41. Oláh Erzsébet
42. Orbán Anna
43. Pataky Ibolya
44. Rakaczki József
45. Rétlaki Klára
46. Rimán Ibolya
47. Sáfrányos Sarolta
48. Simkó Mária
49. Sóstói Györgyi
50. Spisák Margit
51. Stark Sarolta
52. Sugár Anna
53. Surguta Judit
54. Szarka Ilona
55. Szilágyi Ágnes
56. Tátrai Margit
57. Tomkó Katalin
58. Vajda Etelka
59. Varga Zoltán
60. Várady Magdolna
61. Városi Éva
62. Veréb Ilona
63. Zagyva Károlyné

1971.

*Tanítói szak — nappali
tagozat*

1. Babály Katalin
2. Balogh Katalin
3. Bán Mária
4. Bárdos Éva Mária
5. Bodolóczki Irén
6. Bodó Margit
7. Bolvári Éva
8. Brückner Anna
Mária
9. Bud Erzsébet
10. Bukta Erzsébet
11. Csillik Katalin
12. Fekete Mária
13. Gaál Anna Mária
14. Gáspárfalvi Márta
15. Gergely Irén
16. Gita Magdolna
17. Hochvárt Anna
18. Hornyák Istvánné
19. Karácsony Csilla
20. Kasztner Sándorné
21. Kis László
22. Kis Katalin
23. Kiss Lászlóné
24. Kocsis Istvánné
25. Kőszegi Bertalanné
26. Kurimai Andrásné
27. Laczó Irén
28. Lamos Piroška
29. Lehoczky Mária
30. Lukács Mária
31. Majoros Valéria
32. Marton Erzsébet
33. Molnár Márta
34. Monoki Éva
35. Móricz István
36. Nagybalyi
Györgyné
37. Nagy Erzsébet
38. Nagy József
39. Nádas Istvánné
40. Novák Jolán
41. Oreskó Gáborné
42. Palumby Eszter

43. Ragályi Julianna
44. Rusz Erika
45. Séra Istvánné
46. Simonyi Erzsébet
47. Sirchich Györgyi
48. Stóhr Attiláné
49. Szabó István
50. Szabó Sándor Lajos
51. Szalay Mária
52. Szatmári Jolán
53. Szász Mária
54. Szilágyi Mária
55. Tatár Józsefné
56. Tóth Gézáné
57. Tudja Béla
58. Túróczi Lajosné
59. Türk Mária
60. Varga Éva Ilona

1972.

*Tanítói szak — nappali
tagozat*

1. Ambrus Gabriella
2. André Józsefné
3. Ádám Etelka
4. Banka Marinka
5. Bányai Lajosné
6. Benke Ildikó
7. Bethlendy
Sándorné
8. Czető Magdolna
9. Demeter Ágnes
10. Dobó Dénes
11. Eperjessy Ibolya
12. Farkas Magdolna
13. Fekete Gézáné
14. Gaszper Márta
15. Gazsi Anna
16. Hudák Erzsébet
17. Illés Erzsébet
18. Iski P. Zsuzsanna
19. Jaskó Gézáné
20. Jósvai Etelka
21. Kánya Éva
22. Kemény Ildikó
23. Kemény Judit
24. Kiss Piroška

25. Kiszely Márta	3. Balázs Mária	49. Kuzmiter Gizella
26. Kocsis Eszter	4. Barna Lászlóné	50. Kurucz Klára
27. Kocsis Klára	5. Barnóth Zoltán	51. Laszák Mária
28. Kocák Ferenc	6. Bazsó Gizella	52. Lavotha Anna
29. Kovács Annamária	7. Bártfai Béláné	53. Leskó Ilona
30. Kovács Csabáné	8. Bártfai Zsuzsanna	54. Lengyel Zsófia
31. Kovács Istvánné	9. Bátori Ilona	55. Ligetvári Katalin
32. Kmezc Mária	10. Bencze Erzsébet	56. Lukács Anna
33. Kundrák Klára	11. Beluzsár Ilona	57. Marczi Katalin
34. Lendeczki Katalin	12. Bódis Zsuzsanna	58. Melher Istvánné
35. Lestál Erzsébet	13. Csiszár Ernőné	59. Mezei Borbála
36. Mazák Mária	14. Dávid Benedék	60. Molnár Zoltán
37. Nagy Károlyné	15. Demblovszky József	61. Moss Margit
38. Nagy Lajosné	16. Demeter Katalin	62. Mózes Andrásné
39. Nagy Mária	17. Demkó Bernadett	63. Murányi Ágnes
40. Nánásy Olga	18. Dobi Zsuzsanna	64. Nagy Lászlóné
41. Németh Ilona	19. Erdődi Mária	65. Nagy Jolán
42. Novotny Judit	20. Erdős Ilona	66. Nyerják Erika
43. Novotny Márta	21. Egressy Mária	67. Oláh Irén
44. Oláh Zsuzsanna	22. Farkas Éva	68. Páll Ildikó
45. Pallagi Vincéné	23. Farkas Lajos	69. Petrusovszky Mária
46. Pauliczky Ilona	24. Fejér Ildikó	70. Péter Eszter
47. Pásztor Margit	25. Felső Klára	71. Remenyár Mária
48. Pusztai Lászlóné	26. Fenyvesi Márta	72. Rusznák Valéria
49. Ruzskai Béla	27. Feszt Mária	73. Rózsa Lászlóné
50. Ruzskay Erzsébet	28. Gellérfi Katalin	74. Sipeki Mária
51. Sasi Mária	29. Gereguly Gabriella	75. Soós Katalin
52. Szabó Anna	30. Géresi István	76. Stoll Edit
53. Szabó Ágnes	31. Godó Ibolya	77. Szabolcs András
54. Szabó Sarolta	32. Hátas Julianna	78. Szabó Viola
55. Szemán Margit	33. Hernádi Józsefné	79. Szigeti Györgyi
56. Székely Magdolna	34. Hideg Ilona	80. Szuchy Johanna
57. Tompa Ildikó	35. Horváth Klára	81. Tamás Erzsébet
58. Tóth Anikó	36. Jankó Sarolta	82. Tatárka Terézia
59. Tóth Mária	37. Jordán Judit	83. Táncczos Márta Mária
60. Tüzes Marianna	38. Juhász Éva	84. Téglás Ilona
62. Varga Ágnes	39. Kerékgyártó Mária	85. Torjai Leventéné
62. Váraljai Judit	40. Kiss Zoltánné	86. Tóth Julianna
63. Veress Anna Gyöngyi	41. Kocsis Éva	87. Tóth Katalin
64. Végső Lászlóné	42. Kocsis György	88. Turay Gábor
	43. Kocsis Györgyné	89. Vajda Éva
	44. Komáromi Judit	90. Varsányi Mária
	45. Kondráth Marianna	91. Vitányi Judit
	46. Kovács Attiláné	92. Zagyai Annamária
	47. Kovács Árpád	93. Zimányi Ágnes
	48. Kozsup Erzsébet	

1973.

*Tanítói szak — nappali
tagozat*

1. Bacsó Etelka
2. Balla Piroska

*Tanítói szak —
levelező tagozat*

1. Bartus Istvánné
2. Bárdos Béláné
3. Czeglédy Lajosné
4. Dobos Jánosné
5. Dóri Elemérné
6. Kövy Ilona
7. Lukács Istvánné
8. Novák Endréné
9. Pancsa Ferencné
10. Pataki Arnoldné
11. Pető Erzsébet
12. Riz Mária
13. Szabó Józsefné
14. Tóth Irén
15. Vanczák Ernőné

*Óvónői szak — nappali
tagozat*

1. Barva Erzsébet
2. Bertók Valéria
3. Brunyánszky Mária
4. Fazekas Márta
5. Gecse Julianna
6. Gergely Mária
7. Gyuró Zsuzsanna
8. Hronyecz Valéria
9. Iklady Krisztina
10. Karnuts Ágnes
11. Kovács Borbála
12. Marczinkó Anna
13. Marossy György
Pálné
14. Orehovszky
Lászlóné
15. Papp Tiborné
16. Schiffer Erzsébet
17. Schusztig Márta
18. Smajda Ilona
19. Szabó Márta
20. Szentesi Erzsébet
21. Szopkovics
Erzsébet
22. Szűk Katalin
23. Vámos Irén
24. Zsolnay Márta

*Óvónői szak —
levelező tagozat*

1. Aranyosi Mária
2. Balogh Etelka
3. Baranyi Ferencné
4. Blaha Mária
5. Benő Ferencné
6. Boldizsár Lajosné
7. Bordás Józsefné
8. Deák Márta
9. Eszlári Istvánné
10. Faragó Istvánné
11. Farkas Lászlóné
12. Fodor Józsefné
13. Fuchs Jenőné
14. Füredi Edit
15. Halona Istvánné
16. Harsányi Márta
17. Herhalt Julianna
18. Horkai Julianna
19. Illésy Margit
20. Juhász Sándorné
21. Kántor Jánosné
22. Kiss Mária
23. Kocsis Márta
24. Korózs Mária
25. Kovács Ferencné
26. Lévai Lászlóné
27. Makó Irén
28. Marczis Istvánné
29. Molnár Gézőné
30. Mohácsi Kinga
Fulvia
31. Nagy Mária
32. Nyeste Magdolna
33. Ondó Gyuláné
34. Onodvári Irén
35. Petró Jánosné
36. Póka Mária
37. Ragályi Katalin
38. Samu Sándorné
39. Schwarcz Erzsébet
40. Strak Éva
41. Szabó Mária
42. Szarka Róbertné
43. Szatmári Egyedné
44. Szikora Jánosné
45. Tiszai Ildikó

46. Tóth Jánosné
47. Vad Mária
48. Vadnai Józsefné
49. Vetési Mária
50. Vitányi Pálné

1974.

*Tanítói szak — nappali
tagozat*

1. Ardó Éva
2. Bakonyi Mária
3. Bártfay Lenke
4. Besse Anna
5. Bodnár Éva
6. Bodnár Ildikó
7. Bodnár Zsuzsanna
8. Burai Mária
9. Burkus Klára
10. Czövek Mária
11. Csáki Margit
12. Csorba Aranka
13. Csuhaj Éva
14. Dobos Éva
15. Dócs Éva
16. Drótos Mária
17. Fancsalszki Jolán
18. Farkas Katalin
19. Ferenczi Sarolta
20. Géresi László
21. Horváth Katalin
22. Hüse Ferenc
23. Illésy Klára
24. Józsa Gáborné
25. Kálmánczhey
Katalin
26. Kálnay Adél
27. Kántor Katalin
28. Kerekes Márta
29. Klecskó Erika
30. Kovács Julianna
31. Kovács Mária
32. Kővári Béláné
33. Lakatos József
34. Leskó Jánosné
35. Lódi Irén
36. Lukács Mária
37. Tóth Zsófia
38. Molnár Andrásné

39. Nagy Izabella	22. Gaál Antalné	66. Veréb Jánosné
40. Nagy Pál Éva	23. Györffi Dezsőné	67. Vinnai Károlyné
41. Orbán Éva	24. Hajdú Józsefné	68. Vizi Ágostonné
42. Pál Márta	25. Hajdúfi Imréné	
43. Posgay Andrea	26. Hegedűs Edit	<i>Óvónői szak — nappali</i>
44. Putnoki Nagy Márta	27. Jakab Sándorné	<i>tagozat</i>
45. Répási Borbála	28. Járó Istvánné	1. Arnóczki Judit
46. Rózsa István	29. Kátai Gáborné	2. Butykai Julianna
47. Rusznák Veronika	30. Kiss Jánosné	3. Csósz Valéria
48. Sinyei Erzsébet	31. Komáromi Julianna	4. Dudás Ilona
49. Suhaj Erzsébet	32. Konyha Irén	5. Gáspár Borbála
50. Sykora Tünde	33. Kovács Lászlóné	6. Horváth Irén
51. Szász Anikó	34. Kozalek Ferencné	7. Kalló Ágnes
52. Takács Margit	35. Köveskúti Éva	8. Kecskés Klára
53. Tóth Julianna	36. Ladomérszky Lászlóné	9. Kupai Erzsébet
54. Tóth Mária	37. Lesinszki Katalin	10. Kupai Ilona
55. Tóth Márta	38. Lisóczki Istvánné	11. Labancz Mária
56. Trestyánszky Olga	39. Lukács Ferencné	12. Léber Magdolna
57. Újházi Erzsébet	40. Magyar Istvánné	13. Nagy Ibolya
58. Veress Ilona	41. Marinka Istvánné	14. Nagy Mária
59. Vékony Ilona	42. Máté Jánosné	15. Pintye Gabriella
60. Vizi Ágostonné	43. Mátrai Erzsébet	16. Takács Ágnes
61. Zsid Zsuzsanna	44. Mihely Katalin	17. Tompa Mária
	45. Mogyorósi Ágnes	18. Tóth Edit
	46. Molnár Zsuzsanna	19. Tóth Pál Zsuzsanna
	47. Nagy Istvánné	
	48. Nagy Jánosné	<i>Óvónői szak —</i>
	49. Nagy Lajosné	<i>levelező tagozat</i>
	50. Nagy Sándorné	1. Axman Andorné
	51. Nemcsik Pálné	2. Bajóczki Etelka
	52. Pallaghy Ágnes	3. Barcsák Pálné
	53. Papp Istvánné	4. Bereczki Ilona
	54. Papp Károlyné	5. Bíró Mária
	18. Fazekas Aranka	6. Bodolai Erzsébet
	55. Páyer Mária	7. Boldizsár Ferencné
	56. Petró Imréné	8. Bunász Istvánné
	57. Primász Rezsőné	9. Contantinescu Lászlóné
	58. Ruzskai Béláné	10. Csúszó Sándorné
	59. Sáth Andrásné	11. Demeter Lászlóné
	60. Schiller Ödönné	12. Domján Piroska
	61. Szabó Istvánné	13. Dorozsmai Ágnes
	62. Szilágyi Béláné	14. Farkas László Istvánné
	63. Takács Béla	15. Firtók Margit
	64. Thomázi Kálmánné	16. Gonda Péterné
	65. Tóth Jánosné	17. Hoffmann Zsuzsanna

*Tanítói szak —
levelező tagozat*

1. Alakszai Mihályné
2. Ács Katalin
3. Bak Jánosné
4. Bacsó Éva
5. Bajusz Barnabás
6. Bassó Katalin
7. Bíró Lászlóné
8. Begezi Ottilia
9. Bódy Márta
10. Csorba Márta
11. Csutor Ágnes
12. Dobos Jánosné
13. Dobos Sándorné
14. Dohányos
Sándorné
15. Eiben Györgyné
16. Erdélyi Gáborné
17. Elek Lászlóné
19. Fehérvári Istvánné
20. Filkusz Sándorné
21. Fürjesi Mária

18. Kató Józsefné	1975.	43. Ludányi Ilona
19. Kenéz Béláné	<i>Tanítói szak — nappali</i>	44. Lukács Erzsébet
20. Komáromi Lászlóné	<i>tagozat</i>	45. Lukács Mária
21. Konecsni Tamásné	1. Adler Mária	46. Madarasi Lászlóné
22. Kóka Lajosné	2. Balla Enikő	47. Magos Julianna
23. Kosztkó Andrásné	3. Balajthy Margit	48. Magyar Erika
24. Kovács Éva Mária	4. Balogh Magdolna	49. Mihályi Attiláné
25. Kovács Ilona Terézia	5. Balogh Mátyásné	50. Molnár Éva
26. Kovács Józsefné	6. Barczy Mária	51. Molnár Judit
27. Kozlik Erzsébet	7. Bárczy Gergelyné	52. Moór Katalin
28. Lesvics Istvánné	8. Benke Judit	53. Müller Julianna
29. Lukács Éva	9. Békési Margit	54. Nagy Ilona
30. Madák Gyuláné	10. Bíró Zsuzsanna	55. Nagy Mária Teodóra
31. Magyarai Éva	11. Bolvári Péterné	56. Novák Katalin
32. Majoros Istvánné	12. Dr. Csáki Gáborné	57. Pavlik Olga Gabriella
33. Mályi Julianna	13. Csillik Edit	58. Pálinkás János
34. Márkus Julianna	14. Dakos Éva	59. Pápai Etelka
35. Mokánszki Jánosné	15. Dér Lajosné	60. Pécsváradi Botond
36. Molnár Erzsébet	16. Dobrik Eszter	61. Péntek Marianna
37. Orehovszky Lászlóné	17. Drenyovszki Júlia	62. Pogány Lenke
38. Pető Mariann	18. Dudás Jusstina	63. Simkó Rózsa
39. Pölczmann Istvánné	19. Figeczky Lászlóné	64. Simon Károlyné
40. Putnoki Ilona	20. Forrói Magdolna	65. Simon Mária
41. Rafaelján Levon Oganyeszovicsné	21. Gaál Éva	66. Sóstói András
42. Révai Ágnes Márta	22. Gácsi Hilda	67. Sívári Éva
43. Sallay Zoltánné	23. Gergely Klára	68. Stubán Piroska
44. Stenger Sándorné	24. Gönczi Katalin	69. Suták Bertalan
45. Suga Józsefné	25. Györffy Lászlóné	70. Szabó Irén
46. Szilágyi Zsuzsanna Borbála	26. Hársvölgyi Csaba	71. Szentesi Edit
47. Tóth Ágnes Magdolna	27. Hochvart Anna	72. Székely Ilona
48. Tóth Ildikó	28. Horváth Erzsébet	73. Szili Mária
49. Tóth Istvánné	29. Ignác Éva Katalin	74. Szilvási Sándor
50. Tótn Istvánné	30. Juhász Erzsébet	75. Szopkó Attila
51. Varga Sándorné	31. Kaáli Marianna	76. Szókovács Zsuzsanna
52. Varga Zsuzsanna	32. Kató Márta	77. Takács Valéria
53. Varsányi Margit	33. Kerékgyártó Katalin	78. Tokár Magdolna
54. Vágó Angela	34. Kocsis Ilona	79. Tóth Erzsébet
55. Dr. Vincze Pálné	35. Koncz Imréné	80. Tóth Ibolya
56. Völgyesi Katalin	36. Kopcsai Márta	81. Tóth Józsefné
57. Zeitl Ágnes	37. Kovács Margit	82. Tüzes István
	38. Kovács Zsuzsanna	83. Varga György
	39. Kozalek Ferenc	84. Varga Mária
	40. Lajcsák Albertné	85. Varga Zsuzsanna
	41. Lánzos Gizella	86. Várad Klára
	42. Lehoczky Ágnes	87. Virág Gyöngyi

*Tanítói szak —
levelező tagozat*

1. Asztalos Jánosné
2. Balajthy Margit
3. Burai Erzsébet
4. Dr. Csáki Gáborné
5. Csikai Mihályné
6. Dobos Lajosné
7. Elek Ágnes
8. Fehér Jánosné
9. Ferencsin Olga
10. Gál Erzsébet
11. Gyórfy Lászlóné
12. Hársvölgyi Csaba
13. Horváth Katalin
14. Horváth Károlyné
15. Hubai Antalné
16. Juhász Erzsébet
17. Kiss Magdolna
18. Kmeczkó Gyuláné
19. Kondorosi
Andrásné
20. Koncz Imréné
21. Kovács Károlyné
22. Kovács Margit
23. Lenkey Margit
24. Lohrmann Péterné
25. Madarasi Lászlóné
26. Maruzsi
Barnabásné
27. Miklós Mária
28. Nagy Ida
29. Orosz Ottóné
30. Papp Marianna
31. Parajos Tiborné
32. Pásztor Istvánné
33. Póczos Barnabás
34. Révai Ágnes
35. Rőczei Andrásné
36. Sasi Csaba
37. Simon Károlyné
38. Suhai Piroska
39. Suták Bertalan
40. Szabari Magdolna
41. Szabó Ágnes
42. Szabó Erzsébet
43. Szabó Ilona

44. Szabó Jolán
45. Szebényi Katalin
46. Szentirmai Ernőné
47. Szoboszlai Irén
48. Takács Béláné
49. Tóth Józsefné
50. Tóth Magdolna
51. Turcsányi Béláné
52. Vanek Józsefné
53. Matisz Magdolna
54. Varga Imréné
55. Veres Erzsébet
56. Visi Ferencné
57. Vitányi Mihályné
58. Zajakovszki Mária

*Óvónői szak — nappali
tagozat*

1. Antal Gáborné
2. Auxt Anna
3. Berkes Cecília
4. Boldizsár Mária
5. Bottka Éva
6. Bugyi Anna
7. Burai Katalin
8. Deli Hajnal
9. Érsek Katalin
10. Fazekas Ágnes
11. Hunya Olga
12. Járosi Jolán
13. Karajz Katalin
14. Kiss Éva
15. Menyhért Mária
16. Nagy Erzsébet
17. Nyikos Ágnes
18. Ráski Erzsébet
19. Regős Borbála
20. Rogozsán Éva
21. Sas Lóthárné
22. Seres Ágnes
23. Szabó Judit
24. Szente Józsefné
25. Tóth Piroska
26. Völgyesi Edit

*Óvónői szak —
levelező tagozat*

1. Angyal Klára
2. Babis Erzsébet
3. Balázsfalvi
Sándorné
4. Bellér Józsefné
5. Bodnár Jánosné
6. Bokros Ferencné
7. Bódi Jánosné
8. Csáki Tiborné
9. Csuhan Judit
10. Fehér Irma
11. Fehér Jánosné
12. Fejér Mária
13. Fűkő Béláné
14. Fülöp Katalin
15. Gass Ferencné
16. Gál Sándorné
17. Hamzsók Mária
18. Harmaczi Erzsébet
19. Hegedűs Katalin
20. Horváth Kálmánné
21. Kavecz Attiláné
22. Koncz Imréné
23. Krajnyák Lászlóné
24. Kulik Katalin
25. Magyar Anna
Mária
26. Morvai Istvánné
27. Nagy Irén
28. Németh Mária
29. Novadovszki Ilona
30. Oláh Ilona
31. Patócs Béláné
32. Penkala Zsuzsanna
33. Pető Erzsébet
34. Porkoláb Éva
35. Sinka Andrásné
36. Sípos Lászlóné
37. Somogyi Sándorné
38. Szabó Gyuláné
39. Szatmári Ágnes
40. Szász Marianna
41. Szász Szabolcsné
42. Szegedy Gizella
43. Szekeres Béláné

44. Szilágyi Kinga	29. Hortobágyi Anna	74. Várhegyi Judit
45. Tárczy Magdolna	30. Hütterné	75. Vincze Klára
46. Telekes Antalné	Koseszky Katalin	
47. Tóth Lászlóné	31. Jámborfi Magdolna	<i>Tanítói szak —</i>
48. Tóth Lászlóné	32. Kassai Lenke	<i>levelező tagozat</i>
49. Tóth Mihályné	33. Kóczián Marianna	
50. Tóth Mihályné	34. Kórik Gáborné	1. Bacsó Erzsébet
51. Tóth Szabó Mária	35. Kovács Mária	2. Bajzáth Mária
52. Tölgyesi Attiláné	36. Kovácsné	3. Bajusz Edit
53. Uthy Judit	Géczi Julianna	4. Bárdos Attiláné
54. Venczel Jánosné	37. Kublik Mária	5. Beke Józsefné
55. Verespey Miklósné	38. Kundra Erzsébet	6. Besztercei
56. Vigh Lászlóné	39. Lakatos Klára	Györgyné
57. Zsíros Izabella	40. Macej Mária	7. Bónis Istvánné
	41. Magos Éva	8. Burai Istvánné
	42. Majercsák Mária	9. Csikós Tibor
	43. Megyesi Szilvia	Zoltánné
	44. Mészáros Ibolya	10. Csótai Istvánné
	45. Molnár Edit	11. Csiszárík János
	46. Muzserák Mária	Béláné
	47. Németh Ágnes	12. Dankó Béláné
	48. Novák Katalin	13. Fazekas Erzsébet
	49. Oláh Margit	14. Feketéné
	50. Petri László	Rohla Adrienne
	51. Petróczky Ferenc	15. Fridél Frigyesné
	52. Rolyák Géza	16. Fónagy Istvánné
	53. Sagáth Mária	17. Gál Albertné
	54. Sáfrány Erzsébet	18. Gál Józsefné
	55. Szabó Erika	19. Hagyacski
	56. Szabó Katalin	Józsefné
	57. Szabó Margit	20. Hankó Mihályné
	58. Szabó Mária	21. Horkay Lászlóné
	59. Szabó Márta	22. Horváth Katalin
	60. Szabó-Pap	23. Jaskó Sándorné
	Istvánné	24. Juhász Béláné
	61. Szemán Imréné	25. Károlyi József
	62. Szilvási Anna	26. Kertész Mária
	63. Szilvási Istvánné	27. Kiss Lászlóné
	64. Szobóczki Júlia	28. Kisvárdai József
	65. Szőke Katalin	29. Klabán Sándorné
	66. Tomkó Magdolna	30. Kocsik Tiborné
	67. Tóth Katalin	31. Kovács Imréné
	68. Tóth Piroska	32. Kovács Mária
	69. Urbán Ilona	33. Kusnyár Márta
	70. Uszkay Angella	34. Lehóczki István
	71. Varga Katalin	35. Makranczi Éva
	72. Vámos Margit	36. Marczy Magdolna
	73. Váradi Éva	37. Mézes Erika

1976.

Tanítói szak — nappali tagozat

1. Alencsik László
2. Andó Katalin
3. Apjok Éva
4. Asztalos Edit
5. Balázs Tímea
6. Batta Ibolya
7. Becht Ágnes
8. Bezdán Ilona
9. Bicsánszky József
10. Bordán Ágnes
11. Bósa Ildikó
12. Czeber Mária
13. Dajka Katalin
14. Deák Ilona
15. Demeter Judit
16. Dobozy Katalin
17. Drahos Katalin
18. Dudás Adél
19. Dudás Erzsébet
20. Fancsalszki Gabriella
21. Farkas Julianna
22. Fodor Ágnes
23. Fodor Teréz
24. Fóris Ilona
25. Gárdosi Gabriella
26. Hallgató Éva
27. Harsányi Attila
28. Hegymegi Teréz

38. Nagy Ágnes
 39. Nagy Istvánné
 40. Nagy Béla
 41. Nagy Zsuzsanna
 42. Németh Lászlóné
 43. Papp Klára
 44. Pető Györgyné
 45. Péderi Ferencné
 46. Pokrócos Károlyné
 47. Pozsgai Ferencné
 48. Sajgó Pálné
 49. Sárközi Lászlóné
 50. Seres Marianna
 51. Sutákné
     Kavulics Ilona
 52. Szabó Jánosné
 53. Szabó Sándorné
 54. Szakál Júlia
 55. Szász Lajosné
 56. Székely Éva
 57. Szilágyi Erzsébet
 58. Szilágyi Józsefné
 59. Dr. Szlavov
     Encsoné
 60. Szunyogh Jánosné
 61. Szűcs Károlyné
 62. Takács Béláné
 63. Tatárka Emese
 64. Toroczkói Józsefné
 65. Tóth Mária
 66. Tóth Miklósné
 67. Tóth Piroska
 68. Váraljai Ferencné
 69. Vreczenár Ilona
 70. Vitányi Mihályné
 71. Vasa Edit
 72. Balázs Andrásné
- Óvónői szak — nappali tagozat*
1. Bányász Mónika
 2. Bárdos Katalin
 3. Bíró Mária
 4. Bizsik Ágnes
 5. Cilli Veronika
 6. Csapó Ilona
 7. Cservák Anna
8. Duchony Erzsébet
 9. Fülöp Mária
 10. Gáspár Gyöngyi
 11. Győr Katalin
 12. Hetey Edit
 13. Kubák Adél
 14. Mikulás Mária
 15. Palatics Éva
 16. Riczu Sarolta
 17. Szilágyi Rozália
 18. Tóth Ágnes
- Óvónői szak —
 levelező tagozat*
1. Andrási Gyuláné
 2. Áfra Irén
 3. Baróczi Imréné
 4. Bihari Barnabásné
 5. Bodnár Istvánné
 6. Bóna Istvánné
 7. Bokros Ferencné
 8. Budavári Olga
 9. Csábrági Zsoltné
 10. Dékány Gézané
 11. Dobi Sándorné
 12. Dohány Istvánné
 13. Dudás Lászlóné
 14. Endrész Gézané
 15. Érsek Ágnes
 16. Farkas Lajos
 17. Futó Józsefné
 18. Fülöp Gézané
 19. Gergely Zoltánné
 20. Göncze Árpádné
 21. Gubancsik Jánosné
 22. Havasi Gyöngyné
 23. Horváth Kálmánné
 24. Hubay Sándorné
 25. Kalydi Györgyné
 26. Kecskeméthy
     Gyuláné
 27. Kmecz Margit
 28. Kovács Katalin
 29. Lakatos Istvánné
 30. Lenkey Éva
 31. Magyar Anna
     Mária
32. Milos Jánosné
 33. Mitró Jánosné
 34. Molnár Margit
 35. Nagy Gyöngyi
 36. Nyusti Margit
 37. Pál Gyuláné
 38. Pál Józsefné
 39. Petrencsák Ilona
 40. Pogány Éva
 41. Reichart Magdolna
 42. Szabó Ilona
 43. Szabó Gyuláné
 44. Szabó Tiborné
 45. Szabó Zoltánné
 46. Szigetvári Éva
 47. Takács Miklósné
 48. Tar Andrásné
 49. Táborhegyi Tünde
 50. Tihanyi Lászlóné
 51. Tóth Piroska
 52. Tutkovics
     Ferencné
 53. Váradai Sarolta
 54. Vigh Lászlóné
 55. Zsigrai Istvánné
 56. Zsirka Ilona
1977.
Tanítói szak — nappali tagozat
1. Ablonczy Gabriella
 2. Ádám János
 3. Baán Zsuzsanna
 4. Bárány Etelka
 5. Bedécs Ibolya
 6. Bertók Katalin
 7. Bodnár Imréné
 8. Borbély Márta
 9. Boros Judit
 10. Butkai Jolán
 11. Burprich
     Zsuzsanna
 12. Csengeri Éva
 13. Darmos Ibolya
     Eszter
 14. Darvas Ágnes
 15. Dávid Éva

16. Dobó Katalin	62. Pásztor Tiborné	9. Borsos István
17. Fábíán Judit	63. Péter László	Józsefné
18. Garamhegyi Judit	64. Plankó Zsuzsanna	10. Csikó Lászlóné
19. Gál Mária	65. Sas Mária	11. Csabai Józsefné
20. Gálik László	66. Szabó Katalin	12. Csík Valéria
21. Gálik Lászlóné	67. Szabó Zsuzsanna	13. Csikász Gáborné
22. Gutper Katalin	68. Szenyita Ibolya	14. Eszesné
23. Gulyás Zoltán	69. Szkibó Katalin	Arany Mária
24. Habzsánszky	70. Szojka Adél	15. Faggyas Zoltánné
Péterné	71. Szopkó Tiborné	16. Gönczyné
25. Hámorszki Éva	72. Takács Julianna	Földes Piroska
26. Hegedús Sarolta	73. Torkos Ágnes	17. Göncfalvi Jánosné
27. Dr. Hoblyák	74. Tóth Dánielné	18. Görzsöny Istvánné
Józsefné	75. Tóth Erzsébet	19. Győrík Ferencné
28. Holló Kiny Margit	76. Tóth Ilona	20. Hangrád Istvánné
29. Holló Mónika	77. Tóth Mária	21. Havasi Miklósné
30. Horuczi Erika	78. Török Terézia	22. Hordós Tiborné
31. Iván Ilona	80. Üveges Tünde	23. Huszti Csabáné
32. Jávori Sándorné	79. Tuza Lajos	24. Honyecz Jánosné
33. Kántor Mária	81. Varga Marianna	25. Juhász Gyuláné
34. Kerékgyártó Klára	82. Vargáné	26. Juhász Jánosné
35. Király Erzsébet	Hajdú Ilona	27. Király Józsefné
36. Kiss Erzsébet	83. Varkoly Erika	28. Kissné
37. Kiss Éva	84. Várhelyi Tamás	Márton Katalin
38. Kiss Irén	Péter	29. Krisz Józsefné
39. Kiss Mária	85. Várhelyi Tamás	30. Kóta Csabáné
40. Kocsis Ilona	Péterné	31. Kovács Béla
41. Kopacz Mária	86. Veres Ágnes	Barnabásné
42. Kovács Ágnes	87. Veres Katalin	32. Kovács
43. Kovács Ilona	88. Vinnai Bertalan	Barnabásné
44. Kovács Klára	89. Vitányi János	33. Kovács Ernőné
45. Laczkovich Ildikó	90. Wimmer Ágnes	34. Kovács Józsefné
46. Lenkey Margit	91. Zay Mária	35. Kovács Zsuzsanna
47. Lóránt Ilona	92. Zajác Szilvia	36. Kulcsár Edit
48. Lukács Erzsébet	93. Zborai Ilona	37. Lovász Piroska
49. Major Katalin		38. Madarász
50. Márton Borbála	<i>Tanítói szak —</i>	Barnabásné
51. Megyeri Erika	<i>levelező tagozat</i>	39. Markovich
52. Mester Erika	1. Bacsányi Dezsőné	Sándorné
53. Molnár Ágnes	2. Bánki Beáta	40. Márton László
54. Molnár Klára	3. Bárány Istvánné	Dezsőné
55. Nagy Irma	4. Beke László	41. Merényi László
56. Nagy Mária	5. Berente Miklósné	42. Mészáros József
57. Nagy Sarolta	6. Biczó Lászlóné	Péterné
58. Nádori Csabáné	7. Bokor Lászlóné	43. Molnár Magdolna
59. Oláh Mária	8. Borbás Jánosné	44. Monostory György
60. Olexa Erzsébet		45. Nemcsik Judit
61. Paulik Pálné		

46. Német István
Lászlóné
47. Novák József
Mihályné
48. ifj. Oláh László
49. Pataky László
Álmosné
50. Pál Andrásné
51. Petri Lászlóné
52. Petró Imréné
53. Póczos Barnabásné
54. Polenyák
Andrásné
55. Rákosvölgyi
Endréné
56. Ruscsák Magdolna
57. Seres Marianna
58. Soltész Mária
59. Szalma Jánosné
60. Talián Istvánné
61. Tardi Károlyné
62. Tóbiás Andrásné
63. Tóth Károlyné
64. Tóth Sándorné
65. Vajkó Andrásné
66. Vajkó Anisia
67. Vágner Margit
68. Veres Istvánné
69. Vincze Istvánné
70. Vincze Katalin
71. Zsigmond Etelka
72. Zsíros Irén
- Óvónői szak — nappali tagozat*
1. Anderkó Józsefné
2. Almási Mária
3. Bukovszky Ágnes
4. Dobroviczky Judit
5. Halász Katalin
6. Horváth Mária Éva
7. Hubai Ferencné
8. Kovács Gizella
9. Móré Erzsébet
10. Müller Éva Mária
11. Nagy Mária
12. Pintér Margit
13. Pogány Katalin
14. Rác Mária
15. Roskó Ilona
16. Szabó Gáborné
17. Szendrei Ágnes
18. Széles Ágnes
19. Tamás Margit
20. Tóth Sándorné
- Óvónői szak —
levelező tagozat*
1. Bagyinszki Jánosné
2. Bánlaki Lászlóné
3. Barathy Erzsébet
4. Bárdos Józsefné
5. Binder Jánosné
6. Bodnár Ferencné
7. Bodnár Lászlóné
8. Barcsik Ferencné
9. Boskó Zita Lenke
10. Bozsó Ferencné
11. Ceglédi Józsefné
12. Csobádi Györgyné
13. Detrik Ildikó
14. Farkas Dezsőné
15. Ferenc Gézáné
16. Ferenczi Erzsébet
17. Galambvári Emma
18. Geffert Ildikó
19. Gribecz Katalin
20. Gulyás Györgyné
21. Hermann Istvánné
22. Hegyi Mária
23. Hudák Katalin
24. Hutter Sándorné
25. Illés Istvánné
26. Jáger Mária
27. Kardos Ágnes
28. Kellői Tiborné
29. Kis Olivérné
30. Kiss Andrásné
31. Kiss Gézáné
32. Kiss Julianna
33. Kiss Klára
34. Kiss Péter Gáborné
35. Kóczián Éva
36. Kocsis Katalin
37. Kokulcz Józsefné
38. Komjáthy Éva
39. Kovács Béláné
40. Kovács Lászlóné
41. Kriston-Szélesné
Láner Krisztina
42. Lisóczky Éva
43. Lukács Éva
44. Magyar Teréz
45. Maunus Klára
46. Menyhárt Lászlóné
47. Mészáros Katalin
48. Mikulik Valéria
49. Molnárné
Kulik Ágnes
50. Nagy Ágnes
Gabriella
51. Pataki Mihályné
52. Podráczki Lászlóné
53. Popják Éva
54. Pozsár Istvánné
55. Puskásné
Murányi Gabriella
56. Sándor Zsuzsanna
57. Sánta Györgyné
58. Sebő Irén
59. Sebő Klára
60. Serfőző Hedvig
61. Sidlőczkiné
Tóbiás Margit
62. Simkó Margit
63. Szabó Attiláné
Sándorné
64. Szabó Sándorné
65. Szentpéteri
Istvánné
66. Szépréti Lászlóné
67. Szölgyén Mária
68. Sztanoveczki
Istvánné
69. Szutor Katalin
70. Tarpay Endréné
71. Tamarikné
Pataky Csilla
72. Tatár Eszter
73. Tihanyi Andrásné

74. Városi Judit
75. Zámboreszky
Istvánné

1978.

*Tanítói szak —
levelező tagozat*

1. Barabás Klára
2. Balajti Éva
3. Bártfai Klára
4. Bodnár Anna
5. Bodnár Erika
6. Bodnár Mária
7. Bodnár Zsuzsanna
8. Burka Margit
9. Butykai Éva
10. Csabai Ildikó
11. Cseh Éva
12. Csík Katalin
13. Csík Terézia
14. Durbászné
Pauleczki Márta
15. Erdódi Ilona
16. Futó Zsuzsanna
17. Fügedi Erzsébet
18. Gazda Erzsébet
19. Gergely Mária
20. Hermann Katalin
21. Hojdák Katalin
22. Ivák Erika
23. Iván Edit
24. Jávorai Sándor
25. Kalas Ágnes
26. Kistamás Ottóné
27. Kobák Józsefné
28. Kovács Magdolna
29. Koczka Zsuzsanna
30. Köteles Katalin
31. Kurucz Éva
32. Kusnyerik Erzsébet
33. Kuttor Valéria
34. Lengyel Edit
35. Lengyel Éva
36. Lőcsei Erika
37. Lupis Katalin
38. Magyar Éva

39. Mikola Piroska
40. Molnár Andrea
41. Molnár Rozália
42. Moór Pál
43. Nagy Ágota
44. Nagy Éva
45. Nagy Judit
46. Nagy Pál Erzsébet
47. Nyulászi Ágnes
48. Palicz Zsuzsanna
49. Pásztor Ferenc
50. Podráczki Katalin
51. Radnai Gábor
52. Sagáth Imre
53. Sebestyén Katalin
54. Simon Valéria
55. Somogyi Katalin
56. Stefankó Margit
57. Szabó Ilona
58. Szabó Mária
59. Szalókiné
Nagy Pál Judit
60. Székely Ibolya
61. Szilágyi Katalin
62. Szopkovic Éva
63. Tarnóczy Márta
64. Tóthné
Jakab Emese
65. Vas Katalin
66. Vaszily Judit
67. Vinnai Ildikó
68. Zádor Ildikó
69. Zsíros Ella
70. Zsugyelik Ildikó

*Tanítói szak — levelező
tagozat*

1. Ablonczy Piroska
2. Árkosi Mártonné
3. Banai Gáborné
4. Barthá Béláné
5. Béres Lászlóné
6. Borbély Enikő
7. Csomai Ildikó
8. Csontos Sándorné
9. Csörgő Józsefné
10. Csvecskó Ágnes

11. Dorony Attiláné
12. Dunaveczy
Istvánné
13. Gáspár Julianna
14. Gyenes Ilona
15. Hubai Antalné
16. Juhász Sarolta
17. Jurkó Gyula Pálné
18. Kapás Pálné
19. Kasza Mária
20. Kiss Éva
21. Kis Tóth Lajosné
22. Kovács Gizella
23. Kovács Jolán
24. Köbling Gáborné
25. Lang Lászlóné
26. Laurencsi Jánosné
27. Lugosi Péterné
28. Marada Edit
29. Mázik Judit
30. Mecser Miklósné
31. Mega Andrásné
32. Mihálykó Józsefné
33. Nagy Miklósné
34. Nagy Lászlóné
35. Négyesi Tiborné
37. Oláh Lajosné
36. Nyeste Ferencné
38. Orosz Györgyné
39. Pacsai Sarolta
40. Palotás Imréné
41. Papp Imréné
42. Pap Jánosné
43. Pásztor Jánosné
44. Piskóti Eleonóra
45. Pogány Jánosné
46. Porucsák Istvánné
47. Rajna Ildikó
48. Silye Gizella
49. Simkó Józsefné
50. Sóvári Judit
51. Stoller Antalné
52. Szabó Ferencné
53. Szaniszló Zoltánné
54. Szanyi Istvánné
55. Szakolovszki
Sándorné
56. Szemere Endréné

57. Szopkó Istvánné
58. Sztrik Laposné
59. Takács Sándorné
60. Timár Miklósné
61. Trinkó Ibolya
62. Tirpák Andrásné
63. Tóth Éva
64. Tóth Zoltánné
65. Tronka Terézia
66. Turcsányi Zoltánné
67. Üveges Béláné
68. Varga Mária
69. Vargáné Hornyák Klára
70. Vass Lajosné
71. Vass Zsuzsanna
72. Víg Zoltánné
73. Viktor Andrásné

Óvónői szak — nappali tagozat

1. Balla Béláné
2. Bárdos Eszter
3. Bártfai Ágnes
4. Bistei Gabriella
5. Borbély Marianna
6. Cziner Margit
7. Doszpoly Ilona
8. Guba Anna
9. Hegedűs Lenke
10. Juhász Jolán
11. Kovács Éva
12. Kulcsár Gabriella
13. Lévai Klára
14. Lővei Ilona
15. Makó Julianna
16. Máté Valéria
17. Molnár Mária
18. Mezei Judit
19. Nagy Valéria
20. Ruttkai Mária
21. Varga Györgyné
22. Vaszilkó Adrien

Óvónői szak — levelező tagozat

1. Amriskó Gáborné
2. Bedőcs Lajosné
3. Bodolai Kálmánné
4. Bognár Zsuzsanna
5. Burger Gáborné
6. Csutor Andrásné
7. Dabóczi Lászlóné
8. Demeter Ottóné
9. Egyed Katalin
10. Erdei Andrásné
11. Éliás Béláné
12. Erdős Gyuláné
13. Filek Mihályné
14. Forrai Miklósné
15. Frikker Ottilia
16. Gorbizai Zoltánné
17. Gulyás Lászlóné
18. Gyarmati Éva
19. György Valéria
20. Györkei Andrásné
21. Halász Éva
22. Havellant Katalin
23. Hernádi Istvánné
24. Holló Zsuzsanna
25. Ignác Péterné
26. Imri Mária
27. István Katalin
28. Juhász Györgyné
29. Juhász Lászlóné
30. Karvalyszky Andrea
31. Kerékgyártó Ilona
32. Király Jánosné
33. Kissné Zelenák Julianna
34. Koltai Mária
35. Korpás Valéria
36. Kovács Albert Gáborné
37. Kovács Attiláné Lelkes Katalin
38. Kovács Attiláné Nemes Márta
39. Lakatos Judit

40. Lovász Éva
41. Machán Jánosné
42. Májer Erzsébet
43. Makai Jánosné
44. Marczinkó Mária
45. Márkus Lajosné
46. Matiscsak Vilmosné
47. Math Róbertné
48. Mihály Lászlóné
49. Mihók Borbála
50. Molnár Etelka
51. Molnár Ilona
52. Molnár Zoltánné
53. Morvai Ildikó
54. Nagy Barnabásné
55. Nagy Gabriella
56. Németh Pálné
57. Novák Éva
58. Ollé Zsuzsanna
59. Ónodkeszi Ottóné
60. Pálinkásné Pásztor Ágnes
61. Palocsai Éva
62. Prokop Lászlóné
63. Punyi Emma
64. Rejtő Károlyné
65. Répási Erika
66. Révész Ferencné
67. Riczki Attiláné
68. Rozmann Marianna
69. Róthné Hoppa Magda
70. Rőczei Zsuzsanna
71. Dr. Ruszó Barnabásné
72. Sárosi Gabriella
73. Semsei Benjáminné
74. Sencviczki Ildikó
75. Schubert Rudolfné
76. Szabó Miklósné
77. Szabó Tamásné
78. Szabolcsik Jánosné
79. Szekrényes Edéné
80. Szendrei Istvánné

81. Szikora Mária	30. Kristonné	73. Vígvári Gáborné
82. Szilágyi Márta	Kispál Erzsébet	74. Zaveczi Erzsébet
83. Sumek Józsefné	31. Lőrincz Ilona	75. Zörgő Katalin
84. Szűcs Zsuzsanna	32. Majláth	
85. Takács Jánosné	Zsuzsanna	<i>Tanító szak —</i>
86. Tóth Ibolya	33. Majnár Rozália	<i>levelező tagozat</i>
87. Tussi Józsefné	34. Majoros Gizella	1. Angel Andrásné
88. Vachter Mihályné	35. Minczér Erzsébet	2. Ablonczy
89. Vaskó Istvánné	36. Muri Tihamérné	Julianna
90. Viktor Jenőné	37. Nagy György	3. Alberti Marianna
91. Vizi Lászlóné	38. Nagy Györgyné	4. Arday Erika
92. Zádori Józsefné	39. Nagy Nóra	5. Asztalos Ágnes
	40. Németvári	6. Bagó Lászlóné
	Lászlóné	7. Bakó Márta
<i>1979.</i>	41. Pásztor Gyula	8. Balla Gergelyné
<i>Tanítói szak — nappali</i>	42. Petó Sarolta	9. Barta Józsefné
<i>tagozat</i>	Ágnes	10. Bernai Mária
1. Ajtai Katalin	43. Plósz Sándorné	11. Bodó Regina
2. Almási Lenke	44. Puskár Tibor	12. Bíróné Gombos
3. Amriskó Erzsébet	45. Remák Katalin	Katalin
4. Bajusz Zoltán	46. Sebők Katalin	13. Borsodi Andrea
5. Bálint László	47. Séra Jánosné	14. Boros Ágnes
6. Beláz Andrásné	48. Séra Margit	15. Bukta Mária
7. Berencsi István	49. Sinkó István	16. Corbadzogló
8. Beresnyák Katalin	50. Sivák Zsuzsanna	Vasziliki
9. Béres István	51. Somogyi Magdolna	17. Czirbeszné
10. Bogár Katalin	52. Sontra László	Ignác Éva
11. Csapó Zsolt Emil	53. Szabó Sándorné	18. Csajka Imréné
12. Csintalan Józsefné	54. Szatmári Borbála	19. Csépanyi Gazda
13. Erdélyi Erika	55. Szatmári József	Eleonóra
14. Farkas Ibolya	56. Szentesi Mária	20. Csesznok Nelli
15. Fazekas Judit	57. Székely Király	21. Csízi Gáborné
16. Ferenczi Antalné	Ágnes	22. Csörgő Istvánné
17. Fodor Ilona	59. Szikora Ildikó	23. Dávid Mózesné
18. Gergely Julianna	58. Szigeti Ilona	24. Deák Zsuzsanna
19. Hádáné Balázs	60. Szikszai Edit	25. Drótos Erika
Erzsébet	61. Dr. Szűcs Attiláné	26. Érsek Ferencné
20. Juhász Ildikó	62. Szvítal György	27. Fakla Sarolta
21. Juhász Veronika	63. Takács Erika	28. Farkas Ilona
22. Kalocsai Éva	64. Takács Péter	29. Fischer Péterné
23. Kertész Lenke	65. Tamás Katalin	30. Gál Jánosné
24. Kmecz Katalin	66. Tóth Andrea	31. Gáti Józsefné
25. Koós Ildikó	67. Tóth Zsuzsanna	32. Gál András
26. Kóró Irén	68. Tózsér Edit	Lajosné
27. Kovács Ágnes	69. Tusay Ilona	33. Gergely Elvira
28. Kozma Judit	70. Tuza Mária	34. Göme Margit
29. Kövesdy Mária	71. Újlaki Judit	35. Götz Julianna
	72. Ványai Teréz	

36. Gulybánné Kiss Etelka	77. Mogyorósi Ferencné	118. Vrazaláné Czövek Ibolya
37. Halász Éva	78. Moór Pálné	119. Zarándi Margit
38. Hollósi Pálné	79. Murányi Ferencné	
39. Haraszti Krisztina	80. Nagy Lajosné	<i>Óvónői szak — levelező tagozat</i>
40. Hermann Andrásné	81. Onfianiné Gallé Marianna	1. Ákos Erzsébet
41. Harsányi Zoltánné	82. Oláh Ferencné	2. Bakó Mária Edit
42. Hidasi Károlyné	83. Orosz Ilona	3. Béres Istvánné
43. Ivancsó Károly	84. Palmy Ágnes	4. Bombola Zsuzsanna
44. Izsó Vilmosné	85. Petruska Ferencné	5. Cziel Ida Gyöngyi
45. Juhász Éva	86. Papp Csabáné	6. Czimer Mária
46. Juhász Lászlóné	87. Pap Zsuzsanna	7. Gombos Erika
48. Lakivoda Mária	88. Pozbai László	8. Heiszman Ilona
47. Kalovics Jánosné	89. Pósa Gabriella	9. Kovács Istvánné
49. Kádás Erzsébet	90. Puskás Emma	10. Leveleki Ilona
50. Károly Istvánné	91. Rádai József	11. Papp Katalin
51. Kátai Gábor	92. Rác Tamásné	12. Pásztor Katalin
52. Dr. Kiss Lajosné	93. Réthy Zsuzsanna	13. Peti Mária
53. Kiss Lászlóné	94. Rónaföldy Klára	14. Sass Andrea
54. Kiss Péterné	95. Ruzskay Józsefné	15. Sándor Éva
55. Kiniska Imréné	96. Ruzskai Mária	16. Soltész Mária
56. Kopfer Katalin	97. Sánta György	17. Szalai Judit
57. Kecskeméti Mária	98. Sebestyén Lászlóné	18. Szánóczky Ibolya
58. Kocsis Tamás Béla	99. Sike Istvánné	19. Szászi Mónika
59. Kazai Éva	100. Solymosiné Orosz Judit	20. Tamás Györgyi
60. Dr. Korcsmáros Attiláné	101. Szabó Ferencné	21. Varga Erika
61. Kovács Lászlóné	102. Szabó Gyuláné	<i>Óvónői szak — levelező tagozat</i>
62. Kozma Éva	103. Szabó Ildikó	1. Anka Nikoliua
63. Lakatos Sándorné	104. Szabó Piroska	2. Balla Ernőné
64. Lakatos Gyöngyné	105. Szabó Zoltánné	3. Balogh Jánosné
65. Lakatosné Kolyvek Teréz	106. Szalontai Béláné	4. Bártfai Paula
66. Lavotta Béláné	107. Szatmarez Sándorné	5. Bartháné Máté Mária
67. Lelkes Béláné	108. Szűcs Józsefné	6. Bettenbuchné Dudás Marianna
68. Lantóffi Erzsébet	109. Tajti Gyuláné	7. Bernáth Béláné
69. Leskó Andrásné	110. Toronya Katalin	8. Boda Kálmánné
70. Lobogós Judit	111. Tóth András	9. Bodnár Jánosné
71. Luczi Istvánné	112. Tóth Gyuláné	10. Bodnár Lászlóné
72. Majoros Istvánné	113. Tóth Margit	11. Boncsér Lajosné
73. Dr. Málík Jánosné	114. Tudós Mária	12. Brendics Klára
74. Medve Józsefné	115. Tuza Virág Edit	13. Brógli Katalin
75. Mészáros Istvánné	116. Vécsi Ibolya	
76. Mihalik Mária	117. Vincze Gyuláné	

14. Bukovenszki Lászlóné	57. Telenkó Teréz	34. Gresó Erzsébet
15. Csoltó Lajosné	58. Tóth Anna	35. Horváth Katalin
16. Diczházi Anikó	59. Turzó Lászlóné	36. Jancsurák Rozália
17. Endrész Katalin	60. Vanya Erzsébet	37. Jóbi Éva
18. Érsek Éva	61. Vincze Ágnes	38. Kalló Edit
19. Fehér Katalin	62. Zsámbáné Timkó Márta	39. Kemenesi Éva
20. Fehér Tiborné		40. Kerekes Marianna
21. Feke Adél	1980.	41. Kerékgyártó Eszter
22. Gályász Lajosné	<i>Tanítói szak — nappali</i>	42. Kiss Viktória
23. Gesztesi Pálné	<i>tagozat</i>	43. Kissné Barczy Valéria
24. Győrfi Andrásné		44. Komjáthy Ilona
25. Gyurcsik Józsefné	1. Ádám Emma	45. Kondás Mária
26. Horváth Gáborné	2. Ágos Árpádné	46. Kovács Gabriella
27. Kabai Judit	3. Ákos Irén	47. Körtvélyesi Ildikó
28. Kampel Lászlóné	4. Bajusz Katalin	48. Kupcsik Ildikó
29. Kavalecz Károlyné	5. Balogh János	49. Lázi János
30. Kocsis Gyuláné	6. Barnóczki Ágnes	50. Matusz Klára
31. Kovács Attiláné	7. Beély Gábor	51. Mentés Gáborné
32. Kozma Katalin	8. Bernáth László	52. Mókáné Hallók Zsuzsa
33. Kondráth Istvánné	9. Békési Emőke	53. Molnár Adrienne
34. Lengyel Zoltánné	10. Békési Katalin	54. Nagyné Lengyel Erika
35. Magyar Piroška	11. Birgés Ilona	55. Nikházy Ilona
36. Májerik Józsefné	12. Blázi Katalin	56. Oláh Judit
37. Márkus Józsefné	13. Boros Mária	57. Ondré Márta
38. Mokri Istvánné	14. Bódi Zsuzsanna	58. Orosz Istvánné
39. Molnár Sándor	15. Buchert Ildikó	59. Oroszné Kolosai Zsuzsa
40. Monori Anikó	16. Bújdos Attila	60. Piriczki Terézia
41. Nagy Istvánné	17. Burai Éva	61. Póbis Éva
42. Novodovszki Éva	18. Cséve Ilona	62. Répászky Gabriella
43. Nagy Attila Tiborné	19. Danyi Sándor	63. Sikora István
44. Osváth Zoltánné	20. Domboróczky Gábor	64. Simkó Erzsébet
45. Pálháza Jánosné	21. Dudás Katalin	65. Sípos Julianna
46. Pálfi József Miklósné	22. Egyed Mária	66. Szabó Gábor
47. Polhodzik Lászlóné	23. Eke Erzsébet	67. Szabó István
48. Rozgonyi Erzsébet	24. Eke Julianna	68. Szoatóczki Erzsébet
49. Solymosi Sándor Józsefné	25. Fazekas Judit	69. Takács Éva
50. Soltész Györgyné	26. Fábrián Erika	70. Tóth Béláné
51. Stumpf Ágnes	27. Fábry Marianna	71. Tóth Mária
52. Szalmás Lászlóné	28. Fenyvesi Katalin	72. Török Tamás
53. Szepesi Istvánné	29. Fodor Margit	73. Turainé Salap Katalin
54. Szemán Edit	30. Gaál Erika	
55. Szécsényi Ildikó	31. Gajdos Anna	
56. Szobota Katalin	32. Görömbei Zoltán	
	33. Greskó Tibor	

74. Turai Erzsébet
75. Varró Judit
76. Varkoly Lászlóné
77. Végh Judit

*Tanító szak —
levelező tagozat*

1. Andrásró Erika
2. Antal Éva
3. Bakos Istvánné
4. Bakó Judit
5. Balla Ágnes
6. Barcsik Ferencné
7. Barkóné
Soltész Ilona
8. Barna Zoltánné
9. Bártfai Józsefné
10. Becker Ferencné
11. Bem Lászlóné
12. Berzi István
13. Bóczér Lászlóné
14. Czipáné
Implom Júlia
15. Csiger Imréné
16. Dargayné
Sarlai Ildikó
17. Dobó Istvánné
18. Dudás Erzsébet
19. Erősné
Magyar Mária
20. Fenyő Emil
21. Ferencsik Margit
22. Fónagy Béláné
23. Gaál Szabó Ilona
24. Gáll Sándorné
25. Gályászné
Papp Zsuzsa
26. Gombár Sándorné
27. Gyimóti Lajosné
28. Gyöngyösi
Istvánné
29. Gyuricskó
Zsuzsanna
30. Hebó Jenőné
31. Hegedűs Istvánné
32. Horváth Erzsébet
33. Izsó Pál

34. Jávorkai Judit
35. Jezoviczki Zsuzsa
36. Kalló Pálné
37. Katona Sándorné
38. Kancsár Ildikó
39. Kecskeméti
Károlyné
40. Kiss Gáborné
41. Király Béláné
42. Kolláth Gizella
43. Kovács Klára
44. Kovácsné
Molnár Judit
45. Láng Erika
46. Lénárt Zoltán
Leventéné
47. Liksay Péterné
48. Matyasi Gáborné
49. Mérhay Lászlóné
50. Mészáros I.
Zoltánné
51. Molnárné
Pusztai Éva
52. Nagyházi
Mihályné
53. Nagy Ottóné
54. Nagy Zoltánné
55. Németh Tünde
56. Novák Mária
57. Orosz Márta
58. Orosz Zsoltné
59. Pákozdyné Kröell-
Dulay Emőke
60. Perecsényiné
Vass Gabriella
61. Pintér Sándorné
62. Popovics Katalin
63. Rudolf István
Györgyné
64. Sarudi Márta
65. Sima László
66. Simon Lászlóné
67. Sípos Attila Pál
68. Stefán Tiborné
69. Szabó Károlyné
70. Szendrey Ilona
71. Szóláth Ilona
72. Szopkó László

73. Tolnai Katalin
74. Tóth Éva
75. Tóth Gizella
76. Tóth Tiborné
77. Tóth Zsuzsanna
78. Új-Tózsza
Nándorné
79. Varga Tiborné
80. Vattay Béláné
81. Völgyesi Edit
82. Viszokai Piroska
83. Vrancsik Jánosné

*Óvónői szak — nappali
tagozat*

1. Ágoston Katalin
2. Balogh Jánosné
3. Baranyi Judit
4. Csépanyi Enikő
5. Fucskó Ibolya
6. Juhász Mária
7. Kalló Éva
8. Kecskés Judit
9. Kovács Piroska
10. Kenyeres Livia
11. Lőrincz Éva
12. Marcsek Anna
13. Nagy Erika
14. Nagy Katalin
15. Pálinkás Márta
16. Petró Erzsébet
17. Répás Éva
18. Salamon Éva
19. Selyebi Ágnes
20. Sóhajda Rozália
21. Szűcs Dóra
22. Varga Gézané

*Óvónői szak
— levelező tagozat*

1. Angyal Györgyné
2. Csáki Andrásné
3. Dóczy Éva
4. Farkas Zita
5. Fehér Béláné
6. Fekete Márta

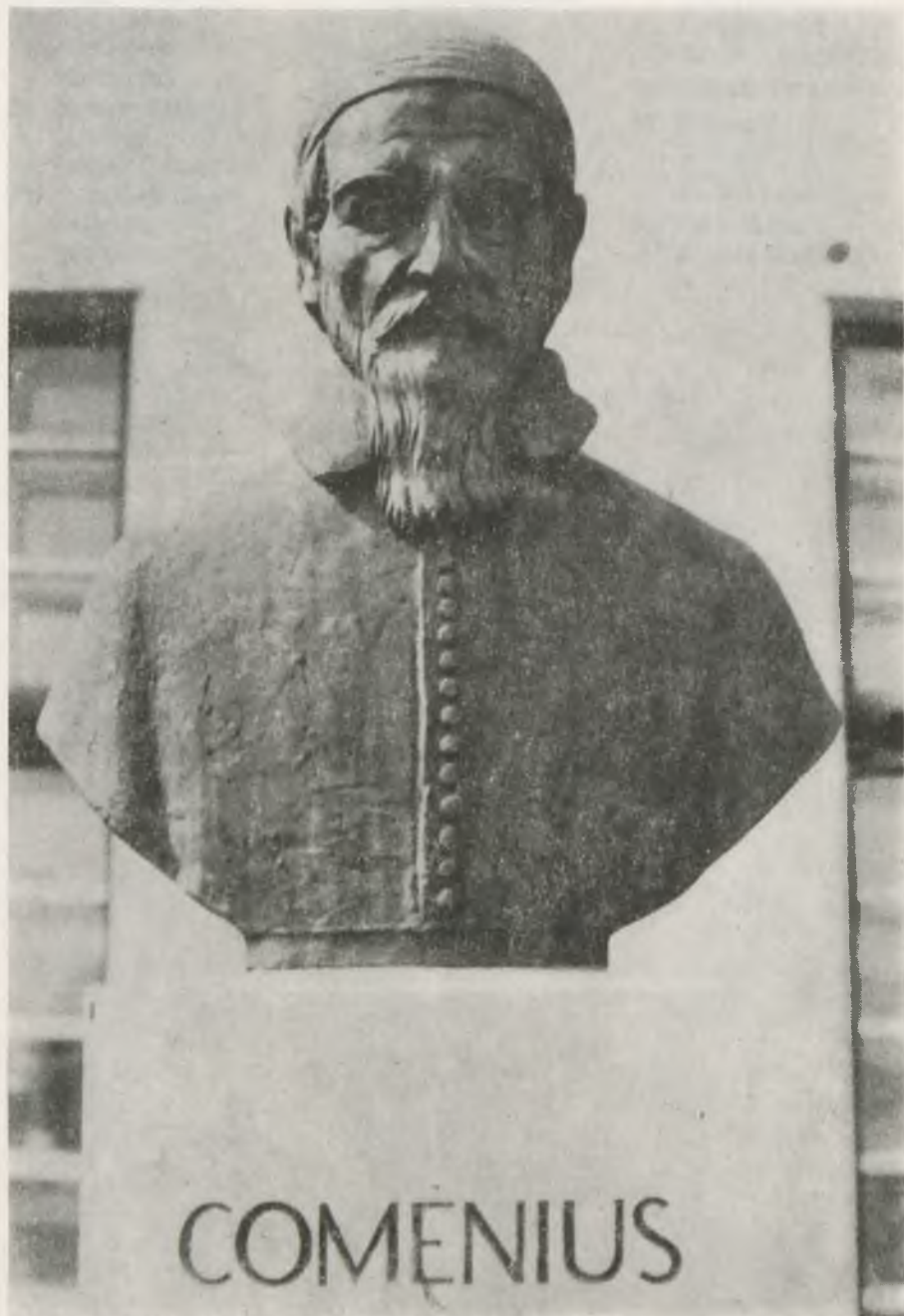
20. dr. Domokos Józsefné	59. Novák Jánosné	8. Kelemen Mária
21. Fridrichné	60. Oláh Lászlóné	9. Kovács Eszter
22. Almási Andrea	61. Orosz Marianna	10. Kristófné
22. Fohszné	62. Ötvös Bálintné	Koltai Györgyi
Starcz Ágnes	63. Parajos Tibor	11. Kurucz Ilona
23. Fuszko Józsefné	64. Rábai Sándorné	12. Majoros Éva
24. Galajda Ildikó	65. Sári Gyözőné	13. Ollé Ildikó
25. Gyulaházi Mária	66. Selmeczki Zoltánné	14. Ruzskai Irén
26. Hajdú József	67. Sivák János	15. Stefán Mária
27. Halász Edit	68. dr. Schubert Józsefné	16. Szalkovszki Lászlóné
28. dr. Hubay Sándorné	69. Szabóné	17. Szegedi Gizella
29. Huszti Pálné	Horváth Judit	18. Talián Erzsébet
30. Jobbágy Andrásné	70. Szabó Margit	19. Valu Katalin
31. Juhász Judit	71. Szabóné	20. Veréb Márta
32. dr. Juhászné Kazup Erzsébet	72. Szatmáriné Molnár Éva	<i>Óvónői szak — levelező tagozat</i>
33. Kascsák Erzsébet	73. Szállásiné Simon Edit	1. Baksi Piroska
34. Kerekes Lászlóné	74. Székely Beáta	2. Balogh Györgyi
35. Kiss Anna	75. Takács Etelka	3. Baráti Tiborné
36. Kiss Éva	76. Tóth Jánosné	4. Bereczky Etelka Mária
37. Kiss Istvánné	77. dr. Tarjáni Györgyné	5. Bognár Ferencné
38. Klema Istvánné	78. Tóth Józsefné	6. Dócs Judit
39. Konczné Kovács Katalin	79. Tóthné Györgyi Márta	7. Fazekasné Kovács Valéria
40. Kovács Józsefné	80. Toplenszky Józsefné	8. Fodor Viola
41. Kovács Zsuzsanna	81. Urbán Éva	9. Földi Ágnes
42. Kozmáné Makrai Zsuzsa	82. Vadászi Lászlóné	10. Gál Erzsébet
43. Lesinszky Dezsőné	83. Vágner Ilona	11. Gál Judit
44. Makkai Istvánné	84. Vigóczki Jánosné	12. György Gabriella
45. Mayerné Boros Mária		13. Haraszin Béláné
46. Márfi Magdolna		14. Horváth Jánosné
47. Medve Miklósné		15. Juhász Erika
48. Merényi Gyuláné		16. Juhász Judit
49. Mészáros Endre		17. Kövér Valéria
50. Mészáros István		18. Kriván Katalin
51. Minárcsik Andrásné		19. dr. Marosvölgyi Lászlóné
52. Molnár Zoltánné		20. Mezei Teréz
53. Nagy Attiláné		21. Mokánszki Ferencné
54. Nagy Sándorné		22. Molnár Gabriella
55. Nagy Zsuzsanna		23. Muhi Erika
56. Nagy Istvánné		24. Nagy Erzsébet
57. Nagy Józsefné		
58. Novák Andrásné		

Óvónői szak — nappali tagozat

1. Bajusz Mária
2. Batta Erika
3. Borza Éva
4. Garami Gabriella
5. Henczel Erzsébet Ildikó
6. Horváth Mária
7. Ilku Mária

25. Nagy Lászlóné	32. Sárossy Andrásné	Eke Tünde
26. Nagy Márta	33. Szabó Anna	41. Tomorszkiné
27. Nádaskai Zsuzsanna	34. Szabó Ágnes	Kárpáti Magdolna
28. Nyeste Terézia	35. Szabó Edit	42. Váradi Ferencné
Györgyi	36. Szabó Éva Mária	43. Volomné
29. Révész Sándorné	37. Szabó Gyuláné	Bodnár Ilona
30. Rozgonyi Cecília	38. Szalontay Györgyné	44. Zádori Lajosné
31. Sallai Edit	39. Szádvári Erzsébet	45. Zselenákné
Marianna	40. Szilágyiné	Juhász Magdolna

VIII. KÉPEK FŐISKOLÁNK ÉLETÉBŐL

Névadónk: Comenius

Ovodai gyakorlaton

Kisiskolások játékos pszichológiai vizsgálata

A táblai rajz gyakorlása

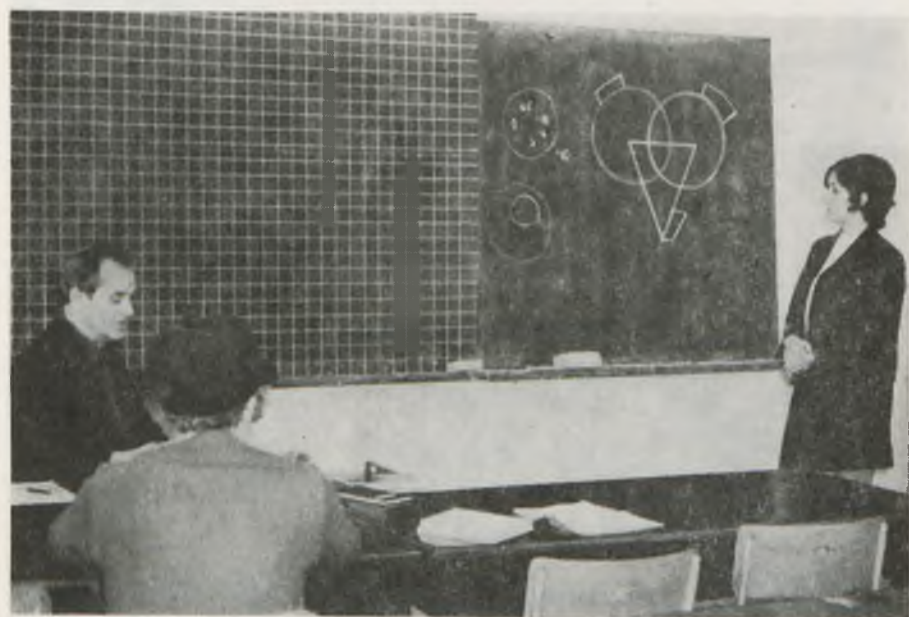

Tornabemutató

Gyakorlati foglalkozáson

Vizsga közben

A nyelvi laboratóriumban

A zártláncú televízió stúdiója

A főiskolai könyvtár

Zenehallgatás a könyvtárban

Szovjet pedagógusküldöttség főiskolánk pszichológiai laboratóriumában.

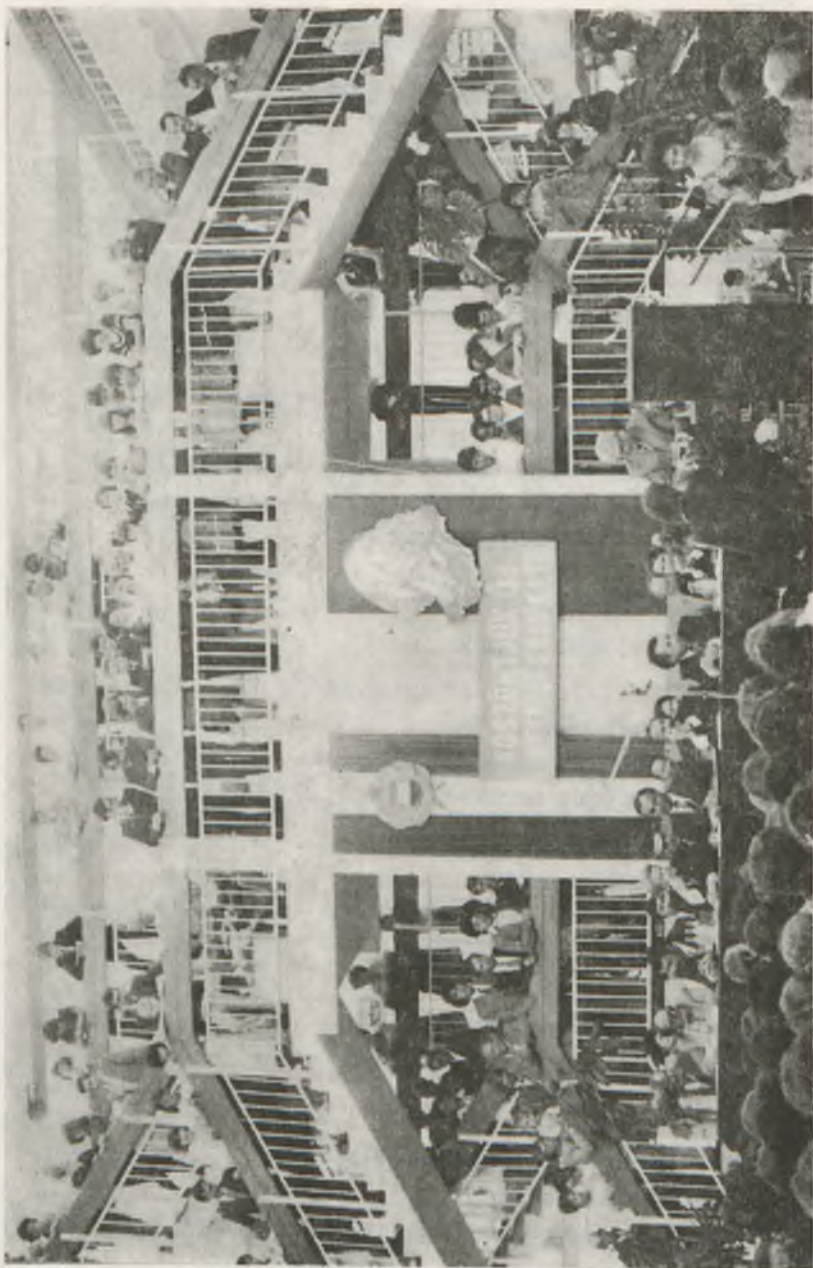
Díjátadás a XV. OTDK sárospataki szekciójában

A végzősök átadják a zászlót

Ispánky József szobra

Diplomaátadó ünnepély a gyakorlóiskola aulájában

TARTALOM

I.	Előszó — — — — —	3
II.	Intézményünk fejlődése (1965—1981) — — — — —	5
III.	A főiskola állami és társadalmi irányítása — — — — —	15
	1. A főiskola állami vezetői — — — — —	15
	2. A főiskolai tanács — — — — —	15
	3. Főiskolánk oktatói — — — — —	17
	4. Pártmunka főiskolánkon — — — — —	25
	5. Szakszervezeti élet — — — — —	26
	6. A KISZ tevékenysége — — — — —	29
	7. A főigazgatói hivatal — — — — —	31
	8. A gazdasági hivatal — — — — —	35
IV.	A tanszékek munkája — — — — —	39
	1. A marxizmus—leninizmus tanszék — — — — —	39
	2. A neveléstudományi tanszék — — — — —	43
	3. A nyelvi és irodalmi tanszék — — — — —	50
	4. A természettudományi tanszék — — — — —	55
	5. A művészeti nevelési tanszék — — — — —	58
	6. A testnevelési tanszék — — — — —	62
	7. A közművelődési tanszék — — — — —	64
V.	Az Árvay József Gyakorló Általános Iskola — — — — —	68
	1. A gyakorlati képzés — — — — —	68
	2. A gyakorlóiskola munkája — — — — —	71
	3. A gyakorlóiskola nevelői — — — — —	75
VI.	A nevelőmunka egyéb területei — — — — —	80
	1. A bizottságok munkája — — — — —	80
	a) A nevelési és oktatási bizottság — — — — —	80
	b) A tudományos bizottság — — — — —	83
	c) A közművelődési bizottság — — — — —	87
	d) A sportbizottság — — — — —	91
	e) A tudományos diákkör — — — — —	92
	f) A felvételi előkészítő bizottság — — — — —	96
	2. A kollégiumi nevelőmunka — — — — —	97
	3. A főiskolai könyvtár — — — — —	101
	4. Az intézményen kívüli tevékenység — — — — —	106
	5. Nemzetközi kapcsolatainkról — — — — —	109
	6. Oktatóink szakirodalmi tevékenysége (Bibliográfia) — — — — —	111
VII.	Oklevelet szerzett hallgatóink (1966—1981) — — — — —	127
VIII.	Képek főiskolánk életéből — — — — —	149

